A

2924

III

2

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1974

P.M.-ne!

KADÉMIA KÖNYVTÁR
IBLIOTHECA ACADEMIÆ
CIENTIARUM HUNGARIC
UDAPEST, KELETI KÖNYV
BLIOTHECA ORIENTALI
OLL. KAUFMANN, B 35

WEISZ Miksa

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
BIBLIOTHECA ACADEMIAE
SCIENTIARUM HUNGARICAE,
BUDAPEST, KELETI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ORIENTALIS
COLL. KAUFMANN, B 359
360

WEISZ Miksa
Néhai dr. Kaufmann Dávid tanár könyvtárának héber kéziratai és könyvei. Összeáll. és ismerteti --.
Budapest, 1906. Alkalay ny. Pozsony. 199,80 p. 23 cm.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 359-60.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 359-60.

כל מלאכת הגיון

לארסטוטלו מקצורי אבן רשד הפלוסוף הגדול יוכל רואיו
יכירו · גדול ערכו : וטובו · נדפס תחת
ממשלת האדון החשמן

קרישטופל מאדרוץ ירה

פה ריווא דטרינטו
שנת ש׳כ לפ׳ק

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ויאמר ה' אל משה עוד אחת אביא על פרעה ועל מצרים
אחרי כן ישלח אתכם מזה כשלחו כלה גרש יגרש אתכם:
דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת
רעותה כלי כסף וכלי זהב: ויתן ה' את חן העם בעיני
מצרים גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני
עבדי פרעה ובעיני העם: ויאמר משה כה אמר ה'
כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים: ומת כל בכור
בארץ מצרים מבכור פרעה הישב על כסאו עד בכור
השפחה אשר אחר הרחים וכל בכור בהמה: וזעקה
גדולה תהיה בכל ארץ מצרים אשר כמוה לא נהיתה
ועוד לא תסף: ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו
למאיש ועד בהמה למען תדעון אשר יפלה ה' בין
מצרים ובין ישראל: וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו
לי לאמר צא אתה וכל העם אשר ברגליך ואחרי כן
אצא ויצא מעם פרעה בחרי אף: ויאמר ה' אל משה
לא ישמע אליכם פרעה למען רבות מופתי בארץ
מצרים: ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה
לפני פרעה ויחזק ה' את לב פרעה ולא שלח את בני
ישראל מארצו: ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר:

החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי
השנה: דברו אל כל עדת בני ישראל לאמר בעשור
לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית:
ואם ימעט הבית משה מלהיות מספיק לשה וילקח הוא
ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשות איש לפי אכלו
תכסו על השה: שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם
מן הכבשים ומן העזים תקחו: והיה לכם למשמרת
עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל
עדת ישראל בין הערבים: ולקחו מן הדם ונתנו על
שתי המזוזת ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו
אתו בהם: ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש
ומצות על מרורים יאכלהו: אל תאכלו ממנו נא ובשל
מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל
קרבו: ולא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד
בקר באש תשרפו: וכה תאכלו אתו מתניכם חגרים
נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו
בחפזון פסח הוא לה': ועברתי בארץ מצרים בלילה
הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה
ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה': והיה
הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם ראיתי את
הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית
בהכתי בארץ מצרים: והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם
אתו חג לה' לדרתיכם חקת עולם תחגוהו: שבעת ימים
מצות תאכלו אך ביום הראשון תשבתו שאר מבתיכם
כי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מישראל
מיום הראשון עד יום השביעי: ביום הראשון מקרא
קדש ויום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה
לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו
יעשה לכם: ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה
הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום
הזה לדרתיכם חקת עולם: בראשון בארבעה עשר יום
לחדש בערב תאכלו מצות עד יום האחד ועשרים
לחדש בערב: שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי
כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל
בגר ובאזרח הארץ: כל מחמצת לא תאכלו בכל
מושבתיכם תאכלו מצות: ויקרא משה לכל זקני
ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתיכם
ושחטו הפסח: ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר
בסף ונגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזת מן הדם
אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר:
ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף
ועל שתי המזוזת ופסח ה' על הפתח ולא יתן
המשחית לבא אל בתיכם לנגף: ושמרתם את הדבר
הזה לחק לך ולבניך עד עולם: והיה כי תבאו אל
הארץ אשר יתן ה' לכם כאשר דבר ושמרתם את
העבדה הזאת: והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה
העבדה הזאת לכם: ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר
פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים
ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו: וילכו ויעשו
בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו:
ויהי בחצי הלילה ה' הכה כל בכור בארץ מצרים
מבכור פרעה היושב על כסאו עד בכור השבי אשר
בבית הבור וכל בכור בהמה: ויקם פרעה לילה הוא
וכל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדולה במצרים כי
אין בית אשר אין שם מת: ויקרא למשה ולאהרן לילה
ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל
ולכו עבדו את ה' כדברכם: גם צאנכם גם בקרכם קחו
כאשר דברתם וברכתם גם אתי: ותחזק מצרים על העם
למהר לשלחם מן הארץ כי אמרו כלנו מתים: וישא
העם את בצקו טרם יחמץ משארתם צרורת בשמלתם
על שכמם: ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו
ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת: וה' נתן את חן
העם בעיני מצרים וישאילום ויניצלו את מצרים:
ובני ישראל נסעו מרעמסס סכתה כשש מאות אלף
רגלי הגברים לבד מטף: וגם ערב רב עלה אתם וצאן
ובקר מקנה כבד מאד: ויאפו את הבצק אשר הוציאו
ממצרים עגות מצות כי לא חמץ כי גרשו מצרים ולא
יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם: ומושב בני
ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה ואربע מאות
שנה: ויהי מקץ שלשים שנה ואربע מאות שנה ויהי
בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים:
ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה
הזה לה' שמרים לכל בני ישראל לדרתם: ויאמר ה'
אל משה ואהרן זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל
בו: וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אתו אז יאכל
בו: תושב ושכיר לא יאכל בו: בבית אחד יאכל לא
תוציא מן הבשר אל חוץ מן הבית ועצם לא תשברו
בו: כל עדת ישראל יעשו אתו: וכי יגור אתך גר
ועשה פסח לה' המול לו כל זכר ואז יקרב לעשתו
והיה כאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו: תורה אחת
יהיה לאזרח ולגר הגר בתוככם: ויעשו כל בני
ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו:
ויהי בעצם היום הזה הוציא ה' את בני ישראל על
צבאותם מארץ מצרים: ויאמר ה' אל משה קדש לי כל
בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא:
ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם
ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא ה' אתכם
מזה ולא יאכל חמץ: היום אתם יצאים בחדש האביב:
והיה כי יבאך ה' אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי
והחוי והיבוסי אשר נשבע לאבתיך לתת לך ארץ זבת
חלב ודבש ועבדת את העבדה הזאת בחדש הזה:
שבעת ימים תאכל מצות וביום השביעי חג לה':
מצות יאכל את שבעת הימים ולא יראה לך חמץ
ולא יראה לך שאר בכל גבלך: והגדת לבנך ביום
ההוא לאמר בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים:
והיה לך לאות על ידך ולזכרון בין עיניך למען תהיה
תורת ה' בפיך כי ביד חזקה הוציאך ה' ממצרים:
ושמרת את החקה הזאת למועדה מימים ימימה:
והיה כי יבאך ה' אל הכנעני כאשר נשבע לך ולאבתיך
ונתנה לך: והעברת כל פטר רחם לה' וכל פטר שגר
בהמה אשר יהיה לך הזכרים לה': וכל פטר חמר
תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם
בבניך תפדה: והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת
ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית
עבדים: ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל
בכור בארץ מצרים מבכור אדם ועד בכור בהמה על
כן אני זבח לה' כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני
אפדה: והיה לאות על ידך ולטטפת בין עיניך כי
בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים: ויהי בשלח פרעה את
העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא
כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו
מצרימה: ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף
וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: ויקח משה את
עצמות יוסף עמו כי האשבע השבע את בני ישראל
לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי
מזה אתכם: ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר:
וה' הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה
בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה: לא ימיש
עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם:

המאמר בהוראת המלה

השמות מהם משותפי והם אשר יורו מהם על ענין יותר משתד ושו העניינים אם שלא יהיה ביניהם שתוף כלל כאל משתרי בלשון הערב אשר יאמר על מוכר צדק ועל הנקנה ואם שיהיה ביניהם שתוף בפקרת רחוק במלב הנאמר על הכוכב ועל הנובח ואם שיהיה עם הבדלם מיוחסים אל התחל אחת כמו שיוחסם אל פועל אחד או אל תכלית אחת או אל מקום אחד ואלו העניינים המיוחסים אל דבר אחד מהם מה שישתפו זה העניין אשר יוחם שיו בשם מנמצא אשר יאמר על העצם על הכמות והאיכות ושאר המאמרות והחוש אשרי יאמר על האש ועל שאר הדברים החמים ומהם מה שיאמר בשם הנגזר כשמותיו כאמרך אזמל רפואי וסם רפואי והתעמלות בריאותי וסימן בריאותי והדברים המיוחסי גם כן על דבר אחד מהם מה שיהיה יחסם אליהם במדרגה והקדמה ואיחור ביחם הרבה מהמאמרו ומיניחם על העצם ומהם מה שיהיה יחסם אליהם במדרגה אחת ומהם מה שיהיה מהם על דברים מתחלפי יחם מתדמה כמו התחלה אשר יאמר על לב בעל חיים ועל יסוד הקיר ועל קצה הדרך או שיהיה אל דבר אחד יחם מתחלף כאמרך עכם

יני

יניעו מראות שם זאת השמים לבד המינים הראשונים ויקרא בשמות המשותפים ימנו חנה כאשר כוננו אל צפון מהם שיורו על זה השם המשותף או המסתפק הצוי שנחלק אלה העניינים אשר יורו עליהם השמו ולבקש באחת מהם עיון במה שייחדוהו ואם לא נמצה ונקח העניינים הרבים על שהם ענין אחד ומהם השמות החרדפים והם שמות רבים יורו על ענין אחד כלי והאריה הוא בכלל בהפך השם המשותף וראוי בזה אצל בקשת הציור שלא נביא שם דבוי השמות ומהם השמות המוסכמים והם השמורת אשר יורו על ענין אחד יכלול דברים רבים אם במין ואם באיש בחי והאדם אשר יורה כל אחד מהם על ענין וזה הנה לא יפול בו טעות אצל הציור כלל ומהם השמות המובדלים והם אשר יורה כל אחד מהם על זולת מה שיורה עליו האחד בעצם והכמורת והאיכות ויזדמן לשני אלו המינים רל המוסכמים והמובדלי שיהיו המלו בהם נאותות לענינים וליזה הם יותר מה שישתמשו בהם הוא בספורים מופתיים ומהם המועתקי והם שמו יועתקו ל העניני המלאכותיים מהענינים המפורסמים אם להראותם אל הענינים המפורסמים כמו אלזמאם בלשון ערב אשר ישתמשו בו במלאכת הספרות וזאמם הבהמות ואם להתלותם בהם בפנים אחרי מאופני ההתלות כמו שיקרא הדבר במלאכה בשם נופלו אצל ההמון או בתכליתו או חלקו או מקרה ממקריו וזה הנה ראוי שלא נביז בהם ההורא המפורסמת להמון כשנשתמש בהם במלאכו ומהם השמו המושאלים והם אשר יושאלו לענין מה מזולת שיהיה מדרגתו עליו וזהו ההפרש אשר בינו ובין המועתק וחלוקתו הראשונה לפי חלוקת השם המועתק ומהם אשר יאמר בכלל ופרט והוא השם אשר יאמר על סוג מה ויאמר על מינו בשם בשם כוכב אשר יאמר על כוכבי השמים ויאמר על כוכב שהוא כוכב מכוכבי לכת ובמקרה אשר נאמר על מקרה הגרשם בזאת המלאכ ועל הסגולה ומהם השמו הנגזרים

ואיה כאשר הוא הלילה ואשר אמר, ויהי אמש
על כן הוא לנו, ידעתי אשר הלילה מדעת הרבה הלילה
ואיה כאשר הוא הלילה ואשר אמר, ויהי אמש
ואשר הרבה הוא מדעת הרבה הלילה הרבה הלילה הוא
אשר ויהי אמש הוא הלילה הרבה הלילה הרבה הלילה
הרבה הלילה הרבה

ונתבונן שיהיה [illegible] מראהן חדשו אלין
עצמותו [illegible] העצמים בשורש אשר יהיה
מאישהם [illegible] מציאותם במקרים אשר
[illegible] עצמותו כמו שהלבן והמתוק
הדבוק אשר בדבש שהם יהיו מזה הלובן הפשוט אלין
עצמותו ולא מזה שם ושתשמו הפלוסופי מכונם בהפרדת
בין הכשרים העצמיים אשר יהיו מן האיש עצמותו
מקום המציאות והיסרה וכאשר שהוא כאשר היה ענין
מרכב כללי יתואר ביותר מדבר אחד הנרכב התואר כאשר
תסירהו יסור זה הענין וכאשר תמציאהו ימצא זה הענין
הוא הכשרא המיוחד העצמי וזהו ההבדל: ותחתאל
באשר תסירהו יסור זה הענין וכאשר תמציאהו לא ימצא
זה הענין הוא הסוג בחיות והאנושית והמראה והלובן
ואולם המין האחרון לא ימצא אלא על האיש ולזרח לא
יתחבר ממנו גזרת כללית ויבדל מהפת בשהוא באשה
ימצא הוא ימצא העוג וכאשר ימצא הסוג לא ימצא הוא
וכאשר תסור הסוג יסור הוא וכאשר תסור הוא לא יסור
הסוג ולזה יאמר בשוג שהוא הקודם על המין בטבע וזרח
המקום ואעפ שבו טעות הנה בו תועלת כצד מרח והוא
הצד אשר ישתמשו בהם ההשלכה במספרים לעמוד על
טעות אם היה בו אופן טעות זה המקום שהוא כבר ימצא
לדבר חיוב הסרחי והוא כאשר תראה הסרתו יסור הדבר
ואין לדבר העמדה בו דמיון זרח הצחוק והדבור שהוא
כאשר תסיר הצחוק תסיר הדבור כי הירח הצחוק דבק
מהכרח לדבור ובן כאשר ימצא הוא ימצא הדבור ואין גם
כן כל מה שיוסר בהסרתו דבר אחד ולא ימצא זה הדבר
במציאותו הוא סוג שהמקרה הכולל הדבק זה ענינו אבל
כאשר הסר והמציאות ראשוני ובעצמות יצדק המקום:

בענינים המורכבים והמורכבים מאלו הנפרדים
שני מיני מין אשר הרכבת
הרכבת ספור והוא אשר סדרכו שיצדק או יכזב המאמר
בזה

[illegible] ההבדל הוא הכולל [illegible] אשר
תשלם [illegible] השותף:
[illegible] ההבדל הוא הכולל [illegible] אשר יתחלפו
[illegible] כמו שהאדם [illegible] מן החיים
[illegible] הסוג יכלול [illegible] בשהוא יודיע מן חשיך
[illegible] ויבדל ממנו בשהסוג יודיע מעצמותו מיני
[illegible] כי זולתו יואול ההבדל הנה הוא יודיע מעצמיותו
מה שיוחדהו מזולתו ובכלל הסוג הוא הנאמר בתשובת
מהו והחבדל בתשובת איזה דבר הוא:

בסגולה והסגולה הוא הכללי הנפרד יכדל בו כל
אחד מהשיעים הנחלקים מהמין המשותף
לו לא בעצמותו ובזרח יובדל מן ההבדל וישתנהו באשר
הוא נמצא למין אשר נמצא לו לעולם וכאש הוא מתהפך
בנשיאות במו כל אדם כצב הקומה שהנה יצדק בשכל
כצב הקומה הוא אדם:

במקרה המקרה הוא הכללי הנפרד אשר ימצא
לסוג או מין אם יותר כולל ממנו או יותר פוחם
והוא שני מינים נפרד ובלתי נפרד. דמיון הכולל הבלתי
נפרד השחרות לעורב ודמיון הכולל הנפרד החום בשיש
ודמיון הפורש הבלתי נפרד העקום באף ודמיון הפורש
הנפרד מירוק השער וקליפת העור והוא בכלל רוב
השתמשותו בהבדל מין ממין ואיש מאיש והיותר שלם
בהפרשת הוא הפורש הבלתי נפרד ואחריו הכולל הבלתי
נפרד ואולם הנפרד הנה יהירח הבדלו בסמיכות אל איש
מחזבעת מה כמו אמרו בראובן שהוא זה אשר ידבר ועל
ראשו מצנפת ומימינו שמעון. והסגולה והמקרה
ישתתפו בשהם לא יודיעו מאיש העצם עצמותו ולזה
לא ימצאו באמת אלא במאמרי המקרים ואולם הסוג
והמין וההבדל כבר ימצאו בעצם ובמקרה ואולם מציאות
בעצם הוא מאשר יודיעו מאיש עצמותו כחיות והאנושות
והדבור

[illegible] מיוחד במאמרי׳ הצו דקים והמין השני הרכבתו הרכבת
תנאי וקשור והוא הרכבה אשר לא יצדק ולא יכזב אבל
אמנם ישתמש בציור והוא שלשה מינים גדר וחק ומאמר
[illegible] ולא בחק הנה הגדר הו׳ מאמר הרכבתו הרכבת
[illegible] בהבנת הגדרים בדברי׳ העצמיים אשר בהם עמידתו
והוא יתחבר מסוג והכדל ׃ והחוק הוא מאמר הרכבתו
הרכבת תנאי בהבנת הגדרים יבאר הענ׳ המורה עליו לא
בכל מה שיעמד בו עצמותו והו׳ מה שיתחבר ברוב מסוג
וסגולה כאמרנו באדם שהו׳ חי מדיני או מן סוג או מקרים
כאמרנו באדם שהוא חי כותב יורה עצה ותבונ׳ או מן סוג
ומקרה כאמרנו באדם שהוא חי כותב והמאמר אשר אינו
לא גדר ולא חק יתחבר ממין ומקר׳ כאמרנו בראוב׳ שהוא
אדם לבן או ממקרים כאמרנו בו שהוא סופר מהיר וזה
מיוחד בציור ההליציי ואמנם הגדר הנה בו ציור מופתי
ר׳ ל שלם והחק למטה ממנו הנה זה כלל הענינים אשר
יפילו בהם הציור על הכלל בכל המלאכות החמשה ולפי
שהמאמרות העשרה מועילות מאד בציור ראוי שיזכור
מהם הנה קצת ואף על פי שאין ידיעתם הכרחית בזאת
הכונה אשר כוננו אותה ׃

המאמר

המאמר במאמרות

והכללים שני מינים מין יודע מכל נושא אשר
ינשא עליהם נשיאות טבעי עצמותו
ומהותו דמיון זה החי הנה הוא יודיע מכל נושאיו אשר
הוא האדם והסוס וראובן ושמעון עצמותו ומהותו הנאות
שיענה בו בתשובה מה הוא בכל אחד מהם וזהו כלל
העצם ׃ ומין יודיע מנושאים עצמיהם מה הם ומנושאים
אחרים דברים יוצאים ממהותם ׃ דמיון זה המראה הנה
הוא יודיע מהלבן והשחור מהותו ויודיע דברים יוצאים
ממהותו כאשר לוקח בשמו הנגזר וינשא על עצם מ
מהעצמים כאמרנו הגשם בעל מראה ואלו הם כללי
המקרים ׃ והאישים גם כן שני מינים איש לא ינשא
על דבר כלל נשיאות על דרך הטבעי והוא איש העצם
ואיש לא יודע בנשיאו׳ מדבר כלל מהותו אבל דבר יוצא
ממהותו והוא איש המקרה וכאשר היה זה כן הנה העצם
בכלל כללי היה או פרטי בסגולתו שלא יודיע מנושא כלל
דבר יוצא ממהותו והמקר׳ גם בן בכלל כללי היה או פרטי
בסגולתו שהוא יודיע תמיד דבר יוצא ממהות נושאו ומינ׳
אילו הכללים העליונים והם הנקראות מאמרות לפי מה
שמנו אותם הקודמים הם עשרה העצם והמקרים התשעה
אשר הם הכמה ׃ והאיבו׳ ׃ וההצטרפות ׃ והאנה ׃ והמתי
והמצב ׃ ולו׳ ושיפעל ושיתפעל ׃ ואנחנו נרשום אח׳ אחד
מהם ביותר קצר ממה שהו׳ אפשר לנו עד שלא יהי׳ העיון
בזה המבוא ריק מידיעתו ומה שיהיה היותר מזה אינו
הכרחי לפי הכונה ׃

המאמר בעצם והעצם הוא אשר יקדם רשומו
והיותר כולל סוג ימצ׳ בו הוא
הגשם וגדרו שהוא הדבר אשר לו ארך ורחב ועמק ובכלל
אשר

כאשר יעשה לחטאת כן יעשה לה והכהן יכפר עליה ונסלח לה׃
ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם
לוא יגיד ונשא עונה׃ או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או
בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ
טמא ונעלם ממנו והוא טמא ואשם׃ או כי יגע בטמאת אדם
לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו ושמע ואשם׃ או
נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב לכל אשר
יבטא האדם בשבעה ונעלם ממנו ושמע ואשם לאחת מאלה׃
והיה כי יאשם לאחת מאלה והתודה אשר חטא עליה׃
והביא את אשמו ליהוה על חטאתו אשר חטא נקבה מן
הצאן כשבה או שעירת עזים לחטאת וכפר עליו הכהן
מחטאתו׃ ואם לא תגיע ידו די שה והביא את אשמו אשר
חטא שתי תרים או שני בני יונה ליהוה אחד לחטאת
ואחד לעלה׃ והביא אתם אל הכהן והקריב את אשר
לחטאת ראשונה ומלק את מראשו מול העורף ולא יבדיל׃
והזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם ימצה
אל יסוד המזבח חטאת הוא׃ ואת השני יעשה עלה
כמשפט ויכפר עליו הכהן מחטאתו אשר חטא עליה
ונסלח לו׃ ונפש כי תחטא ומעלה מעל בקדשי יהוה
והביא את אשמו ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך
כסף שקלים בשקל הקדש לאשם׃ את אשר חטא מן
הקדש ישלם וחמשתו יסף עליו ונתן אתו לכהן והכהן
יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו׃ ונפש כי תחטא
ועשתה אחת מכל מצות יהוה אשר לא תעשינה ולא
ידע ואשם ונשא עונה׃ והביא איל תמים מן הצאן
בערכך לאשם אל הכהן והכהן יכפר עליו על שגגתו
אשר שגג והוא לא ידע ונסלח לו׃ אשם הוא אשם
אשם ליהוה׃ וידבר יהוה אל משה לאמר׃ ונפש כי
תחטא ומעלה מעל ביהוה וכחש בעמיתו בפקדון או
בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו׃ או מצא
אבדה וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר
יעשה האדם לחטא בהנה׃ והיה כי יחטא ואשם והשיב
את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את
הפקדון אשר הפקדון אתו או את האבדה אשר מצא׃
או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתו
יסף עליו לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו׃ והביא את
אשמו ליהוה איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל
הכהן׃ וכפר עליו הכהן לפני יהוה ונסלח לו על אחת
מכל אשר יעשה לאשמה בה׃ וידבר יהוה אל משה
לאמר׃ צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה
הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר
ואש המזבח תוקד בו׃ ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד
ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את
העלה על המזבח ושמו אצל המזבח׃ ופשט את בגדיו
ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה
אל מקום טהור׃ והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה
והבעיר עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה
והקטיר עליה חלבי השלמים׃ אש תמיד תוקד על
המזבח לא תכבה׃ וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני
אהרן לפני יהוה אל פני המזבח׃ והרים ממנו בקמצו
משלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה אשר על המנחה
והקטיר המזבח ריח ניחחה אזכרתה ליהוה׃ והנותרת
ממנה יאכל אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש
בחצר אהל מועד יאכלוה׃ לא תאפה חמץ חלקם נתתי
אתה מאשי מקדש קדשים היא כחטאת וכאשם׃ כל
זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי
יהוה כל אשר יגע בהם יקדש׃ וידבר יהוה אל משה
לאמר׃ זאת קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום
המשח אתו עשרון הסלת מנחה תמיד מחציו בבקר
ומחציו בערב׃ על מחבת במשחה בלולה תעשה מרבכת
תביא מפתי מנחת בקרים ריח ניחח ליהוה׃ והכהן
המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליהוה כליל
תקטר׃ וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל׃ וידבר
יהוה אל משה לאמר׃ דבר אל אהרן ואל בניו לאמר
זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העלה תשחט
החטאת לפני יהוה קדש קדשים היא׃ והכהן המחטא
אתה יאכלנה במקום קדש תאכל בחצר אהל מועד׃
כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה על הבגד
עליו תכבס את אשר היתה עליו בקדש תכבס׃ וכלי
חרש אשר בשלה בו ישבר ואם בכלי נחשת בשלה
ומרק ושטף במים׃ כל זכר בכהנים יאכל אתה קדש
קדשים היא׃ וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל
מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף׃ וזאת תורת
האשם קדש קדשים הוא׃ במקום אשר תשחט העלה
תשחט האשם את דמו יזרק על המזבח סביב׃ ואת כל
חלבו יקריב ממנו את האליה ואת החלב המכסה את
הקרב׃ ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר
על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה׃
והקטיר אתם הכהן המזבחה אשה ליהוה אשם הוא׃
כל זכר בכהנים יאכלנו במקום קדש יאכל קדש קדשים
הוא׃ כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן המכפר
בו יהיה׃ והכהן המקריב איש עלת איש עורת הכהן
לו יהיה׃ וכל מנחה אפויה בתנור וכל נעשה במרחשת
ועל מחבת לכהן המקריב אתה לו תהיה׃ ומנחה בלולה
בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו׃ וזאת
תורת זבח השלמים אשר יקריב ליהוה׃ על תודה
יקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי
מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן׃
על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו׃
ומכל הקרבן יקריב תרומה אחת לכל שתרומת יהוה
לכהן הזרק את דם השלמים לו יהיה׃ ושוק הימין
תתנו תרומה לכהן מזבחי שלמיכם׃ את בני אהרן
אשר יקריב את דם השלמים ואת החלב לו תהיה שוק
הימין למנה׃ כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה
לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם ואתנה אתם
לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל׃
זאת משחת אהרן ומשחת בניו מאשי יהוה ביום
המשח אתם׃ לצו יהוה את בני ישראל ביום משחו
אתם חק עולם לדרתם׃ וידבר יהוה אל משה לאמר׃
קח את אהרן ואת בניו ואת הבגדים ואת שמן המשחה
ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות׃
ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד׃ ויעש משה
כאשר צוה יהוה אתו ויקהל העדה אל פתח אהל מועד׃
ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה יהוה לעשות׃
ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אתם במים׃
ויתן עליו את הכתנת ויחגר אתו באבנט וילבש אתו
את המעיל ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב האפד
ויאפד לו בו׃ וישם עליו את החשן ויתן אל החשן את
האורים ואת התמים׃ וישם את המצנפת על ראשו
וישם על המצנפת אל מול פניו את ציץ הזהב נזר
הקדש כאשר צוה יהוה את משה׃ ויקח משה את שמן
המשחה ואת הדם אשר על המזבח ויזה משה מן
המזבח על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו
אתו׃ ויקדש את אהרן ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי
בניו אתו׃ ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את
הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלוהו ואתם בלחם
אשר בסל המלואים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו
יאכלוהו׃ והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו׃ ומפתח
אהל מועד תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי
מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם׃ כאשר עשה
ביום הזה צוה יהוה לעשות לכפר עליכם׃ ועל פתח
אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את
משמרת יהוה ולא תמותו כי כן צויתי׃ ויעש אהרן
ובניו את כל הדברים אשר צוה יהוה ביד משה׃
ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני
ישראל׃ ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת
ואיל לעלה תמימם והקרב לפני יהוה׃ ואל בני ישראל
תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני
שנה תמימם לעלה׃ ושור ואיל לזבח שלמים לזבח
לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן כי היום יהוה נראה
אליכם׃ ויקחו את אשר צוה משה אל פני אהל מועד
ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יהוה׃ ויאמר משה זה
הדבר אשר צוה יהוה תעשו ויראה אליכם כבוד יהוה׃
ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את
חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את
קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה׃ ויקרב אהרן
אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו׃ ויקרבו
בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על
קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח׃ ואת
החלב והכליות והיתרת מן הכבד מן החטאת הקטיר
המזבחה כאשר צוה יהוה את משה׃ והבשר ואת העור
שרף באש מחוץ למחנה׃ וישחט את העלה וימצאו בני
אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב׃ ואת
העלה הגישו אליו לנתחיה ואת הראש ויקטר על
המזבח׃ והקרב והכרעים רחץ במים וקטר על העלה
על המזבח׃ ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר
החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטאהו כראשונה׃
ויקרב את העלה ויעש כמשפט׃ ויקרב את המנחה
וימלא כפו ממנה והקטיר על המזבח מלבד עלת
הבקר׃ וישחט את השור ואת האיל זבח השלמים אשר
לעם ויגישו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על
המזבח סביב׃ ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה
והמכסה והקרבים והכליות והיתרת הכבד׃ וישימו את
החלבים על החזות ויקטר החלבים המזבחה׃ ואת
החזות ואת שוק הימין הניף אהרן תנופה לפני יהוה
כאשר צוה משה׃ וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם
וירד מעשות החטאת והעלה והשלמים׃ ויבא משה
ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד
יהוה אל כל העם׃ ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על
המזבח את העלה ואת החלבים וירא כל העם וירנו
ויפלו על פניהם׃ ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש
מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטרת ויקריבו
לפני יהוה אש זרה אשר לא צוה אתם׃ ותצא אש
מלפני יהוה ותאכל אתם וימתו לפני יהוה׃ ויאמר
משה אל אהרן הוא אשר דבר יהוה לאמר בקרבי
אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן׃ ויקרא משה
אל מישאל ואל אלצפן בני עזיאל דד אהרן ויאמר
אלהם קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש אל מחוץ
למחנה׃ ויקרבו וישאם בכתנתם אל מחוץ למחנה
כאשר דבר משה׃ ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר
ואל איתמר בניו פרעותיכם אל תפרעו ובגדיכם לא
תפרמו ולא תמותו ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל
בית ישראל יבכו את השרפה אשר שרף יהוה׃ ומפתח
אהל מועד לא תצאו פן תמותו כי שמן משחת יהוה
עליכם ויעשו כדבר משה׃ וידבר יהוה אל אהרן לאמר׃
יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל
מועד ולא תמותו חקת עולם לדרתיכם׃ ולהבדיל בין
הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור׃ ולהורות את
בני ישראל את כל החקים אשר דבר יהוה אלהם ביד
משה׃ וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר
הנותרים קחו את המנחה הנותרת מאשי יהוה ואכלוה
מצות אצל המזבח כי קדש קדשים היא׃ ואכלתם
אתה במקום קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי יהוה
כי כן צויתי׃ ואת חזה התנופה ושוק התרומה תאכלו
במקום טהור אתה ובניך ובנתיך אתך כי חקך וחק
בניך נתנים מזבחי שלמי בני ישראל׃ שוק התרומה
וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו להניף תנופה
לפני יהוה והיתה לך ולבניך אתך לחק עולם כאשר
צוה יהוה׃ ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה
שרף ויקצף על אלעזר ועל איתמר בני אהרן הנותרים
לאמר׃ מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי
קדש קדשים הוא ואתה נתן לכם לשאת את עון העדה
לכפר עליהם לפני יהוה׃ הן לא הובא את דמה אל
הקדש פנימה אכל תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי׃
וידבר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת
עלתם לפני יהוה ותקרנה אתי כאלה ואכלתי חטאת
היום היטב בעיני יהוה׃ וישמע משה ויטב בעיניו׃
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר אלהם׃ דברו
אל בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל
הבהמה אשר על הארץ׃ כל מפרסת פרסה ושסעת שסע
שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו׃ אך את
זה לא תאכלו מעלי הגרה ומן המפרסי הפרסה את
הגמל כי מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס טמא הוא
לכם׃ ואת השפן כי מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס
טמא הוא לכם׃ ואת הארנבת כי מעלת גרה היא
ופרסה לא הפריסה טמאה היא לכם׃ ואת החזיר כי
מפריס פרסה הוא ושסע שפרסה והוא גרה לא יגר
טמא הוא לכם׃ מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו
טמאים הם לכם׃ את זה תאכלו מכל אשר במים כל
אשר לו סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם
תאכלו׃ וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת בימים ובנחלים
מכל שרץ המים ומכל נפש החיה אשר במים שקץ הם
לכם׃ ושקץ יהיו לכם מבשרם לא תאכלו ואת נבלתם
תשקצו׃ כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים שקץ
הוא לכם׃ ואת אלה תשקצו מן העוף לא יאכלו שקץ
הם את הנשר ואת הפרס ואת העזניה׃ ואת הראה
ואת האיה למינה׃ ואת כל ערב למינו׃ ואת בת היענה
ואת התחמס ואת השחף ואת הנץ למינהו׃ את הינשוף
ואת התנשמת ואת הקאת׃ ואת הרחם ואת השלך ואת
הכוס׃ ואת החסידה האנפה למינה ואת הדוכיפת
ואת העטלף׃ וכל שרץ העוף הולך על ארבע שקץ הוא
לכם׃ אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף הולך על
ארבע אשר לו כרעים מלמעלה לנתר בהן על הארץ׃
את אלה מהם תאכלו את הארבה למינהו ואת הסלעם
למינהו ואת החרגל למינהו ואת החגב למינהו׃ וכל
שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים שקץ הוא לכם׃
ואלה תטמאו לכם כל הנוגע בנבלתם יטמא עד הערב׃
וכל הנושא מנבלתם יכבס בגדיו וטמא עד הערב׃
כל הבהמה אשר הוא מפרסת פרסה ושסעה איננה
שסעת ופרסה לא הפריסה טמאים הם לכם כל הנוגע
בהם יטמא׃ וכל חיה אשר יאכל אכל אשר יהיה במים
מכל המים הם יטמא ובכל אשר יבוא אל תוך המים
הוא יטמא׃ וכל אשר יפל מנבלתם עליו יטמא תנור
וכירים יתץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם׃ אך מעין
ובור מקוה מים יהיה טהור וכל הנוגע בנבלתם יטמא׃
וכי יפל מנבלתם על כל זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא׃
ואם מים יושם על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא
לכם׃ וכי ימות מן הבהמה אשר היא לכם לאכלה הנוגע
בנבלתה יטמא עד הערב׃ והאכל מנבלתה יכבס בגדיו
וטמא עד הערב הנשא את נבלתה יכבס בגדיו וטמא עד
הערב׃ וכל השרץ השרץ על הארץ שקץ הוא לא
יאכל׃ כל הולך על גחון ועל כל הולך על ארבע עד
כל מרבה רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא
תאכלום כי שקץ הם׃ אל תשקצו את נפשתיכם בכל
השרץ השרץ ולא תטמאו בהם ונטמתם בם׃ כי אני
יהוה אלהיכם והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש
אני ולא תטמאו את נפשתיכם בכל השרץ הרמש על
הארץ׃ כי אני יהוה המעלה אתכם מארץ מצרים להיות
לכם לאלהים והייתם קדשים כי קדוש אני׃ זאת תורת
הבהמה והעוף וכל נפש החיה הרמשת במים וכל נפש
השרצת על הארץ׃ להבדיל בין הטמא ובין הטהור
ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל׃ וידבר
יהוה אל משה לאמר׃ דבר אל בני ישראל ואמרת
אלהם אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים
כימי נדת דותה תטמא׃ וביום השמיני ימול בשר
ערלתו׃ ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה
בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי
טהרה׃ ואם נקבה תלד וטמאה שבעים בנדתה וששים
יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה׃ ואל כל קדש
לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה׃
ואם נקבה תלד וטמאה שבעים בנדתה וששים יום
ושלשת ימים תשב על דמי טהרה׃ ואל כל קדש לא
תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה׃
וכלת ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנתו
לעלה ובן יונה או תר לחטאת אל פתח אהל מועד אל
הכהן׃ והקריב לפני יהוה וכפר עליה ונטהרה מזוב
דמיה זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה׃ ואם לא
תמצא ידה די שה ולקחה שתי תרים או שני בני יונה
אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה׃
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃ אדם כי יהיה
בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו
לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו
הכהנים׃ וראה הכהן את הנגע בעור הבשר ושער
בנגע הפך לבן ומראה הנגע עמק מעור בשרו נגע
צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו׃ ואם בהרת לבנה
היא בעור בשרו ועמק אין מראה מן העור ושערה לא
הפך לבן והסגיר הכהן את הנגע שבעת ימים׃ וראהו
הכהן ביום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו לא פשה
הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים שנית׃ וראהו
הכהן ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה
הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת הוא וכבס בגדיו
וטהר׃ ואם פשה תפשה הספחת בעור אחרי הראות
אתו אל הכהן לטהרתו נראה אל הכהן׃ וראה הכהן
והנה פשתה הספחת בעור וטמא אתו צרעת הוא׃
אדם כי תהיה בו נגע צרעת והובא אל הכהן׃ וראה
הכהן והנה שאת לבנה בעור הבשר והוא הפך שער
לבן ומחיות בשר חי בשאת׃ צרעת נושנת היא בעור
בשרו וטמא הכהן אתו לא יסגירנו כי טמא הוא׃
ואם פרח תפרח הצרעת בעור וכסתה הצרעת את כל
עור הנגע מראשו ועד רגליו לכל מראה עיני הכהן׃
וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את
הנגע כלו הפך לבן טהור הוא׃ וביום הראות בו בשר
חי יטמא׃ וראה הכהן את הבשר החי וטמא את הבשר
החי טמא הוא צרעת הוא׃ או כי ישוב הבשר החי
והפך ללבן ובא אל הכהן׃ וראה הכהן והנה נהפך
הנגע ללבן וטהר הכהן את הנגע טהור הוא׃ ובשר
כי יהיה בו בעורו שחין והיה במקום השחין שאת
לבנה או בהרת לבנה אדמדמת והראה אל הכהן׃
וראה הכהן והנה מראה שפל מעור ושערה הפך לבן
וטמא הכהן אתו נגע צרעת הוא באבעבועת פשתה׃
ואם יראנה הכהן והנה אין בה שער לבן ושפלה אינה
מעור והוא כהה וסגרו הכהן שבעת ימים׃ וראהו
הכהן ביום השביעי והנה אם פשה תפשה בעור וטמא
הכהן אתו נגע הוא׃ ואם תעמד הבהרת תחתיה לא
פשתה הצרבת הוא כי צרבת השחין הוא וטהרו הכהן׃
או מכות אש תהיה בעורו והיה מקום המחיה בהרת
לבנה אדמדמת או לבנה׃ וראה אתה הכהן והנה נהפך
השער לבן בבהרת ומראה שפל מן העור צרעת הוא
באבעבועת פשתה וטמא אתו הכהן נגע צרעת הוא׃
ואם תחתיה יעמד הבהרת לבנה ואין שפלה מן העור
והוא כהה וסגרו הכהן שבעת ימים׃ וראהו הכהן
ביום השביעי אם פשה תפשה בעור וטמא אתו נגע
הוא׃ ואם תעמד הבהרת תחתיה לא פשתה בעור והוא
כהה מכות האש הוא וטהרו הכהן כי צרבת האש הוא׃
ואיש או אשה כי יהיה בו נגע בראש או בזקן׃ וראה
הכהן את הנגע והנה מראה עמק מן העור ושער צהב
דק בו וטמא אתו הכהן נתק הוא צרעת הראש או
הזקן הוא׃ וכי יראה הכהן את נגע הנתק והנה אין
מראה מן העור ושער שחור אין בו והסגיר הכהן את
נגע הנתק שבעת ימים׃ וראה הכהן את הנגע ביום
השביעי והנה לא פשה הנתק ושער צהב לא היה בו
ומראה הנתק אין עמק מן העור׃ והתגלח והנתק לא
יגלח והסגיר הכהן את הנתק שבעת ימים שנית׃
וראה הכהן את הנתק ביום השביעי והנה לא פשה
הנתק בעור ומראה אין עמק מן העור וטהרו הכהן
וכבס בגדיו וטהר׃ ואם פשה תפשה הנתק בעור
אחרי טהרתו׃ וראהו הכהן והנה פשה הנתק בעור לא
יבקר הכהן לשער הצהב טמא הוא׃ ואם בעיניו עמד
הנתק ושער שחור צמח בו נרפא הנתק טהור הוא
וטהרו הכהן׃ ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם
בהרת בהרת לבנת׃ וראה הכהן והנה בעור בשרם
בהרת כהות לבנת בהק הוא פרח בעור טהור הוא׃
אדם כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא׃ וכי מפאת
פניו ימרט ראשו גבח הוא טהור הוא׃ וכי יהיה בקרחת
או בגבחת נגע לבן אדמדם צרעת פרחת הוא בקרחתו
או בגבחתו׃ וראה אתו הכהן והנה שאת הנגע לבנה
אדמדמת בקרחתו או בגבחתו כמראה צרעת עור בשר
הוא נתק פרח בקרחתו הוא גבחתו הוא׃ ואיש צרוע
הנגע בו בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל
שפם יעטה וטמא טמא יקרא׃ כל הימים אשר הנגע בו
יטמא טמא הוא בדד ישב מחוץ למחנה מושבו׃
והבגד כי יהיה בו נגע צרעת בבגד צמר או בבגד
פשתים׃ או בשתי או בערב לפשתים ולצמר או בעור
או בכל מלאכת עור׃ והיה הנגע ירקרק או אדמדם
בבגד או בעור או בשתי או בערב או בכל כלי עור
נגע צרעת הוא והראה את הכהן׃ וראה הכהן את
הנגע והסגיר את הנגע שבעת ימים׃ וראה את הנגע
ביום השביעי כי פשה הנגע בבגד או בשתי או בערב
או בעור לכל אשר יעשה העור למלאכה נגע צרעת
הנגע הוא טמא הוא׃ ושרף את הבגד או את השתי או
את הערב בצמר או בפשתים או את כל כלי העור אשר
יהיה בו הנגע כי צרעת מאכלת הוא באש תשרף׃
וכי יראה הכהן והנה לא פשה הנגע בבגד או בשתי או
בערב או בכל כלי עור׃ וצוה הכהן וכבסו את אשר בו
הנגע והסגיר אתו שבעת ימים שנית׃ וראה הכהן
אחרי הכבס את הנגע והנה לא הפך הנגע את עינו
ונגעו לא פשה טמא הוא באש תשרפנו פחתת הוא
בקרחתו או בגבחתו׃ ואם ראה הכהן והנה כהה הנגע
אחרי הכבס אתו ובקרעו אתו מן הבגד או מן העור או
מן השתי או מן הערב׃ ואם תראה עוד בבגד או בשתי
או בערב או בכל כלי עור פרחת היא באש תשרף את
אשר בו הנגע׃ והבגד או השתי או הערב או כל כלי
העור אשר תכבס ומר מהם הנגע וטהר בשנית יכבס׃
זאת תורת נגע צרעת בבגד הצמר או הפשתים או
השתי או הערב או כל כלי עור לטהרו או לטמאו׃
וידבר יהוה אל משה לאמר׃ זאת תהיה תורת המצרע
ביום טהרתו והובא אל הכהן׃ ויצא הכהן אל מחוץ
למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע צרעת מן הצרוע׃
וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות
ועץ ארז ושני תולעת ואזוב׃ וצוה הכהן ושחט את
הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים׃ את הצפר
החיה יקח אתה ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת
האזוב ואת הצפר החיה יטבל אתם ואת הצפר החיה
בדם הצפור השחטה על המים החיים׃ והזה על המטהר
מן הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה
על פני השדה׃ וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל
שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב
מחוץ לאהלו שבעת ימים׃ והיה ביום השביעי יגלח את
כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת כל
שערו יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים
וטהר׃ וביום השמיני יקח שני כבשים תמימם ואת
כבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרנים סלת
מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן׃ והעמיד הכהן
המטהר את האיש המטהר ואתם לפני יהוה פתח אהל
מועד׃ ולקח הכהן את כבש האשם ואת לג השמן
והניף אתם תנופה לפני יהוה׃ ושחט את כבש האשם
במקום אשר ישחט את החטאת ואת העלה במקום
הקדש כי כחטאת האשם הוא לכהן קדש קדשים הוא׃
ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן על תנוך אזן
המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו
הימנית׃ ומלג השמן יצק הכהן על כף הכהן השמאלית׃
והזה הכהן באצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו
השמאלית שבע פעמים לפני יהוה׃ ומיתר השמן אשר
על כפו יתן הכהן על תנוך אזן המטהר הימנית ועל
בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם׃
והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר
וכפר עליו הכהן לפני יהוה׃ ועשה הכהן את החטאת
וכפר על המטהר מטמאתו ואחר ישחט את העלה׃
והעלה הכהן את העלה והמנחה על המזבח וכפר עליו
הכהן וטהר׃ ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש
אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון אחד סלת מנחה
בלולה בשמן ולג שמן׃ ושתי תרים או שני בני יונה
אשר תשיג ידו והיה אחד חטאת והאחד עלה׃ והביא
את קרבנו ביום השמיני לטהרתו אל הכהן אל פתח
אהל מועד לפני יהוה׃ ולקח הכהן את כבש האשם
ואת לג השמן והניף אתם הכהן תנופה לפני יהוה׃
ושחט את כבש האשם ולקח הכהן מדם האשם ונתן על
תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל
בהן רגלו הימנית׃ ויצק הכהן מן השמן על כף הכהן
השמאלית׃ והזה הכהן בשמן אשר בכפו השמאלית
באצבעו שבע פעמים לפני יהוה׃ ועשה הכהן את
הנותר השמן אשר בכפו על תנוך אזן המטהר הימנית
ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם
האשם׃ והנותר מן השמן אשר על כף הכהן יתן על
ראש המטהר לכפר עליו לפני יהוה׃ ועשה הכהן את
האחד מן התרים או מן בני היונה אשר תשיג ידו׃
את אשר תשיג ידו האחד חטאת והאחד עלה על
המנחה וכפר הכהן על המטהר לפני יהוה׃ זאת תורת
אשר בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו בטהרתו׃
וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃ כי תבאו אל
ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת
בבית ארץ אחזתכם׃ ובא אשר לו הבית והגיד לכהן
לאמר כנגע נראה לי בבית׃ וצוה הכהן ופנו את הבית
בטרם יבא הכהן לראות את הנגע ולא יטמא כל אשר
בבית ואחר כן יבא הכהן לראות את הבית׃ וראה את
הנגע והנה היו על קירות הבית שקערורת ירקרקת או
אדמדמת ומראיהן שפל מן הקיר׃ ויצא הכהן מן הבית
אל פתח הבית והסגיר את הבית שבעת ימים׃ ושב
הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירות
הבית׃ וצוה הכהן וחלצו את האבנים אשר בהן הנגע
והשליכו אתהן אל מחוץ לעיר אל מקום טמא׃ ואת
הבית יקצע מבית סביב ושפכו את העפר אשר קצעו
אל מחוץ לעיר אל מקום טמא׃ ולקחו אבנים אחרות
והביאו אל תחת האבנים ועפר אחר יקח ויטח את
הבית׃ ואם ישוב הנגע ופרח בבית אחרי חלץ את
האבנים ואחרי הקצות את הבית ואחרי הטח׃ ובא
הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית צרעת מאכלת הוא
בבית טמא הוא׃ ונתץ את הבית את אבניו ואת עציו
ואת כל עפר הבית והוציא אל מחוץ לעיר אל מקום
טמא׃ והבא הבית כל ימי הסגיר אתו יטמא עד הערב׃
והשכב בבית יכבס את בגדיו והאכל בבית יכבס את
בגדיו׃ ואם בא יבא הכהן וראה והנה לא פשה הנגע
בבית אחרי הטח את הבית וטהר הכהן את הבית כי
נרפא הנגע׃ ולקח לחטא את הבית שתי צפרים ועץ
ארז ושני תולעת ואזוב׃ ושחט את הצפר האחת אל
כלי חרש על מים חיים׃ ולקח את עץ הארז ואת
האזוב ואת שני התולעת ואת הצפר החיה וטבל אתם
בדם הצפר השחטה ובמים החיים והזה אל הבית שבע
פעמים׃ וחטא את הבית בדם הצפור ובמים החיים
ובצפר החיה ובעץ הארז ובאזוב ובשני התולעת׃
ושלח את הצפר החיה אל מחוץ לעיר אל פני השדה
וכפר על הבית וטהר׃ זאת התורה לכל נגע הצרעת
ולנתק׃ ולצרעת הבגד ולבית׃ ולשאת ולספחת
ולבהרת׃ ללמד ביום הטמא וביום הטהר זאת תורת
הצרעת׃ וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃
דברו אל בני ישראל ואמרתם אלהם איש איש כי יהיה
זב מבשרו זובו טמא הוא׃ וזאת תהיה טמאתו בזובו
רר בשרו מזובו או חתם בשרו מזובו טמאתו הוא׃
כל משכב אשר ישכב עליו הזב וכל כלי אשר ישב
עליו יטמא׃ ואיש אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד הערב׃ והיושב על הכלי אשר
ישב עליו הזב יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד
הערב׃ והנוגע בבשר הזב יכבס בגדיו ורחץ במים
וטמא עד הערב׃ וכי יירק הזב בטהור והכבס בגדיו
ורחץ במים וטמא עד הערב׃ והרכב אשר ירכב עליו
הזב יטמא׃ וכל הנוגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא עד
הערב והנושא אתם יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד
הערב׃ כל אשר יגע בו הזב ולא ידיו שטף במים
וכבסו בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב׃ כלי חרש
אשר יגע בו הזב ישבר וכל כלי עץ יהיה במים
וטהר׃ וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים
לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים חיים
וטהר׃ וביום השמיני יקח לו שתי תרים או שני בני
יונה ובא לפני יהוה אל פתח אהל מועד ונתן אתם
אל הכהן׃ ועשה אתם הכהן אחד חטאת והאחד עלה
וכפר עליו הכהן לפני יהוה מזובו׃ וכי תצא שכבת זרע
מאיש ורחץ במים את כל בשרו וטמא עד הערב׃
ובגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע וכבס במים
וטמא עד הערב׃ והאשה אשר ישכב איש אתה שכבת
זרע ורחצו במים וטמאו עד הערב׃ והאשה כי תהיה
זבה דם יהיה זובה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדתה
וכל הנוגע בה יטמא עד הערב׃ וכל אשר תשכב עליו
בנדתה יטמא וכל אשר תשב עליו יטמא׃ וכל הנוגע
במשכבה יכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב׃
וכל הנוגע בכל כלי אשר תשב עליו יכב

לקנותו מהקש אל השני: דמיון זה העניין אשר בין האב
לבן שהוא כאשר יתוארו מן כל אחד מהם יצויר בהקש
אל השני: וכבר יוקחו לא בשמותם המורים עליהם מצד
הם מצטרפים אבל מאשר הם בעלי אחד ויאמרו מהם
בהקש אל השני בקצת מלות היחס לבד כאמרינו השור
לראובן ובאשר יוקח בזה הצד לא יצדק עליהם שיהיו
המצטרפים שהנה שור לא יצויר בהקש אל ראובן ולא
ראובן יצוי בהקש אל השור וכאשר לוקח בשמותיו המורים
עליהם כאשר הם מצטרפי שם השור קנין ראובן הקונה
ישיגהו אז גדר ההצטרפות ולזה היה מצוה ארסטו שיברר
שם למה שהיו מן המצטרפים שאין להם שמות ואם לא
תפול הטעות ויחשב בהם שיחיר מן המצטרפים על מי
שניהו מן המצטרפים וכן יקרה הטעו בהם כאשר לקחנו
אחד מהם בשמו המורה עליו מאשר הוא במאמר אחר
כמו אמרנו נער ראובן שהנה חנער יורה על ענין מצטרף
מראובן יורה על ענין בלתי מצטרף וסגולת המצטרפים
כאשר לוקחו בזה התנאי שהוא כאשר ימצא אחד מהם
ימצא וזה כאשר התנה בהם שיהיו נמצאים בבת יחד
או בפעל יחד: דמיון זה הילד הנה הוא מרגיש בבת
ומורגשיו בבת ואם יהי מרגיש בפעל הנה מורגשיו בפעל
ומסגולתם גם כן כאשר לוקח בזה הצד שיחזור כל אחד על
חבירו מתהפך כי האדון אדון לעבד והעבד עבד לאדון
בהכרח וכן כאשר יודע אחד מהם על ההנעלם יודע האחר
ושמו המצטרפים שנים יקרי מהם מה ששמותיהם מובדלים
כאב ובן מהם מה ששמותיה ענדים מדבר מה כמו הקונה
והקנוי

והקנוי הכנדרים מהקניה ומהם מה ששם אחד מהם יורה
על הקנה בלבד והיותה מחודש ומהם ששמותיהם יורו שם
אחד בשני השותף והחתן:

במאמר השמיני ושמיני הוא יהם הדברי אל הנמכר
הנמצא אשר יהוה מציאותו
הדבר אל זמן ידוע המושוה חלק ממדות הזמן אמנם יהיה
נודע לפי מרחקו מן עתה אם בעבר ואם בעתיד כמו אמרינו
מתי היה מהחש בן מיאמר ביום פלוני זה או בשנה פלונית
זאת והוא מבואר שהוא חיה בשנה מן היותו ביום וביום
מפני היותו בזמן המושוה למציאותו והנדבק עליו ולזה
היו זה זמנו הראשון ושאר חזמני אשר יענו בהם בתשובת
מתי היו זמנים שניים ומלת מתי נבור ישחתשו גם כן
בשואלים פשתי תכליות מציאות הדבר כאמרנו מתי טולד
פלוני ומתי מת ואלו שני החלקים ממת שיושב בו בתבנה
בתתי הם כמינים לזה הסוג:

במאמר האנה והאנה הוא יחס הנשם אל המקום
כאמרנו אנה ראובן ויאמר בבית
או בשוק וזה גם כן ממנו ראשון וממנו שני הנה הראשון
הוא המקיף בנשם הנדבק עליו אשר לא יפרד ממנו
השני הוא מה שהי הראשון חלק ממנו דמיון זה המקום
שהמקום הראשון לארץ הוא החמים חמקיפי בה והמקום
השני תכלית האויר והיותר החוק מזה תכלית האש או
תכלית הגלגל הנה הארץ חיותר גדול שבחלקיה דהוא
בתכלית האויר מפני שהו בתכלי המי זכן היותר מתיחסת
אל תכלית מכלית אמנם היא לה מפני היותה בתכלית
המיותר בה והאנה מן העניני החכריחיי לנמצאי הטבעי

במאמר המצב והמצב הוא יחס מה שבין חלק
מוגבל מן הנשם אל חלק מוגבל
מן המקום וזה היחס הוא נכחיות קצתו לקצת והוי נמצא
לבל נשם טבעי כי היה שלא ימלט מן האנה והאדם יותר

[illegible] בעלי חיים במעבדתו [illegible]
[illegible] קרינות וחולת זהדהבה כל מיני [illegible]
[illegible] ואמנם התקדמות [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

אלו בכולן מחלוקתם חוץ מאלו שאין נושאין עניניהם
מלין וחתומות ארבעה כלי ולא אמר וקנתן ולא קנתן
הואיל ואחרונה לאכל חנה על אחת אם כן מאלו הגזרות
גם [illegible] חלקיות ואם שוללות כללית ואם מחייבות
חלקיות ואם שוללות חלקיות זה אלם הבלתי בעלת חומה
שבי מינים אם שומרת ואם אשר נושאיהם עין כללי ולא
יתחבר בחם חומה כלל ואם אישות וחם אשר נושאיהם
אישות כל מיני הגזרות אשר כולנם שיתנגדו הכרן יהיו
מקבילות בחיוב ובשלילה עד שיחלוק הצדק והכזב וכבר
יהיו בלתי מקבילות בחיוב ובשלילה ואמנם יהיו הגזרות
מקבילות בשיהי העין הנושא בחיוב הזה בעצמו הנושא
בשלילה והעין הנשוא באחד מהם הוא בעצמו הנשוא
באחר והעניין הכל לי יהיה אחר אם בשיהיה נפרד ואם
בשיהיה מורכב הרכבת תנאי וקשור וידמה במסופי ממני
דמיון הנפרד והיותר ראוי מה שיהיה מהקשרים א והיותר
מיוחד הוא מה שיהיה מהסופי קצתו בקצת בעצמו וכן
ראוי שיהיה מה שמותנה באחד מהם מותנה באחר מצד
או מקום או חלק או עני או זולת זה ואם לא לא יתנגד וזה
מבואר בעצמו והגזרות המקבילות חמשה מינים: מהם
הנושאים באמרנו ראובן משולח איננו משולח ומהם
המתהפכים והם אשר יתחבר בהם חומה כוללת באמרנו
כל אדם חי ואין אדם אחד חי ומהם הסותרים והם אשר
יתחבר מהם חומה כלליית ובאחרת חומה חלקיית
זה שני מינים אם שיהיה החומה הכללית בחיוב והחלקי
בשלילה באמרנו כל אדם חי ואין כל האדם חי או קצת
האדם איננו חי ואם שיהיה הכללי בשלילה והחלקי בחיוב
ומהם מה שתחת המתהפכים והם אשר יתחבר בכל אחד
מהם חומה חלקיית כאמרנו קצת האדם חי אין כל אדם
חי ומהם מה שלא יתחבר בהם חומה כלל חוץ מהא
התוארה והם הסתומיות וראוי שיעויין איך יחלקו מיני אלו
המקבילים הצדק והכזב בכל החמרים השלשה אשר הם
האפשרי

האפשרי והמחייב והמבטל ואחר נזכיר הסותרים והמתהפכים
הצדק והכזב בשיהי האפשרי בעצמו בפעל ראובן עתה בבית ראובן איננו עתה
בבית ומחר יהיה ראובן יצא אמש ראובן לא יצא אמש ואולם
האפשרי אין הצדק בעניין באחד משני קצותיו על
ההגעה בעצמם באמרנו זה הבר אפשר שיקרא קודם
שיקרא ואפשר שלא יקרא קודם הבליות ואולי חיה הצדק
בעניין באחד משני קצות האפשר על ההגעה בעצמו
היה בעניינים בלתי נכרחיים ותבטל העצה והחבורה לפי
שהבטעין לא יהיה בעצמו ואולם הסותרים הנה אם יחלקו
הצדק והכזב כמו שבארנו ואפשרי אשר בעתה וכמה שעברו
על ההגעה בעצמם רמיון זה בכל ארם חי אין כל אדם
חי זה בהכרח ואולם האפשרי חנה אמרנו בל ארם כותב
ואין כל אדם כותב ויחלקו הצדק והכזב בשיהי על זולת
ההגעה ואולם חלוקתם חצדק והכזב בעניין בחלוקתם
בהכרח ואלם המתהפכים הנה יחלקו הצדק והכזב בהכרח
בחברתו והבטל כעניין בסותרים ויבזם יחד באפשרי
באמרנו בל ארם בוחב ואין ארם אחר כותב ואולם מין
שתחת המתהפכים הנה הם יחלקו הצדק והכזב בהכרח
ובבטלם ויצדקו יחד באפשרי באמרנו קצת האדם כותב
וקצת האדם איננו כותב והסותרים עניינם עניין מה שתחת
המתהפכים ואולי מיני הסתגרים וצורני חלוקתם לצדק
ולכזב בכל החמרים והם חצדורים אשר מהם יעשרו על מה
שיתאמת ששים מהם שני חלקי ההקבלה והסתירה אצל
הדרישה והוא שיחלוק הבר שיתחייב אמיתתו אצל הבאות
והחקיר אצל הממנקר ולפי שהגזרות חפשטיות והסופיות
זהות העדריות מהנשיות אף כן אחר אשר היו חפשטיות יהיו

על הקנין והעניק והמוסרות והחזרידות על ההעדר הנרי
ויצר שיתוק ביניהם ובין הקבלת הטוב והשלילה
ויעמיק שם מלוקתם לצדק ולכזב דמוקשה אם לא
נשיכי הטוב ברין הם על שמשם מיני הטעמי בחיוב
ובשלילת והחטוף בהם והעניש אשר יחתם בהקבלת החיוב
והשלילה הם בעצמם התנאים בהקבלת שלילה

והאמני אולם האישיות באילן הנה העניין בחלוקתם
וצדק והכזב בהמצוא והאפשרי בעניין
באישיות החטוב והשלילה שהם לא יחלקו הצדק והכזב
בכלי חעניינים לפי מרי שיעשהו החיוב והשלילה אבל
באשר הוא הנושא נמצא ובעת אשר דבר הנושא שימצא
לו הקנין ביחזה ההעדר הוא אשר לא ימצא בנושא מרי
שדרכו שימצא בו בעת אשר דברנו שימצא בו בממו אמרנו
האובן חכם ראובן סכל או לא חכם הנרי דמיון זה הענין
אמנם יחלק הצדק והכזב באיש ויהי ראובן נמצא בענין
אשר דרכו שיקבל בו החכמה והוא הקנה והסיבה בזה
שכל אחד מאלו שני המאמרים חמקבילים הם המחייבים
והמאמר המחויב לא יצדק על הנעדר זלא בענין אשר אין
מדרכו שימצא בו הנושא ואולם השולל המרי יצדק על
הנעדר כמו שיצדק על הנמצא באמרנו ראובן לא ימצא חכם
ראובן לא ימצא חכם הנרי דמיון זה יחלק הצדק והכזב
בשוה זמצא ראובן או לא ימצא בחור יהיה או זקן אלא
שההעדר פרי ישותם שם בזה החטא על ענין יותר כולל
מזה שקדם והוא שלא ימצא בנושא מה שדרכו שימצא
ברבעתי אחד ממו אמרנו בנער אין לו זקן זשלא ימצא בו
מה שדרכו שימצא במינו כמו אמרנו דאובן שהוא לא
ידבר באשר הוא אלם וזה ההעדר אין הבדל בינו ובין
השולל בחלוקתו הצדק והכזב אם לא בהיותו מצי
הנושא לבד ויזה כאשר חיתה אצלנו נזירה אישית שולל
ודיא היותה שוללת ימנע שתוקח הקומה קשנה בתמוכי
והראשונה הרי לנו אז שישתנה השלילה על המוסרות

באשר

באשר היה נושא הנזירה נמצא לבד לפי שכחם או אחרי
והמיון זה בי לאש היה אצלנו שזה החולה אין בו נשימת
התחיצמות אחרים שבאשר בזה שאין בו מזה נשימת
התחיצמות והאשונה השמנו זאת ההקדמה הקטנה כן
השלילה אל הדסירה ומכאן נזה החולה כי אין נשימת
התחיצמות וכל מה שבו לא נשימת התחיצמות אין בו
מורסא בריאתו ואולם הדמות בסותרות נזדי המיון מן
המקבילות הנה ענינם בחלוקתם הצדק והכזב בזה החמר
הנמצא ענין הסותרות בחיוב ושלילה כאמרנו כל אדם
חכם קצת האדם סכל אבל כאשר היה נושאו גם כן נמצא
או בענין אשר מדרכו שיתואר בקנין והעדר וכן הדמיון
במתהפכות ענינם ביה החמר ענין אלו יכזבו יחד באשר
תשמר גם כן בשיהיה הנושא להם נמצא בענין אשר
מדרכו שיתואר בהעדר או הקנין כאמרנו כל אדם סכל כל
אדם חכם וכן הדמות להם במה שתתת המתהפכות בזה
הסיומן המתנגד אמנם יצדקו באשר יוקח האדם נמצא
ובעת הזקנה דמיון זה קצת האדם חכם קצת האדם סכל
הנה זה הענין תלוקת הנזרו הפשוטו וההעדרין והמוסרו
לצדק ולכזב בחמר הנמצא בו ואולם חלוקתם לצדק זלכזב
בחמר ההכרחי הנה מפני שההעדר בזה החמר יאמר על
ענינים אחד מהם לא ימצא בנושא מה שדרכו שימצא
במינו כאמרנו באשה שהיא לא בעלת זקן או לא ימצא בו
מה שימצא בסוגו כאמרנו בחפור שהוא לא מדבר או לא
ימצא בו מה שדרכו שימצא בנמצא כאמרנו בבור שהוא
לא מת ולא חולה עו יהי בין השלילה הנה וההעדר הפרש
מפני שהנושא הנה אם לא שימנע לעת מן העתים זאפם
שימנע הנה לא ישתנה יחס הנשאות עליו ולא ימצא לו
ענין לא יתואר בהם ההעדר או הקנין וזה היה השלילה
בזה החמר בזה בהדהעדריות והמוסריות ואפשר שתשום
ההקדמה הקטנה שוללת במופתים אשר יולידו השלילות
בתמונה הראשונ הנה זה ענין הקבלות הנזרות הפשוטות

עם השמירות והעיעוד ית והתקש כיניהם ובין ההקבלות
השתיות מן שולית: ואולם הנזרות ההקבילות אשר
נשמרתם תמצי הנה מספרם גם בקשות למספר שלו והענין
בהקבלתם בענין בהקבלת הפשטים והעיעודים ודבר בהבדל
אחד הוא כאשר היות המתחברים אשר אין ביניהם אמצעי
מהם והכפיל ואולם אם השתבניה אמצעי ורציונו שנשתים
בי קצוות חסרות בהקש הישר או בחלקי הנה ראוי שיוכללו
כל האמצעיי זאת וחלקי הצדק והכזב והיי מחוברת המוסבת
בי הפשוטה או העיעודית והפשוטה כאמרנו זה הקו אחד
עיתי קטן מזה או גדול או שוה הנה זה הוא המאמר בכל
מיני הנזרות חמקבילות באולם השלישה סוגים מן ההקבלת
ר'ל החיוב והשלילת והקנין והעיעוד והחפך והם אשר
יחלקו אליהם רוב אותם חמקשות בחקירות והידיעות:
ואולם חסוג הרביעי מסוג חמקבילות והם המצטרפי כאם
יתבן חנח שם כבר אפשר שיצויר בהם זה המין ממיני
ההקבלות אשר מנינו אותם במין מהם רוצה לו בחיוב
והשלילת והעיעוד והקנין והחפכים אבל ימעט מציאורת
כמו אלו בבקשה ולזה לא נפריד בזכרם בזה הספר ונם בין
הנח ששפטו משפ הקנין והעיעוד ויריעתו נכללת מידיעתו
ויבלול אלו הסוגים הארבעה שכל שני מקבילים מהם לא
יתקבצו יתר בנושא אחד מצד אחד זבערת אחרת ובפרט
חחיוב והשלילת מבין האחרים שחקבלתם הקבלת מאמר
פוסק לבד והקבלת הנשארי הוא הקבלת ענין נפרד בענין
נפרד כהקבלת הלובן והשחרות והעושר והעוני והאבות
והבנורת ואמנם יקבילו הנזרות המורכבות מאלו מפני
הקבלתם בעצמות בחלוף מה שעליו חענין בחיוב ובשלילת
ובפריט המתהפכים זולת הקנין והעיעוד שתם שני דברים
נמצאים ולזה אפשר שימצא ביניהם אמצעי כלובן אשר
יקביל השחרות וביניהם האפרי והירוק וזולתם מחמראים
ואולם חעיעוד והקנין הנה אחד מהם בהכרח הוא האחר
בענין והעושר ובפרט המצטרפי מביניהם שהוא כאשר

ימצא אחד מהם ימצא האחר אע בכח יחד ואם בפעל יחד
כאב והבן והאדון והעבד וזה השעור מהמאמר בידיעת
המביאה לאמות כפי בונתינו בקצור מספיק: ואולם סדרי
מלת השלילת החסרת והצדק והקשר הנה רוב זה ישוב
חמקומות וההנחות אל שתסנהג בבר פשט בלשונו אשר
בין משתמשי בהם חנזרות השנויות מבוארו במלת הקשר
בהם כי מקום מלת חשלילה אם באישית הנה עם הקשר
כאמרנו ראובן איננו חכם ואמנם בבעלי התומות היח עם
החומה כאמרנו אין כל אדם ימציא לבן או הוא לבן והיו
מניחים מלת החסרה בילו הנזרות אחר הקשר יפרידו בין
ובין השלילה והיו מניחים מלת השלילה גם כן בנזרות
השניות אולם באישיות הנת עם הנשוא ואולם בבעלות
החומה הנה עם החומה ואולם הנזרות בעילות הצדדים
השלישיות הנה מלת השלילה יסדר באישיות מהם עם
הצד באמרנו ראובן אי אפש שימצא חכם ובבעלו החומה
עם חחום ואולם מלת החסרה בזה יסדירו אותם על שלשה
פנים אחד מהם זונח עם חקשר כאמרנו ראובן אפש שלא
ימצא חכם והשני עם הנשואי כאמרנו ראובן אפש שימצא
לא חכם והשלישי עם כללותו כאמרנו ראובן אפשר שלא
ימצא לא חכם ואולם בשניות בעלת הצדדים הנה מלת
השלילה יונח גם כן באישית עם הצדדים ובבעלות תומה
עם החום ואולם מלת החסרה הוא יונח לעולם עם הנשוא
הנה זה חיח המנהג אשר פשט אצלם והוא מנהג מועיל
בחכמות וראוי לנו שנעשה זה אצל החכמים אליו: ואולם
סדר הצד והקשר הנרת הטוב שיונח אין הנשוא והנושא
כשיקדם חצד עוד ימשך זרת בקשר ואף על פי שזרת איני

ספר הקש

בידיעת הפרשיות לאמתן

והקש מאמר יתבאר בו דברים יתחייב ממנו בעצמות לא במקרה דבר אחר זולתם כהכרח וראוי שנשתכל בהלקי זה הגדר מה משמש מפואר בעצמו ומה ממנו יצטרך שיתבאר בזולתו:

ונאמר אמנם שהקש האויי שיתחייב ממנו דבר אחר זולתו כשהיה זה המתחייב בהכרח הנה הנא מפואר בעצמו כי הוה פעל הקש במה שהוא לבאר המוסכל בידוע והידוע ממנו הם אלו הדברים המונחים בו והמוסכל הוא המתחייב ולו היה המתחייב ממנו בעצמן הדברים המונחים אפשר שיהיה הדבר המתחייב האחד בעינו ידוע מוסכל מצד אחר זה שקר וכן יראה מכך שזה המתחייב ראוי שיהיה הכרחי לפי שהוא באשר לא הכרחי אפשר שישפוט בנו כל אחד מהמקבילים על השוני ולא יהיה מה שיתחייב משלנו צודק בעצמות והכרחי ואולם זולתם האחרים מהלקי זה הגדר והוא שהוא מאמר יכנו בו דברים יותר מאחד אינם מפוארים בעצמם והוא שיצטרך בהם אל באור מה הם אלו הדברים ולמה יתחייב שיהיו יותר מאחד וזה נעמד על יד מאלו החלקים המפוארים מציאותם להקש מפני שהם אשר ילכו מהלקי זולת הגדר מרוצת היותרות בסופרת והמוסכל יהיה הדבר תולדת סופת לפי מה שיראה מהגדרים במה שאחר זה:

ונאמר כי מן המפואר שאנחנו באשר הננו מבוקש מה כמו אמרנו אם העולם מחודש ונשתדל קיום חיוב זה הנשוא לנוש או שלילתו ממנו בדבר נניחהו על צד הנשיאות לא על צד התנאי שזה אמנם יהיה כשיתחבר אל הנשוא והנשוא מאמר א יתבאר בו שלילת

זה הנשוא מן המאמר אז יתחייב שיהיה המאמר שזה לא יהיה מהלכפרידת אחר ממנו הנה יכניסנו הצדק או הכזב ואם לאלא יהיה שיתחייב ממנו פאם תוכך ויוכר קטן המאמר אשר בזה הראוי זה שיתחייב ממנו ונושא נזה הקטן מאשר הוא חלק הקש הקדמה: הנה בבר שתבאר מזה המאמר שסוג הקש הוא המאמר התוריך ומאשר ניצוח בכאן בדברים הם התקדמות ואולם שאלו יתחייבו יותר מאחד הנה זה מבואר גם כן כמו שהצטרכנו אל זה המאמר אשר ישתדל בו אבתת המבוקש אם שיהיה הנשוא והנשוא הוא בעינו הנושא והנשוא במבוקש ואם שיובחלו בהם יחד: ואם שישותף לאחד משניהם ויבדל לצדד ואם שישותף לשניהם יחד: ואולם באשר יובדל המבוקש בחלקיו יחד הנה לא יתחייב ממנו חיוב או שלילה במבוקש: המיון זה שאמרנו באשר יתחייב שהמין הוא העולם מחודש אם קדמון שהאדם הוא הכוח לא יתחייב מזה חיוב או שלילה בקדמות או בחדוש ויותר רחוק מזה שיהיו חלקיו הם חלקי המבוקש בעצמו לפי שחדבר לא ילקח במאמר עצמו ובמו זה יקוי מערכה ובן כאשר שתפנו באחד משני קצוותיו איזה קצה שהיה ולא שתפנו באחר הנה לא יתחייב ממנו המבוק ואמנם יתחייב ממנו שיתחייב זולת המבוקש: ומיון זה שנחבר אל מאמרינו אם היה מחודש שהמחודש שם והוא כחודש הנה אמנם יתחייב מדמיון זה המאמר אם שהעולם נשם ואם שהוא מחודש ומאשר היה זה כן הנה לא ישאר אם לא שיהיה משותף לשני קצות המבוקש בשני חלקים המובדלות אם בחלק אחד אם בשני חלקי ויתחייב בהכרח שיהיה היותר פחות מזה שתי הקדמות ואם היו מובדלות בשני חלקים לא יהיה בין אילו שתי הקדמות חבור כלל ובאשר לא יהיה ביניהם חבור מלל הנה לא יהי מהם דבוק בין נושא המבוקש ונושאו הנה אין הקש בלל ובאש היה

זה כן הנה לא ישאר אם לא שיהיה נבדלת בחלק אחד
לבד משותף לשני קצות המבוקש ובזה יזדמן שיהי׳ נקשר
חיוב הנושא בו לנושא או שוללות ממנו והמאמר אשר
בזה התאר הוא בהכרח יתחבר משני הקדמות לא פחות
מזה ולא יותר רמיון זה שנחבר א׳ מאמרנו העולם מחודש
שהעולם מחובר והמחובר מחודש ויתחייב מזה שהעולם
מחודש ואלו שתי ההקדמות יתחלקו לשלשה חלקים והם
הנקראים גבולים אחד מהם נושא המבוקש והוא הנקרא
בהקש הקצה הקטן והשני בחלק המשותף והוא הנקרא
גבול אמצעי והשלישי נשוא המבוקש והוא הנקר׳ הקצה
הגדול וההקדמה אשר נושאה הקצ׳ הקטן תקר׳ ההקדמה
הקטנה ואשר נשואה הקצה הגדול תקרא הגדולה ׳ וסדר
הגבול האמצעי יפול בין הנושא והנושא במבוקש כאשר
ישמרו בשישאר הנושא בו נשוא והנושא נושא והו׳ ענין
אשר יצדק בשכל אצל מה שיחשב המבקש בנפש על
שלשה פנים אם שיהיה נושא הקצה הגדול בשוא על
הקטן וזה יקרא התמונה הראשונה ואם שיהיה נוש׳ עליהם
יחד וזה יקרא התמונה השנית ואם שיהיה נושא לשני
הקצוות יחד מה יקרא התמונה השלישית ׃ הנה כבר
התבאר מזה המאמר ממה יתחברו הקשים ומכמה דברים
מתחברים ובמה מיניהם הראשונים ׃ ואולם מספר מיני
ההקשים הנכנסים תחת כל אחד מאלו המינים השלשה
המוליד מה׳ או הבלתי מוליד לפי מה שתתן אותו החלוק׳
ומה שנראה מהמאמר הקודם הם ששה ושלשים חבורים
בכל תמונה מפני שכל הקש יתחבר משתי הקדמות כמו
שהתבאר והב׳ הקדמות אם שיהיו מחייבות יחד ואם שיהיו
שוללות יחד ואם שיהי׳ א׳ מהם מחייב׳ והאחר׳ שוללת וזה
על ב׳ מינים אם שיהיה הגדולה מחייבת והקטנה שוללת
או בהפך וכל אחת מאלו הארבעה חלקים אשר להם מצד
השלילה והחיוב אם שיהיו הקדמות הלקוחו׳ בו כללי׳ יחד
או חלקית יחד או סתמיות יחד ואם שיהי׳ הגדולה כללית
והקטנה

והקטנה חלקית ובהפך ואם שתה׳ הגדולה כללי׳ והקטנה
סתמית ובהפך ואם שיהיה הגדולה חלקית והקטנ׳ סתמית
ובהפך ובאשר חוכה אלו החלקים התשע׳ אשר להם מצד
הכמות הארבעה אשר להם מצד האיכו׳ רוצה לו׳ השלילה
והחיוב יגיע מזה בכל המוכה ששה ושלשים חבורים וזה
גם כן באחד אחד מן החמרים השלש׳ רוצה לו׳ המצואיית
והחכרחית והאפשרית על הרוב או על השווי ובמעורבת
מהם אלא שאלו הששה ושלשים יוכפלו בהקשים
המעורב׳ וזה פעם ימצא בהם מן הגדולה ממנ׳ דרך משל
מציאויית והקטנה הכרחית או בהפך זה רוצה לומר מה
שבגדולה ממנה הכרחית וקטנה ממנה מציאויית הנה
אילו הכאות מיני ההקשים לפי מה שתתן אותו המאמר
הקודם לפי שכל הקש יתחבר משתי הקדמו׳ ואולם כאשר
יתחבר אל זה שאר מה שיותנה בגדר מהיו׳ החיוב הכרחי
הנה לא יגיע זה מאלו ההקדמות איך מה שיזדמן בלתי
שיהיה אחד מהם מחייב׳ איך מה שהיתה בכמות׳ והאחרת
כוללת איך מה שיהיה באיכותה ואולם היות אחת מהם
מחייבת הנה בזה יגיע החבור ואולם היות האחרת כוללת
הנה בזה יהיה הכרח החבור וזהו ענין הנאמר על הכל
המותנה בהקשים המולידים לפי שהענין הנאמר על הכל
כמו שנאמר הוא שיהיה הדבר נשוא במציאו׳ או אפשרות
או הכרחי על כל מה שיתואר בנושאו ויגש׳ על כל הנושא
נשיאות בחיוב ובמוחלט רוצה לומר צודק על הצדדים
השלשה מזולת שישתנ׳ בתארו צד מציאו׳ לבד או הכרחי
או אפשר כאמרנו החי בהכרח על כל הולך או יהיה הדבר
משולל בהכרח או מצואיי או אפשר מכל מה שיתואר
בנושא במוחלט מזולת שיתנה בזה התאר צד מה כאמרנו
האדם בהכרח לא על צוהל אחד שזה הוא אשר יאמרת
אבונצר שהוא דעת ארסטו׳ בהשתמש בנאמר על הכל
בזה הספר אשר הוא כשרש וכהתחלה לכל ההקשים
המולידים ואמנם התנה בכאן בנאמר על הכל החייוב
במוחלט

המעני קצת האנשים כאשר יאכלו הקובץ אחר הסבתם
ילחלח בפיהו וכל מי שזה הכבו הנה גופו לא יקח מחמזון
כפי מה שיצטרך אליו: התולדה קצת האנשים לא יקחו
גופם מהמזון כפי מה שיצטרך אליו:
דמיון הרביעי משתי הקדמות הגדולה מקח שוללת
גוללת והקשכה מקח מחייבת חלקית:
דמיון זה בחמר החכרחי קצת
הנשמים הפשוטים להם הפך ואין אחר ממה שיש לו הפך
בצחי: התולדה קצת הנשמים הפשוטים אינו נצחי:
דמיון זה בחמר האפשרי קצת האנשי' יחתם באצטומכתם
המזון: ואין אחד ממי שיחתמן באצטומכתו המזון
ישוגהו חולי הצרי' והתולדה קצת האנשים לא ישיגם
חולי הצרי' ואולם הבינים המתערבים פאלו החמרי הנה
לא תשתמש מלאכה על יהם האלהים אם לא המלאכות
הפועלות אצל מה שתרד בעיון בענין האישים לפי שהם
ישתמשו כמיני התתערבות מה שהקטנה ממנ' מצואיית
אישיית והגדולה ממנו הכרחית או אפשריית או
מאודיית ומה שהקטנה ממנו אישית אפשריית והגדולה
ממנו הכרחית: דמיון מה שהקטנה ממנו מצואיית
והגדולה ממנו הכרחית זה החולה בו קדחת ושעול וכאב
עוקץ בצדו מתפשט ורקיקה וכל מי שזה תארו הנה הוא
בעל מורסא' התולדה זה החולי בעל מורסא' דמיון מה
שהקטנה ממנו אפשרית מאודית והגדולה ממנו הכרחית
זה החולה בו כאב הראש מתמי' ופלח יתרעם מיריד' המים
בעינו וכל מי שירד המים בעינו יפסד תראות התולד' הנה
זה החולה שיפסד הראות' ודמיון מה שהקטנה ממנו
מצואיית והגדולה ממנו אפשרית מאודית זה החולה בו
קדחת חדה ויראה השתן שלו ביום מהימים המורים
בבחראן לבן אין בו צבע אחר שהיה צבוע וכל מי שזה
תארו יפול עליו חדוש מורסא במוחו: התולדה זה החולה
שנחדש בו מורסא במוחו: אולם תולדות אלו המתערבות

הנה

אמנם התולדות הנה כן מבואר מענין הנאמר על הכל ואולם צד
התולדות מהם הנה הזה נמשך להקדמה הגדולה וזה
להחזיק ענין הנאמר על הכל כאשר תשמור בו כח שזכרנו
והיה החמר משכים למות שהתנה בו לא שהוא בכח יזדמן
בקצת החמרים שגולדו התולדות הבות הפנים זבפר' במות
שחיתה הגדול' הכרחית או מצואית והקטן ממנו אפשרית
ובבר קדם דמיון זה ולזה סבה יארך לבאר אותו זבפלל
הנה נצדדי התולדות אמנם אלו הקדמות הרחלפות הב
בין החכמים אלא שהענין מבואר בנפשו במה שיתולדו
אלו המינים אשר זכרנו התנה זה בלל מיני ההקשים אשר
ישתמשו בהם במופתי' כמופלים בזאת התמונה לא שהם
לא ישתמשו מלו החקשי במופתי' מה שאחת מהקדמותיו
חלקיות אבל יושמו בתאר ישובו בו שתיהן כלליות דמיון
זה אמחנה כאשר הענינו שנשים זאת הקדמה כלית והיא
קצת האנשים יחוסן המזון באצטומכותם אמרנו בלן מי
שבאסטומכתו בלגם יחזמן המאכל באסטומכתו ובפלל
הנה נקחה בענין נשים אותה כלית וכן אפשר שנעשה
בשאר המינים החלקיים ותשוב כלית' וכאשר הזכרנו זה
כן הנה המינים הכולל' מזאת התמונה הוא אשר ישתמשו
בהם למלאכות המופתיות האלהים אם לא שהשתמשות'
במחלוקת המופתית כאשר ירצו בהם בטול הכלית לבד
ובעבור שהיו המינים המתילדי' בתמונ' השנית והשלישית
יתבאר התילדות ברוב מזה בהשבת' אל התמונ' הראשונה
והיתה השבתם אל התמונה הראשונה אמנם יהיה בהפך
לבד או בהפך והנחה והיה ההפך שתמיד סדר חלקי הגזר'
וישים נושאיהם נשואים ונשואיהם נושאים וישארו
איכויותיהם וכמויותיהם שמורי' הנה ראוי קודם זה שנבאר
החקדמות המתהפכות מבלתי מתהפות וכבר יתבא' ממה
שעבר בי ההקדמות מצד החומות ארבעה אם שוללת
כוללת ואם מחייבת כלית' אם שוללת חלקית ואם
מחייבת חלקית אולם השוללית הכוללת הנה היא תתהפך

שמורת הצדק בכמות והאיכות כמו אמרנו אין אדם אחד
אבן שזה יתהפך ואין אבן אחת אדם וזה נראה מאשר
חלקיהם מתפרדים תכלית ההבדל ולא יתקבצו בענין כלל
וכל מה שיפריד אחד מהם יפריד האחר ואולם המחייבת
הכוללת הנה היא תתהפך חלקית ותשמור האיכות בצדק
ולא תשמור הכמות ועניין התהפכותה חלקי מבואר לפי
שאשר ימצאו להם תמיד בכל החמרים ולא נשים אותם
הנה בסגולות המתהפכות כי היה זה בלתי הכרחי ולא
מתמיד במה שהיא מחייבת כוללת ואמנם המחייבת
החלקית הנה היא תתהפך שומרת הצדק באיכותה וכמות
מפני ששני חלקיה לא יובדלו כלל בדבר מאותו הקצת
הנה הוא קצת להם יחד ואולם השוללת החלקית הנה לא
תשמור בהתהפכות איכותה ולא במותה כמו אמרנו קצת
האדם אינו חי שלא יצדק שקצת אדם אינו חי וזה ההפוך
הוא נמצא בגזרות ההכרחיות והאפשריות והמאודיו והם
אשר כוננו זה המאמר הנה דמיון השוללת הכוללת
באפשרות המאודי ואין אחד נקי העורקים מהסתומים
תשיגהו קדחת עפושית שזה יתהפך ואין אחד ממי
שיפגשהו קדחת עפושית נקי העורקים מהסתומים וכן
ימצא הענין בשאר אלו ההקדמות המתהפכות בזה והבלתי
מתהפכות:

התמונה השנית

והתולדה גם כן מאלו התמונות ארבעה מינים:
המין הראשון ממנו הגדולה שוללת כוללת והקטנה
מחייבת כוללת יולידו שוללת כוללת
דמיון זה בחמרים ההכרחיים כל גשם מחובר ואין קדמון
אחד מחובר התולד ואין גשם אחד קדמון מפני שהשוללת
הכוללת תתהפך בהשבה אל מין השני מן התמונה
הראשונה דמיון זה בחמר האפשרי ואין אחד מי שסרה
קדחתו אחר בשול בבחראן ביום ראוי תשוב קדחתו וכל
מי

מי שהוסרה קדחתו בתחלת חליו תשוב קדחתו התולדת
אין אחד ממי שהוסרה קדחתו בהתחלת חליו הוסרה
אחר בשול בחראן ביום ראוי לפי שהשוללת הכוללת
תתהפך ותשוב אל זה המין השני מהתמונה הראשונה
בחמר האפשרי:

המין השני הגדולה ממנו מחייבת כוללת והקטנה
ממנו שוללת כוללת התילד שוללת
כוללת דמיון זה בחמר ההכרחי ואין קדמון אחד מחובר
וכל גשם מחוב יתילד אין קדמון אח' גשם לפי שהשוללת
הכוללת באשר תתהפך בזה המין ותשוב אל התמונה
הראשונה תהיה גדולה אחר שהיתה קטנה לפי שלא
יתילד בתמונה הראשונה כשהקטנה ממנה שוללת ויוליד
אין גשם אחר קדמון עוד יתהפך זה ויוליד אין קדמון אחד
אחר גשם וזה יתבאר כאשר נאמר בשני ההפוכים הפך
התולדה והפך ההקדמה ודמיון זה באפשרי כל מי שבו
קדחת יומית יהיה מימיו בתחלת חליו בו שמרים לבנים
שוים ואין אחד ממי שבו קדחת עפושית יהיו מימיו
בתחלת חליו בו שמרים לבני שוים יוליד אין מוקדח אחד
בו קדחת עפושית תהיה קדחתו יומית לפי שהשוללת
הכללי כאשר תתהפך ותשוב גדולה בתמונה הראשונה
יוליד אין מוקדח אחר בקדחת יומית בו קדחת עפושי עו
יתהפך זה ויוליד אין מוקדח אחד בקדחת עפושית תהיה
קדחתו יומית:

המין השלישי הגדולה ממנו שוללת כוללת
והקטנה ממנו מחייבת חלקית
תוליד שוללת חלקית דמיון זה בהכרחי אין גשם אחד
כבד מתנועע למעלה וקצת הגשמים מתנועעים למעלה
יוליד קצת הגשמים אינו גשם כבד מפני שהכוללת
השוללת תתהפך ותשוב אל המין הרביעי מהתמונה
הראשונה ודמיון זה באפשרי קצת המוקדחים לו כאב
הראש ואין אחד נקי האצטמוכא בו כאב הראש יוליד

כן קצת הלבן תמובל אז נשם יולד קצת הלבן נשם והד
במין השלישי מן התמונה הראשונה עד תסתיים זו החולדה
ותשוב קצת הנשמים לבן והוא המחזיק נשמם היה זרע
כן לפי שהחלקית הנה תשוב קטנה בתמונה הראשונה
והוא בבן מחזיק המין השלישי הגדולה ממנו שהלקית
גדולת וקטנה מסכם מהייבת חלקית ואי אפשר שהלקית
דמיון זה האיך חי אחד אבן וקצת דחז לבן קצת טרי הוא
לבן אינו אבן לפי שהקטנה תתחפך זו תשוב קצת הלבן חי
נאין חי אחד אבן ותשוב אל המין הרביעי מהתמונה
הראשונה זתוליד קצת הלבן אינו אבן ׃

המין הששי הגדולה ממנו שוללת חלקית וקטנה
ממנו מחייבת כללית תוליד שוללת
חלקית וזה כשנשוב אותה בהטחה אל המין השני בעצמו
מזאת התמונה ׃ דמיון זה אמרנו קצת החי אינו לבן וכל
חי נשם תוליד קצת הנשמים אינו לבן לפי שזה הקצת
מהחי כאשר ישולל ממנו חלובן כאשר הכחנו אותו דרך
משל עורב היה עכשיו אין עורב אחד לבן וכל עורב נשם
וישוב אל המין השני מזאת התמונה בעצמה וכבר היה
מבואר בו איך תשוב אל התמונה הראשונה הנה זה הוא
המאמר בכל מיני ההקשים הנשואי ׳ וראוי אחר זה שנלך
אל המאמר בהקש התנאי ׃

ההקש התנאי ובעבור שהיה כבר לוקח בגדר
ההקש ממוחלט שהוא מאמת
ינתנו בו דברים יותר מאחד והיה צד ההנחה שני צדדים
אחד מהם צד הנשיאות והאחר צד התנאי הנה כבר ראוי
שנאמר בזה והקש התנאי בכלל יתחבר בשתי הקדמות
גדולה וקטנה והגדולה תתחבר משני הקדמות נשואיות
יתחבר בהם מלת התנאי והקטנ היא חלק מזאת הגדולה
והיא השנית מאחת משתי התקדמות הנשואיות אשר
תתחבר בהם הגדולה והחלק הראשון מהתנאי אשתו
הוא שבת החיוב יקרא הקודם והחלק השני מהתנאי המתייחס
יקרא

יקרא נמשך ׃ והתקשים מתנאיים יתחלקו תחלה בחלקי
חלות התנאי אל מחובר ונפרד המחובר הוא מה שנקשר
בהחלת התחבור בשם אם ובאשר והמתפרד מה שנקשר בו
בהחלת הפירוד במו אם לאו אמנם זה המחובר יתחבר משני
המתחייבים והמתפרד יתחבר משני הסותרים ׃
ונאמר תחלה בהקשים המחוברים ובבה יחשב בהם
שהם יתחלקו תחלה בחלקי המתחייבי ׳ מפני
שהמחייבים מהם מה שהם תמידי החיוב והם אשר יתחייבם
ממציאות כל אחד מהם חבורו במו עליית השמש מציאות
היום ומהם מה שאינם תמידי החיוב כמו מציאות האחד
והשנים כי השניים כאשר ימצאו ימצא האחד ולא יתחייב
ממציאות האחד מציאות השנים תהיה המחובר יתחלק
לב לשני חלקי אולם אשר יתחבר מבלתי שלמי המולידים
הם שני מינים ׃ אחד מהם שנת הקודם בעצמו ויולידו
חנמשך בעצמו באמרנו אם היה זה הנראה אדם הנה הוא
בעל חיים אבל הוא אדם הנה הוא בהכרת בעל חיים והד
מבואר ההולד בעצמו מפני שהונח כן לפי שהקודם כאשר
היה נמצא הנה הנמשך נמצא ׃ והמין הב ישנה בו מקביל
חנמשך ויוליד מקביל הקודם שזה גם כן יתבאר בקדום
שהמוליד לפי שהנמשך באש ׳ היה הכרחי להשוב הקודם
לא ימלט אם שיהי ׳ כולל ממנו או שוה אין ואם היה שוה
הנה הענין בו מבואר שהוא כאשר הוסר הוסר הקודם
כאמרנו אם היה זה הנראה אדם הנה הוא צוחק אבל הוא
אינו צוחק הנה אינו אדם ואם היה כולל הנה הוא יתחייב
בהכרח כאש הוסר שיוסר הקוד ׳ המין זה כי כאשר לקחנה
האדם קודם והחי נמשך הנה יתחייב מהסרת החי הסרת
האדם לפי שהיותר כולל יבנם בו הפורט ולא יתחייב מהסרת
האדם הסרת החי ולא ממציאות החי ימצא האדם ולכן
מינים האחרים מזה ההקש לפי מה שתתן אותו החלוקה
ואם אש ׳ ישנו בהם מקביל הקודם או הנמשך בעצמו אינם
מולידים אבל אולם זה הבאו כחבור חיוב בחיוב הנה הוא

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁR

מספיק ואולם חבור השלילה בחבור אם החיוב בשלילה
כמו שיראה ממאמרנו הנה הוא בלתי מספיק ולזה היותר
שנבקש המופת על השנות המקביל לנמשך על המוחלט
ויתחייב ממנו מקביל הקודם במין הראשון מזה ההקשים
ונאמר שהוא אם לא יתחייב ממקביל הנמשך מקביל
הקודם הנה יתחייב הקודם בעצמו אבל כאשר
הנחנו שהקודם כאשר נמצא שימצא הנמשך הנה יתחייב
מזה כאשר הנחנו מקביל הנמשך נמצא שימצא הנמשך
ויתחייב מהסרת הדבר מציאותו וזה שקר וסגולת שני אלו
המינים המולידים מזה ההקש שהקודם בו תמיד בטבע
קודם והנמשך נמשך בטבע שהנמשך בו הכרחי ויתחייב
ממציאות הקודם ולא יתחייב הקודם ממציאות הנמשך
ואולם המין אשר יתחברו מן השלמות החיוב הנה הם ד'
כלם מולידים אחד מהם אשר נשנה בו הקודם ויוליד
הנמשך כאשר עבר בזולת השלמות בחיוב והשני ישנה
בו הנמשך בעצמו ויוליד הקודם בעצמו וזה גם כן מבואר
הולדתו מצד מה שהונח כל אחד מהם מחוייב ממציאות
חבירו והשלישי ישנה בו מקביל הנמשך ויוליד מקביל
הקודם וזה גם כן מבואר התולדה ממה שקדם והרביעי
ישנה בו מקביל הקודם ויולד מקביל הנמשך וזה ג' כמבואר
התולדה מצד מה שהונח שלם החיוב ודמיון אלו הארבעה
מינים אולם הא' כאמרנו אם היה השמש עולה הנה היום
נמצא אבל השמש עולה א"כ היום נמצא ודמיון הב בזה
המשל בעצמו אבל היו' נמצ' הנה השמש עולה והג' אבל
היום בלתי נמצא הנה השמש בלתי עולה והד' שנא' אבל
השמש בלתי עולה הנה היו' בלתי נמצ' אין הבדל בין איז'
שנקח מושנה מצד התולדה ואמנם ישתנה אח' מהם מצד
המכוון הולדתו וזה כאש' כוננו דרך המשל שהוליד שהיום
נמצא לא יושנה אלא הקודם בעצמו והוא השמש נמצא
וכן יראה במינים האחרים שהמושנה בהם אמנם יעוייף
בפי עיון המכוון ההולדה ויהיו הם בן מינים המחוברים

מן

מן התנאי לפי זאת החלוקה שמנה שנים מהם מהבלתי
תמימי החיוב בלתי מולידים ישארו ששה מולידים אלא
שבבק יחשב שאשר ראוי שיהיו מבוארים מתחלת הענין
בתנאי המחובר או אמתת החבור ואולם מה שזולת זה
מהיותו שלם החבור או בלתי שלם הנה כבר אפשר שיהיו
מוסכל ולזה מה שיתחייב להחזיק מאלו המינים בהכרחי
ההולדה תמיד ובאיזה חמר הזדמן יהיה שלם החיוב או
בלתי שלם ואילו הם השני מינים אשר אחד מהם יושנה
בו הקוד' בעצמו ויוליד הנמשך בעצמו והאחר אשר יושנה
בו מקביל הנמשך הנה יולי' מקביל הקודם ואפש' שנטעון
בזאת החלוקה במה שעשה ארסטו' בתמונ' השנית כאשר
לא יתחבר בה תולדת שני המחייבי' המתהפכים על עצמם
שמורי הצדק בכמות והאיכו' והם אשר יתחברו מהענינים
הסגוליי' אבל נבחן בהם העני' החכרחי תמיד לפי שההפוך
כבר יהיה ידוע וכבר לא יהיה הנה אילו מיני התמונה
הראשונה בתנאי המחובר ויחלק כל מין מאלו אל מינים
ארבעה וזה החבור ממנו הוא חבור חיוב בחיוב כמו אמרנו
אם אתה אדם הנה אתה חי וממנו מה שהוא חבור שלילה
בחיוב כמו אמרנו אם היה זה הנראה אדם הנה אינו סוס
וממנו מה שהוא חבור חיוב בשלילה כמו אמרנו אם היה
זה הנראה איננו דומם הנה הוא חי וממנו מה שהוא חסר
שלילה בשלילה כמו אמרנו אם היה זה הנראה אינו חי
הנה אינו אדם וכאש' תכפול אלו הארבעה במיני' הראשוני'
על זאת החלוקה האחרונה יהיו המינים המולידים שמנה
וכאשר הוכפלו על זאת החלוקה הראשונה במיני' הששה
היו המינים המולידים ארבע' ועשרים וכבר אפשר שיוכפלו
אלו המינים בארבעה החלקי' אשר לקודמיהם מצד הכמות
וזה שהוא כבר אפשר שיהיה הקודם והנמשך יחד כללים
ושיהיו חלקיים יחד או שיהיה אח' מהם כללי והאחר חלקי
וזה ג"כ שני חלקי' אם שיהיה הקודם הוא הכללי והנמשך
הפרטי או בהפך דמיון מה שיתחבר משני כללים יחד אם

היה

היה כל אדם מדבר הנה כל אדם צוחק ודמיו׳ כ״ה שיתחבר
משני חלקים יחד אם היה קצת החי אדם הנה קצתם מדבר
בחברה ודמיון מה שיהיה הקודם כללי והנמשך חלקי אם
היה כל אדם חי הנה קצת החי פילוסוף ומזה הכח אמנם
אם חי לא דבר מה מושג הנה דבר מה מושג אבל התחיים
הסותר במו שנאמר מסותרו הוא מחויב במקרה ודמיון
שהקוד חלקי והנמשך כללי אם היה מרחק מה נפרד הנה
כל המקרים אפש שיתפרדו וכן אפש שיהיו קודם והנמשך
אישים יחד או סתמיים יחד וכבר הורכבו אלו כלם קצתם
עם קצת וכל אחד מאלו המינים כבר יהיה החבור בהם
הכרחי וכב׳ יהי׳ אפשרי והם שני מיני החיבורי׳ המשתמשי׳
בחכמות וראוי שנדע שהקודם באלו ההקשים כבר יהיה
דבור אחד וכבר יהיו דבורים רבים אבל ראוי שיהיו קצתם
משותפי׳ בקצת ואז יהיה בהם כח הקודם אשר הוא מאמר
אחד ואם לא יהיו ההקדמות רבות במו אמרנו אם היה
הגשם בלתי תכליתי בכל קטריו ולא יהי׳ מתנועע בחלקיו
הנה התנועה אם כן בלתי נמצאת וכן גם כן כבר יהיה
לנמשך מאמרים רבים וראוי שנתנה בהם גם כן כאשר היו
בהם כח נמשך אחר שיהיה קצתו נקשר בקצתו ואולי היה
הקודם והנמשך כל אחד מהם מחוברים ממאמרים רבים
נקשרים קצתם בקצת כאמרנו אם היה השמש תראה
תחתוך קשתות שוות מגלגל המזלות בזמנים בלתי שוים
ותהיה אי אפשר בתנועתה המהירות והאחור והיה מה
שישלים לתת סבתו בתנוע׳ אחת יותר ראוי ממה שיושלם
בשתי תנועו׳ הנה השמש בגלגל יוצ׳ מרכזו ממרכז העולם׳

בתנאים המתחלקים

ואולם ההקשים התנאים
המתחלקים הנה הם
יתחברו מן הסותרים והסותרי׳ הם אשר אי אפש׳ שיתקבצו
יחד בנושא אחד מצד א׳ בעת אחת והם בכלל מן המקבילי׳
בעצמם ר׳ל החיוב והשלילה וההעדר והקנין וההפכים
והמצטרפים ואילו הארבעה מינים מהם מה שהם תמימי
הסתירה

הסתירה ומהם מה שהם בלתי תמימי הסתירה והתמימי
הסתירה הם אשר סותריהם נכללים ואילו מהם שיסתרו
בשנים לבד ומהם מה שישטינו ביותר משנים אבל הם עם
זה נכללים ומיני זה המין מן ההקש יתחלק אל שלשה
מינים כפי התחלק אלו הסותרים אל אלו השלשה חלקים
ואשר ישטינו בשני׳ לבד הנה הם החיו׳ והשלילה וההעדר
והקנין וההפכים אשר אין ביניה׳ אמצעי הנה זה המין מן
ההקשים המחוברים מאלו הג׳ והוא המין הא׳ מזה ההקש
יושנ׳ בהם איזה מהם יזדמן מן הקוד׳ או נמשך או מקביליה׳
ויולידו ודמיוני אלו קרובים ואולם המצטרפים כבר אפשר
שימצ׳ על צד הפירוד והחבור כאמרנו בחבו׳ אם היה זה אב
הנה לן בן וזה אם אב ואם בן בפירוק ואותם אשר יתחברו
מחלקים משטיני׳ יותר משני׳ אלא שסתירתם שלמה והוא
המין השני הנה הם יתחברו מהמתהפכים אשר ביניהם
אמצעי מוגבלי המספר כאמרנו זה הקו אם גדול ואם קטן
ואם שוה וזה המין יושנה בו גם כן איזה מהם הזדמן מן
קודם או מקבילו או נמשך או מקבילו יוליד אבל לא יספיק
בו בהשנות אחד אבל יהיה השנותו על מספר הסותרים
במו שיושנה שהוא אינו גדול וישאר שיהיה אם שוה ואם
קטן עוד יותנה שהוא אינו קטן ויולד שהו׳ שוה וזהו אשר
כוננו לבארו וידומה שיהיה זה ההקש מורכב מחלקים
רבים תנאיים על מספר ההקדמות המושנות׳ ויוחד
ההק׳ המובדל שהוא אין המוקדם בו מוקדם בטב׳ והנמשך
נמשך בטבע אבל כבר אפשר שישו׳ הקודם נמש׳ והנמשך
קודם׳ ואולם אשר יתחברו מהסותרים אשר הם בלתי
תמימי הסתירה והוא המין השלישי מזה המין מן ההקשי
אשר יתחברו ברוב מההפכים אשר ביניהם אמצעי בלתי
מוגבלי המספר או יהיו מוגבלים בעצמם אלא שההקשים
לא ישלימו אותם׳ והמנהג כבר פשט בזה המין שיצא
מוצא הסתירה הכוללת כאמרנו לא יהיה ראובן בצרפת
והוא ברומי אבל הוא בצרפ׳ הנה אינו ברומי או אבל הוא
ברומי

[illegible] ברומיאינו בצרפת [illegible]

בהקש החלוף [illegible] והקש החלוף מורכב מהנשואי [illegible] והתנאי והוא ישתמש על זה [illegible] באשר הצינו לבאר אמות [illegible] מה הנה [illegible] אליה הקדם [illegible] לא יסוף באמתתה [illegible] ממנה אחד חלקי [illegible] המוליד [illegible] תמונה [illegible] מהתמונות הנשואיות וכאשר [illegible] תולדה [illegible] הכזב ידענו שהכזב לא יבא מחבורי ההקדם כאשר [illegible] מוליד ולא ג' מההקדמה הצודקת הנה לא ישאר [illegible] אם לא מסותר ההקדמה המסופקת וכאשר יכזב [illegible] הנה הוא אם כן צודקת [illegible] ודמיון זה אנחנו [illegible] לבאר שהעולם מחודש ונאמר אם לא יהיה צודק הנה [illegible] אם כן צודק הוא שהעולם קדמון עוד נחבר אל זה [illegible] לא יסופק באמתתה [illegible] משל והוא אין משתנה [illegible] קדמון ויתחייב מזה שהעולם אינו משתנה והוא כזב [illegible] לא יחוייב מההקדמה הצודקת ואמנם יתחייב [illegible] בה והו' אמרנו שהעולם קדמון ויתחייב ממנו [illegible] אם כן הוא כזב ומה שהוא כזב הנה סותרו [illegible] אם כן צודק והו' שהעולם מחודש וסגולת זה ההקש [illegible] שהם לא יפרידו בתולד' בלתי ההקש הנשואי אבל [illegible] הם הכרחים בהגיע ממנו תולדה מוסכלת אל ההקש [illegible] אולם הקש החלוף הנה העניין בו מבואר כי הוא [illegible] מהנשואי והתנאי ואולם ההקש התנאי הנה [illegible] זה במתדבק ממנו מצד הנחתו וזה שהוא לא יורה [illegible] מתחלת העניין על שבו דבר יודיע זולתי החבור [illegible] זה מהחשנות קוד' או מקביל או נמשך אמנ' יציאתו [illegible] מספק בו וכאשר היה החיוב בו מבואר והמשנה [illegible] הנה אין ענין ליציאתו על זה הצד המסופק בו [illegible] היתה כונתינו תמיד אמנם הוא שיוציא המאמר [illegible] יסכים בו הענין הנמצא בשכל ואם לא כאשר לא [illegible] זה היה זה הקדמה מבוארת בנפשה חוצ' בהנחתה

מוצא

מוצא התנאי וזה יראה במתחלק לפי שהוא כאשר היה [illegible] המושנה בו יהיו מתחלת הענין הנה הפכה גם כן יהיו [illegible] מתחלת הענין וזה שאנחנו כאשר אמרנו שהעולם אם [illegible] אם קדמון וזה אחד מאלו שני הענינים מבוארים [illegible] בנפשו היה הפכו גם כן מבואר וזה מבואר בנפשו [illegible] יתחייב בהקש התנאי מצד מה שהוא תנאי על [illegible] מוסכל שיהיה בו המושנה בלתי מבואר בנפשו [illegible] בהקש תנאי והוא בהכרח יכלה אל נשואי [illegible] ישתמשו בקצת מקומות ההקש הנשואי באמתת [illegible] הקודם לנמשך בין שהיה המושנה מבואר בנפשו או [illegible] לא יהיה לו דמיון זה מאמר אבוקראט אם הי' אדם מדבר [illegible] הנה לא יכאב הנה המושנה בזה ההקש מבואר [illegible] מתחלת הענין והוא שהוא יכאב ואולם יצטרך אל באור [illegible] הקודם בנמשך כמו שאמר מפני שאשר הוא מדבר [illegible] לא ישתנה ואשר יכאב ישתנה:

בהקשים המורכבים ואלו ההקשים אשר בארנו אותם כבר יהיו פשוטים וכבר יהיו מורכבי' מאלו הפשוטי' והמורכבים מהם מה שהורכבו מסוג אחד מאלו אשר מנינו אותם ומהם מה שיורכבו ממין אחד או מיותר ממנו ממין אחד: אולם הקש החלוף לפי מה שהתבאר הנה הוא מורכ' יותר מסוג אחד מאלו אשר מנינו אותם ומהם מה שיתרכ' ממין אחד ואולם ההקש התנאי הנה לא ישתמשו לבדו ופשוט אם לא במלאכ' הנצוח כמו שיתבא' ואולם ההקש הנשואי הנה הוא יעשה ממנו הפשוט והמורכב וזה אם ממין אחד כמו שהורכב מהתמונ' השנית והראשונה: ואולם ההקש הפשוט הנה הוא אשר יוליד תולדה ראשונה משתי הקדמות לבד יתבארו בעצמם וזה היא סגולתו ר"ל שיהיו הקדמותיו שנים לבד: ומסגולתם גם כן שיהיו גבוליו יוסיפו על ההקדמותיו באחד באשר היו שתי ההקדמות יותבו אל שלשה גבולים: ומסגולתם גם כן שיהיה תולדתו

חציו

והיה כאלו התקש התורכב הנה והוא על שעיקר שהם שיולד תולדת משתי הקדמות יהיה אחד מהקדמות גבוליות משתי הקשים שלו שהם משתי הקדמות הראשונות הקדמות גבוליות שלהם כלומר שהם מהקדמות הקלקוליות מהחצונות בעצמם ומיון זה שהתורכב מקדמה אחת לעשר מפלטון והוא נפש בהמה אשר בה נפש מתנועעת מעצמותיה והמתנועע מעצמו בלתי מת הנפש בלתי מתה אלא שאלו שתי הקדמות יצטרך שנאמר כל אחת מהקדמות הקשי משתי הקדמות ונאמת הקטנה דרך משל והוא אמרינו שהנפש מתנועע מעצמותה בשתי הקדמות והם הנפש והתחלת התנועה והתחלת התנועה מתנועע מעצמותו הנה הנפש מתנועע מעצמותה ונאמת הגדולה והוא מתנועע מעצמו בלתי מת בשתי הקדמות גם כן והם המתנועע בעצמותו תמיד והתנועה בלתי מת אם כן המתנועע בעצמותו בלתי מת :

והמין השני מאלו הגזרות היא שתהיה התולדה מהשתי הקדמות אחת מהן מבוארת בעצמה והאחרת מבוארת הקש משתי הקדמות אחת מהן גם כן מבוארת בנפשה והאחרת מהקש עד שיכלה אל הקש פשוט וזה על שני מינים מהם שיהיה הגדולה היא המבוארת בעצמה והקטנה היא הידועה בהקש והשני הפך זה שהקטנה היא המבוארת בנפשה והגדולה מהקש :

והמין השלישי מה שיורכב מאלו שני המינים ואלו ההקשים המורכבים מאשר התבארו בהם כל הקדמות התולדות הגזירות עד התולדה האחרונה ולוקחו התולדות בהם פעם על שהם תולדות ופעם על שהם הקדמות יקרא ההקש המורכב המרובה וסגולת זה המין מן ההקש המורכב שיהיו

שהגזרי הקדמותיו זה גבוליו כפרד והולדותיהם תצא הקדמותיהם והשלם כאשר לא יתבאר בכל ההקדמות אשר בגזרה בכל התולדות יקרא המורכב התשלם ופעולת זה ההקדמות אפס יהיו בפרדות עזים גבוליות זה ואם היה ההקדמות זה מהיות גבוליה כפרד והמתבארות בהם פעמים עשה הקטנה ופעמים יהיה הגדולה ופעמים יהיה במין השני המבואר בנפשו ופעמים יהיה בלתי מבואר בנפשו והקש אשר יהוסר ממנו הגזירה על שהיא תולדה לו היו בעלי אהבתנו יקראו אותה נושא ואשר ממנו על שהיא הקדמות זה יקרא אצלם נשוא וראוי שתרגיל באלו ההקשים התחלקים שהראשונים בבר חניחו אותה בספריהם על החוב : על זה הדמיון : וגרגיל כמו אלו המאמרים באשר פגשתם בדיבורי נגשיבם מדובקי בשגבריל כל הקדמותיהם גבוליהם הקטנה והאמצעית והגדולה וכל תולדותיהם אשר להם צורך בתולדת הדרוש האחרון לא התולדות אשר יקראו התולדות והם אשר אין להם צורך בהולדת הדרוש והגבולים האמצעיים נעמד עליהם מאשר הם והנפלים בהקש שתי פעמי ובאשר הבדלנו הגבו האמצעי הוכרה התמונה וזה מהכחתו מהשני קצורה והתבאר הקצה בקטן גם כן והגדיל בהקש התולדה וכב התבאר תמונת ההקש גם כן מהתולדה וזה שהתולדה מחייבת כוללת תהיה במין הראשון מן התמונה הראשונה הפרטי ולזה היה זה התמין יותר האוי במופתים והתולדה הכוללת השוללת גם כן ככה היה במין השני מן התמונ' הראשונה ובמיני התמונה השנית לא זולת זה וראוי עם זה שנבדיל מחלקי ההקדמות מה הוא הנשוא והנושא שהנה יזדמן שיקדם הנושא בדיבור ויתאחר המושא מבלתי שיהיה זה בהפך הגזירה והוא אשר יכונה בזאת המלאכה בהפך ויקראוה אנשי מלאכת הערב בספור ההתחלה הקודמת ובן ראוי שבתעשה הנשוא והנושא בהקדמו' כבר יהיו מלות נפרדות וכבר יהיו מורכבות הנבבת תבאי נקשור וכב יהיה

ונאמר

ונאמר

שמקדיש כמו בידיעת המופת הוא שנהיה מבוקשים
לו ומשועבדי' על עשייתו תכונת זה האדם כן הוא הדעולת אשר
שמנינו בזה החלק בין ההנין ותקשר ממה שאמרנו כונתו
שפרידת ידיעתו זה שהוא ידיעת שהשם חלקי מאמאם בהקשי
ישהוא ראוי שיקדים אותר ידיעת כיני ההקשים ואפניהם
וקודם סדר המופת ובאשר החבאתין חנה אלו החדרים הנה
ידעי שנרצה תחלה מה הם המקומו' על דרך הרושם והגדר
ואיך הפועל בהם במחלט עוד נרמוז אחר זה יאל ידיעת
מקום מקום מן המקומו' החלקיים ואיך הפעל בהם כי
ידיעת הכלים הפועלים בלתי ידיעת הפועל בהם והדרך ל
העמידה על מה הם המקומו' ומה עצמותם חנה יהידי
מהפעולות המיוחדו' בהם ואכחנו אמנם נרמוז תמיד
בחענינים המבוארים אצלנו אל הענינ' אשר הם נסתרים
ואע פ שהיו רוב ממי שיתנו העיון באלו הדברים יילכו זה
הדרך בעבור שיעלם מהם הנבונת אבל בכאן התחלפו'
בין הענינים ההם

ונאמר שהמקומות במה שהם מקומות יראו מענינם
שהם יתנו לנו היכולת על קנין ההקדמו'
המיוחדות במבוקש מבוקש במלאכה מלאכה ולא יעשו
זה לבד אבל יתנו לנו גם כן תמונת המאמר אשר יתחייב
ממנו המבוקש ולזה מה שהיה מן המקומות בלתי מקנים
תמונה מולידה לא יקובל תועלת בו במו המקום אשר
יתחבר תחתיו הקש בתמונה הראשונה ויהיה קטן שוללת
ויהיו המקומות מקנים בעצמותם תמונת המאמר ההקשי
הנכלל תתיתם והתמונו' ההקשיות מהם מבוארים
התולדה בעצמם ומהם בלתי מבוארים לפי מה שקדם
ויתחלקו המקומות לפי זאת החלוקה הנת' ומהם מה
שהוא מבואר בנפשו ומה שיצטרך שיבא' מזולתו לפי מה
שיראה במה שאחריו ובאשר היה זה כלו כמו שהנחנוהו
חנה שהמקומות הם ההקדמות הכלליות מסודרים
בהקרוב מן הפעל סדר הקשי כללי לא על

מבוקש

מבוקש פיחד בלבד אולם היותם הקדמות כוללות בפני
שהם הקדמות אשר נקחם בהאמר מבוקש במלאכת
מלאכה הם בלבד ויתחייב מהם סדרים סדורים סדר
הקשי הנה מפני שהחמנה החלקיו' אשר יתישבו תחתהן
על מבוקש מבוקש ביניהם נשתבים לסוגי המקומו' אשר
תחתיהם

ודמיון זה שהוא כאשר הזה אצלנו זה המקום מוכן
זהוא שכל נשוא יצא בכל מיני נשא מה כי
הוא נמצא בכל הנושאי עמדנו אז אל הנושא ונחלק אותו
למיניו עוד הסתכלנו אם ימצא הנשוי בכלם ואם מצאנוהו
בכלם שפשנו שהוא נמצא בכל הנושא ויתחבר מזה הקש
בתמונה הראשונה דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם הקדמת
חום נכרי זמחלק הקדמת אל קדמת יומית וקדמת עפושית
וקדמת שדפון חנה נמצא בכלם חום נכרי ויתחבר זה
ההקש כן בתמונה הראשונה הקדמת היא אם קדם שדפון
ואם קדמת יומית ואם קדמת עפושית וכל אחת מאלה חום
נכרי התולד' הנה כל קדמת היא חום נכרי הנה זה המקום
כאשר רמזנו אל מציאות ההקדמות החלקיו' אשר נולד
בהן זה המבוקש החלקי ואל מקום מציאות היקשו וכבר
הענין במקום מקום ולזה היה המקום באמר מאמר הוא
בכח בכל ההקשים החלקיים ישר תחתיו ומה שהוא בכח
דברים רבים הנה הוא יסוד וכאשר הירה זה גם כך הנה
המקומות יורשיו בשהם יסודות ההקשים במו שעשרת
ארסטו' כאשר אמר בהם שהם מלות המחשביות רצ'לומר
במחשביות ההקשים וירצה במלות מלות לועזו' ואמנם
רצו בהם הדברים אשר יונחו מההקשי' מדרגת מלות הלע'
מהבתיבה ולזה מי שגדרם בהם אמר שהם הקדמו' בוללות
הנה לא יגדרם במה שהם מקומו' ומי שגדרם בשהם
הקשים כוללי' הנה לא יאמר אמת לפי שהם אינם הקשים
בפעל ומבוא' כי באשר לא היו אצלנו אלו הסדורי' מוכנים
יחיה נפילתנו אצל מה שנחשוב בהתחדשות מבוקש על

ואחר כך יעשה מעשה הקטורת ויתן ממנה על
האש לפני ה׳ וכסה ענן הקטורת את הכפרת
אשר על העדות ולא ימות: ולקח מדם הפר
ויזה באצבעו על פני הכפרת קדמה ולפני
הכפרת יזה שבע פעמים מן הדם באצבעו:
ושחט את שעיר החטאת אשר לעם והביא את
דמו אל מבית לפרכת ועשה את דמו אשר עשה
לדם הפר והזה אתו על הכפרת ולפני הכפרת:
וכפר על הקדש מטמאת בני ישראל ומפשעיהם
לכל חטאתם וכן יעשה לאהל מועד השכן אתם
בתוך טמאתם: ואדם לא יהיה באהל מועד
בבאו לכפר בקדש עד צאתו וכפר בעדו ובעד
ביתו ובעד כל קהל ישראל: ויצא אל המזבח
אשר לפני ה׳ וכפר עליו ולקח מדם הפר ומדם
השעיר ונתן על קרנות המזבח סביב: והזה
עליו מן הדם באצבעו שבע פעמים וטהרו
וקדשו מטמאת בני ישראל: וכלה מכפר את
הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח והקריב את
השעיר החי: וסמך אהרן את שתי ידיו על
ראש השעיר החי והתודה עליו את כל עונת
בני ישראל ואת כל פשעיהם לכל חטאתם ונתן
אתם על ראש השעיר ושלח ביד איש עתי
המדברה: ונשא השעיר עליו את כל עונתם
אל ארץ גזרה ושלח את השעיר במדבר: ובא
אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר
לבש בבאו אל הקדש והניחם שם: ורחץ את
בשרו במים במקום קדש ולבש את בגדיו ויצא
ועשה את עלתו ואת עלת העם וכפר בעדו
ובעד העם: ואת חלב החטאת יקטיר המזבח:
והשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו ורחץ
את בשרו במים ואחרי כן יבא אל המחנה:
ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא
את דמם לכפר בקדש יוצא אל מחוץ למחנה
ושרפו באש את עורתם ואת בשרם ואת פרשם:
והשרף אתם יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים
ואחרי כן יבא אל המחנה: והיתה זאת לכם
לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש
תענו את נפשתיכם וכל מלאכה לא תעשו
האזרח והגר הגר בתוככם: כי ביום הזה יכפר
עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה׳
תטהרו: שבת שבתון היא לכם ועניתם את
נפשתיכם חקת עולם: וכפר הכהן אשר ימשח
אתו ואשר ימלא את ידו לכהן תחת אביו
ולבש את בגדי הבד בגדי הקדש: וכפר את
מקדש הקדש ואת אהל מועד ואת המזבח
וכפר על הכהנים ועל כל עם קהל יכפר:
והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על בני
ישראל מכל חטאתם אחת בשנה ויעש כאשר
צוה ה׳ את משה: וידבר ה׳ אל משה לאמר:
דבר אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל
ואמרת אליהם זה הדבר אשר צוה ה׳ לאמר:
איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב
או עז במחנה או אשר ישחט מחוץ למחנה:
ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן
לה׳ לפני משכן ה׳ דם יחשב לאיש ההוא דם
שפך ונכרת האיש ההוא מקרב עמו: למען
אשר יביאו בני ישראל את זבחיהם אשר הם
זבחים על פני השדה והעלום לה׳ אל פתח
אהל מועד אל הכהן והזבחו זבחי שלמים לה׳
אתם: וזרק הכהן את הדם על מזבח ה׳ פתח
אהל מועד והקטיר החלב לריח ניחח לה׳:
ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירם אשר הם
זונים אחריהם חקת עולם תהיה זאת להם
לדרתם: ואל אדם תאמר איש איש מבית
ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יעלה עולה
או זבח: ואל פתח אהל מועד לא יביאנו
לעשות אתו לה׳ ונכרת האיש ההוא מעמיו:
וכל איש מבית ישראל ומן הגר הגר בתוכם
אשר יאכל כל דם והכרתי את נפשי באכל דם
ונכרתי אתו מקרב עמו: כי נפש הבשר בדם
הוא ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על
נפשתיכם כי הדם הוא בנפש יכפר: על כן
אמרתי לבני ישראל כל נפש מכם לא תאכל דם
והגר הגר בתוכם לא יאכל דם: ואיש איש
מבני ישראל ומן הגר הגר בתוכם אשר יצוד
צידה חיה או עוף אשר יאכל ושפך את דמו
וכסה אתו בעפר: כי נפש כל בשר דמו בנפשו
הוא ואמר לבני ישראל דם כל בשר לא תאכלו
כי נפש כל בשר דמו הוא כל אכליו יכרת:
וכל נפש אשר תאכל נבלה וטרפה באזרח ובגר
וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב וטהר:
ואם לא יכבס ובשרו לא ירחץ ונשא עונו:
ואשה כי תקרב אל בהמה לרבעה אתה ושחטת
את הבהמה והאשה תהרג יקרבו דמם בם:
ואיש כי יקח את אחתו בת אביו או בת אמו
וראה את ערותה והיא תראה את ערותו חסד
הוא ונכרתו לעיני בני עמם ערות אחתו גלה
עונו ישא: ואיש כי ישכב את דדתו ערותה
גלה את מקורה והיא גלתה את מקור דמיה
ונכרתו שניהם מקרב עמם: ערות אחות אמך
לא תגלה שארה הוא: ערות אחות אביך לא
תגלה כי בשר אביך הוא: ערות אחות אמך
לא תגלה כי שארה הוא: ערות אחות אביך
לא תגלה כי שארה הוא: ערות אשת אחיך לא
תגלה כי אשת אחיך הוא: ערות כלתך לא
תגלה אשת בנך הוא לא תגלה ערותה: ערות
אשת אחיך לא תגלה ערות אחיך הוא: ערות
אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה
לא תגלה ערותה שארות הנה הן זמה הוא:
ואשה אל אחותה לא תקח לצרר לגלות ערותה
עליה בחיה: ואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב
לגלות ערותה: ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך
לזרע לטמאה בה: ומזרעך לא תתן להעביר
למלך ולא תחלל את שם אלהיך אני ה׳:
ואת זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא:
ובכל בהמה לא תתן שכבתך לטמאה בה ואשה
לא תעמד לפני בהמה לרבעה תבל הוא: אל
תטמאו בכל אלה כי בכל אלה נטמאו הגוים
אשר אני משלח מפניכם: ותטמא הארץ ואפקד
עונה עליה ותקא הארץ את יושביה: ושמרתם
אתם את חקתי ואת משפטי ועשיתם מכל
התועבות האלה האזרח והגר הגר בתוכם:
כי את כל התועבות האלה עשו אנשי הארץ
אשר לפניכם ותטמא הארץ: ולא תקיא הארץ
אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר
לפניכם: כי כל אשר יעשה מכל התועבות
האלה ונכרתו הנפשות העשות מקרב עמם:
ושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות
התועבות אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם
אני ה׳ אלהיכם: ויאמר ה׳ אל משה דבר אל
כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדשים
תהיו כי קדוש אני ה׳ אלהיכם: איש אמו
ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה׳
אלהיכם: אל תפנו אל האלילם ואלהי מסכה
לא תעשו לכם אני ה׳ אלהיכם: וכי תזבחו
זבח שלמים לה׳ לרצנכם תזבחהו: ביום
זבחכם יאכל ומחרת והנותר עד יום השלישי
באש יסרף: ואם האכל יאכל ביום השלישי
פגול הוא לא ירצה: והאכלו אכליו עונו ישא
כי את קדש ה׳ חלל ונכרתה הנפש ההוא
מעמיה: וכקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה
פאת שדך לקצר ולקט קצירך לא תלקט:
ולכרמך לא תעולל ופרט כרמך לא תלקט
לעני ולגר תעזב אתם אני ה׳ אלהיכם: לא
תגנבו ולא תכחשו ולא תשקרו איש בעמיתו:
ולא תשבעו בשמי לשקר וחללת את שם אלהיך
אני ה׳: לא תעשק את רעך ולא תגזל לא תלין
פעלת שכיר אתך עד בקר: לא תקלל חרש
ולפני עור לא תתן מכשול ויראת מאלהיך אני
ה׳: לא תעשו עול במשפט לא תשא פני דל
ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך:
לא תלך רכיל בעמיך לא תעמד על דם רעך
אני ה׳: לא תשנא את אחיך בלבבך הוכח
תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא: לא
תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך
כמוך אני ה׳: את חקתי תשמרו בהמתך לא
תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד כלאים
שעטנז לא יעלה עליך: ואיש כי יתן את
שכבת זרע באשה והוא שפחה נחרפת לאיש
ולחפרה לא נפדתה או חרות לא נתן לה
בקרת תהיה לא יומתו כי לא חפשה: והביא
את אשמו לה׳ אל פתח אהל מועד איל אשם:
וכפר עליו הכהן באיל האשם לפני ה׳ על
חטאתו אשר חטא ונסלח לו מחטאתו אשר חטא:
וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל
וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם
ערלים לא יאכל: ובשנה הרביעית יהיה כל
פריו קדש הלולים לה׳: ובשנה החמישית
תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו אני ה׳
אלהיכם: לא תאכלו על הדם לא תנחשו ולא
תעוננו: לא תקפו פאת ראשכם ולא תשחית
את פאת זקנך: ושרט לנפש לא תתנו בבשרכם
וכתבת קעקע לא תתנו בכם אני ה׳: אל
תחלל את בתך להזנותה ולא תזנה הארץ
ומלאה הארץ זמה: את שבתתי תשמרו ומקדשי
תיראו אני ה׳: אל תפנו אל האבת ואל
הידעני אל תבקשו לטמא בהם אני ה׳
אלהיכם: מפני שיבה תקום והדרת פני זקן
ויראת מאלהיך אני ה׳: וכי יגור אתך גר
בארצכם לא תונו אתו: כאזרח מכם יהיה לכם
הגר הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים
הייתם בארץ מצרים אני ה׳ אלהיכם: לא
תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה:
מאזני צדק אבני צדק איפת צדק והין צדק
יהיה לכם אני ה׳ אלהיכם אשר הוצאתי אתכם
מארץ מצרים: ושמרתם את כל חקתי ואת כל
משפטי ועשיתם אתם אני ה׳: וידבר ה׳ אל
משה לאמר: ואל בני ישראל תאמר איש איש
מבני ישראל ומן הגרים בישראל אשר יתן
מזרעו למלך מות יומת עם הארץ יסקלו אתו
באבן: ואני אתן את פני באיש ההוא והכרתי
אתו מקרב עמו כי מזרעו נתן למלך למען
טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי: ואם
העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש
ההוא במתתו מזרעו למלך ולא המיתו אתו:
ושמתי אני את פני באיש ההוא ובמשפחתו
והכרתי אתו ואת כל הזנים אחריו לזנות
אחרי המלך מקרב עמם: ואיש כי יתן מתת
אלהיו ומשפחת אביו לא יכהן: ואם בנו הוא
יכהן ואם בן בתו הוא יכהן: ואם בן אלמנה
הוא יכהן ואם גרש יגרש מאשה זונה וחללה
לא יכהן: ואם בת איש כהן כי תחל לזנות
את אביה היא מחללת באש תשרף: והכהן
הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה
ומלא את ידו ללבש את הבגדים את ראשו לא
יפרע ובגדיו לא יפרם: ואל כל נפשות מת לא
יבא לאביו ולאמו לא יטמא: ומן המקדש לא
יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו כי נזר שמן
משחת אלהיו עליו אני ה׳: ואשה בבתוליה
יקח: אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא
יקח כי אם בתולות מעמיו יקח אשה: ולא
יחלל זרעו בעמיו כי אני ה׳ מקדשו: וידבר
ה׳ אל משה לאמר: דבר אל אהרן לאמר איש
איש מזרעך לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב
להקריב לחם אלהיו: כי כל איש אשר בו מום
לא יקרב איש עור או פסח או חרם או שרוע:
או איש אשר יהיה בו שבר רגל או שבר יד:
או גבן או דק או תבלל בעינו או גרב או
ילפת או מרוח אשך: כל איש אשר בו מום
מזרע אהרן הכהן לא יגש להקריב את אשי ה׳
מום בו לחם אלהיו לא יגש: לחם אלהיו מקדשי
מקדשים ומן הקדשים יאכל: אך אל הפרכת לא
יבא ואל המזבח לא יגש כי מום בו ולא יחלל
את מקדשי כי אני ה׳ מקדשם: וידבר משה
אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל:

ויקרא ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל
מועד לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת
אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן
הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את
קרבנכם: אם עולה קרבנו מן הבקר זכר
תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצנו
לפני ה': וסמך ידו על ראש העולה ונרצה
לו לכפר עליו: והשחיט את בן הבקר לפני
ה' והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם
וזרקו את הדם על המזבח אשר פתח אהל
מועד: והפשיט את העולה וניתח אתה
לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על
המזבח וערכו עצים על האש: וערכו בני
אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת
הפדר על העצים אשר על האש אשר על
המזבח: וקרבו מן הבקר ומן הצאן ורחץ
את קרבו ואת כרעיו ירחץ במים והקטיר
הכהן את הכל והקטיר המזבחה עולה
אשה ריח ניחח לה': ואם מן הצאן קרבנו
מן הכבשים או מן העזים לעולה זכר תמים
יקריבנו: והשחיט אתו על ירך המזבח
צפונה לפני ה' וזרקו בני אהרן הכהנים
את דמו על המזבח: וניתח אתו לנתחיו
ואת ראשו ואת פדרו והערים הכהן על
העצים אשר על האש אשר על המזבח:
וקרב ורחץ במים והקריב הכהן את הכל
והקטיר המזבחה עולה הוא אשה ריח ניחח
לה': ואם מן העוף קרבנו לה' עולה מן
התורים או מבני היונה יקריב את קרבנו:
והקריבו אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר
המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח:
ונתק את מוראתו בנוצתה והשליך אתה
אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ובקע
אתו בבקעתו לא יבדיל והקטירו הכהן
המזבחה על העצים אשר על האש עולה
הוא אשה ריח ניחח לה': ונפש כי תקריב
קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבנו ויצק
עליה שמן ונתן עליה לבנה: והביאה אל
בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו
מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר
הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחח
לה': והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש
קדשים מאשי ה': כל מנחה אשר תקריבו
לה' לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש
לא תקטירו ממנו אשה לה': קרבן ראשית
תקריבו אתם לה' והם לא יעלו על המזבח
לריח ניחח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח
ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך
על כל קרבנך תקריב מלח: ואם תקריב
מנחת בכורים לה' אביב קלי באש גרש
כרמל תקריב את מנחת בכוריך: ונתתה
עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הוא:
והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומשמנה
על כל לבנתה אשה לה': ואם זבח שלמים
קרבנו אם מקריב הוא מן הבקר הוא זכר
או נקבה תמים יקריבנו לפני ה': וסמך
את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח
אהל מועד וזרקו בני אהרן את הדם על
המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה
לה' את החלב המכסה את הקרב ואת כל
החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות
ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים
ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה:
והקטירו בני אהרן המזבחה על העלה אשר
על העצים אשה ריח ניחח לה': ואם מן
הצאן קרבנו לזבח שלמים לה' זכר או נקבה
תמים יקריבנו: אם כשב הוא מקריב את
קרבנו והקריב אתו לפני ה': וסמך את ידו
על ראש קרבנו ושחט אתו לפני אהל מועד
וזרקו בני אהרן את דמו על המזבח סביב:
והקריב ממנו קרבנו אשה לה' את חלבו
האליה תמימה לעמת עצה יסירנה והחלב
המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על
הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר
עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על
הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן
המזבחה לחם אשה לה': אם עז קרבנו
והקריב אתו לפני ה': וסמך את ידו על
ראשו ושחט אתו לפני אהל מועד וזרקו בני
אהרן את דמו על המזבח סביב: והקריב
ממנו אל אשי ה' את החלב המכסה את
הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת
שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר
על הכסלים ואת היתרת על הכבד על
הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה
לחם אשי ה' לריח ניחח כל חלב לה':
חקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל
חלב ודם לא תאכלו: כל נפש אשר תאכל
כל חלב אשר יקריב ממנו אשי לה' וכרתה
הנפש האכלת מעמיה: ודם כל לא תאכלו
בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל נפש
אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא
מעמיה: וידבר ה' אל משה לאמר: דבר
אל בני ישראל לאמר נשיא כי יחטא
ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא
תעשינה ואשם: או הודע אליו חטאתו
אשר חטא בה והביא קרבנו שעיר עזים
זכר תמים: וסמך את ידו על ראש השעיר
ושחט אתו לפני ה' במקום אשר ישחט את
העולה לפני ה' חטאת הוא: ולקח הכהן
המשיח מדם החטאת באצבעו ונתן על
קרנות מזבח העולה ואת דמו יצק אל יסוד
מזבח העולה: ואת כל חלבו יקטיר
המזבחה: ועשה לשעיר כאשר עשה לפר
החטאת כן יעשה לו וכפר עליו הכהן
ונסלח לו: ואם נפש אחת תחטא בשגגה
מעם הארץ בעשתה אחת מכל מצות ה'
אשר לא תעשינה ואשם: או הודע אליו
חטאתו אשר חטאת ובא קרבנו שעירת עזים
תמימה נקבה על חטאתו אשר חטא: וסמך
את ידו על ראש החטאת ושחט את החטאת
במקום עולה: ולקח הכהן מדמה באצבעו
ונתן על קרנות מזבח העולה ואת כל דמה
יצק אל יסוד המזבח: ואת כל חלבה יסיר
כאשר הוסר חלב השה מעל זבח השלמים
והקטירם הכהן המזבחה על אשי ה' וכפר
עליו הכהן על חטאתו אשר חטא ונסלח לו:
ואם כשה יביא קרבנו לחטאת נקבה תמימה
יביאנה: וסמך את ידו על ראש החטאת
ושחט אתה לחטאת במקום אשר ישחט את
העולה: ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו
ונתן על קרנות מזבח העולה ואת כל דמה
יצק אל יסוד המזבח: ואת כל חלבה יסיר
כאשר יוסר חלב הכשב מזבח השלמים
והקטירם הכהן המזבחה על אשי ה' וכפר
עליו הכהן על חטאתו אשר חטא ונסלח לו:
ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד
או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו:
או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת
חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או
בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והוא טמא
ואשם: או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו
אשר יטמא בה ונעלם ממנו ושמע ואשם:
או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או
להיטיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה
ונעלם ממנו ושמע והוא לאחת מאלה
ואשם: והיה כי יאשם לאחת מאלה והתודה
אשר חטא עליה: והביא את אשמו לה'
על חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן כשבה
או שעירת עזים לחטאת וכפר עליו הכהן
מחטאתו: ואם לא תגיע ידו די שה והביא
את אשמו אשר חטא שתי תרים או שני
בני יונה לה' אחד לחטאת ואחד לעלה:
והביא אתם אל הכהן והקריב את אשר
לחטאת ראשונה ומלק את ראשו ממול
עורפו ולא יבדיל: והזה מדם החטאת על
קיר המזבח והנשאר בדם יסחט אל יסוד
המזבח חטאת הוא: ואת השני יעשה עולה
כמשפט ונכפר עליו הכהן מחטאתו אשר
חטא מאחת מאלה ונסלח לו והנותר יהיה
לכהן כמנחה: ואם לא תשיג ידו לשתי תרים
או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר
חטא עשירית האיפה סלת לחטאת לא ישים
עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת
הוא: והביאה אל הכהן והקמיץ הכהן
מלא קמצו את אזכרתה והקטיר המזבחה על
אשי ה' חטאת הוא: וכפר עליו הכהן על
חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו
והנותר יהיה לכהן כמנחה: וידבר ה'
אל משה לאמר: נפש כי תמעל מעל
ושגגה בקדשי ה' והביא את אשמו לה'
איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים
בשקל הקדש אשם הוא: את אשר חטא
מן הקדש ישלם ואת חמשתיו יסף עליו
ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל
האשם ונסלח לו: ונפש כי תחטא ועשתה
אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ולא
ידע ואשם ונשא עונו: והביא איל תמים
מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן והכהן
יכפר עליו על שגגתו אשר שגג והוא לא
ידע ונסלח לו: אשם הוא אשם אשם לה':
וידבר ה' אל משה לאמר: נפש כי תחטא
ומעלה מעל בה' וכחש בעמיתו בפקדון או
בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו:
או מצא אבדה ושקר בה ונשבע על שקר
על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהן:
והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה
אשר גזל או את העשק אשר עשק או את
הפקדון אשר הפקדון אתו או את האבדה
אשר מצא: או מכל אשר ישבע עליו לשקר
ושלם אתו בראשו וחמשתיו יסף עליו
לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו: ואת
אשמו יביא לה' איל תמים מן הצאן בערכך
לאשם אל הכהן: וכפר עליו הכהן לפני ה'
ונסלח לו על אחת מכל אשמתו אשר יעשה
לאשמה בה: וידבר ה' אל משה לאמר:
צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת
העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח
כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו:
ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על
בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את
העולה על המזבח ושמו אצל המזבח:
ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא
את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור:
והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה
והבעיר עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך
עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים:
אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה:
וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן
לפני ה' אל פני המזבח: והרים ממנו
בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל
הלבונה אשר על המנחה והקטיר המזבחה
ריח ניחחה אזכרתה לה': והנותרת ממנה
אכל אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש
בחצר אהל מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ
חלקם נתתי אתה מאשי קדש קדשים היא
כחטאת וכאשם: כל זכר בבני אהרן יאכל
אתה חק עולם לדרתיכם מאשי ה' כל אשר
יגע בהם יקדש: וידבר ה' אל משה לאמר:
זאת קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה'
ביום המשח אתו עשרית האיפה סלת מנחה
תמיד מחציתה בבקר ומחציתה בערב:
על מחבת בשמן משתה תביא מרבכת
משחי מנחת פתים תקריב ריח ניחח לה':
והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק
עולם לה' כליל תקטר: וכל מנחת כהן
כליל תהיה לא תאכל: וידבר ה' אל משה
לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו לאמר זאת
תורת החטאת במקום אשר תשחט העולה
תשחט החטאת לפני ה' קדש קדשים היא:
הכהן המחטאו אתה יאכלנה במקום קדש
תאכל בחצר אהל מועד: כל אשר יגע
בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה על הבגד
עליו תכבס את אשר היתה עליו תכבס
במקום קדש: וכלי חרש אשר תבשל בו
תשבר ואם בכלי נחשת בושל ומרק ושטף
במים: כל זכר בכהנים יאכל אתה קדש
קדשים היא: וכל חטאת אשר יובא מדמה
אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש
תשרף: וזאת תורת האשם קדש קדשים
הוא: במקום אשר ישחטו את העולה
ישחטו את האשם ואת דמו יזרק על המזבח
סביב: ואת כל חלבו יקריב ממנו את
האליה ואת החלב המכסה את הקרב: ואת
שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר
על הכסלים ואת היתרת על הכבד על
הכליות יסירנה: והקטיר אתם הכהן
המזבחה אשה לה' אשם הוא: כל זכר
בכהנים יאכלנו במקום קדש יאכל קדש
קדשים הוא: כחטאת כאשם תורה אחת
להם הכהן המכפר בו לו יהיה: והכהן
המקריב את עולת איש עור העולה אשר
הקריב לכהן לו יהיה: וכל מנחה אפויה
בתנור וכל נעשה במרחשת ועל מחבת
לכהן המקריב אתה לו תהיה: ומנחה
בלולה בשמן ויבשה לכל בני אהרן תהיה
איש כאחיו: וזאת תורת זבח השלמים
אשר יקריב לה': אם על תודה יקריבנו
והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת
בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת
מרבכת חלת בלולת בשמן: על חלת לחם
חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו:
והקריב ממנו אחד מכל קרבן תרומה לה'
לכהן הזרק את דם השלמים לו יהיה:
ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל
לא יניח ממנו עד בקר: ואם נדר או נדבה
זבח קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל
וממחרת והנותר ממנו יאכל: והנותר
מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף:
לא יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי
לא ירצה המקריב אתו לא יחשב לו פגול
יהיה והנפש האכלת ממנו עונה תשא:
והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש
ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר: והנפש
אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה'
וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה:
ונפש כי תגע בכל טמא בטמאת אדם או
בבהמה טמאה או בכל שקץ טמא ואכל
מבשר זבח השלמים אשר לה' ונכרתה
הנפש ההוא מעמיה: וידבר ה' אל משה
לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר כל
אכל חלב משור כשב ועז: אשר יאכל
מבהמה אשר יקריב ממנה אשה לה' ונכרתה
הנפש האכלת מעמיה: כל חלב נבלה וחלב
טרפה יעשה לכל מלאכה ואכל לא תאכלנו:
כי כל אכל חלב מבהמה אשר יקריב ממנה
אשה לה' ונכרתה הנפש האכלת מעמיה:
כל דם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף
ולבהמה: כל נפש אשר תאכל כל דם
ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: וידבר ה'
אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל
לאמר המקריב את זבח שלמיו יביא את
קרבנו לה' מזבח שלמיו: ידיו תביאנה
את אשי ה' את חלב על החזה יביאנו את
החזה להניף אתו תנופה לפני ה': והקטיר
הכהן המזבחה והיה החזה לאהרן ולבניו:
ושוק הימין תתנו תרומה לכהן מזבחי
שלמיכם: המקריב את דם השלמים ואת
החלב מבני אהרן לו תהיה השוק הימין
למנה: כי את חזה התנופה ואת שוק
התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי
שלמיהם ואתנה אתם לאהרן הכהן ולבניו
מאת בני ישראל לחק עולם: זאת משחת
אהרן ומשחת בניו מאשי ה' ביום הקריב
אתם לכהן לה': אשר צוה ה' לתת להם
ביום המשח אתם מאת בני ישראל חק עולם
לדרתם: זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת
ולאשם ולמלאים ולזבח השלמים: אשר
צוה ה' את משה בהר סיני ביום צותו את
בני ישראל להקריב את קרבנם לה' במדבר
סיני: וידבר ה' אל משה לאמר: קח את
אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים ואת שמן
המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים
ואת סל המצות: ואת כל העדה הקהל אל
פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה ה'
אתו ותקהל העדה אל פתח אהל מועד:
ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה ה'
לעשות: ויקרב משה את אהרן ואת בניו
וירחץ אתם במים: ויתן עליו את הכתנת
ויחגר אתו באבנט וילבש אתו את המעיל
ויתן עליו את האפד ויחגר אתו בחשב
האפד ויאפד לו בו: וישם עליו את החשן
ויתן אל החשן את האורים ואת התמים:
וישם את המצנפת על ראשו וישם על
המצנפת אל מול פניו את ציץ הזהב נזר
הקדש כאשר צוה ה' את משה: ויקח משה
את שמן המשחה וימשח את המשכן ואת כל
אשר בו ויקדש אתם: ויזה ממנו על המזבח
שבע פעמים וימשח את המזבח ואת כל
כליו ואת הכיור ואת כנו לקדשם: ויצק
משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אתו
לקדשו אתו: ויקרב משה את בני אהרן
וילבשם כתנת ויחגר אתם אבנט ויחבש
להם מגבעת כאשר צוה ה' את משה:
ויגש את פר החטאת ויסמכו אהרן ובניו את
ידיהם על ראש פר החטאת: וישחט ויקח
משה את הדם ויתן על קרנות המזבח סביב
באצבעו ויחטא את המזבח ואת הדם יצק
אל יסוד המזבח ויקדשהו לכפר עליו:
ויקח את כל החלב אשר על הקרב ואת
יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן
ויקטר משה המזבחה: ואת הפר ואת עורו
ואת בשרו ואת פרשו שרף באש מחוץ
למחנה כאשר צוה ה' את משה: ויגש את
האיל עלה ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם
על ראש האיל: וישחט ויזרק משה את הדם
על המזבח סביב: ואת האיל נתח לנתחיו
ויקטר משה את הראש ואת הנתחים ואת
הפדר: ואת הקרב ואת הכרעים רחץ במים
ויקטר משה את כל האיל המזבחה עלה הוא
לריח ניחח אשה הוא לה' כאשר צוה ה'
את משה: ויגש את האיל השני איל
המלאים ויסמכו אהרן ובניו את ידיהם על
ראש האיל: וישחט ויקח משה מדמו ויתן
על תנוך אזן אהרן הימנית ועל בהן ידו
הימנית ועל בהן רגלו הימנית ויקרב את
בני אהרן הימנית ועל בהן ידו הימנית
ועל בהן רגלו הימנית ויזרק משה את הדם
על המזבח סביב: ואת החלב ואת האליה
ואת כל החלב אשר על הקרב ואת יתרת
הכבד ואת שתי הכליות ואת חלבהן ואת
שוק הימין: ומסל המצות אשר לפני ה'
לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת
ורקיק אחד ויתן על החלבים ועל שוק
הימין: ויתן את הכל על כפי אהרן ועל
כפות בניו וינף אתם תנופה לפני ה':
ויקחם משה מעל כפיהם ויקטר המזבחה על
העלה מלאים הם לריח ניחח אשה הם לה':
ויקח משה את החזה וינפהו תנופה לפני ה'
מאיל המלאים לו היתה למנה כאשר צוה ה'
את משה: ויקח משה משמן המשחה ומן
הדם אשר על המזבח והזה על אהרן על
בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ויקדש
את אהרן את בגדיו ואת בניו ואת בגדי
בניו אתו: ויאמר משה אל אהרן ואל בניו
בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם אתו
תאכלו אתו ואת הלחם אשר בסל המלאים
כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלוהו:
והנותר בבשר ובלחם באש תשרפו: ומפתח
אהל מועד תצאו שבעת ימים עד יום מלאת
ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את
ידכם: כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות
לכפר עליכם: ופתח אהל מועד תשבו יומם
ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת ה'
ולא תמותו כי כן צויתי: ויעש אהרן
ובניו את כל הדברים אשר צוה ה' ביד
משה: ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן
ולבניו ולזקני ישראל: ויאמר אל אהרן
קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה
תמימים והקרב לפני ה': ואל בני ישראל
תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל
וכבש בני שנה תמימים לעלה: ושור ואיל
לזבח שלמים לזבח לפני ה' ומנחה בלולה
בשמן כי היום ה' נראה אליכם: ויקחו את
אשר צוה משה אל פני אהל מועד ויקרבו
כל העדה ויעמדו לפני ה': ויאמר משה
זה הדבר אשר צוה ה' תעשו ויראה אליכם
כבוד ה': ויאמר משה אל אהרן קרב אל
המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר
בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם
וכפר בעדם כאשר צוה ה': ויקרב אהרן
אל המזבח וישחט את עגל החטאת אשר לו:
ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל
אצבעו בדם ויתן על קרנות המזבח ואת
הדם יצק אל יסוד המזבח: ואת החלב
והכליות והיתרת מן הכבד מן החטאת
הקטיר המזבחה כאשר צוה ה' את משה:
ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ
למחנה: ויזבח את זבח העם ויקרב בני
אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח
סביב: ואת העלה הקריבו אליו לנתחיה
ואת הראש ויקטר על המזבח: ורחץ את
הקרב ואת הכרעים ויקטר על העלה על
המזבח: ויקרב את קרבן העם ויקח את
שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויחטאהו
כראשון: ויקרב את העלה ויעשה כמשפט:
ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר
המזבחה מלבד עלת הבקר: וישחט את השור
ואת האיל זבח השלמים אשר לעם ויקרבו
בני אהרן אל הדם אליו ויזרקהו על
המזבח סביב: ואת החלבים מן השור ומן
האיל האליה והמכסה והקרב והיתרת על
הכבד: ויקטרו את החלבים על הזבחים על
המזבח ואת הבשר ואת העור שרף באש
מחוץ למחנה: ויניף אהרן את ידו אל עם
הקהל ויברכם וירד מעשות החטאת והעלה
והשלמים: ויבא משה ואהרן אל אהל מועד
ויצאו ויברכו את העם ויראה כבוד ה'
אל כל העם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל
על המזבח את העלה ואת החלבים אשר על
המזבח וירא כל העם וירנו ויפלו על
פניהם: ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא
איש מחתתו ויתנו בהן אש ושמו עליה
קטרת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא
צוה אתם: ותצא אש מלפני ה' ותאכל
אותם וימתו לפני ה': ויאמר משה אל
אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי
אקדש ועל פני כל העם אכבד: וידם אהרן
ויקרב מישאל ואלצפן בני עזיאל דד
אהרן ויאמר אלהם קרבו שאו את אחיכם
מאת פני הקדש אל מחוץ למחנה: ויקרבו
וישאם בכתנתם אל מחוץ למחנה כאשר
דבר משה: ויאמר משה אל אהרן ואל
אלעזר ואל איתמר בניו פרעותיכם אל
תפרעו ובגדיכם לא תפרמו ולא תמותו
ועל כל העדה יקצף ואחיכם כל בית ישראל
יבכו את השרפה אשר שרף ה': ומפתח
אהל מועד לא תצאו פן תמותו כי שמן
משחת ה' עליכם ויעשו כדבר משה:
וידבר ה' אל אהרן לאמר: יין ושכר אל
תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד
ולא תמותו חק עולם לדרתיכם: ולהבדיל
בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין
הטהור: ולהורות את בני ישראל את כל
החקים אשר דבר ה' אליהם ביד משה:
וידבר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל
איתמר הנותרים קחו את המנחה הנותרת
מאשי ה' ואכלוה מצות אצל המזבח כי
קדש קדשים היא: ואכלתם אתה במקום
קדש כי חקך וחק בניך הוא מאשי ה' כי כן
צויתי: ואת חזה התנופה ושוק התרומה
תאכלו במקום טהור אתה ובניך ובנתיך
אתך כי חקך ובניך נתנים מזבחי שלמי
בני ישראל: שוק התרומה וחזה התנופה
על אשי החלבים יביאו להניף תנופה
לפני ה' והיתה לך ולבניך אתך לחק עולם
כאשר צוה ה': ואת שעיר החטאת דרש
דרש משה והנה שרף ויקצף על אלעזר
ועל איתמר בני אהרן הנותרים לאמר:
מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש
כי קדש קדשים הוא ואתה נתן אתה לכם
לשאת את עון העדה לכפר עליהם לפני ה':
הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה
אכל תאכלו אתה בקדש כאשר צויתי:
וידבר אהרן אל משה הן היום הקריבו את
חטאתם ואת עלתם לפני ה' ותקרנה אתי
אבל ואכלתי חטאת היום היטב בעיני ה':
וישמע משה ויטב בעיניו: וידבר ה' אל
משה ואל אהרן לאמר אלהם: דברו אל בני
ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו מכל
הבהמה אשר על הארץ: כל מפרסת פרסה
ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה
אתה תאכלו: אך את זה לא תאכלו מעלי
הגרה ומן המפרסי הפרסה את הגמל כי
מעלה גרה הוא ופרסה אינו מפריס טמא
הוא לכם: ואת השפן כי מעלה גרה הוא
ופרסה לא יפריס טמא הוא לכם: ואת
הארנבת כי מעלת גרה הוא ופרסה לא
הפריסה טמאה הוא לכם: ואת החזיר כי
מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה הוא
ואתה לא יגר טמא הוא לכם: מבשרם לא
תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם:
את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו
סנפיר וקשקשת במים בימים ובנחלים אתם
תאכלו: וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת
בימים ובנחלים מכל שרץ המים ומכל נפש
החיה אשר במים שקץ הם לכם: ושקץ יהיו
לכם מבשרם לא תאכלו ואת נבלתם תשקצו:
כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים שקץ
הוא לכם: ואת אלה תשקצו מן העוף לא
יאכלו שקץ הם את הנשר ואת הפרס ואת
העזניה: ואת הראה ואת האיה ואת הדיה
למינה: ואת כל ערב למינו: ואת בת היענה
ואת התחמס ואת השחף ואת הנץ למינהו:
את הינשוף ואת התנשמת ואת הקאת:
ואת הרחם ואת השלך ואת הכוס: ואת
החסידה האנפה למינה ואת הדוכיפת ואת
העטלף: וכל שרץ העוף אשר הולך על
ארבע שקץ הוא לכם: אך את זה תאכלו מכל
שרץ העוף ההלך על ארבע אשר לו כרעים
מלמעלה לנתר בהן על הארץ: אתה מהם
תאכלו את הארבה למינהו ואת הסלעם
למינהו ואת החרגל למינהו ואת החגב
למינהו: וכל שרץ העוף אשר לו ארבע
רגלים שקץ הוא לכם: ואלה לכם יטמאו
כל הנוגע בנבלתם יטמא עד הערב: וכל
הנושא מנבלתם יכבס בגדיו וטמא עד
הערב: כל הבהמה אשר הוא מפרסת פרסה
ושסעה איננה שסע ופרסה לא מעלה גרה
טמאים הם לכם כל הנוגע בהם יטמא: וכל
הולך על כפיו בכל החיה ההלכת על ארבע
הנה טמאים הם לכם כל הנוגע בנבלתם
יטמא עד הערב: והנושא את נבלתם יכבס
בגדיו וטמא עד הערב טמאים הם לכם:
ואת אלה טמא לכם בשרץ השרץ על הארץ
החלד והעכבר והצב למינהו: והאנקה
והכח והלטאה והחמט והתנשמת: אלה
טמאים לכם בכל השרץ כל הנוגע בהם
במותם יטמא עד הערב: וכל אשר יפל
עליו מהם במותם יטמא מכל כלי עץ או
בגד או עור או שק כל כלי אשר יעשה
מלאכה בהם במים יובא וטמא עד הערב
וטהר: וכל כלי חרש אשר יפל מהם אל
תוכו כל אשר בתוכו יטמא ואתו תשברו:
מכל אכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים
יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא:
וכל אשר יפל נבלתם עליו יטמא תנור
וכירים יתץ טמאים הם וטמאים יהיו לכם:
אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור
והנוגע בנבלתם יטמא: וכי יפל מנבלתם
על זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא: ואם
מים יזרע על הזרע ונפל מנבלתם עליו
טמא הוא לכם: וכי ימות מן הבהמה אשר
היא לכם לאכלה הנוגע בנבלתה יטמא עד
הערב: והאכל מנבלתה יכבס בגדיו וטמא
עד הערב והנושא את נבלתה יכבס בגדיו
וטמא עד הערב: וכל השרץ השרץ על
הארץ שקץ הוא לא יאכל: כל הולך על
גחון ועל כל הולך על ארבע עד כל מרבה
רגלים לכל השרץ השרץ על הארץ לא
תאכלום כי שקץ הם: אל תשקצו את
נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא תטמאו בהם
ונטמתם בם: כי אני ה' אלהיכם והתקדשתם
והייתם קדשים כי קדוש אני ולא תטמאו
את נפשתיכם בכל השרץ השרץ על הארץ:
כי אני ה' המעלה אתכם מארץ מצרים
להיות לכם לאלהים והייתם קדשים כי
קדוש אני: זאת תורת הבהמה והעוף וכל
נפש החיה הרמשת בארץ: להבדיל בין
הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת
ובין החיה אשר לא תאכל: וידבר ה' אל
משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר
אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת
ימים כימי נדת דותה תטמא: וביום
השמיני ימול בשר ערלתו: ושלשים יום
ושלשת ימים תשב בדמי טהרה בכל קדש לא
תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי
טהרה: ואם נקבה תלד וטמאה שבעים
כנדתה ושלשים יום ושלשת ימים תשב על
דמי טהרה: ועל כל קדש לא תגע ואל
המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה:
ואם נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה
ושלשים יום ושלשת ימים תשב על דמי
טהרה: ועל כל קדש לא תגע ואל המקדש
לא תבא עד מלאת ימי טהרה: וכי תמלאנה
ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן שנה
לעלה ובן יונה או תור לחטאת אל פתח
אהל מועד אל הכהן: והקריב לפני ה'
וכפר עליה ונטהרה מזוב דמיה זאת תורת
הילדת לזכר או לנקבה: ואם לא תגיע ידה
די שה והביאה את כבש בן שנה לעלה
ובן יונה או תור לחטאת אל הכהן: והקריב
לפני ה' וכפר עליה וטהרה: וידבר ה'
אל משה ואל אהרן לאמר: אדם כי יהיה
בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה
בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן
הכהן או אל אחד מבניו הכהנים: וראה
הכהן את הנגע בעור הבשר ושער בנגע
הפך לבן ומראה הנגע עמק מעור בשרו
נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אתו:
ואם בהרת לבנה היא בעור בשרו ועמק אין
מראה מן העור ושערה לא הפך לבן והסגיר
הכהן את הנגע שבעת ימים: וראהו הכהן
ביום השביעי והנה הנגע עמד בעיניו לא
פשה הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים
שנית: וראהו הכהן ביום השביעי שנית
והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור
וטהרו הכהן מספחת היא וכבס בגדיו וטהר:
ואם פשה תפשה הספחת בעור אחרי הראות
אתו אל הכהן לטהרתו נראה אל הכהן:
וראה הכהן והנה פשתה הספחת בעור וטמא
אתו צרעת הוא: כי תהיה נגע צרעת
והובא אל הכהן: וראה הכהן והנה שאת
לבנה בעור הבשר והוא הפך שער לבן
ומחיות בשר חי בשאת: צרעת נושנת היא
בעור בשרו וטמא אתו הכהן לא יסגירנו
כי טמא הוא: ואם פרח תפרח הצרעת
בעור וכסתה הצרעת את כל עור הנגע
מראשו ועד רגליו לכל מראה עיני הכהן:
וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל
בשרו וטהר את הנגע כלו הפך לבן טהור
הוא: וביום הראות בו בשר חי יטמא:
ראה הכהן את הבשר החי וטמא הבשר החי
טמא הוא צרעת הוא: או כי ישוב הבשר
החי והפך ללבן ובא אל הכהן: וראה
הכהן והנה נהפך הנגע ללבן וטהר הכהן
את הנגע טהור הוא: ובשר כי יהיה בו
ובעורו שחין ונרפא: והיה במקום השחין
שאת לבנה או בהרת לבנה אדמדמת והראה
אל הכהן: וראה הכהן והנה מראה שפל
מעור והשערה הפך לבן וטמא הכהן אתו
נגע צרעת הוא בשחין פרחה: ואם יראנה
הכהן והנה אין בה שער לבן ושפלה אינה
מן העור והיא כהה והסגירו הכהן שבעת
ימים: ואם פשה תפשה בעור וטמא הכהן
אתו נגע הוא: ואם תעמד הבהרת תחתיה
לא פשתה היא צרבת השחין וטהרו הכהן:
או בשר כי יהיה בעורו מכוה אש והיתה
מחית המכוה בהרת לבנה אדמדמת או
לבנה: וראה הכהן והנה נהפך השער
בבהרת לבן ומראה שפל מן העור צרעת
הוא במכוה פרחה וטמא אתו הכהן נגע
צרעת הוא: ואם יראנה הכהן והנה אין
בבהרת שער לבן ושפלה אינה מן העור
והיא כהה והסגירו הכהן שבעת ימים:
וראהו הכהן ביום השביעי אם פשה תפשה
בעור וטמא אתו הכהן נגע צרעת הוא:
ואם תעמד הבהרת תחתיה לא פשתה בעור
והיא כהה שאת המכוה היא וטהרו הכהן
כי צרבת המכוה היא: ואיש או אשה כי
יהיה בו נגע בראש או בזקן: וראה הכהן
את הנגע והנה מראה עמק מן העור ובו
שער צהב דק וטמא אתו הכהן נתק הוא
צרעת הראש או הזקן הוא: וכי יראה
הכהן את נגע הנתק והנה אין מראה מן
העור ושער שחר אין בו והסגיר הכהן את
הנגע הנ

אינו תנועה וחיוב זה המבוקש מזה המקום יתבאר באופן
אשר יתבא בו תולדת זה המין מהקש התנאי ואין הבדל
בזה המקום בשנחלק הנשוא במיניו או בהבדלו או בסגולתו
ואמנם לא כללו בחלוקת הנשוא מבוקש חלקי מחייב לפי
שקצת מיני הנשוא באשר ימצאו בנושא הזה הנשוא בכל
הנושא ולזה גם כן לא יכללו בכאן מבוקש שולל חלקי לפי
שהוא באשר נמצא קצת מיני הנשוא שולל מהנושא לא
יתחייבו שיהיה הנשוא משולל מקצת הנושא אבל אולי
הוא יהיה נמצאת בכלו במציאות מין אח' ממיניו בו ומהם
מקומות ההרכבה וזה גם תחתיהם מינים שבעה · א' מהם
שכל נשוא ימצא בכל סוג נושא מה או הבדלו או סגולתו
או מקרה לו כולל בלתי מתפרק הנה הוא נמצא בכל זה
הנושא ויתחבר הקש זה בתמונה הראשונה · דמיון זה
שיהיה מבוקשנו אם הגלגל לו מקום ונמצא הגשם אשר
הוא סוג הגלגל לו מקום ויתחבר ההקש כן הגלגל גשם
והגשם לו מקום התולדה הגלגל לו מקו' ודמיון זה בהבדל
הגלגל לא כבד ולא קל וכל מה שהו' לא קל ולא כבד הנה
הוא מתנועע בסבוב הנה הגלגל אם כן מתנועע בסבוב ·
ודמיון זה בסגולת הגלגל מתנועע בסבוב תנועה טבעית
והמתנועע בסבו' לו מרכז עליו יסבב הנה הגלגל לו מרכז
עליו יסבב · ודמיון זה במקרה הכולל חבלתי מתפרק
הגלגל מתנועע וכל מתנועע במקום הנה הגלגל אם כן
במקום ·

המין השני הוא שכל נשוא ימצא שלול מסוג
נושא מה ומהבדלו ומסגולתו
וממקרהו הנה הוא משולל מכל זה הנושא וזה גם כן
יתחבר בתמונה הראשונה במין השולל ממנו · דמיון בסוג
שיהיה מבוקשנו אם הגלגל בכללותו נופל בריקות ונאמר
הגלגל גשם והגשם לא יתקיים בריקות הנה הגלגל לא
יתקיים בריקות · ודמיון זה בהבדל הגלגל לו מרכז עליו
יסבוב ומה שיש לו מרכז הנה לא יסבוב על ריקות הנה
הגלגל

הגלגל לא יסבב על ריקות ודמיון זה בסגולה הגש' הכדורו
בלתי מתנועע בכללו במקום ומה שהוא בזה התואר הנה
אין לו מקום יעתק עליו הנה הגשם השמימי מתנועע
והמתנועע אין מתנועע בריקות ולא על ריקות הנה הגשם
השמימי לא יתנועע בריקו' ולא על ריקות ·

והמין השלישי הוא שכל נושא ימצא בכל מקרה
נושא מה וזה המקרה בלתי
מתפרק ומיוחד מהנוש' הנה זה הנשוא בקצ' זה הנושא ·
דמיון זה קצת הגשמי' מתנועעים תנוע' ישר' וכל מתנועע
תנועה ישרה הנה לו הפך יוליד הנה קצת הגשמים לו
הפך וזה בתמונה הראשונה ·

והמין הרביעי הוא שכל נשוא ישלל מכל
מקרה נושא מה וזה המקרה
מיוחד מהנושא הנה הוא משולל מזה הנושא וזה
גם כן יוליד שוללת חלקית בתמונה הראשונה ·
דמיון זה קצת הגשמים מתנועעים תנועה סבובית
וכל מתנועע תנועה סבובית אין לו הפך התולדה
קצת הגשמים אין להם הפך ואילו הארבעה מיני' לקוחים
מצד הנושא ולא יבא בכאן שנבאר בנוש' הסוג או ההבדל
או הסגולה או המקרה הכולל מבוקש חלקי לא מחייב ולא
שולל אחר שאי אפשר שימצא אחר אילו מיוחד מהנושא
אבל הוא אם שוה לנושא כעניין בהבדל והסגולה ואם
יותר כולל כעניין בסוג והמקרה ואולם המינים הלקוחים
בכאן מצד הנושא הנה הם שלשה · אחד מהם כל נשוא
ימצא סגולתו או סוגו או מקרה כללי ישולל בו מכל נושא
מה הנה זה הנושא משולל מכל זה הנושא ויתחבר הקש
זה המקום במין השני מהתמונה השנית אשר היה הגבול
האמצעי בו נשוא על שני הקצוות ולזה יתבאר היוב מה
שיתחייב מזה המקום במין אשר יתבאר בו תולד' זה המין
מן התמונה השנית · ודמיון זה בסוג שיהיה מבוקשנו אם
המושכלות המושגות לנו מתהוות ונאמר שהמושכלות
בלתי

בלתי משתנות והמתהוה משתנה יוליד המושכלות בלתי
מתהוות וזה בשני הפוכים הפוך ההקדמה. והפך התולדה
ולזה היה זה המקום גם כן בלתי מבואר בעצמו ודמיון זה
בהבדל והסגולה והמקרה לא יקשה בו:

והמין השני הוא שכל נשוא ימצא הבדלו או
סגולתו בכל נושא מה הנה הוא
נמצא בכל הנושא ואמנם נקצר בכאן על ההבד והסגולה
מפני שהם מתהפכים ולזה אפשר בזה המקום שיוליד
בתמונה השני משני מחייבי ולא יזדמן זה בסוג המקרה:

והמין השלישי שכל נשוא ימצא מקרהו הכולל
או סגולתו או הבדלו או סוגו
משולל מקצת נושא מה הנה הוא בלתי נמצא לקצת זה
הנושא וזה יתחבר במין הרביעי מהתמונ' השנית: דמיון
זה בסגולה שיהיה מבוקשנו אם קצת הנמצאו' אינם גשם
ויאמר כל גשם לו מקום וקצת הנמצאות אין להם מקום
יוליד קצת הנמצאות אינם גשם וכבר יוליד זה המקו' חלקי
מחייב וזה בהבדל והסגולה אשר אפשר בהם שיתהפכו
וזה שכל נשוא ימצא סגולתו או הבדלו בקצת נושא מה
הנה נמצא בקצת זה הנושא: דמיון שנבקש אם קצת
החי אדם ונמצא סגולת האדם והוא הצחוק בקצת החי
ויתחבר בתמונה השנית כן קצת החי צוחק וכל אד' צוחק
וכאשר הפכנו הגדולה ממנה היא בתמונה הראשונ' קצת
החי צוחק וכל צוחק אדם ויוליד קצת החי אדם: וכאשר
לקחנו המקרה בכאן יותר מיוחד מהנושא ונמצא בכל
הנושא הנה הוא לא יתחבר ממנו הקש לפי שהגדולה
ממנו יהיה חלקית בתמונה השני וזה בלתי מוליד: דמיון
זה שנבקש אם כל אדם חי ונמצא הצחו' בקצת החי ובכל
האדם ויתחבר ההקש כן בתמונה הראשונה וכל אדם
צוחק וקצת הצוחק חי וזה לא יוליד ומאלו המקומו' מקומות
ההגדרה וזה המקום גם כן תחתיו מינים ארבעה: אחד
מהם שכל נשוא ימצא בגדר נושא מה חלקי גדרו הנה
הוא

הוא נמצא בכל הנושא ואופן המעשה בזה שאנחנו נגדור
הנושא הנה אם מצאנו הנשוא בגדרו או בחלקי גדרו
שפטנו שיהיה נמצא לכל הנוש' ויחובר הקש זה בתמונה
הראשונה: דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם הגשם כדורי
בעלת תכלית ונאמר הגשם הכדורי הוא אשר יקיף בו
שטח אחד בתוכו נקודה כל הקוים היוצאים אל שטחו
שוים ומה שהוא בזה התואר הנה הוא בעל תכלי' התולדה
הנה הגשם הכדורי בעל תכלית: ודמיון השני הוא שכל
נשוא נמצא שולל מגדר נוש' מה או מכל חלקי גדרו הנה
הוא שלול מכל זה הנוש' וזה יוליד שלילה כללי' בתמונה
הראשונה: דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם המקום הוא
הריקו' ונא' המקום הוא התכלי' המקיף והתכלי' והמקיף אינו
ריקו התולד' הנה אין המקום ריקות: וזה ב' מקומות מצד
הנושא ואולם אשר מצד הנשוא הם שנים: אחד מהם
שכל נשוא ימצאו גדרו או חלקי גדרו לכל נושא מה הנה
הוא נמצא לכל זה הנושא וזה יתחבר בתמונה השנית
אחר אשר היה הגדר יתהפך על עצמו: דמיון זה שיהיה
מבוקשנו אם העגולה שלמה ונאמר השלם הוא אשר אי
אפשר שיוסיף בו ולא יחסר ממנו דבר מן סוגו והעגולה
בזה התאר הנה העגולה אם כן שלמה:

והמין השני הוא שכל נשוא ימצא גדרו משולל
מכל נושא מה או כל חלקי גדרו
הנה הנשוא משולל מכל זה הנושא: דמיון זה שיהיה
מבוקשינו אם הקו הישר שלם ונאמר השלם הוא אשר אי
אפשר שיוסיף בו ולא יחסר ממנו והקו הישר אפשר בו
התוספת או החסרון וישאר קו ישר הנה הקו הישר איננו
שלם וזה יוליד גם כן המין הראשון מהתמונה השנית
הנה זה כלל מיני המקומות הנופלים בכאן וכבר מנינו
אות' לפי היותר מפורסם והיות' מיוחד מההקשי' המחוברים
בזה המקום הם ההקשים הנשואים כאשר היה התנאים
הנופלים בו כחם כח הנשואים מצד שהם כאשר נלקחו
על

קי"ר התפני הנה הם על הקש נשתי חוסר מהם אותיות
מהקדסותיו: דמיון זה שנאמר אם היה הכחוד אי אפשר
שיטפח בו ולא יגרע הנה הכחוד אם בן שלם הנה המושפ
בחוץ הוא והקדסותיו הנדחיים וכן בכר אפשר שיחסר
הקסטרדסיון אמרינו אם היה השלם הוא אשר אי אפשר
שיוסף ולא יגרע ממנו הנה הכחוד שלם ולזה היו רמיוני
אלו החנאים אינם תנאי אמתי והיותר מיוחד שבמקומות
המופתיים הם מקומות הדרכה והגדרה כאשר היו בהם
מצאנו הנשואים והמשה אשר יתחברו מהם והקשים
והמופתיים לפי מה שיתבאר בספר המופת אשר הוא חסוג
והגדר והחבדל והסקרת הכולל והסגולות אלא שכל אלו
המקומות הם משותפים למלאכות המופתים והנצוחיות
והטעאיות הנה ילקח המופתי מהם מקומות ההרכבה
מהסוגים האמתיים והחבדלים האמתיים וילקח הנצוחי
מהסוגים המפורסמים וילקח הלציי מהסוגים והחבדלים
אשר ניתחלת הדעת הקודמת מהן שיחשבו בו שהוא
מפורסם: ובכאן מקומות הם מיוחדים בהקשים התנאיים
והם הבקומות החיובים ומקומות המוקבלים והאו
שנזכור מאלו מה שאפשר שישתמש במופת.

ונתחיל במקומות החיובים והם שני מינים אם
שיתחייב המציאות מהמציאות ואם ההסרה
מההסרה ותחלת מקומות החיוב המציאות מהמציאות
הוא שכל נזירה ימצא במציאותה מבוקש מה הנה זאת
הנזירה כאשר נמצאת נמצא זה המבוקש וזה יתחבר
הקשו במין הראשון מהתנאי המתדבק אשר יושנה בו
הקודם בעצמו ויליד הנמשך בעצמו: דמיון זה שיהיה
מבוקשנו אם צמיחת שער הגבות ברחם בעבור שיסתיל
העין אם לא הנה נבקש נזרה יתחייב ממנה זה המבוקש
ונאמר אם היה החשגחה באר נמצאת הנה שער הגבות
אמנם יצמח ברחם כדי שתסתיר העין עוד נשנה אבל
החשגחה נמצאת ותהיה התולדת הנה שער הגבות

אמנם יצמח ברחם כדי שיסתיר העין ומבואר שזה המקום
אמנם הוא מקום הקיום לעולם ומזה שהוא לא יבון בו
בלתי השנות הקודם: ואולם השנות מקביל הנמשך בן
הנה אי אפשר אחד שהיה הנמשך הוא המבוקש והמבוקש
לא ישנה: והמקום השני שכל מבוקש יתחייב מהנתת
מציאותו מציאות נזירה מה הנה זאת הנזירה כאשר
הוסרה הוסר זה המבוקש וזה מבואר כעינינו שהוא אמנם
יתחבר הקשו במין השני מן התנאי המתדבק והוא אשר
יושנה בו מקביל הנמשך ויוליד מקביל הקודם והוא מקום
הבטולים וזה שהמבוקש הוא הקודם: דמיון זה אם היה
הרקופמצא הנה הרוחק המתפרק נמצא עוד ישנה אבל
הרוחק המתפרק בלתי נמצא ויוליד הנה הריקות בלתי
נמצא: ואולם מקום לחיוב ההסרה מההסרה הנה הם
שני מקומות גם בן אחד מהם שכל נזיהה כאשר הוסרה
יתחייב מהסרתה שיוסר המבוקש הנה היא כאשר הוסרה
יסור המבוקש וזה הקשו במין הראשון מהתנאי המתדבק
אשר יושנה בו הקודם בעצמו והוא מקום הבטול לעולם
וזה מעינינו מבואר: דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם הריקות
בלתי נמצא ונאמר אם היה הרוחק המתפרק בלתי נמצא
הנה הריקות בלתי נמצא עוד ישנה אבל הרוחק המתפרק
בלתי נמצא ויוליד הנה הריקות בלתי נמצא: והמקום
השני הוא שכל מבוקש הוסר בהסרתו נזהה מה וענין מה
הנה זאת הנזירה באשר נמצאת ימצא המבוקש והקש זה
גם בן יתחבר במין מהתנאי המתדבק אשר יושנה בו
מקביל הנמשך ויוליד מקביל הקודם והוא מקום הקיום
תמיד: דמיון זה שהיה מבוקשנו אם האלוה נמצא ונאמר
אם היה האלוה בלתי נמצא הנה ההשגחה בלתי נמצאת
עוד ישכ במקביל והוא שההשגחה נמצאת ויוליד מקביל
הקודם והוא שהאל נמצא: הנה אלו ארבעה מקומות
מהחיובים אפשר שישתמשו בהם במופת כאשר היה
החיוב בו על תנאי החיובים המופתים ואולם מה שזולת

אלו המקומות הנעשי׳ ובכאן הנה אם נצחיים ואם הפלגיים
ואמנ׳ אמרנו שאלו המקומו׳ יותר מיוחדים בהקשי׳ התנאים
לפי שרוב מהקשי׳ התנאים המחוברי׳ בהם יקשה הבורם
בתמונה לשואיי ואא אלא בתוספת והסרת שישתנה הבנת
המאמ׳ ממנו והתנאי אשר בזה התאר הו׳ אשר לא ישולף
הקודם והנמשך בהם בנושא א׳ כמו אמרנו אם הו׳ השמש
יעולה הנה היום נמצא וגם כן הנה הדברים אשר יבוקשו
מציאותם במוחלט באורים יותר מיוחד בהקשים התנאיים
אבל בעבור שהיה ההקשים התנאיי׳ לא ישתמשו נפרדים
במבוקש מוסכל לפי מה שהתבאר בספר ההיקש היו אלו
המקומו׳ כאשר השתמשו במופת הכרחיים אל אלו המקומו׳
אשר נתהברו בתמונה נשואיית ואולם בנצוח הנה הם
מספיקים בעצמם ׳ ואולם מקומות המקבילו׳ הנה החיוב
בהם הוא הפך על החיוב בדברים אשר יקראו חיובים וזה
ששם אמנם חיוב המציאות מהמציאו׳ וההסר׳ מן ההסרה
ובכאן אמנם יתחייב מהמציאות ההסרה ומההסרה
המציאות אחר שהיו אלו ענינים המקבילים ואלו המקומות
בבר יוקח החיוב בהם לקיחה מחלוקות והוא אשר ילקח
המקביל בו על נושא אחד כאמרנו אם היה זה המספר זוג
הנה אינו נפרד וכבר ימצא על יושר והוא אשר ימצא
המקביל בו על נושא א׳ אם מקביל לנושא המאמ׳ הראשון
ואם לנשואים וכאשר היה נושא המאמר השני מקביל
לנושא המאמר הראשון ונשואו מקבי׳ לנשואו יקרא ישר
ומצד אחד כאמרנו אם היה האדם חי הנה מה
שאינו אדם אינו חי ואם היתה ההנא׳ טובה הנה
הצער רע וכאשר היה נשוא המאמר השני מקביל לנושא
המאמר הראשון ונושאו לנשואו יקרא אשר משני צדדים
והלקוח המבוקש בבר יולקח כללי וכבר יוקח חלקי אם
אולם המקומות אשר ילקחו לקיחה כללית הנה לקיחתם
בל מבוקש כאשר הוסר התחייב מהסרתו מציאות דבר מה
הנה הדבר כאשר הוסר התחייב מציאות המבוקש והוא
מקום

מקום לקיום לעולם המשל בזה שיהי׳ מבוקשנו אם העולם
מחודש הנה נקח הדבר אשר באשר הוסר החדוש ימצא
האמיתה שהי׳ העולם נמצ׳ מבלתי פועל ויחוברו ההקשים
כן אם היה העולם אינו מחודש הנה העולה נמצא מבלתי
פועל עוד נשנה אבל העולם אינו נמצ׳ מבלתי פועל והוא
מקביל לנמשך הנה יוליד שהעולם מחודש והוא מקביל
הקוד׳ והמקום השני שכל דבר באשר תסירהו ימצ׳ המקום
המבוקש הנה זה הדבר בל מה שתוסר ימצא המקום
המבוקש ׃ המשל בזה שיהיה מבוקשנו אם העולם קדמון
ונאמר אם היה העולם אין לו היולי יחוה ממנו הנה הוא
אם כן קדמון אבל אין לו היולי הנה הוא אם כן קדמון וזה
המקום הוא גם כן נושא לקיום העולם ׳ והמקום השלישי
הוא שכל הנחת מבוקש יתחייב ממציאותו הסרת דבר מה
הנה זה הדבר באשר ימצא יוסר זה המבוקש והוא מקום
הבטל דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם הנפש בלתי מתה
ונאמר אם הית׳ הנפש בלתי מתה הנה אין לה פועל ייחדה
עוד נשנה ונאמ׳ אבל לה פועל ייחדה הנה יוליד שהנפש
בלתי מתה ׃ והמקום הרביעי הוא שכל עניין יתחייב
ממציאות והסרת מבוקש מה הנה זה העניין כאשר נמצא
או כאשר ימצא תסור זה המבוק׳ וזה מקום הבטל גם כן ׳
דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם הפועל הנאה נאה בהנחה
ונאמר אם היה בכאן הכנה טבעית תקנה בפועל הנאה
הנה אין הפועל הנאה נאה בהנחה עוד יושנה אבל בכאן
הכנה בזה התואר הנה יוליד שאין הנאה נאה בהנחה ׳
ואולם המקומות החלקיים הנה הם מקומות לקוחים
מהמקבילים הארבע׳ אשר הם המחייב והמשולל וההפכים
וההעדר והקנין והמצטרפים ולקיחת אלו המקומות הוא
שהשוללת כאשר צדקה על דבר מה כזבה המחייבת
וכאשר כזבה המחייבת צדקה השוללת זה במה שהו׳ במין
החיוב והשלילה שדרכו שתחלק תמיד הצדק והכזב בכל
עת ואלו הם המקרות וזה גם כן כאשר היה השולל והחיוב
סמה

כדרך בחירתו אשר שורכם שיחלקו בהם הצדק ונתבע
יפברי חבורתו על כמה מינים ימצא חתיכ' ותשלילה ואיך
מקבלת ומקשכו ביניהם וביו שאר המקבלים בסדר שעבר
צריך עיון לחזרתו בכאן: והמקומות הלקוחים מהתעודי
והקנין הו' שכל דבר שיצא בו העודי קרוי קדש: מה תנה קנין
זה התעודי מוסר מזה הדבר וכן כל דבר יוסר משמו קנין מה
תנה העודי הקנין הוא נמצאת ש"ו וזה המקום ואשר לפניו
אפשר בו הקיום והבטל והמקום הלקוח מהתפכים הוא
שכל דבר יפצא מו אחד מהתפכ"ים הנדר ההפך האחד
בלתי נמצא בו ולא יתחייב מהסרת אחד התפכ"י מהנושא
שימצא ההפך האחר אם לא בהפכים אשר אין ביניהם
אמצעי ולזה הדוב פזה הבטל והעני' אשר במצטרפים
בעניו אשר בהפכים אשר ביניה' אמצעי ר"ל שהוא יתחייב
כמציאו' אחד המצטרפים בנושא מה שלא יפצ' המצטרף
האחר ולא יתהפך זה עד שהתחייב מהסרתו מציאות
האחר: דמיון זה כי ראובן כאשר היה אבי חנוך הנה לא
יתאמת שהוא יהיה בנו: ואולם המקום הלקוח על ישוד
באלו המקבילים הארבעה הנה אין בהם מקום מופתי כי
אם השלשה מקומות בחיוב ובשלילה והם הלקוחים משני
צדדים לפי מה שקדם אחד מהם המקום אשר ידיע בהפך
הסותר והוא מקום מיוחד במופת והמקום השני הפך
השלילה הכללית על עצמה אולם המקום אשר ידיע
בהפך הסותר הוא שני מינים אחד מהם כל נשוא כאשר
חיובו נמשך למה שיתחיי' לו הנושא הנה שלילת הנושא
נמשך למה שישולל ממנו הנשוא: דמיון זה שהיה
מבוקשנו אם הנמצאות אשר אינם במקום בלתי בעלת
גשמים ונאמר אם היה כל גשם במקום הנה מה שאינו
במקום אינו גשם וזהו הפך הסותר קודם: והשני כל
נשוא כאשר היה שלילתו נמשכת למה שישולל ממנו
הנושא הנה חיוב הנושא נמשך למה שיתחייב לו הנשוא
דמיון זה שיהיה מבוקשנו אם כל גשם במקום ונאמר

ונאמר אם היה מה שאינו במקום אינו גשם הנה כל מה
שהוא גשם הנה הוא בהכרח במקום ויתבאר זה המקום
בשאומרנו נאמר אם לא יהיה מחויב מהנחתנו כל גשם
במקום שמה שאינו במקום אינו גשם הנה יתחייב פותנו
בהכרח והוא שקצרת מה שאינו במקום הוא גשם עוד
יתהפך זה מפני שהוא מחייב חלקי והוא קצת הגשמים
אינם במקום וכבר היה הנחתנו שכל גשם במקום זה שקר
אי אפשר: ואולם המקום השני אשר הוא הפך השולל
הכללי הנה הוא כל נשוא יהיה שלילתו נמשכת למה
שיחייב אליו הנושא הנה שלילת הנושא למה שיחייב
הנשוא: דמיון זה אמרנו אם היה מה שהוא אדם אינו
אבן הנה מה שהוא אבן אינו אדם: והשלישי כל נשוא
יהיה חיובו נמשך למה שישולל ממנו הנושא הנה חיוב
הנש' נמשך למה שנשלל ממנו הנשוא דמיון זה אם היה
מה שאינו נזון דומם הנה מה שאינו דומם הנה הוא נזון:
והמופת על המקום השני הוא המופת על התהפכות
השוללות הכללית וכבר קדם זה הנה אלו גדולי המקומות
אשר אפשר שישתמשו בו במלאכות המופתיים: ואולם
מקומות ההערה והדמיום וההפרדות והשווים ובתוספת
והחסרון ושאר המקומות אשר מנינו בשני מספר מופיקי
הנה כלם אם מספיקים ואם נצוחיים היאהים אם לא מקום
היתרון שהו' כבר יחשב שהוא בצד מה ישתמשו במופתי'
ואחד מהמינים הנבנסים תחת זה המקום הוא כל נשוא
ימצא נוסף במה שיתוסף בו נושאו הנה הוא נמצ' לנושא:
דמיון זה אם היה מה שהוא יותר חכם יותר חשוב הנר
החכמה חשיבותו וראוי כאשר ישתמש זה המקום במופת
שנקח הקודם כללי כמו שכל מה שהוא יותר חכם ואמנם
יהיה זה כאשר היה תוספת אחד מהם נמשך לתוספת
האחר בעצמות: והמין השני הוא שכל נשוא ימצא
לנושא מה מציאות יותר וימצא לנוש' אחר יותר מעט עוד
יפצא אשר הוא יותר מעט הנר הנא יותר ראוי שימצא

לאשר הוא הכ ומפני כשאר הוא לאכסנא לאשר רב הנה
זהוא יותר רצוי שלא ימצ לאשר הוא יותר טעם וזה אמנם
יהיה סופיו ל ביותר ראוי בכאן אשר כטבע ובקדימה
בקדמה שעשה אותו אחרכסה כוונה רצה לבאר שהתנועה
הסבובית אין לה הפך שהוא אם לא העד להתנועה סבובית
הפך הנה הישרה יותר ראויה שתהי לה הפך מן הסבובית
עוד יבאר שהישרה אין הפך לה אם מן הסבובית יותר ראוי
שלא יהיה הפך לה וכאשר לקחנו האחרית בו בסופכסם
דמה נצוחי או בתחלת המחשבה היה הלציי הוא הסוף
מן הקשים יחנו אותו הסדמיים מאנשי זמננו
בהקש הראשון והיותר ראוי והוא אמנם
יתחבר במה שיקבל המיעום והדמי
וזה השעור מהמאם בסקומות
טפיק לפי כונתינו:

ספר המופת

ספר המופת

ואחר שכבר הרינו בדברים המשותפים לפיני הענין
והאמות הנה נאמר בזה שיהיה אחר אותם
נתחיל מהאמות האמתיי והציור השלם ונאמר שהמופת
על הכלל הוא הקש מחובר משתי הקדמו אמתיות כלליות
הכרחיות עצמיות והאמת על המחלט הוא שנאמין בהבר
הצודק והוא אשר מציאותו בשכל לפי מה שחמא חוץ
לשכל שהוא אי אפשר שיהיה מציאות זה הדבר בחלוף
מה שנאמין בו ונאמין עם זה באמונתנו זאת שהוא אי
אפשר שיהיה חלוף זה ונאמין עם זה בזה השני שהוא אי
אפשר זולתו וזה אל תבלית אבל באשר שערנו מקבילו
ימנע אצלנו שיהיה חלוף מה שנאמינהו בו וזה פגולת
זאת האמונה מצד מציאותו בנפש רוצה לו שהוא לא יסור
במחלוקת ולא יחשב בנפש אפשרו הסרתו והאמת אשר
בזה התאר הנ ממנו הכרחי וממנו בלתי הכרחי והכרחי
הוא שנאמין באמרו אשר נדרנו אותו שהוא אי אפשר
שיהיה בחלוף מה שנאמינהו בו ולא בעת מה ואלו
ההקדמות ההכרחיות הם חלקי הקשים המופתיים אשר
שהיו כוללים בלתי משתני ולא נפסדי כי האמת ההכרחי
אמנם יגיע בעצמות מההקדמות ההכרחיות ואם לא הנה
כמו שנאמר מן הכמנע שיפסדו ההקדמו ויגיע לנו תידיעות
ההכרחיות בתוידה אבל אם היה אין ספק שהוא במקרה
ואמנם התנינו הזתו כללי מפני שהחלקי לא ימלט שיהיה
אם אישיי ואם בעל חומה חלקית אולם בעל החומה הנה
לא ינשא עליהם נשוא מצד שהו בעל חומה חלקית אבל
מצד מה שיזדמן להם שיהיו כלליים כאמרם קצרת החי
מדבר הנרו קצת החי אמנם חובר במדבר מצד הענין
הכללי הנמצא לו הדבור והוא האדם ואולם האישיי הנה
אינו הברחי כמו שאמרנו ונם בן הנה

ויהי ביום השלישי ויהי ערבים ויהי בקר יום השלישי׃ ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן׃ ויקרא אלהים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהים כי טוב׃ ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עשה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן׃ ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עשה פרי אשר זרעו בו למינהו וירא אלהים כי טוב׃ ויהי ערב ויהי בקר יום שלישי׃ ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמועדים ולימים ושנים׃ והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ ויהי כן׃ ויעש אלהים את שני המארת הגדלים את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים׃ ויתן אתם אלהים ברקיע השמים להאיר על הארץ׃ ולמשל ביום ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשך וירא אלהים כי טוב׃ ויהי ערב ויהי בקר יום רביעי׃ ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים׃ ויברא אלהים את התנינם הגדלים ואת כל נפש החיה הרמשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב׃ ויברך אתם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ׃ ויהי ערב ויהי בקר יום חמישי׃ ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינה ויהי כן׃ ויעש אלהים את חית הארץ למינה ואת הבהמה למינה ואת כל רמש האדמה למינהו וירא אלהים כי טוב׃ ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמה ובכל הארץ ובכל הרמש הרמש על הארץ׃ ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם׃ ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה ורדו בדגת הים ובעוף השמים ובכל חיה הרמשת על הארץ׃ ויאמר אלהים הנה נתתי לכם את כל עשב זרע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהיה לאכלה׃ ולכל חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן׃ וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי׃ ויכלו השמים והארץ וכל צבאם׃ ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה׃ ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות׃ אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים׃ וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על הארץ ואדם אין לעבד את האדמה׃ ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה׃ ויצר יהוה אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה׃ ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר׃ ויצמח יהוה אלהים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע׃ ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים׃ שם האחד פישון הוא הסבב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב׃ וזהב הארץ ההוא טוב שם הבדלח ואבן השהם׃ ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש׃ ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההלך קדמת אשור והנהר הרביעי הוא פרת׃ ויקח יהוה אלהים את האדם וינחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה׃ ויצו יהוה אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכל תאכל׃ ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות׃ ויאמר יהוה אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו׃ ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו׃ ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו׃ ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מצלעתיו ויסגר בשר תחתנה׃ ויבן יהוה אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויבאה אל האדם׃ ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת׃ על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד׃ והיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו׃ והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן׃ ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל׃ ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתון׃ ויאמר הנחש אל האשה לא מות תמתון׃ כי ידע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע׃ ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה ויאכל׃ ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירמם הם ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת׃ וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני יהוה אלהים בתוך עץ הגן׃ ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר אליו איכה׃ ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואתחבא׃ ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת׃ ויאמר האדם האשה אשר נתת עמדי היא נתנה לי מן העץ ואכל׃ ויאמר יהוה אלהים לאשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואכל׃ ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחנך תלך ועפר תאכל כל ימי חייך׃ ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב׃ אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים ואל אישך תשוקתך והוא ימשל בך׃ ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך ותאכל מן העץ אשר צויתיך לאמר לא תאכל ממנו ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חייך׃ וקוץ ודרדר תצמיח לך ואכלת את עשב השדה׃ בזעת אפיך תאכל לחם עד שובך אל האדמה כי ממנה לקחת כי עפר אתה ואל עפר תשוב׃ ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי׃ ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבשם׃ ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעלם׃ וישלחהו יהוה אלהים מגן עדן לעבד את האדמה אשר לקח משם׃ ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים׃

ואדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את יהוה׃ ותסף ללדת את אחיו את הבל ויהי הבל רעה צאן וקין היה עבד אדמה׃ ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה ליהוה׃ והבל הביא גם הוא מבכרות צאנו ומחלבהן וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו׃ ואל קין ואל מנחתו לא שעה ויחר לקין מאד ויפלו פניו׃ ויאמר יהוה אל קין למה חרה לך ולמה נפלו פניך׃ הלוא אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רבץ ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו׃ ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו׃ ויאמר יהוה אל קין איה הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השמר אחי אנכי׃ ויאמר מה עשית קול דמי אחיך צעקים אלי מן האדמה׃ ועתה ארור אתה מן האדמה אשר פצתה את פיה לקחת את דמי אחיך מידך׃ כי תעבד את האדמה לא תוסף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ׃ ויאמר קין אל יהוה גדול עוני מנשוא׃ הן גרשת אתי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ והיה כל מצאי יהרגני׃ ויאמר לו יהוה לכן כל הרג קין שבעתים יקם ויתן יהוה לקין אות לבלתי הכות אתו כל מצאו׃ ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נוד קדמת עדן׃ וידע קין את אשתו ותהר ותלד את חנוך ויהי בנה עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך׃ ויולד לחנוך את עירד ועירד ילד את מחויאל ומחויאל ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך׃ ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה׃ ותלד עדה את יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנה׃ ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תופש כנור ועוגב׃ וצלה גם הוא ילדה את תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל ואחות תובל קין נעמה׃ ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך האזנה אמרתי כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי׃ כי שבעתים יקם קין ולמך שבעים ושבעה׃ וידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו שת כי שת לי אלהים זרע אחר תחת את הבל כי הרגו קין׃ ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אז הוחל לקרא בשם יהוה׃ זה ספר תולדת אדם ביום ברא אלהים אדם בדמות אלהים עשה אתו׃ זכר ונקבה בראם ויברך אתם ויקרא את שמם אדם ביום הבראם׃ ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת׃ ויהי ימי אדם אחרי הולידו את שת שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי אדם אשר חי תשע מאות שנה ושלשים שנה ומת׃ ויחי שת חמש שנים ומאת שנה ויולד את אנוש׃ ויחי שת אחרי הולידו את אנוש שבע שנים ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי שת שתים עשרה שנה ותשע מאות שנה וימת׃ ויחי אנוש תשעים שנה ויולד את קינן׃ ויחי אנוש אחרי הולידו את קינן חמש עשרה שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי אנוש חמש שנים ותשעים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ ויחי קינן שבעים שנה ומאת שנה ויולד את מהללאל׃ ויחי קינן אחרי הולידו את מהללאל ארבעים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי קינן עשר שנים ותשעים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ ויחי מהללאל חמש שנים ושישים שנה ויולד את ירד׃ ויחי מהללאל אחרי הולידו את ירד שלשים שנה ושמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי מהללאל חמש שנים ותשעים שנה ושמנה מאות שנה וימת׃ ויחי ירד שתים ושישים שנה ומאת שנה ויולד את חנוך׃ ויחי ירד אחרי הולידו את חנוך שמנה מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי ירד שתים ושישים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ ויחי חנוך חמש ושישים שנה ויולד את מתושלח׃ ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו את מתושלח שלש מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי חנוך חמש ושישים שנה ושלש מאות שנה׃ ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי לקח אתו אלהים׃ ויחי מתושלח שבע ושמנים שנה ומאת שנה ויולד את למך׃ ויחי מתושלח אחרי הולידו את למך שתים ושמנים שנה ושבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי מתושלח תשע ושישים שנה ותשע מאות שנה וימת׃ ויחי למך שתים ושמנים שנה ומאת שנה ויולד בן׃ ויקרא את שמו נח לאמר זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה יהוה׃ ויחי למך אחרי הולידו את נח חמש ותשעים שנה וחמש מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויהי כל ימי למך שבע ושבעים שנה ושבע מאות שנה וימת׃ ויחי נח חמש מאות שנה ויולד נח את שם את חם ואת יפת׃ ויהי כי החל האדם לרב על פני האדמה ובנות ילדו להם׃ ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבת הנה ויקחו להם נשים מכל אשר בחרו׃ ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם לעלם בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה׃ הנפלים היו בארץ בימים ההם וגם אחרי כן אשר יבאו בני האלהים אל בנות האדם וילדו להם המה הגברים אשר מעולם אנשי השם׃ וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום׃ וינחם יהוה כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו׃ ויאמר יהוה אמחה את האדם אשר בראתי מעל פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים כי נחמתי כי עשיתם׃ ונח מצא חן בעיני יהוה׃ אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח׃ ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת׃ ותשחת הארץ לפני האלהים ותמלא הארץ חמס׃ וירא אלהים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ׃ ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ׃ עשה לך תבת עצי גפר קנים תעשה את התבה וכפרת אתה מבית ומחוץ בכפר׃ וזה אשר תעשה אתה שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה׃ צהר תעשה לתבה ואל אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלשים תעשה׃ כי אני הנני מביא את המבול מים על הארץ לשחת כל בשר אשר בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר בארץ יגוע׃ והקימתי את בריתי אתך ובאת אל התבה אתה ובניך ואשתך ונשי בניך אתך׃ ומכל החי מכל בשר שנים מכל תביא אל התבה להחיות אתך זכר ונקבה יהיו׃ מהעוף למינהו ומן הבהמה למינה מכל רמש האדמה למינהו שנים מכל יבאו אליך להחיות׃ ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה׃ ויעש נח ככל אשר צוה אתו אלהים כן עשה׃ ויאמר יהוה לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה׃ מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו והבהמה אשר לא טהורה הוא שנים איש ואשתו׃ גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ׃ כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי מעל פני האדמה׃ ויעש נח ככל אשר צוהו יהוה׃ ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ׃ ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול׃ מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר אינה טהורה ומן העוף וכל אשר רומש על האדמה׃ שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר צוה אלהים את נח׃ ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ׃ בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו׃ ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה׃ בעצם היום הזה בא נח ושם וחם ויפת בני נח ואשת נח ושלש נשי בניו אתם אל התבה׃ הם וכל החית למינה וכל הבהמה למינה וכל הרמש הרמש על הארץ למינהו וכל העוף למינהו כל צפור כל כנף׃ ויבאו אל נח אל התבה שנים שנים מכל הבשר אשר בו רוח חיים׃ והבאים זכר ונקבה מכל בשר באו כאשר צוה אתו אלהים ויסגר יהוה בעדו׃ ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וירבו המים וישאו את התבה ותרם מעל הארץ׃ ויגברו המים וירבו מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים׃ והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים׃ חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים׃ ויגוע כל בשר הרמש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על הארץ וכל האדם׃ כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו׃ וימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים וימחו מן הארץ וישאר אך נח ואשר אתו בתבה׃ ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום׃ ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים׃ ויסכרו מעינות תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן השמים׃ וישובו המים מעל הארץ הלוך ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום׃ ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט׃ והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים׃ ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה׃ וישלח את העורב ויצא יצוא ושוב עד יבשת המים מעל הארץ׃ וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה׃ ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל התבה כי מים על פני כל הארץ וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה׃ ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה מן התבה׃ ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וידע נח כי קלו המים מעל הארץ׃ ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד׃ ויהי בשנת אחת ושש מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה וירא והנה חרבו פני האדמה׃ ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ׃ וידבר אלהים אל נח לאמר׃ צא מן התבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך׃ כל החיה אשר אתך מכל בשר בעוף ובבהמה ובכל הרמש הרמש על הארץ הוצא אתך ושרצו בארץ ופרו ורבו על הארץ׃ ויצא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו׃ כל החיה כל הרמש וכל העוף כל רומש על הארץ למשפחתיהם יצאו מן התבה׃ ויבן נח מזבח ליהוה ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור ויעל עלות במזבח׃ וירח יהוה את ריח הניחח ויאמר יהוה אל לבו לא אסף לקלל עוד את האדמה בעבור האדם כי יצר לב האדם רע מנעריו ולא אסף עוד להכות את כל חי כאשר עשיתי׃ עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחרף ויום ולילה לא ישבתו׃ ויברך אלהים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו ומלאו את הארץ׃ ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ ועל כל עוף השמים בכל אשר תרמש האדמה ובכל דגי הים בידכם נתנו׃ כל רמש אשר הוא חי לכם יהיה לאכלה כירק עשב נתתי לכם את כל׃ אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו׃ ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם׃ שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהים עשה את האדם׃ ואתם פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה׃ ויאמר אלהים אל נח ואל בניו אתו לאמר׃ והנני מקים את בריתי אתכם ואת זרעכם אחריכם׃ ואת כל נפש החיה אשר אתכם בעוף בבהמה ובכל חית הארץ אתכם מכל יצאי התבה לכל חית הארץ׃ והקמתי את בריתי אתכם ולא יכרת כל בשר עוד ממי המבול ולא יהיה עוד מבול לשחת הארץ׃ ויאמר אלהים זאת אות הברית אשר אני נתן ביני וביניכם ובין כל נפש החיה אשר אתכם לדרת עולם׃ את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ׃ והיה בעננו עב על הארץ ונראתה הקשת בענן׃ וזכרתי את בריתי אשר ביני וביניכם ובין כל נפש בכל בשר ולא יהיו המים למבול לשחת כל בשר׃ והיתה הקשת בענן וראיתי לזכר ברית עולם בין אלהים ובין כל נפש בכל בשר אשר על הארץ׃ ויאמר אלהים אל נח זאת אות הברית אשר הקמתי בין כל בשר אשר על הארץ׃ ויהיו בני נח היצאים מן התבה שם וחם ויפת וחם הוא אבי כנען׃ שלשה אלה בני נח ומאלה נפצה כל הארץ׃ ויחל נח איש האדמה ונטע כרם׃ וישת מן היין וישכר ויתגל בתוך אהלה׃ וירא חם אבי כנען את ערות אביו ויגד לשני אחיו בחוץ׃ ויקח שם ויפת את הבגד וישימו על שכמם וילכו אחרנית ויכסו את ערות אביהם ופניהם אחרנית ולא ראו את ערות אביהם׃ ויקץ נח מיינו וידע את אשר עשה לו בנו הקטן׃ ויאמר ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו׃ ויאמר ברוך יהוה אלהי שם ויהי כנען עבד למו׃ יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם ויהי כנען עבד למו׃ ויחי נח אחרי המבול שלש מאות שנה וחמשים שנה׃ ויהי כל ימי נח תשע מאות שנה וחמשים שנה וימת׃ אלה תולדת בני נח שם חם ויפת ויולד להם בנים אחרי המבול׃ בני יפת גמר ומגוג ומדי ויון ותבל ומשך ותירס׃ ובני גמר אשכנז ריפת ותוגרמה׃ ובני יון אלישה ותרשישה כתים ודודנים׃ מאלה נפרדו איי הגוים בארצתם איש לשונו למשפחתם בגוייהם׃ ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען׃ ובני כוש סבא וחוילה וסבתה ורעמה וסבתכא ובני רעמה שבא ודדן׃ וכוש ילד את נמרד הוא החל להיות גבר בארץ׃ הוא היה גבר ציד לפני יהוה על כן יאמר כנמרד גבור ציד לפני יהוה׃ ותהי ראשית ממלכתו בבל וארך וכלנה בארץ שנער׃ מן הארץ ההוא יצא אשור ויבן את נינוה ואת רחובות עיר ואת כלח׃ ואת רסן בין נינוה ובין כלח הוא העיר הגדלה׃ ומצרים ילד את לודים ואת ענמים ואת להבים ואת נפתחים׃ ואת פתרסים ואת כסלחים אשר יצאו משם פלשתים ואת כפתרים׃ וכנען ילד את צידן בכרו ואת חת׃ ואת היבוסי ואת האמרי ואת הגרגשי׃ ואת החוי ואת הערקי ואת הסיני׃ ואת הארודי ואת הצמרי ואת החמתי ואחר נפצו משפחות הכנעני׃ ויהי גבול הכנעני מצידן בואכה גרר עד עזה בואכה סדמה ועמרה ואדמה וצבים עד לשע׃ אלה בני חם למשפחתם ללשנתם בארצתם בגוייהם׃ ולשם גם הוא ילד אבי כל בני עבר אחי יפת הגדול׃ ובני שם עילם ואשור וארפכשד ולוד וארם׃ ובני ארם עוץ וחול וגתר ומש׃ וארפכשד ילד את שלח ושלח ילד את עבר׃ ולעבר ילד שני בנים שם האחד פלג כי בימיו נפלגה הארץ ושם אחיו יקטן׃ ויקטן ילד את אלמודד ואת שלף ואת חצרמות ואת ירח׃ ואת הדורם ואת אוזל ואת דקלה׃ ואת עובל ואת אבימאל ואת שבא׃ ואת אופיר ואת חוילה ואת יובב כל אלה בני יקטן׃ ויהי מושבם ממישא בלכתך סנאר הר קדם׃ אלה בני שם למשפחתם ללשנתם בארצתם לגוייהם׃ אלה משפחת בני נח לתולדתם בגוייהם ומאלה נפרדו הגוים בארץ אחר המבול׃ ויהי כל הארץ שפה אחת ודברים אחדים׃ ויהי בנסעם מקדם וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם׃ ויאמרו איש אל רעהו הבה נלבנה לבנים ונשרפה לשרפה ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחמר׃ ויאמרו הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם פן נפוץ על פני כל הארץ׃ וירד יהוה לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם׃ ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות׃ הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו׃ ויפץ יהוה אתם משם על פני כל הארץ ויחדלו לבנות את העיר׃ על כן קרא שמה בבל כי שם בלל יהוה שפת כל הארץ ומשם הפיצם יהוה על פני כל הארץ׃ אלה תולדת שם שם בן מאת שנה ויולד את ארפכשד שנתים אחר המבול׃ ויחי שם אחרי הולידו את ארפכשד חמש שנים ומאת שנה ויולד בנים ובנות׃ וארפכשד חי חמש ושלשים שנה ויולד את שלח׃ ויחי ארפכשד אחרי הולידו את שלח שלש שנים וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי שלח שלשים שנה ויולד את עבר׃ ויחי שלח אחרי הולידו את עבר שלש שנים ושלש מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי עבר ארבע ושלשים שנה ויולד את פלג׃ ויחי עבר אחרי הולידו את פלג שלשים שנה וארבע מאות שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי פלג שלשים שנה ויולד את רעו׃ ויחי פלג אחרי הולידו את רעו תשע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי רעו שתים ושלשים שנה ויולד את שרוג׃ ויחי רעו אחרי הולידו את שרוג שבע שנים ומאתים שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי שרוג שלשים שנה ויולד את נחור׃ ויחי שרוג אחרי הולידו את נחור מאתים שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי נחור תשע ועשרים שנה ויולד את תרח׃ ויחי נחור אחרי הולידו את תרח תשע עשרה שנה ומאה שנה ויולד בנים ובנות׃ ויחי תרח שבעים שנה ויולד את אברם את נחור ואת הרן׃ ואלה תולדת תרח תרח הוליד את אברם את נחור ואת הרן והרן הוליד את לוט׃ וימת הרן על פני תרח אביו בארץ מולדתו באור כשדים׃ ויקחו אברם ונחור להם נשים שם אשת אברם שרי ושם אשת נחור מלכה בת הרן אבי מלכה ואבי יסכה׃ ותהי שרי עקרה אין לה ולד׃ ויקח תרח את אברם בנו ואת לוט בן הרן בן בנו ואת שרי כלתו אשת אברם בנו ויצאו אתם מאור כשדים ללכת ארצה כנען ויבאו עד חרן וישבו שם׃ ויהיו ימי תרח חמש שנים ומאתים שנה וימת תרח בחרן׃ ויאמר יהוה אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך׃ ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה׃ ואברכה מברכיך ומקללך אאר ונברכו בך כל משפחת האדמה׃ וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן׃ ויקח אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען׃ ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ׃ וירא יהוה אל אברם ויאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת ויבן שם מזבח ליהוה הנראה אליו׃ ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים ועי קדמה ויבן שם מזבח ליהוה ויקרא בשם יהוה׃ ויסע אברם הלוך ונסוע הנגבה׃ ויהי רעב בארץ וירד אברם מצרים לגור שם כי כבד הרעב בארץ׃ ויהי כאשר הקריב לבוא מצרים ויאמר אל שרי אשתו הנה נא ידעתי כי אשה יפת מראה את׃ והיה כי יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת והרגו אתי ואתך יחיו׃ אמרי נא אחתי את למען ייטב לי בעבורך וחיתה נפשי בגללך׃ ויהי כבוא אברם מצרימה וירא המצרים את האשה כי יפה היא מאד׃ ויראו אתה שרי פרעה ויהללו אתה אל פרעה ותקח האשה בית פרעה׃ ולאברם היטיב בעבורה ויהי לו צאן ובקר וחמרים ועבדים ושפחות ואתנות וגמלים׃ ויגע יהוה את פרעה נגעים גדלים ואת ביתו על דבר שרי אשת אברם׃ ויקרא פרעה לאברם ויאמר מה זאת עשית לי למה לא הגדת לי כי אשתך היא׃ למה אמרת אחתי היא ואקח אתה לי לאשה ועתה הנה אשתך קח ולך׃ ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אתו ואת אשתו וכל אשר לו׃ ויעל אברם ממצרים הוא ואשתו וכל אשר לו ולוט עמו הנגבה׃ ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובזהב׃ וילך למסעיו מהנגב ועד בית אל עד המקום אשר היה שם אהלה בתחלה בין בית אל ובין העי׃ למקום אשר עשה שם מזבח בראשנה ויקרא שם אברם בשם יהוה׃ וגם ללוט ההלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים׃ ולא נשא אתם הארץ לשבת יחדו כי היה רכושם רב ולא יכלו לשבת יחדו׃ ויהי ריב בין רעי מקנה אברם ובין רעי מקנה לוט והכנעני והפרזי אז יושב בארץ׃ ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני וביניך ובין רעי וביני רעיך כי אנשים אחים אנחנו׃ הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימנה ואם הימין ואשמאילה׃ וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן כי כלה משקה לפני שחת יהוה את סדם ואת עמרה כגן יהוה כארץ מצרים באכה צוער׃ ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו׃ אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הככר ויאהל עד סדם׃ ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד׃ ויהוה אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עיניך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה ונגבה וקדמה וימה׃ כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם׃ ושמתי את זרעך כעפר הארץ אשר אם יוכל איש למנות את עפר הארץ גם זרעך ימנה׃ קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה׃ ויאהל אברם ויבא וישב באלני ממרא אשר בחברון ויבן שם מזבח ליהוה׃ ויהי בימי אמרפל מלך שנער אריוך מלך אלסר כדרלעמר מלך עילם ותדעל מלך גוים׃ עשו מלחמה את ברע מלך סדם ואת ברשע מלך עמרה שנאב מלך אדמה ושמאבר מלך צבויים ומלך בלע הוא צוער׃ כל אלה חברו אל עמק השדים הוא ים המלח׃ שתים עשרה שנה עבדו את כדרלעמר ובשלש עשרה שנה מרדו׃ ובארבע עשרה שנה בא כדרלעמר ואשר אתו ויכו את רפאים בעשתרת קרנים ואת הזוזים בהם ואת האימים בשוה קריתים׃ ואת החרי בהרם שעיר עד אל פארן אשר על המדבר׃ וישבו ויבאו אל עין משפט הוא קדש ויכו את כל שדה העמלקי וגם את האמרי היושב בחצצן תמר׃ ויצא מלך סדם ומלך עמרה ומלך אדמה ומלך צבויים ומלך בלע הוא צוער ויערכו אתם מלחמה בעמק השדים׃ את כדרלעמר מלך עילם ואת תדעל מלך גוים ואת אמרפל מלך שנער ואת אריוך מלך אלסר ארבעה מלכים את החמשה׃ עמק השדים באר באר חמר ומלכי סדם ועמרה נפלו שמה והנשארים הרה נסו׃ וילקחו את כל רכוש סדם ועמרה ואת כל אכלם וילכו׃ וילקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילך והוא יושב בסדם׃ ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שכן באלני ממרא האמרי אחי אשכל ואחי ענר והם בעלי ברית אברם׃ וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות וירדף עד דן׃ ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו ויכם וירדפם עד חובה אשר משמאל לדמשק׃ וישב את כל הרכש וגם את לוט אחיו ורכושו השיב וגם את הנשים ואת העם׃ ויצא מלך סדם לקראתו אחרי שובו מהכות את כדרלעמר ואת המלכים אשר אתו אל עמק שוה הוא עמק המלך׃ ומלכי צדק מלך של

מהם מה שהם ידיעות מתחלת הענין והם המושכלות הראשונות ומהם מה שהם תולדות מהקשים מחוברים מהקדמות ידועות מתחלת הענין ויעשו הקדמות בבאור תולדה אחרת וההקש אשר זה ענינו הוא ההקש המורכב המופתי ובכלל הנה כל מיני ההקשים המופתי אי אפשר שלא יותכו אל ההקדמות ידועות בעצמן מתחלת הענין · וההקדמות הידועות מתחלת הענין שני מינים : אחד מהם המגיע בטבע · והשני המגיע בנסיון · הנה המגיע בטבע הוא אשר יגיע לנו האמ׳ ההכרחי בו מתחלת הענין מזולת שנדע מאין יגיע אלינו ואיך הגיע כמו שהכל גדול מהחלק והמגיע בנסיון הם אשר יגיע לנו האמת כלללות אשר בו אצל חקירתנו לקצת חלקיו כמו שהאשקמוניא תשלשל אמנם האדומה לבד או ברובם כמו שכל בעלי ריח הנה לו טעם או אחד מהם לבד כמו שכל מספר הנה הוא חצי שתי פאותיו ואלו ההבדלים אמנ׳ סבתם על הרוב התחלפות החמרים הנה אלו הם הענינים אשר ילקחו בהם הקדמות המופת על הכללות והתנאים המותנים בו " ובעבור שהיו המבוקשות הנמספות בהקש המופתי שלשה מינים · אם שנבקש סבת הדבר ומציאותו יחד במה שנרא׳ שזה אפשר בו · ואם שנבקש סבתו לבד כאשר היה ידיעת מציאותו מגעת אצלנו אם בידיעה ואם בהקש ואם שנבק׳ מציאותו לבד וזה אם מפני שאי אפשר שיודע מהדבר זולת זה השעור וזה בדברים אשר אין להם סבות קודמו׳ ואם מפני שתהיה ידיעת המציאות הישרה לידיע׳ הסבה הנה הראוי במה שיתחלק ההקש המופתי אל אלו השלשה מינים והיה שם הידיעה על אלו הפנים השלש׳ מההשגה נאמרים בספוק וקדימה ואחור : הנה המין הראשון יודיע במופת המוחלט והוא מופת הסבה והמציאות יחד · והשני יודיע במופת הסבה · ושלישי יודיע במופת המציאות והראיה : ונתחיל

ונתחיל תחלה לדבר במופת הסבה והמציאות לפי שהוא הנכבד מאילו המינים :

ונאמר שהוא יתחייב בהכרח בזה המין מן ההקש עם היותו מועיל לחכמות האמתיות שיתן עם זה הסבה עד שיהיה הגבול האמצעי בו סבה לשני דברים ר״ל הידיעה בדבר וסבת הדבר בחלוף מה שהוא עליו הענין במופת המציאות כי הגבו׳ האמצעי שם אמנם סבה לידיעתו בתולדה לבד לא לתולדה והסבות כמו שנאמר בזולת זה המקום ארבעה החמר והצורה והפועל והתכלית · ואלו הארבעה מהם קרובים ומהם רחוקי׳ ומהם בכח ומהם בפעל והם בכלל לא ימלטו שיהיו סוגים או הבדלים או מה שילך מנהגם והיותר ראוי מה שיתחבר מאלו מופת הסבה והמציאו׳ הם הסבות הקרובו׳ הראשונות המיוחדות או הראשונות בלתי מיוחדות כי היה זה המין מן המופת הוא גדר מיוחד בכח הקרוב ובקשת האמות כמו שאמרנו אמנם הוא מפני בקשת הציור הנה הענין במה שנחתור ידיעתו מהענייני׳ הטבעיים ובכלל הענינים הנמצאים אשר אין מציאותם לבחירתינו כענין במה שיחתרו בעלי המלאכה המעשית בידיעת מלאכת׳ והוא מבואר שבקשתם על הבונה הראשונה אמנם הוא הציור והאמות אמנם יבוקש אצלם מפני הציור כי היה הו׳ הדבר אשר ממנו יהיה המעשה והפעל הנה אין הפרש בין שתי הידיעות אם לא שהענינים המלאכותיים נעשם ונדעם והענינים הנמצאים בזולת בחירתנו נדע׳ לבד אבל נחתור עם זה כשעור מה שאפשר לנו שיהיה ידיעתנו בהם מתיחס לידיעתנו כענינים המלאכותיים ומזה יתבאר שאחד ממה שיותנה באלו המופתים שיהיה נשיאותו על הדרך הטבעי אחר שהיו כמו אלו המופתים הם אשר מדרכם שיובן הדבר כמה שייחדוהו ועל הענין אשר ייחדהו והם בכלל גדרים

בכח הקרוב והנשיאות על הדרך הטבעי הוא שיהיו
הסבות נשואות על מסובבם והמקרים על נושאיהם והיה
אם כן תנאי זה המין מן המופת המוחלט תשעה תנאים
אחר מהם כמו שאמרנו שיהיה אמתיי והשני כלליי
והשלישי הכרחיי והרביעי נשיאותו בעצמותו והחמישי
שיהיה סבה למציאות התולדה לא לידיעתנו לבד
והששי שיהיה נשוא על הדרך הטבעי והשביעי שיהיה
עם היותו נקדם במציאות על התולדה תקדם בידיעה
שהנה קצת מה שהוא קודם בידיעה כבר יהיה מתאחר
במציאות והם הראיות אשר הגבולים האמצעיים בהם
מתאחרים מן התולדה ואמנם יהיו סבות לידיעתנו לבד
והשמיני שיהיה נשוא נשיאות ראשונה והתשיעי
שיהיו מיוחדים ויכללו אלו התנאים התשעה כל הקדמות
זה המין מן המופתים בין שהיו הקדמותיו תולדות ממופת
אחר או היו ידועות בעצמם מתחלת הענין וניחד המופתים
אשר יתחברו מהקדמות הם ידועות בעצמם תנאי עשירי
והוא שיהיה נשוא קצתו על קצתו נשיאות ראשונה רוצה
לומר שיהיו מבלתי אמצעי וענין זה שלא יהיה ממה
שתצטרך שנבאר בזולתו ואין ראוי אחר זה בהם מקום
השאלה בלמה הוא והוא שנביא בזה בסבה הקרובה וענין
הראשון בכאן זולת הראשו במה שקדם וזה ששווי הזויות
לשתי נצבות יאמר בהם שהוא נשוא על המשולש בזה
הענין הקודם נשיאות ראשונה בענין שהם לא ינשאו על
סוג המשולש ולא יאמר בהם שהוא נשוא נשיאו ראשונה
לאלו הענינים רוצה לומר שהוא מבאר למשלש בלתי
אמצעי ואין ראוי בהם מקום השאלה בלמה הנה אלו כל
התנאים אשר התנה ארסטוטלוס במופתים המוחלטים
ואמנם התנה זה בהם מאשר הם גדרים לבד בכח ובכלל
מאשר יהיו יותר חשובים ויותר שלמים ואולם כאשר
לוקחו לקיחה מאשר הם מופתים לבד ולא הותנה בהם
אלא הענינים ההכרחיים בהיותם מופתים לא הענינים
אשר

אשר בהם יהיו המופתים יותר חשובים והשתדל למנות
מיניהם לפי מה שעשה אבונצר לא התנה בהם זולת
השבעה התנאים הקודמים בין שימצא בהם מה שיתקבצו
בהם כל התנאים או לא ימצא וכאשר היה זה כן והיו
התנאים ההכרחיים בתלקי אלו המופתים מאשר הם מופתי
סבות ומציאות במוחלט לא מאשר הם גדרים בכח שיהיו
הגבולים האמצעיים בהם סבות עם היות חלקיהם נשואים
בקצתם על קצת נשיאות עצמי היו סגולות אילו המינים
שיהיה הגבול אמצעי בהם אם סבה לשני הקצוות יחד
הגדול והקטן ואם לאחד מהם לבד אם לקטן ואם לגדול
זה כאשר תשמור כמו שאמרנו בשארית התנאי השבעה
ובפרט בתנאי אשר הוא הנושא על הדרך הטבעי ויהיו
הגבולים האמצעיים אם כן גדר לשני הקצוות או לאחד
מהם או חלק גדר להם או לאחד מהם וכאשר אנחנו ה
הסתכלנו מיני החבורי המופתיים אשר יהיו יחס הגבולים
האמצעיים בהם אל שני הקצוות אחד מהיחסים אשר בו
ילקח הדבר בגדר הדבר והם היחסים החמשה אשר מנינו
אותם היו מיני החיבורים המופתים במוחלט השמנה
מינים הנזכרים בספר אבונצר והיו המינים המופתיים הם
מין מין מהם לפי מה שמנינו אותם אנחנו מפני שמה
שזולת זה מהמינים אשר זכרנו אותם אמנם הולכים על
צד ההיקש בינם ובין המינים אשר הם מופתים מוחלטים
כמו שזכר זה במאמרו כאשר אמר ונסתכל מה מהם
מופתים ומה מהם אינם מופתים ולזה מנה בהם מה
שאינם מופתים מוחלטים אבל אמנם כחתיהם כח מופתי
המציאות ואינם מופתי מציאו באמת היו הרוב מזה אמנם
הם הפוכי המופתים המוחלטים בנשיאות ואינם מנויים
במיני הראיות אשר נזכור אחר זה ואמנם לא ישלמו בכלם
לפי מה שתתן אותה החלוקה ונרמוז אל מדרגת סדר אחד
אחד מהם נשען על הכנת הקורא ונקצר כי במה שזכרנו
מהם ראיה על מה שנשאר

שנשאר ולזה כח שהיו מהמינים אין בו מופת מוחלט
השטענוהו בכללו וראוי שנדע שהיותר ראוי מה שיהיה
מאלו החברים במופת מוחלט הוא מה שיהיה הגבול
האמצעי בהם סבה לשני הקצוות עוד אחר זה מה שיהיה
סבה לגדולת לבד והיותו חסר מהם מדרגת מה שהוא
סבה לקטנה לבד אבל על הכלל אבונצר ימנה זה המין
במופתי המציאות והסבות ובו חולשת: ואולם הלקרזי
מופתי הסבות אל אלו השלשה חלקים מפני שהם בעבור
שהיו מתנאיהם כמו שאמרנו שיהיה הגבול האמצעי
בהם סבה לידיעה והתולדה יחד ותהיה התולדה מחוברת
מנשוא ונושא לא ימנעו הגבולים האמצעיים אם שהיו
סבה לכללם או לאחד מהם ואם לא לא יהיה מופת מוחלט
וזה מבואר בנפשו והאי שנדע אם שהדבר ילקח בגדר
הדבר על פנים וממנו כמו מה שילקח הוי בגדר האדם
והם כמו מה שילקח המדבר בגדר האדם והם כמו מה
שילקח האדם בגדר הצוחק: והם כמו מה שילקח
המספר בגדר הזוג והנפרד ובאשר אמרנו בדבר שהוא סוג
לדבר הנה אמנם יצטה בו מה שהוא נשיאותו כמו
נשיאות החי על האדם ובאשר אמרנו בדבר שהנא הבדל
לדבר הנה הוא כמו נשיאות המדבר על האדם ובאשר
אמרינו שנושא גדר דבר בגדר דבר הנה הוא כמו האדם
הנלקח בגדר הצוחק ובאשר אמרנו שדבר בגדרו סוג דבר
הוא כמו המספר הנלקח בגדר הזוג והנפרד: ואנחנו
אמנם נמנה מאלו החברים אשר אפשר שיתחברו מ
מתנשואים החמשה אשר הם הסוג וההבדל והסגולה
והמקרה והגדר ומחפוכיהם מה שיהיו הם הגבול האמצעי
בו אל שם הקצורת או לאחד מהם מאלו החמשים
אשר בו נאמר שדבר בגדר דבר כמו שאמרנו במה שקדם
אחר שנשמור בתנאים הנשארים בי הם התלוקח אשר

תיתד המופתים המוחלטים ונסדור

ונסדור אותם לפי סדרי אבונצר:

דהחלק הראשון מן החברורים

דמין הראשון א׳גדר לב׳וב׳גדר לג׳זה יוליד שתי
תולדות אחת מהם שא׳גדר לג׳ וזה
במה שהיה לו שני גדרים: דמיון זה כל אדם חי מדבר וכל
חי מדבר הולך בשני רגלים והשנית גדר חלקי גדר ג׳דמיון
זה כל אדם חי מדבר וכל חי מדבר נשם נזון מרגיש משיג
במחשבה והשתכלות וכבר יחשב שהמין הראשון מזה
החלק מהמינים אשר במקרה וזה שנשיאות הגדרי קצתם
על קצת זהמה נשיאות חסגולת קצתם על קצת וזה
נשיאות במקרה אחר שהיה אין אחד מהם בעצם חבירו
אבל אמנם יהיה זה אלו היה לדבר שני גדרים במדרגה
אחת מהקודם עליו אבל אחד מהם ימצ׳בפנים מה מתאחר
והאחר קודם ויהיה הקודם מביא במציאות המתאחר וזה
הגבול האמצעי בו יהי סבה לשני הקצוות או לקטן לבד.
והמין השני א׳סוג לב׳וב׳סוג לג׳ דמיון זה כל אדם חי וכל
חי גשם נזון הנה כל אד׳ גשם נזון וזה הגבול האמצעי בו
סבה לקטן לבד: והמין השלישי א׳הבדל לב׳וב׳הבדל
לג׳ דמיון זה כל אדם מדבר וכל מדבר מחשב יוליד כל
אדם מחשב וזה כמו אשר קדם בחזיות הגבול האמצע
סבה לקטן לבד: והמין הרביעי א׳בגדרו ב׳וב׳בגדרו ג׳
דמיון זה כל אדם מסולסל וכל מסולסל צוחק התולדה כל
אדם צוחק והגבול האמצעי בזה אמנם הוא סבה לגדול
לבד: והמין החמישי א׳בגדרו סוג ב׳וב׳בגדרו סוג ג׳
וראוי כאשר תרצה זה שיהיה מופתנו שיהיו יחס אחד
מהסוגים לאחר יחס עצמי דמיון זה כל עשיה הנה הוא
זוג וכל זוג הוא מתחלק בחציים הנה הזוג ילקח בגדרו סוג
העשרה והוא המספר והמתחלק בחציים ילקח בגדרו סוג
הזוג והוא הבשר ובין הכמות והמספר יחס עצמי והוא

ממופתי המציאות כאשר הי׳ גבול האמצעי בו סבה לסוגו
ודמיון זה כחו כח הראייה :

החלק השני המין הראשון א׳וב׳ שני גדרים לג׳
דמיון זה כל אדם חי מדבר וכל חי
מדבר הוא בעל בשר ועצמות נצב הקומה בעל ב׳ רגלים
וזה כחו כח המין הראשון מהחלק הראשון והמאמר בו
במאמר בזה ובכלל הנה זה החלק הו׳ כסוג לחלק הראשון
ולזה לא יהיה לו מופת מוחלט אלא מצד מה שהוא נכנס
תחת החלק הראשון : והמין השני א׳וב׳ שני הבדלים
לג׳ דמיון זה כל אדם מדבר וכל מדבר מחשב וזה אמנם
יהיה מופת כשיהיה אחד מההבדלים נכנס בגדר השני :
והמין השלישי א׳וב׳ בגדרם ג׳ זה כל אדם מסולסל וכל
מסולסל צוחק וזה כאשר נרצה שיתהוה מופת בסבה
ומציאות ויהיה האמצעי בו סבה לגדול כמו מה שזכרנו
במשל : והמין הרביעי א׳וב׳ בגדרם סוג ג׳ : דמיון זה
כל אדם מדמה וכל מדמה הוא בעל תשוקה אל מה
שהרגיש במה שעבר הנה כל אדם בעל תשוקה אל מה
שראה במה שעבר ׳ וראוי בזה גם כן כשנרצה שנתן
הסבה והמציאות שיהיה לגבול האמצעי מבוא בגבול
הגדול ואמנם התנינו שיהיה בכמו אילו המינים שיהיה
לגבול האמצעי מבוא בגבול הגדל כאש׳ היה א״א שיהי׳ לו
מבוא בגבול הקטן מצד מה שהם מקרים ׳

החלק השלישי המין הראשון א׳גדר לב׳וב׳ סוג
לג׳ דמיון זה כל אד׳ חי וכל חי גשם
נזון מרגיש וזה הגבול האמצעי סבה לקטן לבד : המין
השני א׳גדר לב׳וב׳הבדל לג׳ ׳ דמיון זה כל אדם מדבר
וכל מדבר משיג במחשבה והשתכלות וזה גם כן אמנם
הגבול האמצעי בו סבה לקטן לבד : המין השלישי א׳
גדר לב׳ : וב׳בגדרו סוג ג׳ והנראה מזה המין מצד חבורו
שיהיה מופת מציאות לבד כי אין הגבול האמצעי בו סבה
לאחד משני הקצוות אבל כבר הזדמן בקצת המקומות
היות

היות סוג ג׳ נמצא בגדר ב׳ אז שיהיה לב׳ באופן מה מבוא
גדר בג׳ : דמיון זה כל דג שוחה וכל שוחה מתנועע במים
לא ימשש מגופו דבר בארץ הנה השוחה כבר הזדמן לו
הנה עם שימצא בגדרו סוג הדג והוא החי שיהי׳ לו מבוא
בצד מה במציאות הדג ובזה הצד אפש׳ בזה המין שיוליד
אחד ממיני המופת המוחלט והוא מה שיהיה האמצעי בו
לסבה לקטן לבד :

החלק הרביעי א׳סוג לב׳וב׳ גדר לג׳ ׳ דמיון כל
אדם חי מדבר וכל חי מדב׳ גשם
נזון וזה גם כן יתואר מענינו שהאמצעי אמנם הוא סבה
בו לקטן לבד ואמנם יתאמת כאש׳ היה א׳ בלתי מבואר
בו בגדר ג׳ ׳ המין השני א׳סוג לב׳וב׳הבדל לג׳ דמיון זה
כל חי מרגיש וכל מרגיש משיג וזה גם כן כמו אשר לפניו
המין השלישי א׳סוג לב׳וב׳חלק גדרו סוג ג׳ וזה ג׳כ אמנם
יהיה מופת כשיהיה לב׳ בפנים מה מבוא בגדר ג׳ כמו המין
השלישי מהחלק השלישי : ואולם כאשר לא יזדמן זה
הנה הוא מופת מציאות לבד דמיון זה כל מספר מוכה
בזוג הנה הוא זוג וכל זוג הוא בעל איכות :

החלק החמישי המין הראשון א׳הבדל לב׳
וב׳סוג לג׳ ׳ דמיון זה כל
אדם חי וכל חי מרגיש וזה ג׳כ הגדר האמצעי סבה לקטן
לבד ׳ המין השני א׳הבדל לב׳ וב׳ חלק גדרו סוג ג׳ הנה
זה אמנם יתן בעצמות מציאות ואם הזדמן שיהיה הגבול
האמצעי לו מבוא בקטן בפנים מה יתן הסבה : המין
השלישי חסר מספר אבונצר א׳הבדל לב׳ וב׳ גדר לג׳ :
דמיון זה כל אדם חי מדבר וכל חי מדבר הולך בב׳רגלים
וחשב אבונצר בן אלצאיג שהוא אמנם נפל מפני שיחס
ההבדל אל הגדר יחס במקרה כאשר היה אמנם יזדמן זה
במה אשר לו שני הבדלי׳ והמאמ׳ בזה אצלי כמאמר ביחס
החלק אל החלק שהוא לא ימצא לדבר שני הבדלים ולא
ב׳גדרים במדרגה אחת והגבול האמצעי בו אם סבה לשני
קצוות

קצוות ואם לקטן לבד כעניין במה שלו שני גדרים יתבאר
אחד מהם באחר האלהים אם לא שנשים נשיאו׳ הגדרים
קצתם על קצת נשיאות במקרה כנשיאות הסגלות
ואפשר שיראה חסרון אבונצר לזה המין שהוא לא יבאר
במה שיתחבר משני גדרים שהוא מופת מוחלט ובכלל
הנה בו עיון :

החלק הששי המין הראשון א׳גדרו ב׳וב׳סוג לג׳ ·
דמיון זה כל אדם נזון מרגיש וכל
נזון מרגיש חי : המין השני א׳גדרו ב׳וב׳הבדל לג׳ ·
דמיון זה כל אדם בעל מחשבה והשתכלות וכל בעל
מחשבה והשתכלות מדבר ואילו שני המינים הם במיני
המופת המוחלט מהמין אשר הגבול האמצעי בו סבה
לשני הקצוות · המין השלישי א׳גדרו ב׳וב׳ חלק גדרו סוג
ג׳ · דמיון זה כל עשרה הוא מתחלק בשני חצאים וכל
מתחלק בשני חציים נבדלים הנה הוא זוג וזה הגבול
האמצעי בו סבה לגדול לבד · המין הרביעי א׳גדרו ב׳
וב׳בגדרו ג׳וזה המין יזדמן כאשר היה ג׳לא יראה בגדר א׳
ולזה אמר אבונצר שכאש׳ימצ׳דמיונו הנה הגדר האמצעי
בו סבה לקצת לקצה הגדול לבד :

החלק השביעי המין הראשון א׳בגדרו ב׳וב׳סוג
לג׳ · דמיון זה כל אדם חי וכל חי
הוא בעל תאוה · המין השני א׳בגדרו ב׳וב׳הבדל לג׳ ·
דמיון זה כל אד׳ מדבר וכל מדבר צוחק ואילו שני המינים
הגבול האמצעי בהם סבה לשני הקצוות · המין השלישי
א׳בגדרו ב׳וב׳בגדרו ג׳ · דמיון זה כל חי מדבר הוא אדם
וכל אדם צוחק וזה ואע״פ שהגבול האמצעי סבה לקצת
הגדול הנה ההקדמה הקטנה בו נשואה על זולת הדרך
הטבעי ולזה הו׳ יותר ראוי שימנה בחלקי המציאו׳ ואע״פ
שהיתה התולדה בו נשואה על הדרך הטבעי ויעיד לזה
שאבונצר כבר הפיל מינים רבים בזה התאר : דמיון זה
אמרנו א׳סוג לב׳וב׳חלק גדר ג׳או א׳גדר לב׳וב׳ חלק גדר ג׳
ואולי

ואולי מה שהזדמן בו שיהיה ההקדמה הנשואית על זולת
הדרך הטבעי ויוליד נשוא על זולת הדר׳ הטבעי כמו המין
הרביעי מספר אבונצ׳ מהחלק הראשון הנה הוא בלא ספק
מופת מציאות ואם היה הגבול האמצעי בו סבה לאח׳ מב׳
הקצוו׳ אוכלם : והמין הד׳א׳בגדרו ב׳וב׳בגדרו סוג ג׳דמיון
זה כל אדם הוא בעל רגלים וכל בעל רגלים הולך והגבול
האמצעי בו סבה לגדול ונפל מזה החלק מספר אבונצ׳ מין
יחוברו בו מופתים מוחלטים והוא בגדרו ב׳וב׳גדר לג׳ דמיון
זה כל אדם חי מדבר וכל חי מדבר צוחק והגבול האמצעי
בו סבה לב׳ הקצוות והוא נשו׳על הדר׳ הטבעי ואין בחבורו
ובכלל הנה בו כל התנאים אשר התנה אבונצר במופתים
המוחלטים ואין הסבה בזה אלא אחד מב׳ פנים אם שהוא
כפל מהמספר או חסר נשען אל על הבנת המלמד :

החלק השמיני המין הראשון א׳חלק גדרו סוג ב׳וב׳
גדר לג׳ · דמיון זה כל אדם חי מדבר
וכל חי מדבר מתאוה · המין השני א׳חלק גדרו סוג ב׳וב׳
סוג לג׳דמיון זה כל אד׳בעל ב׳רגלי׳ הולך : המין השלישי
א׳חלק גדרו סוג ב׳וב׳הבדל לג׳ · דמיון זה כל אדם מדבר
וכל מדבר יראה ואלו הג׳ מינים הגדר האמצעי בהם סבה
לב׳הקצוות יחד · והמין הרביעי א׳ חלק גדרו סוג ב׳וב׳
גדרו ג׳דמיון זה כל חי מדבר אדם וכל אדם משער והגבול
האמצעי בזה גם כן ואף על פי שהוא סבה לקצה הגדול
הנה ההקדמה קטנה נשואה על זולת הדר׳הטבעי ובכלל
הנה המאמר בו כמאמר במין השלישי מהחלק השביעי
ואלו הם יחסו חלקי המופתים המוחלטים קצתם אל קצת
ואלו הם חלקיהם לפי מה שיראה ממאמר אבונצר וכפי
הענין בעצמו כבר מנינו אותה וראוי שנדע שחלקי
המופתים השוללים בזה החלק מהמופתים מושבים
לבעלי המחייבות ויחס חלקיהם הם בעצמ׳יחס המחייבות
שהוא כמו שיתחייב בזה שיהיה

שיהיה הגדר האמצעי סבה למציאות ותולדה כן יהיה
בכאן סבה לשלילה זאת שהמחייבת אמנם התחבר במין
הראשון מן התמונה הראשונה לבד והשוללות יתחברו
במין השני מהתמונ' הראשונה ובראשון ובשני מהתמונה
השנית וכן יחס חלקי המופתים התנאים המדוקי בעצמם
הם היחסים הלקוחים בנשואיים ' דמיון זה במין הראשון
מהחלק הראשו' אם היה האדם חי מדבר הנה הוא חי הולך
בעל שני רגלי' ואולם הקש החלוף והתנאי המתחלק הנה
לא יתחברו בהם זה המין מן המופת כי הם אמנם יקיימו
הדבר סותר ' ואולם מופת הסבה לבד הנה חלקיו מוכנים
החלקים מופת המציאות והסבה יחד ותנאי אלו התנאים
בעצמם וסגולתם זאת הסגולה אלא שהחפרש ביניהם
שהמציאות בזה ידוע אצלנו אם בידיעה ראשונה ואם
בהקש ואמנם יבוקש בו ידיעת הסבה לבד ' דמיון זה
אנחנו כבר נדע בחוש מציאות השיבה לאדם בעת הזקנה
עוד נתן סברו ונאמר האדם כאשר יזקין יתילד בו חום
נכרי והחום הנכרי מדרכו שילבן השער ואולם מופת
הסבה והמציאות יחד הנה אלו שני הענינים מוסבלים ר"ל
המציאו' והסבה יחד וההקש הוא אשר יתן אותם בעצמות
דמיון זה שנאמ' מה שתחת משוה היום בלתי מיושב מפני
שזמן החום שם מתמיד כל השנה וקרוב משיהיה מתמיד
למהירות חזרת השמש אל נכח הראש כאשר נפרד וזה
כלו מבואר בנפשו ' ואולם מופת המציאות הנה תנאיו אלו
התנאים הקודמים בלתי שהגבול האמצעי לא יהי' בו סבה
לתולדה אבל אמנם יהיה סבה לידיעתנו לבד ולא יהיה
הקודמת בו בידיעה קודמת במציאות ואשר בזה התאר
שני מינים אחד מהם והוא הראשון מה שנאמר עליו ראיה
הוא המין אשר יתבאר בו תמיד הקודם במציאו' במתאחר
בו כאשר היה קודם בידיעה ' דמיון זה שנבאר שהירח
בדורי התמונה בעבור שאורו יצמח בתמונה הירחית ולפי
שלא באיזה מתאחר שיזדמן יתבאר איזה מוקדם

מוקדם שיזדמן הנה כבר ראוי שנבאר זה קצת באור :
ונאמר שהקודם והמתאחר ימצאו על ארבעה חלקים
אחד מהם שיתחייב מציאות כל אחד מהם
ממציאות חבירו והם אשר יתהפכו בנשיאות וזה החלק
יבאו בו באור כל א' מהם בחברו ובאשר התבאר בו הקודם
במתאחר היה הוראה וכאשר יתבאר בו המתאחר בקודם
היה מופת מוחלט כמו שיתבאר בדורית הירח לתוספת
אורה או תוספת אורה בכדריותה : והחלק השני שיהיה
הקודם יתחייב ממציאות המתאחר ולא יתהפך וזה יבא בו
לעולם מופת הוראה לבד כמו שבזה המקום אש לפי שבו
עשן : והחלק השלישי שיתחייב המתאחר ממציאות
הקודם ולא יתחייב הקודם ממציאות המתאחר וזה אמנם
יבא מופת סבה ומציאות לבד ' דמיון זה האש תמשך
אליו ההבהק והאור ולא יתחייב מההבהקה והאור שיהיה
המאיר אש ולזה טעה מי שחשב שהכוכבים אשיים מפני
שהם יבהיקו ויאירו וכן ידמה שיהיה מציאו' החמום לאש :
והחלק הרביעי שלא יתחייב ממציאות אחד מהם חברו
וזה אי אפשר בו מופת כלל לא הוראה ולא סבה ' ואולם
המין השני ממיני מופתי המציאות הוא שיהיו שני ענינים
מתאחרים מנושא מה ויתבאר מציאות אחד מהם לזה
הנושא באחר אלא שמצד מה שראוי שיהיה יחס א' מהם
לאחר אחד מאותם היחסים העצמיים אין ספק שיהיה
אח' מהם קודם על חברו בפנים מה אבל כאשר היה הגבול
האמצעי הוא המתאחר הנה אפשר שיהיה בחלק הראשון
מההוראה וכאשר היה הקודם הוא הגבול האמצעי היה
מחלק מופתי המציאות והסבה יחד אלא שהגבול האמצעי
היה מחלק מופתי המציאות והסבה יחד אלא שהגבול
האמצעי בו יהיה סבה רחוק' וזה החלק הוא מנוי בהוראות
וכחו כחם ודמיון זה שנאמר הכותל בלתי מתנשם מפני
שאינו חי הנה דמיון אלו שני דברים מתאחרים מהכותל
ביחס ר"ל שהוא בלתי מתנשם ושהוא בלתי חי ואלו באנו

בזה בסבה הקרובה אמרנו לפי שאינה בעלת רואה וכן
מאמר מי שאמר שהכבבים הצפוניים מהירי השקיעה
לפי שהם קרובים אל האופק הצפוני ואמנם הסבה הקרובה
בזה שנאמר שהם על קטני קשתות ואולם כאשר היו שני
הענינים מתאחרים מנושא מה והם באחור במדרגה אחת
וזה בשלא יהי לאחד מהם מבוא בגדר האחר כמו מציאות
המכר והקנין והצחוק לאדם ובכלל שני סגולות לנושא
אחד שהוא כאשר יתבאר אחד מהם באחר היה זה
הוראה במקרה ׳ ודמיון זה הנה ראוי שנרחיק בחכמות ׳
ובבר חשבו קצת המפרשים שימנה זה החלק מההקשים
בחלקי ההוראה ׳ הנה אלו חלקי המופתיים בחמר
ההכרחי ומה שימצא מהם בחמר המאודי הנה נתנה בהם
כל מה שהותנו באלו רוצה לומר מהיותם עצמי וכללי
זולת שהוא לא יתנה בו ההכרחי וענין העצמי הבלתי
הכרחי בכאן לא ישוער ביחס סבות הדבר אל הדבר בעת
מציאותו לפי שהוא יחס הכרחי שהוא כאשר ימצא הדבר
ימצאו סבותיו הארבע אשר בהם יעמד ולזה מופתי הסבו
לבד הם הכרחיים ולא יבאו בזה החמר ׳ אבל אמנם אפשר
שיצוייר זה במשיגי הדבר אשר ימצא מציאותו על הרוב
כמו מציאו השיבה לאדם בעת הזקנה ובמשיגים והסבות
אשר ימשך להם מציאו הדבר על הרוב וזה מהסבו החמר
והפועל אבל התכלית והצורה בהכרח תמשך מציאותם
לדבר ובאשר השתדלנו שנבאר מציאות משיג ממשיגי
הדבר בא מסבות הדב היה בזה החמר מופת סבה ומציאו
יחד וכן כאשר נרצה שנבאר מציאות הדבר ילקח סבתו
החמרית או הפועלת זה אם היה באותו החמר אפש באורו
כי הרבה מהדברים לא יתחיי בהם שימשכו סבותם החמר
והפועל המשכת תמידי ודמיון זה שאנחנו כאשר מצאנו
הבנאי הנה לא יתחייב שימצא בית וברוב מהדברים כבר
אפשר זה דמיון זה אם זה החולה יאמין תאותו ולא יאמין
הרופאי והוא קם מחולי הנה הוא ישוב בחליו ואולם מופת
ההוראה

ההוראה הנה אמנם יבא בזה החמר במקרים אשר ימשכו
מציאותם הדבר המשכות מאודיי ׳ דמיון זה האיש יתעותו
פניו ויקרה לו עקום או במקרים אשר ימשכו קצתם לקצת
המשכו מאודיי כאש היה ביניה יחס עצמי הנה כבר זכרנו
בחלקי האמו המוחלט ונדב עתה בחלקי הציו על המוחלט
המאמר בגדרים והיותר שלם מהציורים הוא מה
שיפילו אותן הגדרים והגדר ע
על הכלל מאמר הרכבתו הרכבת תנאי וקשור יבין ענין
הנגדרים דברים העצמיים לו ואמרנו בו שהוא מאמר
הרכבתו הרכבת תנאי וקשור הוא ההבדל המיוחד אשר
יובדל בו מהמופת כאש היה המופת הרכבתו הרכב יצדק
בו או יכזב והדברים העצמיים הלקוחים בגדרים ב חלקים
חלק יותר קודם מהנגדר וחלק מתאחר ממנו וכל אחד מאלו
אם קרובים ואם רחוקים והרחוק הנה אפשר שיהיה מנוי
במה שבמקרה אם בכח ואם בפעל והיותר ראוי ממה
שיתחבר מאלו הגדרים הם הדברים הקודמים על הדבר
הקרובים אשר בפעל ואולם אשר יתחברו מהדברים ה
המאוחרים הנה הם יותר ראוי שיקראו רשמים האלהים
אם לא במה שאין להם דברים קודמים עליו כמו שיאמר
זה בדברים רבים ׳ והקודמים גם כן שני חלקים חלק בדבר
וחלק חוץ מהדבר והיותר ראוי מה שיתחבר מאלו גדר הם
הדברים הנלקחים בדבר ׳ והדברים אשר הם בדבר שני
חלקים אחד מהם החמר והאחר הצורה ולזה מה שנאמרה
בגדר האמתי שהוא יתחבר מסוג והבדל כי היה הסוג מהם
החמר בפנים מה והצורה הוא ההבדל הנה הסוג יאבכאן ׳
ב פנים אחד מהם בקדימה והאמתות והוא אשקצת וקצתם
תמיד דבר יוצ מהנגדר והו הסוג הנאמ בהחכמה הטבעית
הנאמר על האדם והסוס וזה הוא אשר חוץ המספר ואחריו
והוא ההיולי בפנים מה ׳ והשני הם המתדבק לפי שכללי
בספוק כמו האחד והנמצא ואלו לא ימנעשים בהם חמר
שהם לא יודיעו מהדבר מה הוא לא בא מספר יחלק
הגוי

...בץ מהם אם הוא שוה או בלתי שוה עד
...ין המכוון הגדרתו דמיון זרז שנכוין אל
...קח הסוג היותר קרוב שיודיעהו דרך משל
...ואל מרגיש ואל בלתי מרגיש הנה נמצא
...תחת המרגיש אלא שהוא יותר כולל
...ק המרגיש אל מדבר ואל בלתי מדבר ונמצא
...דבר עוד נסתכל המתקבץ מכל זה והוא
...רגיש מדבר הנה נמצאהו שוה לאדם ונדע
...רו ואם היה לסוג שם לקחנו אותו אם בשמו או
...מו שנאמר תמורת הנזון המרגיש חי ואם לא יהיה
...חנו אותו בגדרו ותועלת החלוקה נתינת סדרי
...נושאו ובאור הדבר ממה שאפשר שישתפהו
...ואולם דרך ההרכבה הנה הוא שאנחנו
...גדור מין מה אחרון נחקור הנשואים על
...ממנו מה הו ונבדיל מה שהי מאלו הנשואים
...השלכנו היותר כולל והיות מקיף מהסוגים
...הסוג הקרוב עוד נקח מן ההבדלים ההבדל
...פורט מזה הסוג או ההבדלי וכאש התקבץ
...אותו שוה לגדרי הנה כבר מצאנו גד הדבר
...נו כאשר רצינו שנגדור האדם נחקור
...הו בנזון והחי והמדב הנה נקח היותר
...חי עוד נחבר אליו היותר פורט כו
...ן מזה כלל שוה לאדם ואולם אם
...ו גם כן מין אחרון אבל סוג אשר
...דרך גם כן היה אל הוצאת גדרו בזה
...ין אל המין אשר תחת זה הסוג
...קביל לו עוד נקח המשותף להם
...כלול אילו המינים ואם היה הוא
...ה כבר עשינו מה שיספיק ואם
...ו אל הסוג המבוק הגדרתו
...חי ונקח גדר האדם כמו
שידענו

שידענו וגדר המינים
ותמיני המקבילי לו מ
לא נקח בגדר האדם א
במה שיורה עליו שמו א
הדרכים אמנם אפשר בזה
מבואר בנפשו מציאותו
לקצת לפי שהוא כאשר
ראשונה מבואר המציאות
המציאות לו ומבואר המצי
בדרך ההרכבה ואולם
שנקדים הכולל והכולי
היותר פורט ומה שדר
מהגדרים והם אשר
בלתי מבוארי מציאו
על מציאותם לנגדר או
אם בראיה ואם ב
גדרים מיוחדים בע
אי אפשר שיתא
להם סבות יותר
להם מקרים ו
הירה וכלל בג
ואלו הגדרים יקרא
יקובל בהם תועלת
בגדר וכפדר הגדרים
היה הכונה בזה ה
אמנם יתחברו מ
ואולם החלק השי
וקצתם בלתי מר
קצת חלקיו
וזה אמנם
אפשר נשיאות

באיכות עשיית המצ

והמלאכות

אחת מהם יתחלפו גם כן בחלוף נושאיהם ובצורך העיון בהם
ואשר יתחלפו בצורה העיון מהם שאחד מהם יתורה האחר
כעיון מבחוץ על המחולם העיון בפורר המתנועע והמהם
הוא שעיון את שהם יתחת האחר כדרום מה שישותף בו בעיון
בעל החכמה הטבעית והחכמה הלמודית ומבואר שהם
כאשר יתוגדו בצורה משני אלו דיחולקו גם כן בהתחלק
חמיוחדות דמבוקשות המיוחדות והשפטרו החלקיות שני
חלקים מחכמה השפטרית הטבעית החוא העיון בנמצאות
מורגשות בפה שהן משתנות ובכל מה שיתחם אליהם
מאשר הם משתניכם ובכלל החתולות החמיוחדות אשר
ישתפשו בזאת החכמה החמבוקשות המיוחדות מזה הסוג
מפנישים אם שיהיו עניינים יוקח בגדרים הנמצא המשתנה
בפה שהוא משתנה או שיוקחו בגדרו בפו שהוא שנקח
הנמצא המשתנה בגדרו הזמן והמקום ואולם העניין אשר
יבא בגדרו הנמצא המשתנה הנה הם הסבורות הארבעה
אחר שהיות אי אפשר שלא יראת החסר בגדרים הנעשים
בזאת המלאכה ובמקום שיראה החסר הזה שם פועל
ומורה והכלית ולא יתהפך זה ומעמ גם כן החכמה הלמודית
תהיה בכלל העיון בפמות הנמצא בגשמים מחושים אבל
לא מצד מה שהם חמרים מחושים אבל מצד מה שילקחו
נפרדים בטאמי ולזה לא יראת בגדרים החמר וכאשר היה
זה כן הנה לא ימצא בהם שתי הסבות הפועל והתכלית
אלא במקרה ואמנם יראה מהסבות האחבעה בהם הצורה
לבד וכבר חשבו אנשים להיותם נפרדים בטאמי שהם
נפרדים במציאות ואנחנו לא נדע איך היה העיון בבאן
ולו החכמות חלקי קצתם יותר חזק פירוד מן קצת וקצתם
יותר קיוב שיפצאו בחמר עד שיכלת בו החכמה הטבעית
האולם היותר חזק פירוד מהחמר הנה חו המספר ואחריו
ההנדסה והיא אשר נושאה הכמות המתדבק לפי שכללי
אלו שתי החכמות לא יראו בגדרים הנעשים בהם החמר
בלל כמו מה שנאמר בגדר הזוג שהוא מספר יחלק

כרים בפה ששהוד מלאכת מלאכת
ישתתפו ואיך ישתתפו
בכמות העיונית שני חלקים
היא אשר תעיין בנמצא על
יחדות החכמה והפעל ומלאכת
יאורית בעיון מיוחד בשניהם
ות הענין כמו דוחכמה הטבעית
המלאכות יובחלו אם בחשיל
עיון בהם ומבואר שהם בשתי
תבארו בהקדמות חמיוחדות
ולם אשר יתבארו בצד העיון הנה
הם ג חלקים מלאכת הפילוסופיא
ומלאכת ההמעה ומלאכת אתה
כמו שאמרנו ובתכלית
הלוסופיא הראשונה הנה
ו במציאותו ואולם
ור גדרנו אות במה
כלי מה שנשתמש
עמיד על המלית
י מה שהתבאר
הנר המעון עיונית
וקש בו קיום הדבר
ה המפורסמת ואולם
ער נרשמה בספ הנציח
ואולם מלאכת
ו אשר יחשב בהם שהם
בהם שהם מפורסמו
יחשב בפעלות
בזן טוב מחטובות
הנה נ שיחשב כח
לם החכמות החלקיות
הנה

חלק לשני חלקים שוים וכמו מה שיאמר בגדר העגולה
שהיא שטח תקיף בו קו אחד בתובו נקודה כל הקוים
היוצאים ממנה אל המקיף שוים וזה ואף על פי שהיו
הסוגים הנלקחים בגדרים בסמיכות אל ההבדלים דומים
בחמרים הנה אין חמרם אלא בשתוף השם וכבר התבאר
איזה מציאות מציאות אלה הגדרים וחלקיהם במה שאחר
הטבע: ואולם אשר הם יותר קרובים אל החמר כמו
חכמת המבטים וחכמת הניגון לפי שחכמת המבטים
יעיין בקוים ביותר ממה שיעיין בו המהנדס אבל ה
המהנדס יעיין בהם במה שהם קוים לבד ובעל חכמת
המבט יעיין בהם במה שהם קוים נצוציים וכן המספרי
יעיין ביחס הכפל והמוסיף חלק מאשר הוא יחס מספר
ובעל חכמת המוסיקא יעיין בהם מאשר הם יחסי קולות
מחכימות בחוש או בלתי מסכימות: ומהחכמות החלקיות
החכמה המעשית וזאת החכמ׳ תעיין בדברים אשר פועלם
הכחינה והעצה מצד מה שיצליח בה האדם או יזוק בו
ובאשר היו אילו חלקי החכמות החלקיות הנה מבואר מה
מאלו יתבארו בנושא כמו המספר וההנדסה ומה שהתבאר
ממנה מצד העיון ומה שממנה עם זה אחת מהן תחת
האחרת ומה שאין אחת מהן תחת האחרת אולם אשר
יתחלפו בצד העיון ואחת מהן תחת האחרת כמו מלאכת
המוסיקא ומלאכת המספר ואולם אשר יתחלפו מבלתי
שיהיה אחת מהן תחת האחרת כמו מלאכת הרפואה
והחכמה הטבעית כי זאת היה מעשית וזו עיונית הנה זה
הוא המאמר במה שייוחד בו מלאכה מלאכה ואיך תיוחד
וכבר נשאר עלינו שנאמר איך ישותפו ובמה זה ישותפו:
ונאמר שהם ישותפו אם בנושאיהם ואם בהקדמות
הנעשו׳ בהם ואם במבוקשו׳ ואם שישתמשו
בקצתם מה שיתאמת באחד המשל בזה החכמו׳ הכלליות
שהם ישתתפו בנושאיה׳ ויתחלפו בצד העיון כמו שאמרנו
וכן החכמות החלקיות ישתתפו הכלליות בנושאיהם לפי
שהם

שהם תחתיה ויתחלפו מאשר הם תעייננה בהם מצד מה
שהם כלליות וכן החכמות החלקיות אשר קצתם תחת
קצת: ואולם שתופם בהקדמות הנה אמנם יהיה זה כאשר
היו אלו ההקדמות בלתי מיוחדות בנושאי אלו המלאכות
כמו שהדברים השוים לדבר אח׳ שוים וכל דבר אם שיהיה
מחייב ואם שולל ואולם השתמש קצת החכמות מה
שיתאמתו בזולתן הנה יהיה זה על ב׳ פנים אם הוראו׳ ואם
סבות אולם הסבות הנה יהיה כאשר היה מה שתשתמש
עליו החכמה הראשונה יותר קודם מהחכמה השנית כמו
ענין חכמ׳ המספר עם חכמת המוסיקי שהנ׳ בעל המוסיקי
באשר נשאל מנעימת מה למה תהיה מסכמת בשמע אמר
מפני שהוא על יחס אשר בחמשה או יחס הכפל או זולת
זה מהיחס המסכים ואולם הראיה הנה בהפך כמו קבלת
בעל החכמה האלהית מציאות מספר המניעים ממספר
התנועות אשר יקבל אותה מבעל חכמת הכבבים הלמודי
ואולם שתופם כשיבאר במופת קצתו מה שיבאר בו האחר
הנה יהיה זה לא ימלט אם שהיה על נושא אחד או על
שני נושאים ואם היו על שני נושאים הנה זה אפשר על
שני פנים אחד מהם שיהיה הגבול האמצעי באחד מהם
זולת הגבול האמצעי באחר כמו שתוף בעל מספר ובעל
ההנדסה בבארו השווי שבעל המספרי יאמר דרך משל זה
המספר שוה לזה המספר מפני שבו מן הזוג או הנפרד
כמו מה שבזה והמהנדס יאמר שזה הקו שוה לזה הקו
מפני שהם יוצאים ממרכז עגולה אל מקיפה או מפני שהם
יוצאים ממרכזי שתי עגולות שוות אל מקיפם והאופן הב׳
שיהיה הגבול באחד מהם הוא בעצמו הגבול האמצעי
באחר אלא שהוא יחייב בהכרח שיהיה באחד מהם לקוח
בענין אח׳ ובאחר בענין אחר ואם לא לא יהיו ב׳ הנושאים
בשתי המלאכות אבל יהיה אחד מהם תחת האחר ויהיו
במלאכה אחת דמיון זה שיבאר המספרי שכל ב׳ המספרים
יתחלק אחד מהם בחלקי׳ כמה שיזדמן הנה השטח ההווה
מהכאת

בהכאת שני המספרים אחד מהם באחר שוה לשטחים
ההוים מהכאת המספר אשר לא יתחלק בכל אחד מחלקי
האחר לפי שכל חלקי הדבר שוים לכל ויאמת המחנד זה
הענין בעצמו בזה הגבול האמצעי בעצמו לקוים כמו
שיאמר שהשטח ההווה משני אלו הקוים שוים לשטח
ההוה מאחד מב׳ אלו הקוים בכל אחד מחלקי הקו באח׳ לפי
שכל חלקי הדבר שוה ג״כ לכל הדבר הנה כל אחד מהם
ישתמש בבאור זה שכל החלקים שוים לכל אבל האחד
יקחהו מאשר הו׳ חלק גודל ואולם כאש׳ היה זה על נשוא
אחד הנה הו׳ יתחייב בהכרח שיהיה הגבול האמצעי בו
בלתי הגבול האמצעי מהאחר וזה יהיה על ב׳פנים אם
שיהיה באחד מהם ראיה ובאחר סבה כמו שיבא׳ כדוריות
השמים בעל חכמה הטבעית בשהוא עצם לא כבד ולא קל
ויבאר זה הלמודי בשאנחנו נרא׳ כבבים סובבי׳ ולא ישקעו
הנה הראשון מופת מוחלט והב׳ ראיה׳ ואולם שיהי׳ בכל
שניהם סבה הנה אמנם יתבאר זה במלאכות אשר לא
יעיינו בכל הסבות שהו׳ הנה אפשר על אלו הפני׳ שיתאמת
במלאכת מה דבר מה לנושא מה בסבה אשר יראה בה
ויתאמת במלאכה אחרת זה הענין בזולתם מהסבות אשר
לא יראו במלאכה הראשונה דמיון זה מלאכ׳ הלמודי׳ הנה
הו׳ בעבו׳ שהי׳ לא תעיין מהסבו׳ אלא בסב׳ הצוריי׳ לבד כמו
שאמרנו החכמה הטבעי׳ תעיין בסבות הד׳ הנה הוא כבר
אפשר שימצ׳ בהם כן׳ דמיון זה שיאמ׳ הלמודי שהשמים
כדוריים מפני שהקוי׳ אשר יצאו ממקיפם אל מרכזם שוים
ויאמת זה בעל החכמ׳ הטבעי׳ מאשר הם גרמים לא קלים
ולא כבדים והו׳ מבואר שהמבוקשו׳ אמנם יהיו משותפות
בב׳ המלאכות על נושא אחד משיהיה העיון בזה הנושא
בב׳ צדדים כמו שקדם ולזה אפשר שיצוייר הנושא באחד
מהם בדברים לא יתכן ציורו בם במלאכה האחרת כי לא
יתכן ללמודי שיצייר בחכמתו שהשמי׳ גרמים לא קלי׳ ולא
כבדים ולזה א״א שיתן כדוריותו מזה הצד וזה ימצא בכל
המלאכות

המלאכות המופתיות אשר ישותפו בנושא ויתחלפו בצד׳
הנה כבר יתבאר מזה המאמר איך ישותפו המלאכות
המופתיות ובמה זה ישתתפו׳ ומזה יתבאר שא״א לבעל
מלאכה מלאכה מה במה שהוא מאנשי המלאכה ההיא
שיחקור מהתחלו׳ מלאכתו ולא שיקיי׳ אותה אם לא תהיה
מבואר בנפשה אם לא במקר׳ ולא יקחו המלאכו׳ המופתיות
העיונית התחלותיהן מהמלאכו׳ המופתיות העיוניות לבד
אבל גם מהמלאכות המעשיות לפי מה שדרך מלאכת
המוסיקא הלמודית שתקח התחלותיה מהמעשית׃

בהלצה המופתית והיא ארבעה חלקים׳ הלצת
הלמידה והלמוד והלצ׳ סתיר׳ המופתית
והלצת הבאור והלצת הנסיון ונתחיל בהלצת הלמידה
והלמוד׃

ונאמר שכל חכמה ולמוד לא יהיה לנו קדימה
לא בפעל ולא בכח הקרוב מהפעל והוא
הזכרנות׳ אמנם יגיע מידיעה קודמת אצלנו בפעל ומפני
שהידוע שני חלקים ציור ואמות התחייב שתהיה זאת
הידיעה הנקדמת עליה שני מינים ידיעת הקדמת האמות
וידיעת הקדמת הציור׳ וכאשר הושלמו שתי הידיעות
ימצא כל אחת מהם מתחלקת גם כן לשני חלקי׳ אם פעל
ואם מיישיר אולם הפועל לאמות הנה הם הקדמות
הלקוחות בהקש והיותר ראויות מה שיהיה משני אלו
פועל לאמות ההקדמה הגדולה לפי שהמבוקש בה נראה
בכח׳ ואולם המיישרת לה הנה הוא הגעת המבוקש
בחלקי ההקבלה׳ ואולם המיישיר לציור הנה הוא מה
שיורה עליו השם ואולם הפועל לו הם הדברים אשר
ישלימו מהם הגדרים אשר מנינו אותה במה שעבר
והענינים ההכרחיי בלמודים שלשה חלקים׃ הסדר
והמליצה וההתחלה׃ אולם הסדר שני מינים אחד
מהם הסדר אשר בטבע וזה כשנתחיל מהפשוט אל׳
המורכב

המורכב כמו הענין במלאכת הרפואה ׃ והשני כשנתחיל
מהיותר קל והיותר מפורסם כאשר היה זה אפשרי כמו
שנתחיל במלאכת ההנדסה מהגשם עוד נלך אל השטח
עוד אל הקו ובזה יכנס הלמוד אשר יקרא התכרת הגדר ׃
ואולם המלאכה הנעשת בלמוד הנה ראוי שיהי׳ מופתית
והוא שיורה עליהם במלות השרשיות הבלתי מושאלות
ושלא נקח בהבנת הדבר דמיונו או משיג ממשיגיו אבל
שעור מה שישתמש זאת ההלצה מהתמורות הו׳ שתביא
בגדר תמורת הדבר המוגדר ובמאמר המבאר תמורת
השם וכבר תבא במקומות בשם הנודע להבנת הנסתר ׃
וכן כבר תלקח בהבנת הדבר מקבילו מפני שהבנת הדבר
במקביל ישימהו יותר מבואר ׃ וכן גם כן תעשה המשלים
לא על צד האמות אבל על צד ההיישרה והחלוקה גם כן
מועילה בזה הצד מן הלמוד ויתחייב שנרחיק ההלצה
הצחה והשיריית לפי שאלו שתי ההלצו׳ לא יעשו המלות
השרשיות ולא הענינים השרשיים אבל המלות המומרות
המושאלות והם יקחו תמורת הדבר דמיונו ומשלו ׃ וכבר
יטעו בזה רבים מהאנשים וישתמשו זה בהלצ׳ הלמודית
וכבר גנה אותה ארסטו׳ דמיון זה מאמר מפלאטון בחמר
שהיא הנקבה ובצורה שהיא הזכר הנה זה המאמר רחוק
מהבין עצם החמר ׃

ואולם ההתחלות הנעשות במלאכו׳ הם ארבעת
חלקים הקדמות מחויב קבלת׳ כמו שהכל
גדול מהחלק ׃ ושרשים מנוחים והם אשר אינם מבוארים
למתלמד מתחלת העניין ואין אצלו חלופ׳ וזה יהי׳ לסבות
אם שבו חסרון ביצירה לקטנות שניו ואם שהוא לא ידע
בכללותם ואם שהוא יצטרך בנפילת האמת בהם לזמן
האריך ולזה ראוי שנניח בעת הלמוד שרשים מונחים עד
שיתחזק אליהם שכלו ואם היו מפורסמים אצל האומה
אשר המתלמד ממנה הונחו לו מאשר הם מושכלות
ומפורסמות ׃ ומהם פתיחות והם אשר אצל המתלמד
מהם

מהם חלוף לא אצל המלמד ׃ וזה שני חלקים אחד מהם
שיהי׳ ענין שיצטרך בבאורו אל אריכות ויוקח חדבר בבאור
דברים קודם שיתבאר במופת לבקשת הקלות וילך אחר זה
להביא מופת עליו כמו שנאמר בתחלת ספר אוקלידאס
שכל קו יפול על שני קוים ויהיו שתי הזויות אשר בצד א׳
יותר קטנות משתי נצבות הנה שני אילו הקוים אם יצאו
לבלתי תכלית בצד אשר בם השתי זויות הקטנות משתי
נצבות יפגשו שני קצותם הנה זה נאמר בו שאוקלידאס
פתח עליו בראש ספרו והחלק השני שיהיה הענין מבואר
בחכמה ויהיה בחכמה אשר התבאר בה תולדה והחכמה
אשר יפתח בו עליה התחלה וזה אין בו דרך אשר יפתח
עליו שילמדהו במה שהו׳ בעל אותה החכמ׳ אשר התאמת
זה בו דמיון זה קבלת בעל החכמ׳ הטבעית מבעל החכמה
האלהית שהחפך אמנם יש לו הפך אחד וכמו קבלת בעל
חכמת התכונה מהמהנדס שצלע המשושה שוה לחצי
הקטר ומהם הרשמי׳ אשר יפרש בהם השמות ואלו כאשר
היה הענינים אשר יפרש בהם השם מבוארי המציאות
לענין המפורש נמנים בהקדמות המחוייב לקבל אותם
וכאשר לא יהיה מבוארי׳ ימנו בפתיחות והשרשי׳ המונחים
במחלוקת המופת וזאת ההלצה אמנם יליץ בה מי שאצלו
סכלות בדברים על דרך הענין והקנין והוא שיאמין הדבר
על זולת מה שהיא עליו כמו המאמ׳ בחלק אשר לא יתחלק
והדומ׳ לזה בחלוף מה שהוא עליו הענין בהלצתו הלמידה
והלמוד כי המליץ שם אמנם הוא אצלו סכלות בדבר על
צד ההעדר בלתי שיאמין בו דעת והטעות יפול במלאכה
על שני פנים אם בהתחלותיה ואם במה שאחר ההתחלות
אולם הטעות בהתחלת כמו מי שיכפור מציאות הטבע
בחכמה הטבעית או התנוע׳ ואולם במה שאחר ההתחלות
כמו מי שיאמין בזאת החכמה מציאו׳ הריקות ומניע יניע
עצמו והטעיות מהם עצמיות ומהם בלתי עצמיות אולם
העצמיו׳ הוא שיחייבו לדבר מה שהוא משולל ממנו בעצם

משנה א מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה דברי רבי אליעזר וחכמים אומרים עד חצות רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד השחר אמרו לו לא כדבריך אלא כמה שאדם מסדר סעודתו בשחרית ומתפלל בשעה שהמלכים שלהם נכנסין לאכול בתרומתן עד שיעלה עמוד השחר

גמרא מנא הני מילי אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דאמר קרא ובשכבך ובקומך מתי שכיבה בקומה אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה עד כאן לא קאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלא בזמן שכל ישראל טהורים אבל בזמן שרובן טמאים אפילו עד חצות נמי לא דתנו רבנן מעשה בתלמידים שבאו לבית המדרש לפני רבן גמליאל בעליה בלוד ואמרו לו לא ראינו את הנץ החמה אמר להם אתם רואים אם כעין שחרית הוא אם כעין נץ החמה שאנו רואין במזרח ומערב ואומרים עליו שהוא נץ החמה אמרו לו כן אמר להם לא כדבריכם אלא כמה שאדם מסדר סעודתו בשחרית ומתפלל בשעה שהמלכים שלהם נכנסין לאכול בתרומתן עד שיעלה עמוד השחר

משנה ב מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר אדם את חברו בנץ החמה רבי אליעזר אומר משיראה את חברו ברחוק ארבע אמות ויכיר אותו ואם לאו הרי זה לילה ואם קרא לא יצא ידי חובתו

גמרא מנא הני מילי אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דאמר קרא והיה כאור בקר בזמן שהבקר אור הכל רואין אותו כאור בקר בזמן שאין הבקר אור אין הכל רואין אותו כאור בקר

משנה ג מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר אדם את חברו בנץ החמה רבי אליעזר אומר משיראה את חברו ברחוק ארבע אמות ויכיר אותו ואם לאו הרי זה לילה ואם קרא לא יצא ידי חובתו

גמרא מנא הני מילי אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דאמר קרא והיה כאור בקר בזמן שהבקר אור הכל רואין אותו כאור בקר בזמן שאין הבקר אור אין הכל רואין אותו כאור בקר

משנה ד מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר אדם את חברו בנץ החמה רבי אליעזר אומר משיראה את חברו ברחוק ארבע אמות ויכיר אותו ואם לאו הרי זה לילה ואם קרא לא יצא ידי חובתו

גמרא מנא הני מילי אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי דאמר קרא והיה כאור בקר בזמן שהבקר אור הכל רואין אותו כאור בקר בזמן שאין הבקר אור אין הכל רואין אותו כאור בקר

המאמר ברבורים

ואלו הדברים בין היו שמות או פעולות או סלות שני מינים אם משותפי' ואם משתנים ' והמשותפים מהם נפרדים ומהם מורכבים והנפרדים מהם מה שהם משותפים בעצמם ומהם מה שהם משותפים בבנינם והמשותפים בעצמם מהם מה שיאמר זה בהם בהסכמת המסכים ומהם מסופקים ומהם מועתקים ומהם מושאלים וכבר הקדמנו הדמיונים מאלו ' ואולם המשותפים בבנינם כמו מה שבנינו בנין זכרים ולא יתקבץ כאמרם קמין או מה שבנינו יורה על נקבה כאל קליפה ' ואולם דמיון המורכבים כאמרנו מה שאמר ראובן שהוא כן הנה הוא מה שאמרנו ואמר ראובן שזו אבן הנה ראובן אבן הנה השתוף בכאן הוא בדבור לבד ' והדברים המשתנים מהם מה שישתנו בעצמם ומהם מה שישתנו ענינם והמשתנים בענינם מהם המשתני' בענינם אשר בהם ומהם המשתני' בהוראתם היוצאת מהם ' ואולם המשתנים בעצמם הנה הם מה שישתנו בכללם וימירו מקומם דבור אחד ומהם מה שישתנו קצת חלקיהם וכנוייהם : ואולם המשתנים בכללם הם על מיני מהם שישתנ' שם מקום שם כשנותנ היין אל הצהוב ומהם שישתנה שם אל מאמר כשנותנה היין אל המסיר הדאגות ומהם השתנות מאמר אל מאמר כהשתנות החי הצוחק אל אשר ימכור ויקנה ואולם דמיון מה שהשתנ' בקצת שמושיו באמרו בעל היום ובעל שני הימים וכמו השתנות קצת שמושיו אמרנו אי אפש' שיפעל ואין באפשרו' שיפעל ומזה מה שישתנו שמושיו העצמים לו באמרנו אלחמאל ואלחמאל ' ואולם המשתנה בענינו אשר בו הנה מהם המשתנה מפירוד אל הרכבה כאמרנו ראובן עור והוא עור בלב או מהרכבה אל פירוד באמרנו החטשה קבוץ זוג ונפרד אם כן הוא זוג ' ומהם המשתנה

אפשרות העמידה באמרנו האדם ריאה אשר יראה כאשר ישתנה ויאמר אשר יראה האדם ריאה עוד יחובר אליו אמרנו והאדם ירא תאבן התחייב מזה שהאבן ירא ומהם המשתנה הסדר כמו אמרנו אין בריאוי שיפעל ובראוי לא יפעל ' ומהם המשתנה בקול מדומה בו דבר בקול ידומה בו דבר אחר ואולם המשתנה בענייניו החיצונים הנה מהם המשתנ' תכונתו או תמונתו ובזה החלק יכנם הלחץ ומהם המשתנ' תכונת האומר וצורתו כמו שיספר הדבר המתמיה או בגחם : ומהם המשתנה הענין היוצא מהאומר וזהו בענייני העדויות אשר יחבר במה שיספר וידומו ענין אם כן נפרד זולתם לא ידמו אותו ' ואלו הדברים מהם מה שיטעו באלו הסוגים הארבעה מחידיעה ומהם מה שיטעו באחד מהם או יותר מאחד ' אולם מה שיטעו בחלקים הארבעה בשם המשותף וחלוקתו : אולם דמיון הטעאתם בידיעה המביאה לציור הנה מבואר שהוא לא יבין הענין המכוון ציורו : ואולם ההטעאה בידיע' הפועלת לציור הוא כאשר היו גם כן הדברים הנפרדים אשר יורו על חלקי הגדר משותפים במו שגדר התורה ' בשהיא מודדת הפעולות ' ואולם ההטעה בידיעה המביאה לאמונה הנה המבוקש כאשר נחלק אל חלק מקביל ויורה עליהם בשם המשותף יחשב במה שהם מבוקשים רבים שהוא מבוקש אחד או במה שהם מקבילים רבים שהם שנים כמו אם העולם מורכב מהיולי וצורה או איננו מורכב מהם הנה העולם יאמר על כל חלקיו במין מן השתוף וכן ההיולי והצורה ואולם ההטעאה בידיעה הפועלת לאמונה כמו אמרנו המאמר השקול עגולה והעגולה היא אשר בתוכה נקוד כל הקוים היוצא ממנה אל המקיף שוה הנה המאמר השקול בזה התאר ' וטעויות השם המשותף רבים מאד וראויים להשמר ממנו והמקומות אשר יעמדו מהם ר"ל שהשם משותף כאשר לא יהיה בו מבואר מתחלת הענין הם אשר נבין גדר אלו הענינים אשר יורו עליהם השמות

וכאשר מצאנו אותם משתנים הנה השם משותף ובזה אם
היו משתנים בחלק מן הגדר כסוג או ההבדל ובבר נעמד
על זה ג׳ כ׳ מסגולותיו ורשומיו וגם בן מהקבלותיו שמגבילי
הדבר כאשר היו רבים היו הענינים רבים ור״ל במקבילים
בכאן ההפכים וההעדר והקנין והחיוב והשלילה שמקביל
האחד אמנם מקביל לו אחד בהכרח׳ דמיון זה הכבדות
הנאמר על הקול והגשם הנה מקביל אחד מהם הקלות
והאחר החדות׳ ודמיון מה שיטעה ביותר מאחד מאלו
הסוגים המשתנים בסדר שהם יטעו בידיעה המיישרת
לאמות בפועלת׳ דמיון זה שנסדר מלת ההסרה במקום
מלת השלילה או בהפך הנה יחשב בשלילה שהיא הסרה
וכאשר הונחה הקדמה קטנה בתמונה הראשונה יחשב
במה שאינו תולדה שהיא תולדה וכאשר לקחנו שני ה
המקבילים על שהם מקבילי׳ יקביל השם הפשוט והמוסר
והוא מקביל הקנין וההעדר והם יקבילו מקביל השלילה
והחיוב הנה טעותנו בידיעה המביאה לאמות ובן הפך זה
כמו שיוקח הכבד והקל יקבילו מקביל החיוב והשלילה
וכאשר אמר אולי בכאן חלק לא קל ולא כבד לא יקובל זה
ואא אצלו מציאותו ומשל מה שיטעה בסוג א׳ לבד המלה
המשתנת מנפרד אל הרכבה או מהרכבה אל פירוד והאדם
כאשר יגיעו לו אלו הדברים ישער בעצמו אם יבא במה
שיטעה בסוג אחד מאלו הידיעות או יותר מסוג אחד׃

בענינים המטעים והעניני׳ המטעים שמנה סוגים
מהם במקרה ומהם המשיגים
ומהם מקומות ומהם מקומו׳ ומהם מקום השלוח והקשרים
ומהם שיוקחו השאלות רבות על שהם אחד ומהם שיעלם
קצת תנאי המקבילים ומהם מקום המערכה ומהם לקיחת
מה שאינו סבה על שהוא סבה ומהם מקומות ההעתקה
וההמרה׃

אולם מה שהוא במקרה הנה הוא בכלל מקביל עצמו׳
ובעבור שהיה מה שבעצמות כמו שקדם הוא
שיהיה

שיהי׳ הנשוא בעצם הנושא או הנושא בעצם הנשוא הנה
מה שבמקרה אם כן הוא שלא יהיה ולא בעצם אחד מהם
שימצא לאחר וזה שני חלקים׃ א׳ מהם שיהיו אלו הדברים
אשר חברנו במקרה ימצאו לנושא מה בעצמות וכאשר
ינשא אחד מהם על האחר או בקשר בו היה נשיאו׳ במקרה
או קשור במקרה כמו מציאות הצחוק לאשר ימכור ויקנה
והשני שיהיו שני אלו הדברים אשר יחוברו במקרה לא
יתקבצו בענין מה בעצמות כמו שיברק ברק וימות חי אחד
וזה החלק יותר רחוק במה שבמקרה ויותר בקלות כאשר
היה נפילתו על המעט ואולם החלק הראשון הנה הוא רב
ההטעאה להיותו נמצא תמיד וצודק והוא יטעה בידיעה
הפועלת לאמות והציו׳ אולם ההטעייה בציור כמו שיצויי׳
הגשם הטבעי שהוא המתחלק אל שלש׳ שטחים והשטחים
יתחלקו אל הקוים והקוים אל הנקודות הנה זה ציור אמנם
הוא לגשם הטבעי במקר׳ ולזה כבר יטעה זה הציו׳ באמות
עד שיחשב שהגשם מורכב מנקודות ומזה המקום טעה
מי שאמר בחלק שלא יתחלק ופעמים יהיה הדבר במקרה
נמנע בעצמות וכאשר לקחנו מה שבמקרה מקום מה
שבעצמות יחשב במה שהוא אפשרי שהוא נמנע כמו מה
שימנע אצלו מציאות דברים משתנים אחד אחד וזה אל
בלתי תכלי׳ בעבר הנה כמו זאת הסבה אפשר במקר׳ ואם
היה נמנע בעצמות ופעמי׳ היה הדבר אפשרי בעצם נמנע
במקרה כמו מציאות כח בלתי תכלית לגשם בעל תכלית
שזה ואם היה נמנע בעצם הנה הוא בלתי נמנע במקר׳ ר״ל
מצד מה שקרה לזה הגשם ענין מה ומה שבמקרה יטעה
במקומות רבים מתחלפי׳ מקום המשיג והוא שיתואר הדבר
בעני׳ מה עוד יתואר אח׳ בו וישפוט על השני שהו׳ הראשון
או במשפט הראשו׳ דמיון זה כאשר תארנו ראובן בפרשות
עוד יתואר אחר זו וחשבנו שהו׳ הראשון וכן כאשר ראינו
אשר גופה נפוח מהריון עוד ראינו אחר׳ גופה נפוח וחשבנו
שהיא הרה וזה לחשבנו תמיד שהמחייבת הכללית

הכללית יתהפך בתכונתה באיכו׳ ובכמות וזה המקו׳ במלל
הנה יחובר בו ההקש משתי המחייבות בתמונה השנית
וזה בלתי יוליד במו שקדם וכבר ימעה גם בן מין מן
ההטעאה אבל בכונה השנית: דמיון זה כאשר הגיע
אצלנו מזה המקום שנשוא מה מתהפך על נושאו חשבנו
שהפך סותר זה הנשוא המתהפך צודק: דמיון זה כאשר
חשבנו בנפיחת הגוף שהוא הריון התאמת אצלנו שיתהפך
סותר זה המאמר והוא שמה שאין לו הריון לא יהיה לו
נפיחת הגוף וזה כזב והכזב בכאן לא יקרה מצד הפך
המקביל שהוא מקום מופתי וזה שהוא אם היה כל אדם
חי הנה מה שאינו חי אינו אדם ויתבאר צדק זה המקום
שהנה אם לא יצדק אמרנו מה שאינו חי אינו אדם הנה
יצדק סותרו והו׳ קצת מה שאינו חי הוא אדם אבל הוא
כוזב הנה סותרו אם כן צודק בהכרת והוא כל מה שאינו
חי אינו אדם ובכלל הנה כחו כח המקום אשר יושנה בו
מקביל הנמשך מהתנאי המתדבק ואמנם טעה בכאן לפי
שהוא לקח הפך סותר אינו צודק באמת:

בשלוחים ובקשורים

אולם הקשורים הנה
הם דברים שהרכם
שילקחו נקשרי׳ בזמן או מקום וידומ׳ שהם יצדקו במוחלט
דמיון זה החומץ יין משתנה הנה הוא אם בן יין וזה כזב
ואמנם יהיו קשורי החבור כאשר ישולחו צודקים וכאשר
ישמרו בהם בשני דברים אחד מהם שלא יוכלל במאמר
כאשר יושלח מקביל מה שנקשר בו שוה הי׳ זה המקביל
לו שם מורה עליו מאשר הוא מקביל לוקח בשמו או היה
מורה עליו המאמר אשר ימנה זה השם דמיון הנקשר
כאשר ישולח יוכלל בו הקבלתו מעת אשר לוקח בשמו
ראובן חי מת הנה זה כאשר ישולח ונאמר ראובן חי יובן
ממנו מקביל מה שנקשר בו והוא המות: ודמיון הנקשר
אשר כאשר ישולח יוכלל בו הקבלתו מעת אשר יור׳ עליו
המאמר אמרנו זה האדם מת שמה שיובן מענין האדם
כאשר

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

כאשר ישולח הוא מקביל למת ואולם התנאי השני הנהו
לא יהיה הנשוא הנקשר נשוא בסב׳ מה שבו נקש׳ כאמרנו
ראובן נמצא משורר שהנה הנמצ׳ אמנם התאמ׳ נשיאות
עליו עתה מפני הקשרו חבורו לשיר ולזה כאש׳ יפרד יכזב
ואולם השלוחים הנה הם דברים יוקחו מוחלטים וידומה
שהם יצדקו מקושרים ויתחייב מזה אם כזב ואם הזיה:
דמיון מה שיתחייב ממנו הכזב אמרנו ראובן רופא וראובן
בשוק הנה ראובן רופא בשוק: ודמיון המותר וההזיה
אמרנו ראובן אדם וראובן חי הנה ראובן אם חי וזה
יתרון שהחיות כלול באנושות על צד מה שיובלל
החלק בכל וראוי אם כן כאשר רצינו באלו השלוחים
שיצדקו מקושרים שיהיה קשור קצתו בקצת בעצמו׳ ואם
לא ישיג בהם מותר וכפל באמרנו ראובן חי וראובן הולך
הנה ראובן חי הולך:

לקיחת

השאלות הרבות על שהם אחד: טעות
זה המאמר אמנם יהי׳ במבוקש אש׳ ישיג
נושאו שני משפטים מקבילים כאמרנו אם הטיט מי׳ ועפר
הנה כאשר לא יובדל המאמר ויאמר בכח או בפעל אפשר
לנו שנחשוב שהטיט אינו עפר מהמעור׳ במים אח׳ שהיה
שני הערובים לא ימצאו בסוג ההתערבות בפעל ומזה
המקום ספק מפני בעת שרצה שיבטל העיון ולקיחת
ההוראה כאשר אמר לא ימלט המבוקש שיהיה מוסכל
או ידוע ואם היה ידוע ואם היה ידוע לא יהי׳ לנו במבוקש
ואם היה מוסכל לא יהי׳ לנו דרך אל השגתו מפני שאמנם
נדעהו מצד מה שהוא ידוע וגם כן כאשר נפלנו עליו לא
נד׳ שהו׳ אש׳ בקשנו כמו שיבק׳ נער לפני׳ ולא ידעהו ומקו׳
הטעו׳ בזה המאמ׳ שהו׳ השתמ׳ בכאן הידו׳ על צד אח׳ והו׳
יאמר על ב׳ צדדים אחד מהם בכח והאח׳ בפעל ואמנ׳ היה
מחוייב זה הספק אלו היה המבוקש ידוע בפעל או מוסכל
מכל הצדדים אבל הוא מוסכל בפעל ידוע בכח כאש׳ היה
כבר התבאר שההקש אמנם הו׳ הולך מכל א׳ חלק והחלק
נכלל

בכלל בכל בכח ואפלאטון בעבור שלא התבאר לוצר התר
הספק אחר שרצה שהידיעה הזדכרנות ודאו שהוא ירצה
שלא יהיה זה המקום מוטעה שנחלק על כמה פנים יאמר
ויחשב באחד אחד מהם מפני פירודו:

עזיבת המקבילים וזה המקום טעותו אמנם יהיה
כאשר יעזבו קצת התנאי
אשר הותנו במקבילים ואז יהיו מקבילים וכבר מנינו אלו
התנאים במה שעבר או יוקח מה שאינו מקביל על שהוא
מקביל נחלק לאמת והכזב וטעות זה המקום יהיה בשני
מקומות אחד מה בהקש החלוף והאח בהקש היושר אצל
הויכוח אולם הקש החלוף הנה אם נקח מה שאינו סותר
למה שנשתדל קיומו על שהוא סותר הנה כאשר עשינו
זה וחברנו אליו ההקד מה הצודק ויתחיי מזה שקר חשבנו
שהשקר אמנם התחייב מסותר ההנחה ואמתנו ההנדה
דמיון זה שנאמר הבורא אם שיהיה חוץ מן העולם או
בתוכו ואם היה חוץ העולם או תוכו היה גשם לפי מה
שהוא חוץ מן העולם אותוכו הוא גשם הנה הנה יתחייב
מזה שקר ודבה והוא שהבורא גשם והשקר אמנם יתחייב
ממאמרנו שהוא חוץ מהעולם או תוכו ואמנ מקו הטעיית
בזה שהחוץ והתוך אמנם יחלקו הצדק והב זב בונשא
המיוחד בהם והם הגשמים לפי מה שדרך ההפכי שיחלקו
הצדק והכזב אולם מה שאינו גשם הוא יכזב עליו וכבר
התבארו אלו הרברים במה שקדם ואמנם טעתו בהקש
הנה יאמר יוליד מה שאינו מקביל במה שוכלול במחוייב
שמירתו על שהו מקביל ויוקח מה שאיננו בו כח מולי על
שהוא בו כח מוליד:

המערכה אולם המערכה הנה הוא שני חלקים אם
מערכה על קיום ההנחה הראשונה ואם
מערכ על בטולה אול המערכ על קיומ הנה הם שני חלקי
אח מהם מה שיחשב בו שהו מערכ באמת ואיננו מערכה
והשני מה שהו מערכ באמ ונתחילמז החלק ונאמ שהמע
על

על ההנחה הראשונ בכלל הוא שיוקח הדב בברוא עצמו
וזה אם באמות אם בציור והדבר כאשר ליקח בבאור עצמו
הנה לא יוקח בענין אש יגיע בו מבוקש לפי שכמו זה לא
יעלם אבל אם שישתנ שנו יחשב בו שהוא אינו המבוקש
והוא באמת המבוק וזה הצד מן המערכה אמנ יפיל מצד
הדבורים ואם שילקח מה שהתבאר מציאותו במציאות
המבוקש בבאור המבוקש וזהיודע בבאור בסבוב ואולם
אשר יהיה מצר תמורת חבורנו והשתנותם הנה זה יפול
על ארבעה אופני אחד מהם תמורת השם מקום שם כמו
מי שיבאר שהיין משמ מפני שהריח משמ והשני תמורתו
מאמר מקום שם כמו מי שיבאר שהרקו נמצ בעולם מפני
שבו מקום אין גשם בו והשלישי תמור השם מקו מאמ והו
הפך זה והרביעי תמורת מאמ מקום מאמר כמו מי שבאר
שחמקו אין גשם בו נמצ לפי שהמרח הנבדל נמצ ומבואר
שהגבול האמצעי באלו ההקשים כלם הוא בעצמו נשא
למבוקש אשר הוא הקצה הקטן מההקש ובפרט כאשר
היו ההבדלים ביניהם אמנם הוא בשמו לבד ואולם השמו
אשר ימירו מקומם מאמר מבאר להם הנה אמנם יהיה
הגבול האמצע בהם כחו כח הקצה הקטן כאשר היה
המבאר המאמר והשם הנפרד שוים בהוראה ולא יהי אח
מהם יותר נודע מן השני הנה איננו מערכ באמת כי השם
הנפרד אינו המאמ המבאר בפעלאבל אמנ הוא בכח אחר
שהיתה הוראתו כוללת והוראת המאמר המבאר שוה
היה רושם או גדר הוראתו נבדלת ובזה אפשר שיוקחו
הגדרים והרשמים גבולים אמצעיים במופתים ואולם שכב
יזדמן שיהיה הגבול האמצעי הוא בעצמו היותר קטן
והיותר גדול ולזה אי אפשר כאשר ילקח חלקו המבוקש
על שהם שני דברים והם באמת אחד ואינו נמנע
שיפול כמו זה מפני הידפות השמות אבל כמו זה באמת
אינו במבוקש אבל הוא דבור נפרד ואלו החלקים בעצמם
מהמערכות יפלו בציור

כמו

החלקים בעצמם מהמערכות יפלו בציור: כמו מי שגדר
התנועה בשהיא הסרת הגשם שההסרה נמשכת לתנועה
ואולם באור הסבוב הנה הוא כמו שאמרנו שילקח בבאור
המבוקש מה שהתבאר במבוקש עצמו כמו שהתבאר
שהכבים תמונתם כדוריות מפני שהם אינם מתנועעים
עוד יתבאר שהם לא יתנועעו מפני שתמונתם כדורית וזה
מבואר הנפילה בעצמה ואולם כאש לקחנו דבר מהתחלה
בבאור זה הדבר הראשון בענין אחד הנה זה בלתי נמנע
כמו שהתבא׳ כדוריות הירח בהגדלת אורו עוד נקח בבאור
סבת הגדלת אורו כדוריותו וכבר יפילו באורי הגדרי׳ בציור
כמו מי שגדר השמש בשהוא ככב יעלה ביום כי הבדל זה
הגדר והוא עליית השמש מסובב מהשמש אחר שהיה
השמש יוקח בגדר היום הנה מי שעש׳ דמיון זה לבד עורך
בגדר וכן מי שגדר הנפרד באשר הוא איננו זוג והזוג איננו
נפרד: ואולם ציור כל אחד מהמצטרפים בגדר חברו הנה
מחוייב בהכרח כי היה מהות המצטרפי׳ יתנו זה שאנחנו
כאשר ציירנו האב נפרד אי אפשר שלא ילקח בציורו הבן
בכללו וכן הענין בבן ואם לא לא יצויירו במה שהם
מצטרפים וכבר באר זה אבונצר בבאור איסאגוני: ואולם
מאמר אבן סינא בזה הנה אין עניין לו: הנה אלו כל
המקומות אשר הם באמת מערכות על ההנחה הראשונה
ואול׳ אשר יחשב בהם שהם מערכו׳ ואינם באמת מערכות
הנה ארבעה מקומות מהם שילקח הכללי בבאור החלקי
והחלקיי בבאור הכללי ומהם חיוב הדבר בבאור הדבר
ומהם שילקחו חלקי הדבר בבאו׳ הכלל ואם שילקח הכללי
בבאור החלקי הנה הוא מופתי והוא הצד אשר אי אפשר
שיהיה המאמ׳ מוליד בעצמות אם לא בו מפני שאז יכלול
ענין המאמר על הכל לפי מה שהתבאר לך בספר ההקש:
וכבר הלכו הרבה מהדברים מאנשי זמננו אל שההקשים
הנשואי׳ מערכות על האמת אמרו מפני שכללי הדבר הוא
הדבר מי שידע שכל חי מרגיש

כבר

כבר ידע שכל אדם מרגיש ואלו הטעויות הם נכנסים תחת
המקום אשר יוקח בו המבוקשות המקבילות על שהוא
מבוקש אחר כי כללי הדבר הוא הדבר בכח ואינו הדבר
בפעל: ואולם לקיחת החלקיים בביאור הכללי הנה הוא
החפוש והנה עתיד שיבא המאמר בו בנצוח ואולם לקיחת
חיובי הדבר בבאו׳ הדבר הנה הוא נ״ב מופתי כמו שיתבאר
שהעולם בעל חלקים כבדים וקלים יחד וזה אמנם יתאמת
בדברים אשר כאשר צדקו נפרדים צדקו מורכבים וכבר
קדמו דברים אלו איזה הם: ואולם מקום המתדמים הנה
הוא מקום הלציי כפי מה שיבא אחר על פנים רבים הנה
זה כלל המערכות על ההנחה הראשונה ואולם המערכות
על מקביל המבוקש המונח גורם אשר יחייבו בהם תמיד
הבטול הם שני חלקים: אולם החלק הרא שון הנה יעשה
מערכה על מקביל המבוקש בעצמו על הצד אשר יעשה
מערכה בו על באור המבוקש וזה החלק מיניו שוים אלו
אשר מנינו אותם: ואולם החלק השני הנה הוא שנחבר
אל המבוקש עצמו מקבילו מבלתי שיחשב בו שהו׳ מקביל
ויתחייב ממנו כזב בהכרח ויחשב שהכזב אמנם יתחייב
מהנחת המבוקש כמו שהונח שידיעת ההפכים אחת עוד
יונח שקצת ההפכים אין ידיעתם אחת שהנה זה יתחייב
ממנו שקצת הפכי׳ אינם הפך אלא הוא לא יקח בזה מקביל
הדבר מתבאר בו אבל בעת שיעלם והענינים אשר יעלמו
בהם בהם שהם מקבילי׳ הם החמשה בעצמם אלא שמהם
מה שיחשב בהם שהוא אינו מקביל והוא מקביל באמת
והם מקומות הדבורים ואולם המקומות הארבעה הנה
יחשב בהם שהם מערבות על מקביל המבוקש ואינם מ
מערכות לפי מה שהם עליו כמערכה על המבוקש עצמו
ובעבור שהיו הדברים אשר ילקחו בכאן מקבילים שלשה
מינים החיוב והשלילה והקנין וההעדר וההפכים אשר אין
ביניהם אמצעי וכאשר כפלנו אלו החמשה בשלשה יגיעו
לו המקומות חמשה עשר שלשה מהם באמת מערבו׳ והם

מקומות

ברכה מה שאול מהרי על שלוח מהרי

וזה שלוח מהרי הזה, אם נפרעתי ממך, הרי הוא
על פרט אחד מהם שלוח הזכות נפרע הוכח ממה
שלוח מהרי מה, שלוחי נפרע הוכח. ומהרי ממה
שלוח הזכות הכרחות, כלומר, אי אפשר אי אפשרי ב, הוכיח
שלוח הזכות הכרחות, כלומר, אי אפשר אי אפשרי ב, הוכיח
הוא שלוח שלוח הזכות, כלומר שלוח הכרחי הכרח הכרח
הוכיח שלוח הכרחי הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח
שלוח הכרחי הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח
שלוח הכרחי הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח הכרח
הכרח הכרח

הנה יכלול חלקיו שהשקר יהיה מחוייב מהנושא ויהיה
הסנסת הנושא בו מותר ובטול: דמיון מה שנושא אותו
מותר בטל ויחשב שהוא יתהבר בנוש' אמרנו אם לא יהיה
העולם מחודש הנה הג' קדמון והעולם כאשר הונח נמצא
בפעל ובלתי תכלית היה נמצא ובלתי נמצא יחד וזה שקר
הנה העולם אם כן מחודש ואולם כאשר לא יחובר בנושא
הנה אפשר שלא יהיה מטעה וכבר ימצא כמו זה בהקש
הישר והוא שנקח בו מה שאין לו מבוא לתולדה על זה
שהוא מבוא וזה אמנם יזדמן כמאמרי בעלי הבטול
המטעים:

ההעתקה והתמורה

וההעתקה תהיה תמיד
אל מה שאפשר שילקח
תמורת הדבר ויחשב שהוא הדבר ויטעה וזה אם דבו' ואם
ענין והענין אם ראיו ואם כללי ואה חלקי ואם חיובים
קודמים או מתאחרים ואם מחובר ואם דמיונות הדבר
בנפש ואם דמיוני המוחשים ואלו הדברים להם ענינים
ייחדו אותם בעצמם וכאשר יצויירו דברים אחרים בהם
התחייב שידומה בהם הענינים הנמצאים באלו הדברים
אם דמיון הדברים המעמידים תמורת הענינים כמו מי
שיאמין בגזרה אשר לה שמות נרדפים שהם גזרות רבות
ואולם הכללי והחלקי הנה כמו שנשפוט על האדם בדבר
עוד יעתק אל החי או בהפך ואולם ההעתקה גם כן אל
הראיו הנה יתבאר ומזה המקום יצא המאמר הדמווני'
ואולם המחובר כמו מאמר האומר בזמן הרגהו שהזמן
אינו הורג אבל הוא מחובר להורג' ואמנם דמיונות הדבר
הנה מבואר שהם כאשר לקחו הדבר בעצמו היו מטעים
אבל אמנם רוב מה שיהיה טעות אלו הדמיונות בדברים
אשר פירש דמיונם בעצמותם אבל אמנם ישוערו
בזולתם או בדברים אשר אי אפשר שישוער בעצמו דמיון
זה החמר הראשון אשר הוא בלתי מצויר הנה הוא אמנם
יהיה אפשר שישוער במתיחס וכאשר השתדל שישוער
בעצמותו

בעצמותו לוקח מצויר במחשבת הצורה ולא יצויר לפי
מה שהוא עליו וכן מאמרנו שאין רקות ולא מלוא חוץ
העולם אי אפשר שיצויר אבל ישוער תמיד שחוץ העולם
אם רקות אם גשם וזה המקו' הוא אשר הועיל אל המאמר
ברקות ולזה יאמרו המדברים בבורא שלא יספיקהו
השכל רוצה לומר כאשר ישוער הנה אמנ' ישוער בזולתו
והוא הגש' ואם בגשם ואם בדמיוני הדברי' המוחשים
הנה הטעות בו כמו שנאמר אבל אמנם
יפול הרוב מזה בדברי' אשר ישתמשו
בהם הלמוד אשר יקרא
העמידה בגדר העין
וזה בהנדסה
מהלמודיים:

הגיון ח א 8 1 ספר הנצוח

ספר הנצוח

דאתר אשר דברנו כדברים אשר בתם יוסד האמת האמתי והציור תשלם נדסינו אחר זה בדברים אשר יטעו בהם הנה כדבר באמתים הנצוחיים והצחים ישנעב מה שיעויל בו אחד מהם ואולם המאמר בזה שישלמו בנשלמות האמת הנה הוא בלתי חברתי בכונתינו ונתחיל במאמרים הנצוחיים׳

ונאמר אולם שעור מה שיעיל בו חנח הוא המחשב׳ הנקשרת עם האמתי והמחשבת בכלל הוא מה שיאמן כדבר שהוא בענין מה ואפשר שיהיה בחלוף מה שיאמינו בו ולזה סגולתו שהו׳ אפשר שיסור במחלוקת בחלוף מה שעליו המופת כי סגולתו שלא יסור בסתירה וזה שנחלקים את׳ מהם שלא ישער לסותרו והו׳ הנצוחי והשני והוא ששער בסותרו והוא ההלציי׳ ואולם שזה השעור מהאמות הוא אשר יועיל בזאת המלאכה הנה זה נראה מגדר המאמרים המחוברים בה כי היה המאמר הנצוחי אמנם הוא הקש יתחבר מהקדמות מפורסמות נגלות וההקדמות המפורסמות אמנם יגיע האמות בהם מצד עדות הכל או רובו לא מצד שהעני׳ בו בעצמו בחלוף מה שעליו הענין במופת כי האמות האמתי אמנם יפול לנו מהקדמו׳ נפל לנו האמות בהם מצד מה שהוא בעצמו על מה שהוא עליו חוץ הנפש לא מצד ישזה דעת זולתנו ובאשר היה זה כן הנה רוב מה שיהיו אלו ההקדמות הנצוחיות כוזבות כחלק ואם ימצאו צודקות בכל הגה אמנם ימצאו זה בהם במקרה רוצה לומר מצד מה שקרה למפורסם שיהי׳ במציאותו חוץ לנפש לפי מה שהוא עליו בנפש לא שאנחנו לא נקחהו כמו שנאמר בלו ההקשים מזה הצד אבל מצד הפרסום לבד ולזה יתחייב בהכרח בהקש האמתי התמונה המחוברת מרמיון אלו ההקדמות

שיקנה

שיקנה מחשבת על׳ נה׳ ואחר שבפרק החפאי שעור מרין שיקנה מזאת המלאכ׳ בהאמות הנה נאמ׳ במיני המאמרי הפועלים לה ונאמר אולם ההקשים אשר יתחייבו מהם כמו זאת המחשבת הקרובה ל׳ האמת הנה יתחיי׳ בהכרח שיהיו אמתות התמונות ואם לא יהיו הטעאיים ולזה יחיו מיני ההקשים הנעשים בבאן השלשה מינים הנזכרים בספר הקש ר׳ל הנשואי והחמאי והקש החלוף הפשוט מהם והמורכב שהוא בבר אפשר קיום הבקשה ובטולה בדמיון אלו ההקשים הנצוחיים המורכבים וכאשר היה בירינו בזה הקדמות מפורסמות נפשוט אל המבוקש ובבר ישתמשו בזאת המלאכ׳ במין אחד מן האמות מיוחד בהם והוא החפוש וזה המין מן הדברים הפועלים לאמות הוא שנגזר׳ על ענין כללי׳ במשפט כולל מחיי׳ או שולל למציאו׳ זה המשפט ברוב החלקי׳ אשר יחדשו אותו הענין הכללי׳ דמיון זה המשפט שנשפוט שכל גשם מחוד׳ לפי שנמצא רוב הגשמים על זה התאר והוא מאמר כתו כח הקשר בתמונה הראשונה אחד אשר הקצה הקטן הוא זה הענין הכללי והאמצעי הם החלקיים והגדול הוא המשפט אלא שהענ׳ בחלוף מה שהוא עליו הענין בהקש וזה שההקש אמנם ירמזו בו לעולם האמתת הענין החלקי המוסכל מהכללי אשר הי׳ אצלנו יהוע ומן השוה הידוע ל׳ השוה המוסכ׳ על שהכללי השוה הידוע לא נקחהו בבאן הקדמ׳ גדולח מצד מה שהוא שוה אבל מצד מה שהוא כללי בין שהיח זה בטבע או בהנחה אולם מה שירמז בו האמתת הענ׳ החלקי מהכלל אשר אצלנו חנח ברמיון שנבא׳ שכל אדם מרגיש לפי שכל חי מרגיש הנה תאר׳ אשר הו׳ הקצה הקטן בבאן נכנם תחת ההקדמה הגדולה ונכלל בו ורמיון מה שנרמוז בו מן השוה אל השוח שנבאר כל אדם צוחק לפי שכל אד׳ מדבר כי המדב׳ שוה לצוח׳ אבל הצוח׳ בכלל נכלל בדבו׳ נכנם תחתיו ואם היה שוה עליו כי הי׳ זה בלתי מזיק ולז׳ אמרנו ברמיון זה שהו׳ כללי בהנח׳ ואול׳ החפוש

הנה אנחנו מרגישים בו תמיד מהחלקיו והמלין זה שאנחנו
אנחנו נתמיד אל זאת הנזירה הכללית זהו אשר שכל נפש
מחודש כאשר מצאנו בקצת הנפשים מחודשים כמו האויר
והשמים והאויר האש וזולת זה וכבר התבאר אשר בזה
כח הקשי בתמונה הראשונה מזה הנפש ממנו אש ואויר
ומים וארץ ואלו מחודשים הנה הנפש מחודש אלא בי
באשר נעשה זה החפוש נפרד מעצמותו בבחור מבוקש
מוסכל לא יהיה חזק הספוק זה שהוא באשר נראה בחפוש
שהנשוא בנושאה היה זה הנושא הקדמה מבואר בעצמה
תבואה בחפוש ולא יהיה מוסכלת זאת המלאכה מוסכלת
מצד זה מה שישתמש ההקש על המבוקש מוסכל לא נק'
הידוע בעצמו על שהוא מבוקש אבל דמיון זה יותר ראוי
בדר' ההלצ' ומפני זה היתה המלאכ' אמנ' ישתמש החפוש
בריב באמתת ההקדמה הגדולה אבל החפוש בדמיון זה
בלתי מועי' זה שאנחנו כאש' היה כב' חפשנו בריב הפרטי'
תחת ההקדמה הגדולה ולא יהיה אחד ממה שחפשנו בזה
נושא המבוקש הנה מאין יגיע אצלנו שזה נכלל תחת
ההקדמה הגדולה ובכלל מאין יגיע לנו האמת בכללו' זאת
ההקדמה ואם היה כבר חפשנו נושא המבוקש בכלל מה
שחופש שב המבוקש בעצמו הקדמה מבוארת בחפו' ושב
הספק הראשון אבל מלאכ' הנצוח לא יגזור הענין כמו זא'
הגזירה אבל נגזור במציאות המשפט לכל מפני מציאותו
לרוב לפי שהוא מהמפורסם שהמעט נמשך לרוב ואולם
החפוש במה שהוא חפוש הנה הוא ואע"פ שישתוו בו כל
החלקים הנה לא יתן בעצמות וראשונות הנשוא ההכרחי
העצמי אח' שהיה לא ימנע שיהיה זה הכללי נשוא על כל
אלו הפרטים במקרה כמו מי שחשב שכל מתהוה אמנם
יתהוה מנמצא בפעל ולזה היו דמיוני שו הקדמו' מפורסמו'
ואולם החפוש הנעשה בזאת הנה אמנם יעשה להיישר'
אל האמת לא אל הקנאתו תחלה ולא בעצמות והפר גדול
בין מה שנעש' בהיישרה ובין מה שנעש' מועיל בעצמותו

ולזה

ולזה לא נצטרך בחקדמו' אש' יגיע האמת בהם בחפוש אל
שיזכרת כל הפרטים אבל יספיקו לזה קצת' ואמנ' נצטרך
אל עשיית החפוש לאחד משני הענינים אם שזרי הסוג
מהחקדמות לא יקרה להרגש פרטיו דמיון מי שלא ירגיש
יחשב שהאסקמוניא משלשלת הארומה הנה דמיון זה
יצטרך בו אל החפוש עד שיגיע הנשוא העצמי וזה הידוע
בהקדמות הנסיוניות ואלו החקדמות יועילו בשעור מה
שיצטרך שירגש בפרטיו ואז יפול האמת בהם וזה חמר כי
קצת יצטרך שירגש מהם איש אחד לבד בהרב מהחקדמות
המתהפכות ובקצת יצטרך שנרגיש יותר מא' ואולם הענין
הא' אשר יצטרך בו אל עשיית החפושים במופת הנה הוא
שפני שרוב האנשים לא ידעו בכללות הרבה מההקדמורת
אבל ידעו באחד מחלקיו כמו שיודיע שידיע' הכריאו' והחלי
לחבמה אחת והיא חכמ' ההפוא' וכאשר נאמר לו שההפכי'
ידיעתם אחת לא ידע בזה הכללות עד שיחפש אותו ואז
יפיל לו האמת בכללותו הנה זה צורת המאמרים הנצוחי'
האמתיים ואולם חמריהם הנה הם הקדמות המפורסמורת
כמו שקדם ואלו מינים מהם מה שהוא מפורסם אצל הכל
וזה החלק יותר מעוילה שבהם ובזה אפשר שיסכימו כל
האומו' המתהפכו' עם הבדלדתם וענינ' כמו ששב' החסידים
טוב ובבוד ההורים מחויב וממנו מה שהוא מפורסם אצל
הרוב מבלתי שיהיה אצל הנשארים חולק עליו כמו שהנ'
א' או נמצ' וממנו המפורס' אצל החכמי' הראשוני' והיודעים
ואצל הרוב מהם כמו שהשמים כמריים ומהם מה שהם
מפורסמות אצל אנשי המלאכו' מבלתי שיחלקו בזה המין
כמו מה שבמלאכת הרפואה מהאשקמוניא שמשלשלת
האדומה והקולוקונטידא הלבנה או אצל המפורס
מהמשכילי' במלאכו' מבלתי שיחלוק בהם אנשי המלאכה
כמו מאמר אבוקרט שהיגיעורת המתחדשורת מבלי סבה
קודמת מבשרת החולי או אצל הרוב מהם וגם בן היחס
במפורסם כמפורס' כמו שאם היה מפורסם שהידיע' בהפכים

אותה מעכבו הכה הדומה בהפכי אותו בעיני שם כלן דהפך
למפורסם מפורש דמיון זה שאם היה מרחמפרש שהוא הב
ראוי שיטיב אליו הכרת השופט האמי שיריע אליו ויזכרהו ב
כבודי מזה שיועיד בזרוע אל תתחב ומפרש חזיר מרחמ
שלמם הימנו מפורסם למיני העדר לבעלם או לחוב ניחעיד
וחבמים אמנם היא מפורסם מפני שכלם או רובם יראי
שחעת לראוי שיקבל זכן הדע אשר ייחד לכל אחד וכן בשאר
הדברים ואלו ההקדמו המפורסמו הם בהגדרת כולל ופרטי אחרי
שהיו הפרטי לוקחים תמור ואעפ משותפי בהדג לכל אחד
היה אמב יקחו בלו ההקשים שתמיו ולא יפליגו בשמירה
בהם שיבארו בהם בחומרו ולזה בה שיכזבו בחל וחבלל יחס
במו שקרם הנפגדו מהם המובבות חלקים חסרו והמיק
והבדו והסגולה והמקר הגדר והרושם והמאמי אשר אינו
גדר ולא רושם ובאש הי זה כן הנה הנשואי הנצוחיי בהבדי
יהיו אחד משו החלקים אבל בעבור שרי המיק לא ינשאו
פי אם על האיש והגזרה אשר נשואה איש לא ושתמשו
בה בזאת המלאבה לא ממנה בכאן נשו ואולם הרושם הנה
הוא נכנס בסגולה באשר היו כחות אחד וכן המאמאשר
אינו בגדר ולא ברושם נכנס במקרה גם כן יהיו הנשואים
הנצוחיים אב החלקים גדר וסוג והבדל וסגולה ובמקרה
אולם הגדר הנה יספק מרשומו בכאן שהוא מאמר זר על
ענין הרב אש בו עמידתו ומציאותו ואולם הסוג הנה הוא
בגדר בכאן שהו הנשואי ג"כ על רבי מתחלפים במין במדך
מה הו ואולם ההבדו הנה הו הנשואי ג"כ על רבי מתחלפים
במין מדרך איזה דבר הוא והסגולה הו הנשואש לא יורה
על דבר מה הו וימצ לכל לבד מתמיד ואולם השקידה הנה
הוא ירשם ג"כ בכאן בב רשמים אחד מהם שהו אשר יקרה
לדבר ואינו סוג ולא הבדל ולא סגולה ולא גדר וחב שהוא
אפשר שימצא לדבר אחד בעינו ולא ימצא לו ואמנ ברשם
בבאן בב רשמים לפי שקבוציהם יגיע לציור המקרה על
המוחלט וזה שהרושי הראשון מהם ייחד מהמקרה מה
שלא יתפרד נתב מתפרד ומבואי שאלו הרשמי בכאן אינם
מספיקים

שמספיקי בציור אחד אי מזה והציור השלם אבל זהו המספיק
מעניני בכאן הוא שציור החבר אשר מהם יתחברו הגדרים
שלמדם בספר התופת זכן אשר לקחנו בכאן בגדר חפת
שבואר שהו מהמורכבים הסמו מאחרון וכן החבר לא יספי בו
שיהי הנושא מרכב אלזה דבר הו בלתי שיהיה ביחוד כדבר
אשר הו החבר לו ובאש יחוי הנשואי בהקדמו הנצוחיי אחד
מאלו החלקים הוא חיב שיהיו מיני ההקשים הנצוחיים
לפי מה שיתחברו משו החמצר מה שהם מצויירים בזה
הצר מן הציור הזה כאשר ילקחו נשואים על הדר הטבעי
ומתחפבים ויושמו הגבולי הג בהקשי מה שייחסו קצתם
לקצ אם באחר א משו היחסי הה כמו יחס הגדר או זולתו
מהיחסי ואם מורכבי במו שיהי אחד מהגבולי יחס החבול
והחב יחס המקרה או זולתו מהיחסי הוא יוקחו ג"כ על צד
אחר והוא שיושמו בהם תמיד גבולים אל הג אם הקצה
הגדול והאמצעי לקטן ואם הקטן והאמצעי לגדול מבלתי
שיהיו בין בהקצנות המייחסו יחס משו היחסי אבל יהיה
נשיאותם ממקרה וזה ג"כ על ב פנים אם שיושמו יחסם ל
הקצה האחד יחס אחד כמו שיהיה יחס הקצה הגדול
והאמצעי אל הקטן יחס הגדר לבד או אחר אח מהיחסים
רחא או בהפך ה"ל שייוחם הקטן והאמצעי אל הגדול בזה
היחס או אחר מהם ואולם שיושם יחסו ל הקצ האח שני
יחסים כמו שיהיה יחס הקצה הגדול אל הקטן יחס הגדר
האמצעי ל הקטן יחס ההבדל או זולתו מהיח או חפך זה
ר"ל שיהי יחס הקטן ל הגדו יחס הגד האמצעי ל הגדו ג"כ
יחס ההבדל או זולתו מהיחס הזה וכאשר הלכנו במנו או
ההקשי בזא הדר היו מיני ההקשי הנצוחיי בפי ההקשים
המופתיי ואמנ הי זה מפני שהם לא ישמרו בהם הנשיאו
על הדר הטבעי ולא הנשיאות העצמי ולחוזק התדמותם
וקרוב ממיני ההקשי חמופתי חשבו הרב מחאנשי שנפל
בספר אבונצר תריבה ממנויי ההקשים המופתיים והם

והם באמרי התקשים נצוחיכם ובמאן חלקאתי מפיק
המאמרים ואמותיים והם הדרעים במאמרי והזגינים
והוא מיזיותבר מהקדמות הצדוקות משח אינם עצמיים
אבל הם יותר כללות מהמוסמכים שישתמשבו הנה מצד
מה שהוא צודק יחשב שהוא אמתי מפני האופתים ומצד
מה שהוא בלתי עצמי יחשבה מרשהוא נצוחי: ואולם
המסמאום הנה יבאר בזה החלק שזהוא אינו נצוחי ואולם
אבונצר הנה אשר יראה מכח מאמרו שהוא נצוחי:
ואנחנו נאמר שאם לא יהיה סבת נפילת האמת במבוקש
מה שישער הנפש שהנשוא בעצם הנושא והנוש בעצם
הנשוא הנה לא יעשה האמות בזה דבר זולת הפרקום או
החפרקוסמה שזה ודיכו הנה הוא בהכרח נצוחי אבל
דמיובלאלו התקשים הם במעלה יותר עליונה מהתקשים
הנצוחיים כי היו בלתי בחבים ולא בחלק הנה זה השעור
אשר אמרנו לפי כוונתנו בכאן במספיק ואולם ארסטו
הנה בעבור שהוכרח לואילו המאמרי הנצוחי מהמופתיים
לא בחמרים לבד אבל במאמרי חשב שדמיון אלו התקשי
ואם לא יהיו מופתיים הנה להם תועלת מכללם הרגילות
וזה שהוא בעבור שהיו רוב מהקדמות הפפורסמות
מקבילו אפשר שיקויים הדבר האת בעינו מאלוהקדמות
ויבטל זה באשר יחובר אל ההקדמה הקטנה שני
מהקדמות המקבילות סבר שישתמשו המעיינים בדמיון
אלו התקשים בקיום הדבר או בטולו עם שיהיה אחד
מהם ישתדל שמירתו והאחר בטולו יגיע ממנו הרגל גרול
על צד מה שיגיע במלאכות אשר הם מוכנות לזולתם
במלאכת העמידה נזולתה ומפני זה הושמה זאת המצרה
בין שואל ומשיב ושום השואל שאלתו בדרך שיקבל
מהמשיב מה שיבטל הנחתו ודרך המשיב שלא יקבלדבר
יבטל בו עליו הנחתו ונתן לזה כל המקומות אשר מהם
יוקנו התקשים בכל המבוקשים בין שיהיה המבוקש

מה שיבקש במשנא במוחלט או היה מבוקש בתנאי כמו
שיבוקש אם הוא מג או גד או אחד מתיחסים החמשה
עוד נתן עם זה איך ישאל השואל ויענה המשיב ונתן
עם זה חצויים אשר ייחחו לשואל והצויים אשר ייחחו
למשיב ולזה מה שיגרר זאת המלאכה בשהוא קנין
ישעור השואל כח שיעשה מהקדמות מפורסמות התקשים
במטאל אי זה משנה קצות הסותר יקבל השואל מהמשיב
ויבטל המשיב שלא יודה לשואל דבר יתייב ממנו
פותר מה שתנית ולזאת המלאכה תועלות
אחרות כבר נמנו בספר הנצוח אלא
שהמיון זה ההרגל ייוחס לו לא
יהיה הכריחי אצל שלמו
המלאכו המופתיו
אבל אם
היה
באיזה ספק הנה הוא מצד הכבוד
המאמר

ואחר אשר השלמנו המאמר בהקשי הנצחי ונפשעי
מרי שיועיל בו מן האמות הנרי ערפי בדברי
ההלצה ובשעור מה שיועיל גם כן והוא שתהא שהלצת
פחשבת מה גוברת תשקוט אליה הנפש עם שתשקיף
בסתירה וכפר גוזרנו בזה שעבה מה הוא המחשבת ואולם
הדברי הפועלים להלצה הנה יראה בחקירה ובחפוש שהם
יתחלקו תחלה אל שני חלקים את מהם מהמאמרים והשנים
דברים מחוץ אינם כמאמרים כאמונות ועזרונות חולת את
מה שאנו עתידי למנות ובן ג"כ יראה בחקירה שהמאמרים
אשר ישתפשו באלו ההלצות המפורסמות שני חלקים
משלים וטענות והוא הנקר בזאת המלאכ סימן וזה שהו
כאשר רמז אחד מהכם על אחד שיקת תורה ויאמר אליו
עשה כך מפני שפלני עשה בו והצליח בו ויליץ לו מליץ
במשלים או יאמר לו שבו עונש בזה וכזה ברבר דבר ממת
שיליץ בו וכאש כבר התפרס שזה המין מההלצ ישתמשו
באלו שני החלקים מהמאמרי הנה נדבר בהם תחלה עוד
נלך אחר זה אל המאמר במליצות האחרות כי היו שן יותר
אמתיות שיהיו מליצות מאלו והם יותר קודמות בטבע

ונאמר שהסימן הוא הקש מוליד לפי תחלת הדעת
הקדמון לכל או לרוב והתחלת הדעת הקדמון
הוא הדע אשר כאשר יפגש האדם יפול לו בו מחשבת מה
גוברת ותשקוט הנפש אליו מפני הגמול וההקשים אמנם
יהיו מולידים לפי התחלת הדעת הקדמון אם מפני צורתם
ואם מפני חמרם אולם מפני צורתם הנה יהיה מוליד לפי
התחלת הדע ואולם מפני חמרו הנה יהי הקדמתו צודקת
ג"כ לפי התחלת הדעת וצורת ההקשי אמנם יהיו מולידים
לפי תחלת הדעת כ שיקלו בהם ויחסרו מהם הרב אשר
בו הכרח חזיו לפי דרך ההמון שיעברו בו בהלצת קצתם
קצת ולזה ראוי שנשלים אלו הענינים במין ממיני
ההקשים אשר מנינו אותם שבזה המינ יגיעו לנו כל מיני
ההקשים ההלציים מצד צורתם ונאמ שהנה מבואר ממה
שקדם שאשר יעשה בהכרח החיוב בתמונה הראשונה
היא ההקדמה הכללית ואשר יעשה החבור הוא שיהיה

ההקדמת

ההקדמה הקטנה מחייבת ובאשר הית זה כן הנה כאשר
היה ההקבצ הגדולה תשוב ההמון הלציית או בשתלקת
פחמית אבל הכרוחה יותר הלציי מפני שהוא כבר יובן
הסתנת שהיא אפנם נחסרת מפני שאין בה מקום סתירת
ושהוא מבוארת הפרסום מצד על צד מה שיעשו זה בעלי
מלאכם המופת וכן כבר יהיה ג"כ הלציית בקצת חמקומו
בחסרון הקטנה או בלקיחתה שוללת ואולם ההמון הב
פחג הנה בעבור שלא תהיה בהם ההקדמה המקנה הענין
בהלצה שבוארת מתחלת הענין כבר תהיה הקטנה וכבר
יהיה הגדולה ובן ההקדמו הפועלות לחבור לא יהי מזיק
אם יבואר בהם בשתי הקדמו יהד אבל ראו כאשר יעשת
זה ולא יעסר מהם שילקחו שתיהן סתמיות ואם לא לא
ישאר בהם מקום לסתירה כלל וג"ב ממיני החבורי הבלתי
מולידי מה שיחשב בו בהתחלת הדע שהו מוליד מבלתי
שיהיה כן על האמת ואלו המינים ג"כ מהמאמרי הם בלתי
הלציים לפי צורתם דמיון זה מה שיתחבר משתי מחייבות
בתמונה השנית והמינים המולידי אשר בתמונ השלישית
כאש לוקחו תולדותם בלליות היו מזה המין אבל ראוי עם
זה שלא יבאר בהם בחומות ויוקחו סתמיות להיות מקום
הסתירת בהם יותר נעלם ואולם ההקשי התנאי הנה מהם
מתחלקים כמו שקדם ומתדבקים ואולם המחובי אמנם
יהיה סימן בשישאר בו ג"כ מקום לסתירה וכבר התבאר
בספר ההקש שהו אמנם יהיה מוליד בשיהי שלם החיוב
ויהיה הנשנה בו מבואר בהקש משאי ואם היה הנשנ בו
מבואר בעצמו הנה יהיה החיוב בהברת ממה שיצטרך
שיתבאר ותתבאר ג"כ שם שלא באיז דבר שיזדמן מקודם
או נמשך הוא המושנ בו ולא איזה דבר מהם שיזדמן הוא
תמוליד ובאש היה זה כן הנה אב אמנם יהיה זה המין מן
החק סימן כשנעזוב בו קצת מלו התנאים אבל תחלה מה
שיהי בו הלצה הוא שיהם המושנ ממנו וכבר יהי הלצה
כשנוליד בו אין מהם שיזדמן מקודם או נמשך או מקבילם
אבל האוי עם זה במה שלא יהיה שלם ההולדה שלא
יתבאר ברוב במושנה אשר יתחייב ממנו פחד או שער

המריבה במי שישנה הנמשך בעצמו ויוליד הקוד' או ישנה
מקביל הקודם ויוליד מקביל הנמשך ובבר יתבאר בכשנה
ברמיון זה ויהיה המאמר הלצה במאמר קצת הראשונים
אם היה הנמצא מתהוה הנה לו התחלה אבל לא התחלה
הנה אין לו התחלה וגלינוס והרבה מהמפרשים ישתמשו
בזה המין מן ההקש בבאו' מה שיוסכלו סבותיו מפעולות
החי דמיון זה שיאמר כאשר חוסר העצ' החוזר הסור הקול
הנה אם כן כאשר ימצא העצב החוזר ימצא הקול ולא
יתחייב כמו שנאמר שהוא חוסר החי חוסר האדם ולא
יתחייב ממציאות החי מציאות האדם ואולם כאשר יהיה
המוליד שלם כמו שיהי' מקביל הנמשך או הקודם בעצמו
הנה יתחייב שלא יתבאר בו בנשנה ואם לא לא ישאר
במאמר מקום סתירה אם לא החבור ולא יבואר: ואולם
הנבדל הנה הו' אמנם יהי' הלא' כשלא ישלמו כל הסתירות
בו כאש' היו יות' משני' ושלא ישלימו בהם ג' כ בל הנשנים
ואולם אם חוסר הנשנה בזה ההקש הנה לא יהיה הלצה
אבל כאשר עשה זה ישאר בצור' מה שיבוקש בו באו' אחד
מהסותרים אשר תחלק אליהם הבקש' דמיון מה ישלי' בכל
הסותרים בו מאמר שבו אלמעלי בספר המכונ' בהיישרה
כאשר רצה לבטל ההויה מהיסודות הנה הנה הוא אמר
אם היה נמצא מתהו' מהיסודות הד' הנה לא ימלט שיהיה
זה אם על צד שהגשמים יכנסו קצתם בקצ' עד שיתקבצו
הגשמים יחד במקום אחד או יהיה זה על שכל אחד מהם
עומד במורכב בעצמו מקיף וכל אלו ב' המינים שקר הנה
שיהיה בכאן יסוד יותר מאחד יתהוה ממנו נמצ' אח' שקר
וזה המאמר כבר נפל ממנו אחד שהיה ראוי שיושם סותר
בהקש וזה שיהי' ההויה על אופן ההתערבו' כמו שיראה
בסכנגבין ובזולת זה מהדברים המלאכותיים ואולם המין
אשר יתחילו בו משלילת ויכלה אל שלילות הנה אמנם
יהיה מליצה כשנחסר הנשנה ויבאר התולדה שהו' כאשר
חוסר הנשנ' והתולדה יחד לא יבין השומע איזה דבר כוון
בתולדה

בתולדה ואלא שיהי' הנשנ' בכאן שיבא' בו איזה דבר הזדמן
ולא בתחלת הדעת אבל אמנם ישנה בהם תמיד המחייב
ויוליד השולל אבל כאש' עשה זה לא ישא' בו מקו' הלצה:

בהקש החלוף ואולם הקש החלוף הנה הוא
ראוי כאש' רצינו שיהי' הלצה
שיבואר במקום המסופק בו והשקר המחוייב ותסומן
ההקדמת אשר יתחייב ממנה השקר וכבר יבוא' בו כאשר
לא יהיה החיוב נראה דמיון אמרנו אם לא יהיה כל אדם
מרגיש הנה אין כל חי מרגיש כי כל אד' חי הנה זה החיוב
הוא בתמונה השלישית הנה אילו הם מיני הסמנים מצד
צורתם והם מוכנים לחלוף ההד' במוהלט ' ואולם חלוקת
חלקיו מצד החמרי' הנד יתחיי' שימצאו מצד מה שיתחלק
אליהם ההקדמות בעצמם ובפרט ההקדמה הגדולה כי היא
היתה המקנה לתולדות ואולם הקטנה הנה כבר אפשר
שתוק איך שיזדמן מהיותה הלציית או מפורסמת או זולת
זה ' ונאמ' שההקדמו' הנעשו' בכאן בזה החלק מהמאמרי'
ובפרט הגדולה אמנ' יקחו אות' בכאן מאשר היא מפורסמ'
בתחלת הדע' המשותף וכבר גזרנו במה שעבר מהו תחלת
הדעת כמו שההקדמות הנצוחיות אמנם ישתמשו מאשר
הם מפורסמות באמת וכמו שהמפורסמות כבר יזדמן בהם
שיהיו צודקות ושלא יהיו כן ההקדמו' אשר בתחלת הדעת
כבר יזדמן להם במקרה שידמו מפורסמות או צודקות וכבר
לא יזדמן אלא שהם בכלל אמנם יוקחו בכאן מאשר הם
מפורסמות בתחלת הדעת כמו שההקדמות הנצוחיות
אמנם יוקחו מאשר הם מפורסמו' באמ' לבד והמפורסמות
אשר בתחלת הדעת הקודם תתחלקנה אל גזירות מקובלות
והם הקדמות יוקחו כללית בתחלת הדעת הקוד' ואל דברים
מוחשים יוקחו ראיות על דברים אחרים בתחלת הדעת גם
כן ואלו הראיות מהם מה שיוקחו ראיות על מציאו הדבר
על המוחלט כלקחנו הכלי הריק ראיה על מציאו' הריקות
ומהם שיוקחו ראיות על מציאות הנשוא לנוש' וזה כאשר
היה

היה יותר כולל ויותר מהנשא ויותר פרט מהנשא או
שוה לו יחובר בתמונה הראשונה וייוחד אצל הקודמים
בשם הראיה ואם היה יותר כולל משני הקצוות יחובר
בתמונה השנית ואם היה יותר פרט ממנה יחובר בשלישי
ואלו ייחדו אצל הקודמים בשם האותות ואלו הראיות
אשר יוקחו בכאן כבר יהיו ענינים מתאחרים מהלמוד
כמשיגים וכבר יהיו קודמים בסבות וכל אחד משני חלקי
ההקדמו המקובלות והראיו כבר יהיו בחמרים ההכרחיים
והאפשריים על השווי אולם המקובלו אשר יהיו בחמרים
ההכרחיים בדמיון שיהיה הפעול לו פועל ואולם אשר
בחמר האפשרי המאודי כמו שכל חולה ילך אחר תאותו
ולא ישעבד אל מאמר הרופא הנה לא ירפא ואולם אשר
באפשרות על השווי הנה המשל בו שכל מה שהוא יותר
כבד ויותר קל הנ הוא יותר נבחר שזה בעצמו כבר אפשר
שיטעון בו על שהעני אינו נבחר ואולם הראיו מה שהיה
מהם בתמונה הראשונה והוא אשר ייוחד בשם הראיה
בחמר ההכרחי הוא כדמיון אמרנו חירח יגדל אורה מעט
מעט הנה הוא כדורי ואולם מה שהיה מהם בחמר
האפשרי המאודי כדמיון אמרנו פלני יקבץ האנשים ויכין
החרבות והסיף ויבצר חומות ארצו ואין לו שונא הנה
הוא אם בן עושה תחבולה שימרוד למלך וזה היה נודע
אצל הקודמים בראיה הדמיונית ואולם אשר בחמר
אפשרי על השווי כדמיון אמרנו פלני לא ישתדל ממקומו
וכבר הכניע חברו עד שמצאתהו התלאה הנה הוא אם
כן גבור הנה זה גב בעצמו כבר ישתמשו ראיות על הזמן
אשר לא יוכלל האדם עמו על ההצלחות ואלו הראיות גם
כן היו הראשוני יכנו אותם בראיות הדמויי ואולם האותות
מה שהיה מהם בחמרים ההכרחיים בתמונה השנית כמו
אמרנו שהעצב יצמח מהמוח אלא מפני שהוא עובר בו
ואולם מה שהיה ממנו בחמר האפשרי המאדי כאמרנו
פלוני הורה השונא על ערות הארץ לפי שהו על החומה
ונתראה

ונתראה אל השונא והראיה על הערות הוא זה הפעל
ואולם אשר מזה בחמר האפשרי על השווי הנה כחם כח
הראיות אשר בזה החמר אחר שהיו הכלליות בהם כחם
כח החלקיות והחלקיו יתהפכו וישובו אל התמונה הראשונה
ואמאשר יוקחו כלליות לא יהיו כוזבו ביותר מכזב החלקיו
ולזה יפלו הראשוני זה חמין מן האותות אשר בזה החמר
ואולם הראיות אשר בתמונה השלישית מה שהיה מהם
בחמר ההכרחי כדמיון אמרנו שהזמן הוא הגלגל מפני
שהדברים כלם בזמן והדברים כלם בכדור הגלגל ואולם
אשר בחמר המאודי הוא כדמיון אמרנו החכמים חסידים
לפי שסקראט חכם וחסיד ואולם אשר מאלו באפשרי
על השווי הנה הסב בהפלתם היא הסבה בעצמ בהפלתם
בתמונה השנית וראוי שנדע שזאת החלוקה אינה
עצמית להקדמות הסימניות במה שהן הקדמות סימן ר"ל
חלוקתם אל ההכרחי והאפשרי וזה שההקדמות הסימן
אמנם ילקחו מצד שהם מקובלות בתחלת הדעת כמו
שאמרנו מאשר הם אותות וראיו בתחלת הדע לא מאשר
הם בחמ ההכרחי או אפשרי מפני שאש ילקחו ההקדמות
בהם בזה התאר הם ההקשיים המופתיים ר"ל שהם אשר
ילקחו החקדמו מאשר הם הכרחיות או אפשריו מאודיות
ואולם האפשריות על השווי והם אשר יחשב שהם יותר
מיוחדו באלו המאמרי כי היו אין שמושם מלאכ מופתיות
הנה זאת המלאכ ג"כ ר"ל מלאכת ההלצ אין השתמשותם
מצד מה שהם על השווי מפני שהם אלו השתמשו בזה
הצד לא יהיה שיתחייב מהם הדבר יותר ראוי משיתחייב
סותרו אבל אמנם ישתמשו מאשר יוכרע אחת מהם ויביא
הכרע בתחלת הדעת וזה אם בעת מה או בענין מה
ובעבור שסכלו אנשים זה הענין הרחיקו שתעשה זאת
המלאכה ראיה בחמר על השווי לפי שהם חשבו שמה
שהו על השווי לא יפול בו הלצה וזאת המלאכ כמו שנא
אין לה נושא מיוחד כמו שאין למלאכת הנצוח נושא
בנפש

מיוחד כי היה שכי אלו המלאכות לא יוקנו ההקדמות
הנעשות בהם בנפש על הצד אשר הם עליהם חוץ הנפש
אבל אמנם ישפטו תמיד שהנשוא בנושא מפני הנראה
אם בתחלת הדעת ואם באמת לא מפני שהנשוא במבע
שימצא לנושא או בטבע הנושא שימצא לו הנשוא ולא
לבד תקח זאת המלאכה ההקדמות מאשר הם מבוארות
בתחלת הדעת מזולת שיותנה בהם צד מציאות אבל כפי
תקח ההכרחי על שהוא אפשר בפי התחלת הדעת וכן
האפשרי על שהוא הכרחי אולם לקיחת ההכרחי על שהוא
אפשרי בדמיון מי שיחשוב שהשמי אפשר שיהיו בתמונ
אחרת ושיתהוה כל דבר מאיזה דבר שיזדמן ואם ידמה
שהוא נמנע והוא אפשרי הנה דברים רבים לא יוקשו
מציאותם אצל הסתבלות אמונות ההמון בהם ואם הידה
הצד אשר נטינו שיו מהאמות מזמן הנערות הוא שהדברי
כלם אפשריים ושאין דבר בכאן נמנע עד שהוא יתחייב
מי שאם בזה שלא יהי מאמרו זה הכרחי כמו שמ במחלוק
אפלאטון ואפריטאקורנץ כאשר אמר לו אפריטאקורנץ
ולא דבר מה מושג ואמר לו אפלאטון הנה אין דבר מושג
ר"ל שפטהו בזה המשפט וכב יצאנו מזה שאנחנו בו ונשוב
אל אשר היינו בו ונאמר שהוא ידמה שיהיה העניין אשר
הכריח הראשונים אל חלוקת הקדמות הסימן כפי החמר
שהנה יקרה להקדמות הנוטות בתחלת הדעת חולשה וכח
כפי חמר חמר ולזה יהיו הקדמות אשר בתחלת הדעת
כאש יקרה להם שיתהוו פן החמר האפשרי המאודי יותר
חזק הלצה מהם כאשר היו באשר על השוויי הנה כבר
התבא מזה המאמ כמה מיני הסימן מצד ההכרח והחמר

וראוי שנדבר בחמשל וההבדל הלקים מהם
שנפשוט על מציאות
נשוא בנושא או שלילתו ממנו מפני מציאות זה הנשוא
בדמיון זה הנושא או שלילתו ממנו יותר ידוע כמו אמרנו
השמים מתהוים מפני שהקיר מתהוה ומהם מה שנשפוט
מציאת

מציאות נשוא בנושא או שלילתו ממנו מפני מציאות דמיון
זה הנשוא בזה הנושא או שלילתו ממנו ובאשר תי מציאתו
הדומה או שלילתו יותר דמיון זה שנשפט על השמי שהם
משתנים מפני שהם בעלי תכלית ומהם שנשפוט מציאות
נשוא בנושא או נשלול שלילתו ממנו למציאות דומה זה
הנשוא הנושא בדומה זה הנשוא או שלילתו ממנו כאשר
היה מציאות דומה הנשוא בדומה הנושא יותר ידוע או
שלילתו ממנו יותר דמיון זה הדבש מתתך מפני שהסכר
בתי וכבר יהי המשפ כללי והדומ חלקי כאמרנו המעודנים
רע מפני שהיין רע והדבה בין בי או החפו מפני שהתפוש
אמנם אמתנו בו הכללי בחלקי ובאין אמנם אמתנו האחד
באחד מצד זהו דומה לא מאשר אחד מהם באת והתופה
שני מינים אם דומה בענין משותף ואם דומה ביחס דמיון
הדומה בענין המשותף במו שקדם ודמיון הדומה ביחס
באמרנו המלך במדינה כמו האל בעולם וכמו שהאל אחד
כן האני שיהי המלך א הנה הדמיון בכלל אין מה שיהיה
אין בו משפ כללי על חלקי לפי שהמתדמי אין אחד מהם
יות כולל מהאחר ולא ימצאו בתדמים מזה הצד ומבואר
ממה שקדם בספר ההקש שהמאמר המוליד בהכר אמנם
הוא מה שמבואר בו החלק בו וכאשר היה זה כן הנה
הדמיון לא יתחייב ממנו בהכרח מאמר אחד הכרחי ואימו
מוליד בעצם דמיון זה שאנחנו באשר שפטנו על השמים
שהם מתהוים להתדמותם בגשמים המתהוים והשתנות
והדבקות וזולת זה הנה השמים בזה המאמר הוא הקצה
חקטן בהקש אחר אשר היה חוא נושא המבוק והמתהוה
הוא הקצה הגדול א אשר היה הוא נשוא המבוק והגבול
האמצעי הוא וההשתנות הנה כאשר חברנו הק אמרנו
בן השמים משתנים והמשתנה מתהוה אם בן השמים
מתחוי אבל אמרנו שמהשנ מתהו לא יספיק בו שימצא
סתמי אם רצינו שנגלול השמים בהכרח תחתי אבל עוד
שנקחו בללי והו שכל משתנ מתהנ כיהנ בהנע זה הכלל

אצל מה שחקרנו קצת המשתנים הבדל על מה שדרכו
שיגיעו ההקדמות התלקיות בבאור בדמיונים אלא שילקח
על צד ההכנה וההיישרה לנפילת האמת בכלל ואף על
פי שלא יפול אלו אמרת כללי אצל מה שהרגשנו קצת
המשתנים מתהוים וישאר אצלנו זאת ההקדמה סתמית
הנה לא יתחייב מהרגשנו זאת דבר בהכרח אבל בתחלת
הדעת ומזה יתבאר שהגעת האמת בכללי בדמיון אלו
ההקדמות אינם בעבור החוש אבל בעבור כח אחר כי הוא
החוש אמנם ישיג ממנו אישים מו גבלי המספ׳ ושמדרגות
המחשבה אמנ׳ הם כפי קרוב׳ מזה המשפ׳ הכללי ורחוקם
המחשבה בכלל היא הגזירה הכללית מהחו׳ לבד ובעבור
ששערו בזה קצת מחברי המדברים והוא המכונה
באבואלמעאלי אמר יועיל המש׳ האמתי על צד ההיישרה
וההתבוננות לבד אבל בעבור שהוא לא יאמר בהקש
האמתי התמונה התחיי ב שיהיו הידיעות כלם התחלות
ולא יהיה שם ידוע בהק׳ עד שיהי׳ דרך משל ספר המגסטי
אפשר שיקראהו מי שלא עיין כלל בדבר מההנדסה ויהיו
חדושי העולם ידועים בעצמם׳ הנה כבר התבא׳ מהו סדר
ההמשל באמת והוא בזאת המלאכה עיון החפוש בנצוח
במו שהסימן בהם דמיון ההקש בנצוח׳ וכבר ראוי אחר
זה שנשוב אל המאמר בהלצ׳ אשר אינם במאמרי׳ ובשעור
מה שנתנוהו מהאמות ואלו ההלצות הם בכלל׳ יג סוגים׳
מהם מעלת האומר וחסרון חשיבות האומר מן המבואר
שהוא יקנה האדם טוב המחשב׳ בו וקבול למה שיאמרהו
וממנו קצת הדרכת השומעים בהפעליות לצד האמות כמו
שאפשר באמתת השומע הפעלות יחוייב האמנתו מדוד
או מקרובו או פחד או בעס וזה גם כן נראה שהוא יטה
האדם אל האמות וממנו מה שיטה השומעים במאמרים
המדותיים וזה בשידומה להם כי מאמרו אמנם יקבלהו
החשובים ואנשי חבריאה החשובה ומי שלא הרגיל דעת
נפסד ולא יהיה ממנו הגדלת הענין אשר בו המאמר

והקטנתו

והקטנתו שהמאמר כאשר גדל תהיה הנפש נוטה אליו
ובהפך כאשר תרחיק ממנו הנפש ולא יפול לה אליו נטיה
וממנו הקבוץ וממנו העדויו׳ וממנו הרעב׳ וממנו הייחוד
במדברות וסבול התלאות וממנו שיהיה איכות המאמר
והקול והנעימות בענין ישוער מציאו׳ הענין אשר ישתדל
לקיים אותו במו שיספר מענין מפחיד ויאדים פניו ויגביה
קולו וממנו נטיית המאמרים והפלת הרוב מהם והסברתו
בצורת מה שיראה בטולו ויקל סתירתו וזה בהטעא׳ ויבנס
ממנו בהלצה׳ הנה אלו כל המציאות אשר מחוץ והוא
מבואר מתחלת הענין ברוב מהם שהם אמנ׳ יקנו מליצה
לבד ובקצת׳ כבר יעלם זה קצת העלמה ואנחנו נדב׳ בזה
ומהיותר חזק מדרגה מהם ענין העדות והעדות בכלל הוא
ספור מה והספור אם שיהיו המסופרים בו אחד או יותר
מאחד והיותר מאחד כבר יהיה קהל אפשר למנותם וכבר
יהיה קהל אי אפשר למנותם והדברים המסופרי׳ מהם אם
מוחשים ואם מושכלים והמסופרים מהדברים המוחשים
אם שהיו הם אשר ראו אות׳ ואם שיהיו מסופרי׳ מאחרים
במותם או פחות או יתר והדברים המוחשים המסופר מהם
אם שיהיו ענינים עברו לא נרגיש אנחנו בהם ואם שיהיו
בזמן הווה אבל יהיו נסתרים ממנו׳ ואולם הדברים אשר
נרגי׳ הנה לא יספיק לספור בו ולא תועלת וכן ידמ׳ שיהיה
הענין במושכלות אנשי המלאכות אשר מדרכ׳ שיתבארו
במלאכתם אלו המושכלו׳ ואולם אצל ההמון כבר אפשר
שיפעל העדות בהם מליצה ולזאת הסבה ימצא האמונה
אשר תודע במדברים מאנשי אומתנו ולא יקצרו בידיעת
חדושי העולם ומציאות הבורא וזולת זה על עדות התורה
לבד אבל ישתמשו בידיעת אלו ההקשים׳ ואולם הכת
אשר יודע באלחשריה הנה ינאצו זה והעדות והספור
מהענינים המוחשים אשר לא נראה יחזק האמות בהם
ויחלש כפי מספר המספרים וזולת זה מהעניני׳ מהדומים
לאלו אשר יחוברו להם והיותר חזק ההנאמנות המגיעות

מה שספרו כי קהל אי אפשר לכלול אותם ושמות שהם
שמו וכן מה שספר קהל רב עוד כי חדל לספור לקהל גדול
שאי אפשר מספר ויאמרו שהם ראו וכזה כל שרץ שמוסף
בהלל הנה תחי׳ הפלג׳ שחפלינו כאשר הסכימו הזמנות
והמציעיתם וסופם בשהם אי אפשר לכוללם או שקה וזה
החלק מהספור והוא אשר יקראו התורה וזה כבר יניע
האמת בענין מה בשליחתו משרי הנביא עליו השלום
ומציאות סיני וחורב זולת זה וכבר ראוי שיעויין על אמתת
מה יניע זה כי היה הצודק ממנו בעצמות וממנו במקרה
והוא מבואר שהאמות במציאות הענין המוחש אמנם
יניע תחלה בעצמות מהחוש ולזה מי שנפקד ממנו חוש
מה הנה נפקד ממנו מוחש מה ולא מציאות המוחשים
יניע בעצמות לבד מהחוש אבל דמיונם גם כן על מה
שהוא עליו וכבר יניע האמת גם כן במציאות המוחשים
בעצמן מן ההק׳ רמיון זה שזה הקיר נבנית הנה לה בונה
שא שהו׳ לא יניע ממנו צור׳ הבנאי המיוח׳ בעצמו׳ ואולם
הענינים המוחשי׳ אשר לא יוחשו׳ כלל ואין לנו דר׳ט השג׳
מציאותם בהקש כבר יניע האמ׳ במציאות׳ אבל על המעט
כמו שכבר יניע לנו צורתם על מה שהוא נבנה עליו על
המעט אבל דמיון אלו ואם לא תעבור בהוש אישיהם הנה
אי אפשר שלא יעבור הו שאם או מה שיורה עליו נפעל
זה האמות אצל רוב מן האנשים מן התורות הספורים
כל מה שזה פועל לו במקרה מפני שהצדק בו נמשך
למה שיחשב שהוא סבה לו והוא ההגדרה על
המעט לא על צד מה שימשנו המסובבים סבתם המקרית
ואולם השבה בהגעת זה האמת אשר במקרה ואיך יגיע
הנה אינו ממה שיתחייב העמידה עליו מזאת התכמרה
וכבר נאמר בספר החוש והמוחש ובעבור שחשבו זה
אנשים השתדלו שיתנו בהגדה מספר יניע ממנו האמת
בעצמות וכאשר לא הגיע להם אמרו שהוא מונע בעצמו
ואם לא יהיה אצלנו וזה טעות מבואר שהנה אלו היה מה

שבארנו

שבארנו מספר מה בעצמות יניע ממנו האמת לא יהיה
מעלת הדברים התוריים במספר המגידים ויהי׳ זה המספר
אפשרי שיוחס ויעמד עליו ראל אבל הרו׳ חמיע׳ קרו׳ מהקרובים
וזה בעבור שהשתדלו קצתם שיתנו בתורות תנאים
יניע מהם האמת הכרח לא יניע להם אומר ומתנאים
שיניעו ממנו האמת וכאשר היה זה הנה אין בהם הנאי
כלל אתנו ולא צד יניע ממנו האמת בעצמות וזאת
המלאכה אמנם ישתמש ההגדה והעדות מצד מה שיוקח
ממנו מאודיי והוא המחשבה אבל מה שיוקח על המעט
לדבר מה לא ישמשהו מלאכה בלל: ואמנם הפרסום
בחקים הנה הענין בזה גם כן מבואר אבל מה שיניע מן
האמות בהם מפני הגדול עליהם והמנהג חזק מאד ולזה
תראה רבים ממי שגדלו במנהג הסבלים יאמינו חדושים
בוזבים לא יהיו נושעים בעבודם: ואולם הקבו׳ אשר הוא
הסכמת אנשי הדת שיאמינו בדת הנה הם נסמכים גם
כן בהלצ׳ מראה התור׳ להם עצמ׳ ובעבור ששערו אנשים
בזה אמרו שמשכילי הקהל לא יבפור ואבוחמד דבר בזת
הענין בקבוץ בראש ספר המכונה בהבדל בין הישמעאלי
ואלונדק אמר שהוא לא הכבי׳ על מה שהו׳ ההסכם׳ ואולם
היחוד הנה כבר יהיה בדברים לא שמליצת היחוד אשר
יהיה בנלאה יעזרר התשובו׳ הם הענינים אשר ירא׳ שהם
נמנעים מן האדם אבל מן המבואר שהוא ואם היה הפעל
בתבלי׳ המתינו׳ הנה הו׳ לא יועיל דבר זולת טוב המחשבה
בפעלתו והבטחון בו וחשיבותו כי הי׳ הענין שהי ובכ׳ באר
אבוחמד בספר המבוא באלקסתו׳ בזה ואמר האמות׳ בשליח
בדרך הנלאה לפי מה שרשמו המדברים הוא דרך המוני
ושדרך הסגולו׳ הו׳ זולת זה הנה זה אשר מנינו ומהענייני׳
המוציאים ענינים אשר יחש׳ בהם שהם גם כן יניע מהם
אמת ואולם שאר זה הנה הוא מבואר בעצמותו הלצרתו
ואמנ׳ היו הסימני׳ יותר נכבדו׳ מזה ויותר חזק הקדימ׳ לפי
שהם כבר ישתמשו בקיום מה שהיה מאלו בלתי מבוארי

המציאות או בלתי

בלתי מבואר ההלצות דמיון זה שהוא כאשר לא היה
חשיבות האומר מבואר ולא מפורסם ישתמשו בבאור זה
וזה כאשר יחשוב חושב במה שחשב שהוא נלאה ישתמשו
עמו בבאור זה שהוא נלאה וכן בעדות ובדינים וזולתם
כאשר יקרה בהם חויבות וכל אלו הדברים ההלצייים בין
שהיו מאמרי׳ או ענינים יוצאי׳ כבר אפשר שישתמשו בכל
המלאכות המחשביות לפי מה שהיה שישתמשו בהם מי
שעברו מן הראשונים לפי שהם היו חושבים בהם שהוא
דרך האמ׳ ואולם ארסטו׳ הנה בעבו׳ שהתבארו לו מדרגתם
באמות וראה שצרך אלו ההאמנו׳ אמנם הוא שמוש ההמון
אותם ביניהם כדברים החלקיים הרצוניים אשר ישפוט
בהם המשפט שהם טובות או רעות ובעבו׳ שהיו הדברים
הרצוניים אשר ישפוט בהם המשפט שהם טובות ורעות
מהם מה שימצא לאדם בעצמותו בזמן ההוה ואלו הם
המעלות והפחיתויות ומהם מה שימצ׳ בזמן ההוה בזולתו
וזה הוא היושר והעול ומהם מה שימצא לו בזמן העתיד
ואלו הם הענינים המועילים והמזיקים אמנם הראשונים
הנה יקיימו ההגדה המרחקת ואולם השניות הנה יקראו
הסודיות ואולם השלישיו׳ הנה יקראו העצות והיה האדם
מדר׳ מהו משותף בהכרח מה שישתמש המאמרי׳ ההלצייי׳
באלו הסוגים באר ארסטו׳ בנתינת הסדרים והדברים אשר
בהם אפשר האדם שיליץ בדבר דבר מאלו על יותר שלם
מה שאפשר בזה הדבר ולזה מה שגדר בזאת המלאכה
בשהוא דרך ישער האנושות בו שיעשה ההלצה בדבר
דבר מן הענינים החלקים על יותר שלם מה שאפשר
בזה הדבר לפי טבעו ואשר דברנו בזה לפי
כונתנו מספיק :

במאמרים

במאמרים השיריים

ואולם המאמרים השיריים הנה הם מאמרים שקולים
יבוקש בהם דמיון הדבר במאמר והמשלו אם
בתנועת הדבר כמו הבריחה מהדבר או הנמשך אליו או
ההתקרבות לבד ללא ערבות אשר בדמיון ואמנם הושמו
נשקלים לפי שבזה יהיה יותר שלם הדמיון וכמו שמה
שידומה ברוב המלאכות מהענינים המוחשים במלאכת
המשקולות וזולתם אינם באמת הענינים המוחשים כן
המאמרים אשר ידמו הדבר אינם המאמרי׳ אשר יובן בהם
עצמותו והדמיונו׳ שני מינים אם מין ידמה בו הדבר בדבר
באחד ממלות הראוי ואם דמיון ילקח על שהוא עצם
המתדמה וזה על צד התמורות וההשאלות כאמרנו הים
הוא זיעת הארץ מאיזה הצדדים תבא ׳ ואלו התחבולות
מהם קרובות ומהם רחוקות והוא מבואר שזאת המלאכה
לא תקח דמיונו׳ הדבר על שהוא הדבר בעצמו כמו מאמר
בן דקלים במי הים שהוא זיעת הארץ התקבץ במצותה ׳
ואמנם יטעו באלו הדמיונות כאשר לוקחו על צד התמורות
ולא יבא בהם במלות הדמוי ורוב מה שיטעו אלו הדמיונות
בדברים אשר אי אפשר שיצוייר הדמיון בהם או יקשה
ציורם הנה אלו רוב ההטעאות כמי שלא יטעה שיצוייר
נמצא לא תוך העולם ולא חוץ ממנו אבל המקום היותר
ראוי בזה הטעות הוא ספר ההטעאה וזאת המלאכה ואם
היא הקשית הנה לא ישתמש בהקש בפעל ואין לה מין
ממנו תיוחד בה אבל כאשר תעשה מאמר הקשי בפעל
הנה הוא על צד הטעות וההתדמות למלאכה אחרת :
וארסטוטלוס למה שראה שתועלת זאת המלאכה גדולת
הסתירה שהית׳ בה אשר תניע נפשות ההמון לצד אמונת
דבר מה או לזולת האמנתו ולצד הפעולה והעזיבה מנה
הענינ׳ אשר בהם יוכל האדם שידמ׳ דבר דבר במה שיכוין
דמיונו

קצורי אבן רשד

על שמע טבעי לארסטוטלס שמו נאה לו
והוא נאה לשמו · נדפס תחת
ממשלת האדון החשמן
ירה

קרישטופל מאדרוץ

פה ריווא דטרינטו
סנתטב נפ"ק

שיר

דמיונו על יותר שלם מה שאפש' בזה הדבר והיה מלאכת
השיר היא המלאכה אשר בה ישער האדם שידמה דבר
בשלמו מה שאפשר בו אבל אלו שלמיות יוצאי מהשלמות
הראשון האנושי ועל הכלל מי שהבין מה שכתבנו באלו
המאמרים ולא יהיה יודע בטבע אפשר שיעמד על מדרגת
כל מאמ' ישמע אותו באמות וזאת המדרג' היא מהמעלות
בעת שיהיה האדם מוכן בה לצד השלמות האחרון
שהאדם אם היה שלמותו אמנ' הוא בהגעת
העיון הצודק לו והנה בשעור זה יגיע
שיהיה מוכן לקבלו הנה בזה
השעור אם כן תגיע לו
המדרג' אשר יהיה
מצליח בה
אל
השלמות
האחרון ·
והלא
הוא העוזר
והסומך אין אלוה מבלעדיו ·

למנצח
על שגיון · שזכנו
להשלים כל מלאכת ההגיון ·
ברוך אל עזרי וישעי : ויבא אחריו
שמע טבעי · ותכל כל המלאכה"ת
טבת שנת שלש מאות ועשרי'
לפ"ק · פה ריווא
דטרינטו

ואתה הצופה

קח נא את ברכתי התובאת לך: קצור שמע טבעי לארסטוטלוס: חברו הפלוסוף אבן רשד: הנודע בשערים: וראה גם ראה את זה לעומת זה: מעט הכמות ברבות הטובה ויש אתי גם כל שאר ספריו בקצור כאשר אתה מראה: חבה לו: כי עיניך תחזינה משרים ובא יבאו ברינה: ונושא אלומותיו אשריו: והיה כי תקראנה: ונוסף גם הוא לך בינה: קנה ואל תמכור:

טה דברי הרופא ולא לו

יעקב מרקריאה

ספר שמע הטבעי

קצור בן רשד

אמר החכם הגדול אבו אלוליד בן רשד ' אחר ההודאה לו בכל תהלותיו הנה כונתינו בזה המאמר שנעיין אל ספרי ארסטוט ונקח מהם המאמרים המדעיים אשר ישפטו דדכו רוצה לומר היותר חזקים מהם ונעזוב מה שבהם מדרכי זולתו מן הקודמים כי הם בלתי מספיקי' ובלתי מועילים בידיעת דרכו ובחרנו דעתו מבין דעות הקודמים כי נראה לכל כי הוא יותר מספיק וטענותיו יותר קיימות ואשר העירנו על זה כי אנשים רבים ישלחו יד להשיב על דרך ארסטוטלוס מבלתי עמדם על אמתת דרכו והיה זה סבה להעלם העמיד על מה שבהם מאמת או הפכו וכבר חתר החתירה הזאת אבו חמד בספרו הידוע בכונו אבל הוא לא השלים מה שחתר מזה וראינו שנבוון כונתו למה שבו תקוה בזה לאנשי זמנו מן התועלת אשר הבטיח ולסבה אשר זכר ומבואר בי המעיין בזה הספר ראוי שיקדים לו ויעיין במלאכת ההגיון אם בספר אבונצר או לפחות בקצור הקטן אשר לנו ונתחיל בספרו הראשון והוא הידוע בשמע טבעי ונברר מה שבכל מאמר ומאמר ממנו מן המאמרים המדעיים אחר אשר נקצר מהם המאמרים הנאמרים דרך הנצוח כי הם היו צריכים אליהם בחקירה על הבקשות הפילוסופיות קודם שיבאו עליהם במאמרים המדעיים ואמנם אחר שהגיעו אליהם אין מבוא להם בלמוד כי אם על צד ההרגל ויספיק בזה הקצור על שאלות מוגבלות במספר ונתחיל באשר התחיל:

ונאמר בעבור שהחכמה האמתית והידיעה השלמה אמנם תגיע לנו בדבר דבר מן העניינים

כשנדע הדבר ההוא בכל סבותיו הראשונות עד אשר נמע
אל סבותיו הקרובות אז יסודותיו הנה מן המבואר כי
בידיעה בענין הטבע והגשמי הטבעיים ראוי שנלך הדרך
הזאת ונבקש בה ידיעת הסבות ׳ וכבר נאמר במלאכת
ההגיון כי התחלות הלמודים במלאכות שני מינים אחד
מהם מה שיהיו הקודמות אצלנו קודמות במציאות כפי
מה שהם רוב הענינים בלמודיים ׳ והמופתים המחוברים
מאלו הם המופתים המוחלטים ׃ והשני שיהיו הקודמות
אצלנו בידיעה מאוחרות במציאות כפי מה שהם רוב
הענינים בזאת החכמה ׳ ומיני המופתים המחוברים מאלו
ההתחלות המתאחרות יקראו ראיות אבל כאשר הגיעו
לנו סבות הדבר במין הזה מן ההגעה הנה אפש שנשימם
גבולים אמצעיים בנתינת סבות קצת המשיגים והמקרים
והיו המופתים המחוברים מהם מופתי סבות לבד ואפשר
שיהיה זה זולת זה ׳ וזה במה שסבותיו ידועו לנו מתחלת
הענין והנה אפשר בקצת משיגי הדבר בזאת החכמה
שינתנו בו המציאות והסבה יחד וזה במעט ׳ המשל בזה
הבחורי הפעולות היותר שלמות יהיו באביב לפי שהחום
יותר חזק בזה הזמן ׳ ואמנם נתינת זה בכל מין ומין ובכל
סוג וסוג הנה זה ממה שאי אפשר כי סבות הדבר אשר
יתחייב מהם מציאותו הם הצורה והתכלית אמנם הצורה
לא יתאמת שתהיה ידועה והמין מוסכל ואולם התכלית
הנה אפש שיתאמת זה בו אלא כי תכליות המיני המיוחדי
אין דרך הידיעה האנושית על הרוב להשיגם ׳ ואולם
הפועל והחומר לא יתחייב מהם בהכרח מציאות המין ׃
ולזה עקר מה שבזאת החכמה יצטרך שיודע בחוש ואחר
כן יבוקש ידיעת סבותיו וידיעת סבות המקרים המשיגים
אותו ואולם אם אפשר באור מציאות קצת המיני בחכמה
הזאת בראי הנה זה ממה שאינו נמנע כמו מה שהתבאר
כי בכאן גשם כדוריי יקיף בכל מציאות התנועה בסבוב
וכמו מה שהתבאר מציאו האש בפעל בקבוב גלגל הירח
במציאו הפכ והו האר כי כאש נמצא ההפך האחד יתחייב
בהכרח

בהכר שימצ הפכו כי ההפ הפך להפ וגם כן אלו לא ימצ
ההפך לא יתקיים העולם הנה התבא בזה מדרגו האמתות
המגיעות בזאת החכמה ומיני המופתים הנעשים בה ׃
ואולם סדר הלמוד הנעשה בה הנה בעבור שאמנם
נתחיל מן הענינים אשר הם אצלנו יותר
ידועים בין שיהיו הם הידועי אצל הטבע או לא יהיו והיו
ההתחלות הכוללות יותר ידועות אצלנו בבקשה והיה
אפשר שנעמד עליהם במהירות מצד הכללות המגיע
אותם והיה הכולל תמיד אצלנו יותר ידוע מן המיוחד כי
ההרגשים אשר יתחדשו מתחלת הענין והדמיונים בלתי
נפרדים ולא נכרים ואין הענין אצל הטבע כן כי הידועים
אצל הטבע הם המיוחדים אשר מהם יעשו הדברי כענין
באומנות המעשיות היה מן המחוייב שנתחיל בעיון ב
בהתחלות הכוללות לענינים הטבעיים ונמשיכהו בעיון
במשיגים הכוללים להם וגם כן הנה המבוקשים המיוחדים
בכל נושא ונושא אמנם ישלמו בדרך הזאת מן הלמוד ר׳ל
שיהיו למבוקשים הכוללים נושאים כוללים ולמיוחדים
נושאים מיוחדים ואם לא לא יהיו ראשונים וכוללים להם
ונשואים מדרך מה הוא ואלו נכוין דרך משל לתת אחת
הסבות הכוללות לקצת הענינ המיוחדים כחומר הראשון
לצמחים או לאדם לא יהיו ההקדמות הלקוחות בזה מדרך
מה הוא ולא ראשונים כל שכן שיהיו מיוחדים ותהיה
הידיעה במין הזה ידיעה חסרה עם מה שיתחבר לזה מן
הכפל כי יתחייב שתכפל הסבה האחת במספר הדברים
אשר היא להם סבה ואלו הם הענינ ההכרחיים המצריכים
להחלק זאת המלאכה וזולתה אל חלקים כוללים וחלקיים
קצתם בלמוד קודם לקצת ובכאן התבאר כי כונת הספר
הזה הנקרא השמע הטבעי הוא העיון בסבות הכוללות
הראשונות למה שימצא בטבע מצד מה שהוא נמצא
בטבע ובמשיגים הכוללים לאלה הסבות ושהוא ראוי
שיונח תחלה למין הזה מן העיון כי בכאן ד׳ סבות יעמד
בהם הנמצאו הטבעיות על צד מה שיונח נושא המלאכה
למלאכה

למלאכה ולזה יאמר ארסטו׳ אין על בעל החכמ׳ הטבעית
שיתן מופת כי הטבע נמצא כמו שאין זה על בעל חכמה
מן החכמות אבל יציעהו הצעה בין שיהיה מבואר בעצמו
או שלא יהיה ואם נראה מדברי ארסט׳ ומי שנמשך אחריו
מן המפרשים כי מציאותו מבואר בנפשו זולתי אבן סינא
ובי המאמר המבאר לשמו הוא גדר והנה יבא המאמ׳ בזה
עם גדר הטבע׳ וארטו׳ כמו שאמרנו יגביל הטבע מה
הוא ואחרי כן יעלה מזה אל נתינת הסבות הראשונות
ויתן מזה מה שאפשר לו בזאת החכמ׳ והו׳ החמר הראשון
והמניע הרחוק ואולם הצורה הראשונ׳ והתכלית הראשון
הנה לא ימצא בסוג הזה מן העיון הקדמה מתיחסת נקנה
ממנה העמידה עליהם ולזה הניח העיון אל המלאכה
הכללית והיא הפילוסופיא הראשונ׳ ואמנם יעיין בחכמה
הזאת מהם בצורות הדברים המתנועעים והתכליות ה
הנמצאות להם מצד מה שהם מתנועעי׳ בחקירה בתכלית
האחרון לאדם במה שהו׳ נמצא חמרי כבר התבאר מזה
המאמ׳ מה נושא הספ׳ הזה ומה כונתו ומן הלמוד הנעשה
בו ומדרגתו והם הכללים המועילים ציורם אצל ידידת
המתלמד מן המלאכה ודריכתו בעיון בה׳ וארסטוטלס
התחיל תחלה בחקירה מן החמר הראשון בעבור שהוא
יותר מפורסם מכל הסבות והוא אשר כוון לתת אותה מי
שעבר מן הקודמים ונלך בזה על מנהגו׳

ונאמר כי השנוי בכלל וראשון שני מינים׳ אחד
מהם מה שיאמר בו שהוא נתהווה כך
וחזר כך ונשתנה כך ובכלל מה שיאמר בנושא והוא פרט
המקרה׳ והאחר מה שיאמר בו שהוא מתהווה ומשתנה
במוחלט והוא פרט העצם ואמנ׳ הראשון נראה הצטרכו
אל נושא אשר ילך ממנו דרך החמר ואולם פרט העצם
הנה יתבאר גם כן עם ההשתכלות הצטרכו אל נושא כי
לא יהיה דבר מלא דבר במוחלט ולא מאיזה דבר שהזדמן
כ״ש שיהיה מלא דבר במוחלט ורצוננו באמרנו בכאן לא
דבר מה שיורה עליו השלילה והוא ההעדר במוחלט׳

והנה

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

והנה נראה כי בכאן יחס עצמותי בין המתהווה ובין מה
שממנו יתהווה ואלו יהיה אפשר שיהי׳ איזה דבר שהזדמן
מאיזה דבר שהזדמן או מלא דבר במוחלט היה אמרנו
דרך משל בוורדיט שהוא יתהווה מן הנחשת כאמרנו מן
לא חכם יהיה חכם ומהלילה יהיה היום כלומר אחרי היות
האדם לא חכם יהיה חכם ובכלל הנה יהיה היחס הזה
הנלקח בהויה ביניהם׳ יחס במקרה׳ ואיזה הכרח מי יתן
וארע היה מביא אל הפסד הנחשת אצל הוית הוורדיט
זולת כי שני הדברים לא יתחברו יחד במקום אחד ואלו
היה זה בעבור שהם לא יתחברו היה זה יותר ראוי שיקרא
עקב משיקרא הויה וזה כלו הפך מה שיושכל ובכלל הנה
מן המבואר כי בכאן יחס עצמי בין הנחשת והוורדיט דרך
משל כי נאמר בוורדיט שהו׳ מתהווה מן הנחשת ושאחד
ממה שיעמד בו הוורדיט היא הנחשת אבל אנחנו כאשר
הצענו שהוא יתהווה מן הנחשת במה שהוא נחשת ורמוז
אליו היה זה גם כן יחס במקרה כי מהות הנחשת יסור
והדבר אשר הוא נמצא בו בפעל ורמוז אליו ומה שבו
יתקיים הדבר הנה ראוי שימצא בו על צד מה שימצאו
חלקי הגדר בנגדר ולזה יתחיי׳ בהכרח שיהיה בנחשת דרך
משל שני חלקים חלק סר שהוא צורתו והוא הדבר אשר
בו היה הנחשת נמצא בפעל וחלק נשאר והוא חמרי אבל
אנחנו כאשר הצענו זה החלק הנשאר נמצא בפעל ורמוז
אליו אחד במספר לא יהיה זה הויה כי אם השתנות ואולם
מציאת המתהווה ומה שממנו יתהווה אחד בסוג הנה
לא ימנע זה מונע בגשמות דרך משל ומה שדומה לו מן
העניינים המשתתפים להויות הנפסדות׳ ולא ג״כ הנחשת
בוורדיט נמצ׳ על צד מה שימצאו היסודו׳ בנמזג והמורכב
מהם ואם יהיה כמו זה גם כן יקרא הויה וזה כי זה המין
מן ההיולי אמנם ימצא בדברים אשר יתהוו יותר מדבר
אחד ואולם מציאות דמיון זה ההיולי בדברים אשר יתהוו
מדבר אחד הוא שקר כי מן השקר שיאמר כי האויר נמצא
באש כשיתהוה ממנו על צד מה שימצאו חלקי הסכנגבין

בסכנגבין ואולם איזו מציאות הוא כמו זה המציאות ר"ל
מציאות הדברים הנמזגים בנמזג הנה יתבאר בספ' ההויה
וההפסד וההפרש בין שתי ההויות כמו שאמרנו כי זה
הוית אחד מאחד וזה הוית אחד מרבים רוצה לו' כמו הוית
הסכנגבין מן החומץ והדבש הנה לפי אלו הדברים אשר
אמרנו יתחייב בהכרח שיונח כי בכאן נושא אחרון לכל
ההויו' הנפסדו' אין בו דבר מן הפעל ואין לו צורה מיוחדת
ושהוא בכח האפשרות לכל הצורות ושהוא איננו ערום
מצורה כלל כי אלו היה ערום מצורה היה מה שלא ימצא
נמצא ושהאפשרות והכח אין בנפש עצמו אבל הוא נושא
להם כי הכח והאפשרות ממה שיצטרך אל נושא וגם כן
אלו היה הכח בנפש עצמו ומהותו לא בהקש אל הצורה
היה בכח שיהיה בכח כי הכח ממה שיאמר בסמיכות ' וכן
יתבאר גם כן שהוא לא יוחד בו כח זולת כח ולא העדר
זולת העדר כי הוא אלו היה כן לא היה מקבל כל הצורות
והיה גם כן צריך אל נושא בו עמידתו וזה הוא ההפרש
בין החמר הראשון ובין החמר המיוחד לכל נמצא ונמצא
וממה שיראה גם כן בזאת הסבה שהיא בלתי מתהווה ולא
נפסדת כי היא אין לה נושא תתהוה ממנו ולא שתפסד
אליו האלהים אלא שיאמר זה דרך השאלה כמו שיאמר
כי הכד נשתנה חומץ כאשר נרצה בזה היין אשר בו וכן
גם כן יתבא' כי ההעדר הדבק בו זולת הכח וההכנה בפנים
מה כי הכח וההכנה תבא אל הנושא לאיזה עניין שיהיה
כאשר יקרה לו העדר הענין ההוא וההפרש בין ההעדר
וזה הנושא הראשון כי ההעדר כאשר נאמר בו שהוא
התחלה להויה הוא במקרה ואין כן החמר הראשו' כי הוא
נושא לצורה קיים בבא עליו צורה אחר צורה והעדר אחר
העדר וזהו אשר נעלם מן הראשוני' ונתערב להם ההיולי
בהעדר ובדרך הזאת יצויר והנה אפשר לציירו ביחס כמו
שאמר ארסטו' ושיחסו אל כל הצורות יחס העץ אל הארון
ובכלל יחס החמר המיוחד אל הצור' המיוחדת אבל היחס
הזה אשר בין העץ דרך משל והארון אינו מצד שהעץ
נמצא

נמצא בפעל אבל זה קרה לו וזה הוא ההפרש בין היחס
הזה ובין היחס הנמצא לצורות אל החמר הראשון כי הוא
יחס בין מה שבכח ובין מה שבפעל מבלתי שיקרה למה
שבכח שיהיה בו פעל כלל וזהו יחס גם כן בין מה שבכח
ובין מה שבפעל אבל קרה למה שבכח שנמצא שהו' דבר
מה בפעל ולזה היה מיוחד בצורה אחרת מן הצורות ולא
יוחד החמר הראשון בצורה כלל הנה מצאנו האמת
בזאת הסבה לפי מה שבטבעה שתודע והחסרון הנמצא
בציור המגיע ממנה הוא בעבורה לא בעבורנו ולזה מה
שנא' בספר המופת שהוא ראוי שלא יקצר על מה שלמטה
מן האמת בדברים אשר אפשר להגיע האמת בהם ואולם
בציור אין בו גבול אבל יתחלף כפי כל טבע וטבע וכל
סוג וסוג ובכאן התבאר כי כל הגשמים המשתנים בעצם
מורכבי' מחמר וצורה וזה כל מה שבזה המאמר הראשון
מן המאמרים המדעיים ביותר קצר שיהיה אפשר לנו :

המאמר השני

כונתו במאמר הזה לדבר בעניני אשר ילכו דרך
השרשים וההתחלות בזאת המלאכה וכל
מה שדבר בו במאמר הזה הוא מבואר בנפשו או כמבואר
בנפשו ואמנם יישיר בו אל הצד אשר יפול בו האמ' בדבר '
והתחיל ואמר כי הנמצאות מהן מלאכותיו' ומהם טבעיות
ומהם מה שייוחס אל המקרה ואל ההזדמן ' והמלאכותיות
מהם ככסא והדרגש ובכלל כל מה שהוא מפעל המלאכה
והטבעיות כבעלי חיים והצמחים וכל מה שהוא מפעל
הטבע והנה יראה כי הגשמים הטבעי' יובדלו מן הגשמים
המלאכותיי' הטבעיים הם אש' להם בנפש' התחלת תנועה
ומנוח' ורצוני בתנועם בכאן השנוי ובמנוח' העד' השנוי :
וענין אמרנו התחלת תנועה כלומר כי להם מעצמותם
שיעשו ושישתנו ויקבלו הפעלות : ואלו הנמצאות
הטבעיות אם שימצאו התחלות כל מיני השנויים באחד
מהם או ימצא קצת בקצת המשל בזה הבעל חיים הנה
הוא

הוא ימצא בו התחלות כל מיני השנויים הארבעה רוצה
לומר תנועת ההעתק והצמיחה וההשתנות וההויה
והחפסד ואין הענין בגשמים הפשוטים כן כמים והארץ
כי אלו לא תמצא להם תנועת הצמיחה וימצא להם שאר
השנויים: ואמנם הגשם השמימי הנה הוא יחשב כי
מיני השנויים נמנעים עליו זולת התנועה במקום ואיך
שיהיה הנה הוא נכנס בדברים הטבעיי לפי מה שרשמנו
אותם בו וכאשר היה זה כן הנה אם כן הטבע התחלה
וסבה אל מה שיתנועע בו וינוח הדבר אשר בו ראשון
ובעצמותו לא במקרה: ואמרנו ראשון ובעצמותו לא
במקרה כי בכאן דברים מלאכותיים התחלת תנועת בהם
במקרה: כרופא ירפא עצמו ואמנ׳ אמרנו ראשון כי בכאן
דברים מלאכותיים התחלת תנועתם בהם בלתי ראשון
בספינה יתנועע מנפש הספן ולזה אפשר באלו שיפרדו:
ואולם אם ימצא בהתחלות הטבעיות המניעו׳ מה שיהיה
אפשר שיפרד הנה זה אחד מהדברים שיחקור עליו בזאת
החכמה כי הנה יחשב כי הנפש המדברת זה ענינה וכן
אם אפשר שימצ׳ בהם מה שמניעו מחוץ כעניין בגשמים
המלאכותיים ואיך שיהי׳ הענין בזה הנה הו׳ בלתי מבואר
בכאן במה שהונח מזה הגדר וכן במה שיחקור עליו במה
שאחר זה אם כל מניע בכל אחד מן הענייניים הטבעיים
הוא זולת המתנועע או אם יש בכאן דבר יניע עצמותו
כל זה בלתי מזיק לזה הגדר רוצה לו׳ בידיעה הראשונה
במציאותו: כבר נראה בזה המאמר מה הוא הטבע במין
הזה מן ההראות אשר אי אפשר בכאן זולתם ומה הדברי׳
הטבעיים וכאשר היה הענין כן הנה אבן סינא חולק על
ההולכים באמרו כי זה הגדר בכאן לטבע בלתי מבואר
בנפשו ושבעל הפילוסופיא הראשונה הוא אשר ישתדל
באור זה: הנה הוא אם רצה בזה כי בעל הפילוסופיא
הראשונה ישתדל לבטל הדברים אשר יכינו בהם מניעת
מציאות הטבע ובכלל מניעת הדברים המבארי׳ המציאות
בנפשם הנה הוא כמו שאמר: ואם היה שרצה בזה כי
הטבע

הטבע מוסכל המציאות כמו שהוא נרא׳ ממאמרו ושבעל
החכמה האלהית יבא מופת מציאותו כבר טעה: וזה כי
הוא אם בא עליו מופת הנה בא עליו מופת מן הענינים
המתאחרים בזאת החכמה ר״ל חכמת הטבע: ואלו בא
עליו מופת בחכמה האלהית היה מתחייב שיבא עליו
המופת מענינים הם יותר קודמי׳ ממנו ויותר ידועי׳ אצלנו
וזה בלתי אפשר בו ואמנם נתינת סבותיו בחכמה האלהית
הנה זה אפשר בו אבל מציאות הטבע בדברים הטבעיים
מבואר המציאו׳ בנפשו על המין אשר אמרנו ובזה השעור
אשר היה אפשר בכאן ציורו: ופעולות אלו הדברים
הטבעיים כאשר יסודרו מאתו על השלמות נאמר שהם
על דרך הטבע ובטבע: וכבר יאמר זה שבטבע על יותר
כולל מן הדרך הטבעי והם המקרים המשיגים בעבור
החמר כאצבע הנוסף והדומה לו: ואולם שהצורה יותר
אמתית בשם הטבע מן החמר ושהוא יאמר על שניהם
בקדימה ואיחור הנה זה נראה כי הנמצאות הטבעיות
אמנה הם מה שהם ברורה והיא אשר תיחד נמצא נמצא
בהגיעה לנמצ׳ יסודרו מאתופעלותיו המיוחדת בו ואולם
החמר הוא משותף וגם כן הנה כמו שתאמר בדבר שהוא
מלאכותי במלאכה כן נאמר בו שהוא טבעי בטבע ורצננו
בכאן הענין אשר נרצה אותו במלאכה הצורה: וכן
יתבאר גם כן כי בעל החכמה הזאת יעיין בשניהם כמו
שיעיין הרופא בבריאות ובנושא הבריאות ובכלל הנה
הענין בזאת המלאכה העיונית כענין במלאכו׳ המעשיות
אבל כי עיון בעל זאת החכמה בחמר בעבור הצורה ועיונו
בצורה אמנם הוא מאשר היא בחמר ובלתי נפרד׳ במאמר
כל שכן במציאות: וכן יעיין גם כן בכל הסבות הנשארות
כי הם כאשר יראו החמר והצורה יראו הפועל והתכלית
בפנים מה כל שכן כי הפועל והתכלית והצורה ברוב אלו
הדברים הטבעיים אחרים במין וזה במה שיתהוה מסוגו:
ובהראות החמר בגדרים הנעשים בזאת המלאכה יתבאר
ההפרש בין עיון בעל זאת החכמ׳ ועיון בעל זאת החכמה
הלמודית

הוא ימצא בו התחלות כל מיני השנויים הארבעה רוצה
לומר תנועת ההעתק והצמיחה וההשתנות והחויה
והחפסד ואין הענין בגשמים הפשוטים כן כמים והארץ
כי אלו לא תמצא להם תנועת הצמיחה ומצא להם שאר
השנויים: ואמנם הגשם השמימי הנה הוא יחשב כי
מיני השנויים נמנעים עליו זולת התנועה במקום ואיך
שיהיה הנה הוא נכנס בדברים הטבעיי לפי מה שרשמנו
אותם בו וכאשר היה זה כן הנה אם כן הטבע התחלה
וסבה אל מה שיתנועע בו וינוח הדבר אשר בו ראשון
ובעצמותו לא במקרה: ואמרנו ראשון ובעצמותו לא
במקרה כי בכאן ו ברים מלאכותיים התחלת תנועת בהם
במקרה: כרופא ירפא עצמו ואמנ אמרנו ראשון כי בכאן
דברים מלאכותיים התחלת תנועתם בהם בלתי ראשון
בספינה יתנועע מנפש הספן ולזה אפשר באלו שיפרדו:
ואולם אם ימצא בהתחלות הטבעיות המניעו מה שיהיה
אפשר שיפרד הנה זה אחד מהדברים שיחקור עליו בזאת
החכמה כי הנה יחשב כי הנפש המדברת זה ענינה וכן
אם אפשר שימצ בהם מה שמניעו מחוץ כעניין בגשמים
המלאכותיים ואיך שיהי הענין בזה הנה הו בלתי מבואר
בכאן במה שהונח מזה הגדר וכן במה שיחקור עליו במה
שאחר זה אם כל מניע בכל אחד מן העניינים הטבעיים
הוא זולת המתנועע או אם יש בכאן דבר יניע עצמותו
כל זה בלתי מזיק לזה הגדר רוצה לו בידיעה הראשונה
במציאותו: כבר נראה בזה המאמר מה הוא הטבע במין
הזה מן ההראות אשר אי אפשר בכאן זולתם ומה הדברי
הטבעיים וכאשר היה הענין כן הנה אבן סינא חולק על
ההולכים באמרו כי זה הגדר בכאן לטבע בלתי מבואר
בנפשו ושבעל הפילוסופיא הראשונה הוא אשר ישתדל
באור זה: הנה הוא אם רצה בזה כי בעל הפילוסופיא
הראשונה ישתדל לבטל הדברים אשר יכינו בהם מניעת
מציאות הטבע ובכלל מניעת הדברים המבארי המציאות
בנפשם הנה הוא כמו שאמר: ואם היה שרצה בזה כי
הטבע

הטבע מוסכל המציאות כמו שהוא נרא ממאמרו ושבעל
החכמה האלהית יבא מופת מציאותו כבר טעה: וזה כי
הוא אם בא עליו מופת הנה בא עליו מופת מן הענינים
המתאחרים בזאת החכמה ר"ל חכמת הטבע: ואלו בא
עליו מופת בחכמה האלהית היה מתחייב שיבא עליו
המופת מענינים הם יותר קודמי ממנו ויותר ידועי אצלנו
וזה בלתי אפשר בו ואמנם נתינת סבותיו בחכמה האלהית
הנה זה אפשר בו אבל מציאות הטבע בדברים הטבעיים
מבואר המציאו בנפשו על המין אשר אמרנו ובזה השעור
אשר היה אפשר בכאן ציורו: ופעולות אלו הדברים
הטבעיים כאשר יסודרו מאתו על השלמות נאמר שהם
על דרך הטבע וכטבע: וכבר יאמר זה שבטבע על יותר
כולל מן הדרך הטבעי והם המקרים המשיגים בעבור
החמר כאצבע הנוסף והדומה לו: ואולם שהצורה יותר
אמתית בשם הטבע מן החמר ושהוא יאמר על שניהם
בקדימה ואיחור הנה זה נראה כי הנמצאות הטבעיות
אמנה הם מה שהם ברורה והיא אשר תיחד נמצא נמצא
בהגיעה לנמצ יסודרו מאתופעלותיו המיוחדת בו ואולם
החמר הוא משותף וגם כן הנה כמו שתאמר בדבר שהוא
מלאכותי במלאכה כן נאמר בו שהוא טבעי בטבע ורצננו
בכאן הענין אשר נרצה אותו במלאכה הצורה: וכן
יתבאר גם כן כי בעל החכמה הזאת יעיין בשניהם כמו
שיעיין הרופא בבריאות ובנושא הבריאות ובכלל הנה
הענין בזאת המלאכה העיונית כענין במלאכו המעשיות
אבל כי עיון בעל זאת החכמה בחמר בעבור הצורה ועיונו
בצורה אמנם הוא מאשר היא בחמר ובלתי נפרד במאמר
כל שכן במציאות: וכן יעיין גם כן בכל הסבות הנשארות
כי הם כאשר יראו החמר והצורה יראו הפועל והתכלית
בפנים מה כל שכן כי הפועל והתכלית והצורה ברוב אלו
הדברים הטבעיים אחרים במין וזה במה שיתהוה מסוגו:
ובהראות החמר בגדרים הנעשים בזאת המלאכה יתבאר
ההפרש בין עיון בעל זאת החכמ ועיון בעל זאת החכמה
הלמודית

הלמודית וזה כי שניהם ואם היו יעיינו בגשמים
בשטחים וחקוים ובנקודות הנה הלמודי יעיין
בהם כאשר הם משוללים מן החמר ונפרדי׳ מהם במאמר
כי היה בלתי נראה בגדרי אלו הדברים החמר כאש׳ נלקחו
במה שהם גשמים ושטחים וקוים וזהו אשר הטע׳ אנשים
וחשבו שהם נפרדים במציאות׳ ואולם בעל החכמה
הטבעית הנה הוא יעיין באלו גם כן מאשר הם בחמר
ובכלל אמנם יעיין בשטחים ובקוים מאשר הם תכלית
גשמים מתנועעים וחמריים וזה מבואר במה שהיה מן
הלמודי יותר קרוב אל החכמה הטבעית כקו אשר יעשהו
בעל חכמת המבטים כי הוא לא יעשה הקו במוחלט אבל
קו ניצוצי זכן היחסים המספרים אשר יעשה אותם בעל
חכמת הנגונים הנה הוא יעש׳ אותם מאש׳ הם יחסי קולות
מוחשים׳ ובכלל הנה החמר יראה במה שהיה יותר
קרוב אל החכמה הטבעית ויהיה להם יתרון בזה לפי
מדרגתם בקרוב וברוחק אבל בשום ענין הנה לא יראה
החמר באלו בהראותו בזאת החכמה ולזה כאשר ישתתפו
במבוקש אח׳ וכונו שיתנו בו מופת סבה ומציאו׳ או מופת
סבה לבד היו נותנים אותו משני צדדים מתחלפים כבעל
חכמת הכוכבים כאשר יתן הסבה בכדורי׳ הגשם השמימי
דרך משל ובעל החכמה הזאת הנ׳ אחד מהם יאמר שהוא
אמנם היה בתאר הזה בעבור שהוא לא בבד ולא קל או
בעבור שהוא אש ומה שדומה לזה ממה שאפשר שיסברו
בו בחכמה הזאת׃ והשני יאמר שהוא אמנם היה כן כי
הקוים אשר יצאו ממרכזו אל מקיפו שוים או בעבו׳ שהוא
יראה בו דבר קיים כמו הקוטב ובעבור שהו׳ כמו שאמרנו
יראה באלו הנמצאות כי יש להם פועל ותכלית אולם
הפועל אשר מחוץ הנה הענין בו מבואר כמו המהוות
והמצמיח והמשנה ואולם המניע במקום הנה בו מקום
עיון כמו שאמרנו כי הנה יחשב שיש בכאן דברים יניעו
עצמותם ושהמניע בהם הוא המתנועע ואולם הסב׳ אשר
היא התכלית הנה במציאותה ספקות בבר שפט אותם
ארסטו׳

ארסטו׳ אבל שהוא יראה אצל החקיר׳ כי כל מה שיעשהו
הטבע אמנם יעשהו לצורך דבר מה ושהתכלית הראשון
בהויה היא הצורה׳ ואולם התכליות השניות הנה אינם
הצורה אבל אלה יחקור עליהם בזולת החכמה הזא׳ ולזה
מה שיאמר ארסטוט׳ שהטבע לא יעשה דבר לבטלה
והאומנות בזה והטבע אחד אבל הטבע יותר אמתי בזה
כי האומנות מתאחרת ממנו ומתיחסת לו ולולא כי הטבע
יעשה לצרך דבר מן הדברים היה מה שיתחדש מאתו
יתחדש במעט לא על הרוב ובכלל הנה היו מסתלקות
הסבות הנשארות כי הסבות השלש׳ ימשכו אחר התכלית
בהכרח ויתחייב מציאותם מאתו ולזה הקודם שייוחס
ההכרח בשאר הסבות אל התכלית לא אל החמר כמו
שהיו רואים רבים מן הקודמים הטבעיים ואמנ׳ קרה להם
זה בעבור שהם לא עמדו על הסבה אשר היא התכלית
ובכלל הנה ראוי שידוע כי העניין בדברים הטבעיים
כענין בדברים המלאכותיים וכמו שהלבנה והאבן אמנם
נמצאו בבית בהכרח לצרך צורת הבית כן החמ׳ והדברים
החמריים אמנם נמצאו בעבור הצורה וזה נראה אצל
ההשתכלות כי היא היתה התכלי׳ הראשון בהויה ואלו
היתה הצורה בכאן מהכר׳ החמר לא היה בכאן פועל כמו
שיחשבו זה רבי׳ מן הקודמי׳ הטבעיים והי׳ התחלת הדברי׳
הטבעיים במקרה הנה כבר התבאר מזה המאמר כי בכאן
ארבע סבות על צד ההיישרה לא על צד מופת ושבעל
החכמה הטבעית יבקש שיתן אותם בנמצא נמצא ולא
יקצר על הקרובות מהם בלתי שידע קודם הרחוקות
המשותפות וזה במה שאפשר לו מהם בחכמה הזאת והוא
החמר הראשון והמניע הרחוק כי היה אחד מאלו השנים
הוא הסבה הרחוקה בהנעה והאחר בהתנועעו׳ וההפעלות
ושניהם שני צדדי התנאי הלקוח בעיון בעל החכמ׳ הזאת
בנמצאות ואין כן הצורה הראשונה והתכלי׳ הראשון ולזה
לא תהיה נתינת שניהם בחכמה הזאת׳ והפלא מן אבן
סינא כאשר יאמר שהוא ראוי על בעל החכמה הזאת
שקיבל

הסנהדרין

משנה א

הדיינים שהיו יושבין בלשכת הגזית היו יושבין
כחצי עיגול כדי שיהו רואין את פניהם. ומניין
שהיו יושבין בלשכת הגזית שנאמר שבעה שבעה
פעמים (שיר השירים ה, יא) ואין שבעה אלא לשון
חכמה שנאמר חכמות בנתה ביתה (משלי ט, א)
ואין בית אלא לשכה שנאמר ובתים מלאים כל טוב
(דברים ו, יא) ואין גזית אלא לשון חכמה שנאמר
ואת כל הגזית והבדולח (מלכים א ז, ט) ואין
בדולח אלא לשון חכמה שנאמר ובדולח יקר הוא
(בראשית ב, יב) ואין יקר אלא לשון חכמה שנאמר
ויקר תתן לו (שמואל ב ג, לג) ואין לשכה אלא
מקום שהיו חכמים יושבין ועוסקין בתורה שנאמר
ובתים מלאים כל טוב (דברים ו, יא) ואין כל טוב
אלא תורה שנאמר כי לקח טוב נתתי לכם תורתי
(משלי ד, ב) ואין לשכת הגזית אלא מקום שהיו
יושבין ועוסקין בתורה שנאמר ואת כל הגזית
והבדולח (מלכים א ז, ט) ואין בדולח אלא לשון
חכמה שנאמר ובדולח יקר הוא (בראשית ב, יב)
ואין יקר אלא לשון חכמה שנאמר ויקר תתן לו
(שמואל ב ג, לג) ואין לשכת הגזית אלא מקום
שהיו

שתחלת הענין שהוא אצל החקירה על המקום מה הוא
תחלק הבקשה תחלה אליו ואל התכלית המקיף איזה
משניהם הוא המקום על צד מה שתתחלק הבקשה אל
חלקי הסתירה בטבע ולזה הראוי לפי כונתנו שנזכרהו
אצל החקירה על המקום ונתחיל לפי פנחנו מן המאמר
בתנועה ; ונאמר כי גדר התנועה ואם הית׳ הבנתו קשה
לפי מה שיאמר ארסטו׳ הנה הוא מן הגדרים הנתונים
באחת מן השתי דרכים הנזכרים באנאליטיקא השנית
רוצה לומר דרך החלוקה או דרך ההרכב׳ ובכלם הנה אין
כו דבר ילך דרך התחלת מופת ותולדת מופת ואין כל
חלקיו מוסכלי המציאות לתמעה עד שתהיה תולד׳ מופת
ולזה הנאות שנלך בהוצאת רעלומתה דרך החלוקה
ונאמר כי כבר יראה גם כן שאנחנו לא נוכל להכניסה
תחת סוג אחד בעינו מן הסוגים העשרה אבל נמצאת
במין הוא הנקראת תנועת ההעתק ובאיכות והוא הנקרא
השתנות ובכמות והוא הנקרא גדול וחסרון ׳ונציע בכאן
גם כן כי הנקרא בעצם הויה והפסד תנועה עד שיבואר
זה במה שאחר זה ואם היה ממה שיראה מעניינה שהיא
ממת שיאמר בנושא לא על נושא אבל נניח הענין בכאן
לפי מה שיציעהו ארסטוטלוס שהיא תנועה ולפי מה
שהוא המפורסם מענינם עד אחר זה וכאשר נראה שהיא
נכנסת תחת מאמר יותר מאחד הנה הוא מבואר כי סוגה
העליון הוא הנמצא ובעבור שהנמצא במה שהוא נמצא
יחלק אל מה שהוא בפעל והשלמו׳ הגמור ואל מה שהוא
בכח והאפשרות הפשוט ואל מה שהוא ממוצע בין שניהם
והוא כמחובר ממה שהוא בשלמות וממה שהוא בכח
כבר לקח מכל אחד בחלק שוה וזאת החלוקה היא אשר
היתה נעלמת מן הקודמים אצל העיון בענין התנועה
ובעבור זה נסתר מהם גדרה ומבואר עם מעט השתכלות
כי התנועה נכנסת תחת הסוג הזה הממוצע ושהיא
משתנה עליו ולזה גדר אותה ארסטוטלוס בשהיא שלמות

מה שבכח מצד מה שהוא בכח ׳ואמנם התנה בו מצד
מה שהוא בכח בעבור שהוא הבדל התנועה המיוחד אשר
ישמור מציאותה על צד מה שישמרו הבדלי הנמצאות
מציאותם כי השלמות כאשר אמרנו שני מינים אם
שלמות גמור לא יהיה בו דבר מן הכח כלל והוא תכלית
התנועה אשר כשתשיגהו נסתרה ונפסדה וזה כמו הלבן
יתנועע עד אשר ישוב שחור והנחשת יתנועע עד אשר
ישוב שחור כיור או שלמות ישמור מה שבכח ולא ימצא
כי אם במציאות הכח מחוברת בו והענין הזה הוא הנקרא
תנועה ולזה כבר יראה כי התנועה מן הענינים המתדבקי׳
כי היא כאשר עמדה ויעויין ממנה חלק שיהיה אפשר
ש יורמז אליו הנה כבר בטל הבדלה המיוחד בה ונמצא
המין האחר מן השלמות הפשוט ואם התנועע אחר כן
הנה זה מצד מה שיש לה כח אחרת ובכלל היא תנועה
אחרת ומבואר אחר שהיה סוגה הנמצא כי זה הגדר מן
הגדרים המסופקים ושהוא מן המינים המסופקים ממה
שיאמר בקודם ואחור ׳וכל שכן כאשר נמצא בכל
סוג שני מינים מן השנוי מתנגדים וזה כמו ההוי׳ וההפסד
בעצ׳ והגדול והחסרון בכמות וההתלבן ושוב שחו׳ באיכות
ומה שהוא מן הגדרים זה דרכו הנה לא יספיק ממנו
בזאת הידיעה מבלתי שיאמר בענין ענין ממה שתחתיו
ביחוד ולזה הנה יאמר במה שאחר זה בסוג סוג מסוגי
התנועה אמנם תנועת ההעתק בספר השמים והעולם
והגדול והחסרון וההויה וההפסד וההשתנות בספ׳ ההויה
וההפסד אבל יספיק בכאן מידיעתם זה השיעור מן הציור
כי היתה הכונה בספר הזה הדבור בדברים הכוללי׳ ׳הנה
כבר התבאר מזה מה הוא התנועה במוחלט והית׳ דרכנו
אל לקיחת גדרה מן הנשואים העצמיים המיוחסים לה
אשר הם חלקי גדרה ׳ הנה אפש׳ שנבאר זה על צד אחר
דברי ורצוני בדברי המאמרים הצודקים הכוללים אשר
אינם ביחוד ולא מיוחסים ׳וזה כי הנה יראה כי לדברים
כלם טבעיים היו או מלאכותיים שתי שלמויות שלמות

שיהיה עליו סכנה אחר ויהיה הוא שיהיה מרכיב על חברו ויהיה
הוא שיהיה מרכיב על חברו ויהיה אחר שיהיה מרכיב עלי

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי כל מקום שנאמר בו ויהי בימי פלוני ופלוני הוא מתחלת הקריאה

שיהיו מיני המקום אין להם תכלית ויהי׳ בעבור זה מיני
התנועו׳ אין להם תכלי׳ כי חלוף מיני התנועו׳ ותכליותיהם
הו׳ אשר העמידנו על חלוף מיני האנה והתנועו׳ הפשוטו׳
כמו שנאמר שלש אם אל האמצע ואם מן האמצע ואם
סביב האמצע אמנם השנים מהם הנה נראה מציאותם
לאש ולארץ ואמנם אשר סביב האמצע הנה יתבאר
שהיא נמצאת לגשם כדורי פשוט וזת בספר השמים
והעולם ובכלל הנה לא יראה מן החלוקה בשכל שיש
בכאן תנועות פשוטות זולתי אלה השלש בין שהיה לכל
תנועה מאלו גשם פשוט או לא יהיה וכאשר הנחנו גשם
פשוט התחייב בהכרח שיתנועע באחת מאלו התנועות
הנה הגשמים הפשוטים אם כן יש להם תכלית בהכרח
והמורכב ממה שיש לו תכלית ואולם שהוא בלתי אפשר
שיונח זה הגשם אשר אין לו תכלית מורכב מפשוטים
שאין להם תכלי׳ למספרם באיש ואם היו יש להם תכלית
במין הנה יתבאר זה בספר השמים והעולם כי הוא ממה
שיתבאר שם שהוא אי אפשר שימצא מחלקי העולם
שנים באיש והנה אפשר שנבאר זה בצד הדברי הקודם
והוא כי כאשר הנחנו הגשם מורכב מגשמי׳ שאין תכלית
למספרם באיש היה זה או במין התחייב שימצ׳ גדל שאין
תכלית לו בפעל כי הנה יתחייב שיהיו החלקים אשר
הורכב מהם הגשם שאין לו תכלית מתמששים ואם לא
לא יהיה המורכב מהם מורכב ׳ ואם תאמר הנה אפשר
שימצאו גשמי׳ אין להם תכלית במספר בלתי מתמששים
כפי מה שהי׳ סובר אנכסאגוריש בערוב הנה אלו הגשמים
יתחיי׳ בהכרח כאשר הונחו אח׳ במין שיתחברו ויתמששו
ויתנועעו אל אנה אחד וגם כן הנה ימצאו ברחק שאין לו
תכלית ואם הונחו שאין להם תכלית במין יתחייב השקר
הקודם הנה נראה מזה שלא ימצא גשם שאין לו תכלית
לא מורכב ולא פשוט וזה שכוננו אותו ׳

ואולם מה שיאמר בו שאין תכלית לו בכח והו׳ אשר
ימצ׳ דבר חו׳ ממנו בכמות תמיד זה אם בשכל
כהחלק השעור אל לא תכלית או במציאות כתנוע׳ והזמן
וההויה

וההויה והחפסד ושאר מה שיאמר שאין לו תכלית מן
האופני׳ אשר מנינו אותם הנה הוא אפשר המציאות ומה
שנמנ׳ מאותם החלוקי׳ הנה אינו נמנע מן הצד הזה אבל
מצד אחר שיתבא׳ במה שאחר זה כי המצ׳ הזמן והתנוע
בעלי תכלית מא׳ מב׳ קצותיו ובלתי בעלי תכלי׳ מן הקצה
הא׳ הנה זה נמנע אצל ארסטו׳ אם היה כבר חשבו רבים
כי מציאות מה שאין תכלית לו בזמן והתנוע׳ אפשר בכח
בעתיד ונמנע בעובר ואחזו בזה בטענות פחותות ׳ מהם
שהם אמרו כי מה שנפל בזמן העובר הנה כבר נמצ׳ ויצא
אל הפעל ודינו דין מה שבפעל ומה שבפועל בעל תכלית
אב׳ היה בזמן העובר בעל תכלית וזאת ההטעאה מבואר
וזה כי בעל זאת ההנח׳ לא יניח שנפלו בזמן העובר דברי
אין תכלית להם ואולם הניח שהו׳ כבר נפלו בזמן העובר
דברים שיש תכלית להם ולפני אותם הדברים דברים וזה
אל לא תכלית והבדל גדול בין שנניח מה שאין תכלי׳ לו
בדברים בנפש׳ או בהיו׳ קצתם לפני קצת כמו שיש הבדל
גדול בין שיונ׳ שהשעו׳ יחלק אל שעורי׳ אין תכלי׳ למספרם
או שיונ׳ מה שאין תכלי׳ לו בחלוק לא בשעורי׳ בעצמם כי
הא׳ נמנע והא׳ אפשר וג׳ כ הנה מה שנכנס במציאו׳ בזמן
העובר כבר נשלם ומה שנשלם כבר התחיל ׳ ואולם מה
שאין לו התחלה הנה אין לו סוף וכאשר הונח כי הזמן
העובר אין לו התחלה לא יצדק עליו שהו׳ נכנס במציאו׳
ויהיה לו סוף וכן מה שאין תכלי׳ לו אין לו התחלה ולזה
מי שיאמר כי הזמן אפשר שיהיה בלתי בעל תכלי׳ בעתיד
ולא יהיה אפשר שיהיה בלתי בעל תכלית בעבר לא
יתחייב השרש הידוע בנפשו בזה והוא כי מה שאין לו
התחלה אין תכלי׳ לו ומה שאין תכלית לו אין לו התחלה
ובזה יותר הספק אשר יאמרו בו שהוא אם היו התנועות
אשר בחדש המתאחר יותר מן התנועות אשר [illegible]
הקודם והתנועות יש להם תכלית הנה הפחות והיתר
אמנם יצדק על מה שיש לו התחלה ואמנם מה שאין לו
התחל׳ אין בו לא פחו׳ ולא יות׳ כענין במה שאין לו תכלי׳
מהם שהם ישימו אותם החדושים המונחים שאין להם

שנות הגיעה הזמן הזה. ואמר
כמו שהיה הזמן ההוא זמן הנבואה
ואמר כי אותות יהיו הנביאים
ויאמר שהיו הנביאים בזמן ההוא
מתנבאים ומגידים העתידות
ומודיעים אותם לבני אדם
ומראים אותות ומופתים
ומחדשים דברים שלא היו
מעולם ולא נמצאו בזמן
אחר מהנביאים שהיו
אחריהם. ואמר כי הזמן
ההוא יהיה זמן שיהיו
בו אותות ומופתים
ומחדשים דברים שלא
היו מעולם ולא נמצאו
בזמן אחר מהנביאים
שהיו אחריהם. ואמר
כי הזמן ההוא יהיה
זמן שיהיו בו אותות
ומופתים ומחדשים
דברים שלא היו

המאמר הרביעי

זה המאמר יכלול הדבור במקום והרקות והזמן
ונתחיל הדבור במקום כפי מנהגו ונאמ׳ אמנם
שהמקום דבר נמצ׳ הנה זה מבוא בנפשו בי׳ הנה נראה כי
בבאן נשואים עצמיים לא יאותו כי אם בנמצא כאמרנו
שהמקו ממנו למעלה וממנו למטה והוא אשר אליו יעתקו
הגשמים בטב ויגוחו בו ושהו מקיף את העומד בו ושהוא
נבדל מן העומד בו ושהו אינו יות׳ גדול ולא ינתר קטן מן
העומד בו׳ ואמנ׳ החקיר בבאן ממה זה הוא ואנחנו נעיין
בו מאלו הנשואי העצמי ונבין בהם מה שינש׳ אלא מצד מה
שהו חלק מהות לו ואם הברנוהו הדרכנוהו דרך התחלת
מופ׳ ושמנו החלק האחרון מחלקי הגד׳ אם לא יהי׳ מבואר
בנפשו והי׳ ממה שאפשר באורו בחלק הראשון ילך דרך
תולד׳ ומופ׳ ונאמר כי אנחנו כאשר השתכלנו הנשואים
הראשוני׳ אשר מנינו אות׳ למקו׳ לא נמצ׳ בהם דבר מיוחד
ינש׳ עליו מדר׳ מה שהו׳ חלק מהות אלא אמרנו בו שהוא
מקיף בי מעלה ומטה מהבדליו המחלקים לא מהבדליו
המעמידים וידמה שיהיה הבדלו המעמיד שהוא מקיף
וכאשר הוסתכל זה מעט השתכלות יראה מבלתי אמצעי
כי המקיף במה שהו׳ מקיף הוא תכלי׳ הגשם הקרו׳ המיוחד
אשר מחוץ וזה כשהשתנה במקיף שיהיה זולת ושיהיה
מיוחד כי האנה כמו שנ׳ ממנו מה שיאמר בקוד׳ ובמאוחר
והבקש׳ בבאן אמנם הו׳ מן האנ׳ האמתי לא על המשותף
כי ראובן דרך משל אמנם הוא בבית בעבור שהוא
בקבוב האויר והוא בהיכל בעבור שהוא בבית עד שייוחס
במציאותו אל העולם ואפקיו בעבו׳ היותו במקומו הראשון
וכאשר היה זה כן ונשתנה סדר המופת הזה היה גדר
המקום שהוא התכלית המקיף ומהנה יראה כי המקום
אינו הפנוי והרוחק אשר בין התכלית המקיפות אשר היה
אפש׳ פרידתו אצל אנשים והו׳ אשר יורו עליו בשם הרקות
כי מה שהי׳ זה דרכו אינו במקיף אבל אם הי׳ זה אפש׳ ר׳ל
מציאות רחק נפרד הנה זה מקרה למקום וג׳ב הנה אפשר
שיבואר

שיבואר במופת מציאות זה הגדר בכלל במופת מוחלט
והגדר אשר יתחבר מזה המופ׳ הוא יות׳ שלם בכל הגדרים
והוא אשר יקרא ארסטו׳ באמת מופת משתנה במצב כי
ממנו ידע מהות הדבר בנפשו והוא כי המקום הוא אשר
יעתקו הגשמים אליו על צד התשוקה כאשר היו חו׳ ממנו
ויגוחו בו כאשר השיגוהו על צד הערבות והדמיון ומה
שהוא בתאר הזה הנה הוא תכלית גשם מקיף וכאשר
הומר סדר המופת הזה היה גדר המקום השלם שהוא
התכלית המקיף יהיה בו שלמות לגשמים המתנועעים
תכלית תנועתם וידמה שיהיו אלו הבאורים אמנם ישתנו
על הגשמים המתנועעים תנועת היושר לבד׳ הנה אלו
הדרכים אשר אפשר שיתבא בהם כי המקום הו׳ התכלית
המקיף מכלתי שיקרה לבטול מה שיורה עליו שם הרקות
והוא המאמר ברחק נבדל אבל בעבור שהיה הדעת הזה
ממה שאפשר שיפול עליו המחשבה תחלה אצל העיון
במקום ויהיה הבקש׳ בו תחלה כאלו הוא יחלק אל התכלית
והפנוי על צד מה שיחלק הבקשה אל חלקי הסתירה בכל
הבקשו׳ היה מן המחויי׳ שנשיסהו אח׳ מן הקצו׳ המונחים
בהקש תנאי מתחלק ונשים הקצוות האחרות מה שיחשב
בהם שהם גם כן מקום ובכלל זה שיפול עליו במחשבה
תחלה כי לא ימצא בבאן למקום סותרים בטבע׳

ונאמר כי אשר יפול עליו המחשב׳ מכל מה שיאמר
עליו כי יש דבר בדבר הוא ד׳ דברים אח׳ מהם
כצורה בהיולי כמו אמרנו המיחם בנחושת והב׳ כהיולי
בצורה כמו אמרנו העצים בכסא׳ והשלישי והוא היותר
מפורס׳ כאמרנו המים בכיור וזה אפשר שיובן על ב׳ מינים
אחד מהם שיהיו המים בפנוי והרח׳ אשר בין תכלי׳ הכלי
על שיהיה הרחק נפרד והאחר שיהיו המים בתכלי׳ הכלי
ואי אפשר שיהיה שם רחק נפרד כלל הנה אלו הפנים
הארבעה אשר אפשר שיפול עליהם המחשבה כשהדבר
ייוחס אל המקום באחד מהם והוא נראה שהוא אי אפשר
שיאמר כי הדבר במקום בשום פנים זולת אמרנו המים
בתכלית

בתכלית הכלי׳ אולם החלק הראשון והוא שיהיה הדבר
בעורה בהיולי ויתי׳ המקו׳ לפי זה היולי המנעות זה מבואר
בנפשו שאם כן היה ההעתק הזה והפסד וכן העני׳ בחלק
הב׳ ואשר הוא שיותר החקירה עליו הנה הוא התכלית
והרחק ונאמר שהוא כאשר הנחנו מרחקים נפרדים זולת
מרחק הגשם העומד במקום בין שהיו אלו המרחקי׳ ממה
שאפש׳ בהם שיתרוקנו מגשם לפי דרך מי שיאמ׳ במציאו׳
הרקות במוחלט או לא יהיה אפשר זה בהם אבל אמנם
ימצאו תמיד עם הגשמי׳ ומחוברים בהם אלא שהם מרחקי׳
עומדים בעצמו׳ זולת מרחקי הגשם העומד במקו׳ התחייב
להנחה הזאת שקרים רבים מהם שהוא אם היה אפשר
שימצ׳ המרחק בפעל רק מגשם ובזולת חמר הנה יהי׳ אפש׳
ג׳כ בנקודה זה כי יחס הנקודה אל הקו הוא יחס הקו אל
השטח והשטח אל הגשם וזה יתחיי׳ בה בהכרח כאשר נפרד
הגשם מן המרחקים אשר הוא מתחלק אליהם והם לקוחי׳
בגדרו בצד מה שיפרד השטח מן הגשם וכאשר נבדל
השטח מן הגשם שיפרד הקו מן השטח וכאשר נבדל הקו
שתפרד הנקודה והנקודה כמו שנ׳ הוא תכלית הקו הנה
אפשר לפי ההנחה הזאת בתכליות שיפרדו מן הדבר אשר
הם תכלית אליו ואיך יהיה זה המציאות להם אמנם הוא
בצרוף הזה ואלו המרחקי׳ אמנם אפש׳ בהם שיפרדו במאמר
כאשר ילקחו מצד שהם עצמיות לא מאשר הם תכליות
כמו שיקחם בעל השעורים ויפשיטם במחשבה ויאמר
בגדר הנקודה דרך משל שהוא דבר אין חלק לה וכן יעשה
בשאר כי הנה לא יראה זה בהם כאשר יעויינו בצד הזה
חמר כלל ואמנם יראה זה בהם כאשר ילקחו מאשר הם
תכליות גשמי׳ טבעיים והוא הצד אשר יעויין בהם בחכמה
הזאת ולזה טעו רבים והשכו כי כל מה שנפרד במאמר
הוא נפרד במציאות ואמרו כי המספרים והשעורים נפרדים
והנה נחקור על זה במה שאחר הטבע והנ׳ אפשר שנבאר
זה הענין בפנים אחרים וזה כי הגשמי׳ אמנם יחולו במקום
מרחקיהם לא במקריהם ואמנ׳ נמנע בשני גשמי׳ שיחול

יחד

יחד במקום א׳ לא מצד שזה לבן וזה שחור דרך משל אבל
מצד המנעות הכנס המרחקים קצתם בקצת ולזה לא ישוה
בדבוק בעל השעורים הגשמים במופתיו וישוה הקוים
והשטחים כי החשואה בדבוק אמנ׳ תהיה אפשר במתחלק
מצד שהוא בלתי מתחלק ולזה לא יהיה אפשר בגשם כלל
שישתוה בדבוק באשר יהיה מתחלק בכל מרחקיו ואלו היה
אפשר בגשמים שישתוו בדבוק קצתם על קצת היה הענין
כמו שיאמר ארסטו׳ שיהיה אפשר בשמים שיכנסו אם כן
הוא בגוף דוחק וזה שהוא היה אפשר שתחלק איזה גשם
היה בגדל על איזה חלק רצית בקטנו׳ ותשוה בדבוק קצתם
על קצת עד שיהיה אפשר בכל שיכנס בחלק וזה יותר
מגונה ממה שאפשר שיהיה מן השקר ואלו היה המקום
הוא הפנוי היה מתחייב שיכנסו הגשמים בגשמים וזה
שקר וגם כן הגשם כמו שאמרנו אמנ׳ יחול במקו׳ במרחקיו
ובאם הוא צריך אל המקום ואלו היו המרחקים הם המקום
היו המרחקים גם כן ממה שיצטרך אל מקום והיה בחיי
המתחייב ספק מבואר והוא שיהיה המקום במקום וילך זה
אל לא תכלית ואלו הם השקרים המחייבי׳ להנחתנו מרחק
נבדל יחולו בו הגשמים וכאשר בטל׳ זה לא נשאר שיהיה
המקום דבר זולת התכליו׳ המקיפות ובאלו המאמרי׳ בעינם
ראוי שתחזיק בבטול הרקות אחר שנבאר כי מה שיורה
עליו שם הרקות אצל האנשי׳ אשר יניחוהו הוא הענין הזה
ר׳ל שהוא מרחק נפרד ואמנם הביא אל המאמר ברקות
המחשבה אשר קרה לנו בתחלת הנערות שמה שלא יניע
ראותנו ולא יעיק אותנו הקפתו נחשב אותו רקות ולזה מה
שיתירו עם הארץ על זה שהוא אין דבר בו וידמה שתהיה
מלת בו אמנם תורה אצל העם על זה הענין המדומה לזה
היתה הסברא הזאת הטעאה גדולה ונשוב אל אשר היינו
בו ונאמ׳ ובעבור שהמקום ממנו מעלה ומטה היה התכלית
המקוף ממנו מעלה ומטה ונניח לפי מה שהו׳ נודע בעדות
כי התכליות השפלות הם תכלית המים ותכלית האויר כי
נראה כי הארץ נחה בתכלית המים ומתנועעת אליהם

בטבע

ואם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות אבל אם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות אבל אם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות אבל אם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות

ואם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות אבל אם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות אבל אם יש לו בנים ובנות הבנים יורשים את האב בין זכרים בין נקבות ואין הבנות יורשות כלום אלא אם כן אין לו בנים זכרים אבל אם אין לו בנים אלא בנות הבנות יורשות את האב בין נשואות בין פנויות ואין הבנים יורשים כלום אלא אם כן אין לו בנות

מדברי אבונצר והו׳ באור מדברי אבובכאר בן אלצאיג אבל
יחמה שיהיה הטוב שיאמר כי הכדור ממרכזו אשר יקיף
בו במקום במקרה ר״ל כי מרכזו הוא במקום בעצמו בעבור
כי אשר במקום בעצמות הוא מוקף לא מקיף והמקיף
נכחי למוקף בו כאשר היה גשם מה כמו השמים אינו
במקיף בו אינו במקום בעצמות ואמנם הוא במקום בעבור
שהוא יתנועע על מה שהוא במקום והוא המרכז בעבור
שהוא כמוקף בו במקרה : הנה זה ענין מאמר ארסטוט׳
כי הגשם השמימי אם נמצא במקום הוא במקרה ואולם
מאמר אבו בכר בן אלצאיג כי הכדור במקום בעצמות וזה
יחייבהו כי המקיף במוקף בו במקום בעצמות וזה שקר
ולא ישיג השתוף אשר בין הגרם העגול והגשם ישר
המרחקים שיהיה במקום אחד מהם נכחי למקום האחר
ובעבור שהיה מה שיאמר שהוא במקום מקרה אמנ׳ יאמ׳
בו זה בעבור שהוא בדבר הוא במקום בעצמות יתחייב
שיהיה זה ענין הכדור מפני שהו׳ במרכזו אשר הו׳ במקום
בעצמות : ומאמר אבן סינא בתנועה הסבובית אשר היא
אינה במקום כלל ואמנם היא במצב הנה לא אבין אותו
ואחשוב בו שירצה בזה שהיא תעתק ממצב אל מצב
מבלתי שיחליף המקום בכללה ואם היה זה הנה הו׳ אמת
ואם רצה לומר כי תנועתה במצב נפשו אשר הו׳ המאמר
הנה אינו אמת כי אחד ממה שיתקיי׳ בו המצב הו׳ המקום
וגם כן הנה נבאר כי המצב אין בו תנועה כלל : ובעבור
שהיה המקום הוא אשר יעתק אליו העתק התחיי׳ שיהיה
תכלית הגשם המקיף מתיחס ודומה ושלמות במתנועע
כמו המים לארץ והאויר למים והאש לאויר אלא שהוא
בגשמים אשר יתנועעו תנועה ישרה בעבור שהיה מה
שממנו יתנועע המתנועע הפך למה שאליו יתנוע׳ התחייב
שינוהו הגשמים הפשוטים כאשר שבו במקומם הטבעיים
ושיתנועעו כאשר היו חוץ מהם ׳ ואולם הגשם השמימי
המתנועע בסבוב בעבור שהי׳ התחלת התנוע׳ בו ותכליתה
אחד במאמר התחייב שתהיה תנועתו תמידית ונצחית
אם

אם היה מתנועע בטבע ונחה תמיד ונצחית אם היה נח
בטבע בענין בשמים והארץ כי איזו נקודה חנחה בכדור
איננה יותר ראויה שתהיה התחלה משתהי׳ תכלית וכאשר
לא היה בו תכלית בטבע חנה אין שם מנוחה כלל וכאשר
לא תהיה שם מנוחה התחייב שתתמיד התנועה ׳ והנה
נבאר אלו הדברים באור יותר טוב במה שאחר זה ׳

הדבור בזמן הבקשה המכוונת בבאן גם כן מענין
הזמן אמנם הוא שנדע מהותו ואמנם
מציאותו הוא מבואר בנפשו שהנה יראה כי לו נשואים
עצמותיים לא יאותו כי אם בנמצא כאמרנו כי הזמן ממנו
עובר וממנו עתיד ושעת תכלית משותפת בין העב׳ והעתיד
ושהזמן העומד בהנחה לא בטבע כי אי אפשר שימצא
חלק מן הזמן בפעל ׳ וכן ירא׳ גם כן כי הזמן מדובק ושכל
זמן מוגבל הנה קצותיו שתי עתות ׳ ובכלל הנה קרה לו
עם שמציאותו מבואר בנפשו שהיה מפורסם ולכן נמצא
בספר המאמרות אחד ממיני הכמות ואנחנו הנה ראוי
לנו עתה שנעיין בו מאלו הענינים המבוארים מציאותם
לו כפי מה שעשינו במקום ונאמ׳ כי אנחנו כאש׳ השתכלנו
מציאות הזמן והיות חלקיו אם עבר או עתיד ושהוא אין
דבר ממנו אפשר שיהיו רומזים אליו בפעל לא ימצא דבר
דומה אליו כי אם התנועה ומן התנועה ההעתק חנה חלקי
התנועה קצתם כבר נפסדו ומקצתם מוכנים שיהיו כענין
בזמן ובכלל אי אפשר שנניח זמן ולא שנחשבהו כל שכן
שנציירהו אם לא שנצייר תנועה ולזה כאשר לא נשער
בתנועה כלל לא נשער בזמן כמו שיאמר שקרה לאשר
עשו עצמן אלהיים אשר ישנו וכמו שאירע באדם כאשר
יושלך על המעשים המהנים או אצל השינה החזקה כי
הנה הוא אם שידבק העתה הקודם במתאחר או שיבואר
בזמן הקצור בהפך מה שיארע החולים אשר יעורו כי הם
יאריכו הליל׳ ולא זה לבד אבל כאש׳ הונח דבר בזמן אמנם
נניחהו כאלו הוא מתנועע וחותך שעור ׳ ובכלל כאשר

היתה התנועה מציאותה במחשבה: ובכלל זה שתשיג
התנועה מהיותה מרובעת ובעלת חלקים וכי ממנה הקודם
והמתאחר אמנם זה לה מפני הזמן אשר עליו תהיה כמו
כח ששית הזמן מזה אמנם ימצא מפני התנועה והמרחק
אשר עליו התנועה אמנם יהיה אפשר שיצויר בו הקודם
והמתאחר לא בשימצא אחד ומהובר אכל שרצונו עליו
קודם זה נקודה אחת ויותר ואז יצויר ממנו שזה החלק
קודם לזה וזה מתאחר וכן התנועה גם כן אי אפשר שיצויי
בה הקודם והמתאחר באשר תלקח אחרי בפעל ואולם
באשר ילקח בה תכלית יחלק הקודם ממנה מן המתאחר
הנה לא נעשה דבר זולת הזמן וזה כי הקוד בה והמתאחר
אינו דבר זולת העב והעתיד כי היה זה הדב אשר תקחהו
תבלית התנועה הקודמת והתחלה לתנועה הפתאחרת
הוא העתה ' ולזה באשר לא נשער בעתה לא נשער בזמן
כי אנחנו כאשר לא נשע בעתה לא נשע בקוד והמתאחר
בתנועה וכאש לקחנו העת ושערנו בו שערנו בזמן לקחנו
העתה הקודם והמתאחר אחד לא נשער כשהוא חדש זמן
נוסף כמו שקרה לאנשים שעשו עצמן אלהיים אשר ישנו
וכאשר היה זה כן הוא מבואר כי הזמן אמנם יתחדש עם
חלקנו התנועה בעתות אל הקודם והמתאחר ולזה אין
הזמן דבר זולת חלוקת התנועה בעתות אל הקודם
והמתאחר ומבואר כי חלקנו התנוע בזאת החלוק ישינה
בזה שתהיה מנויה לנו הפחות משתי ערצות כי
המחובר כאשר לקחנוהו במה שהוא מחובר ואחד היה
ספור ומנוי בכח וכאשר חלקנוהו אל חלקים בפעל ישיגהו
שיהיה ספור וכאשר היה הענין כן הנה הזמן הוא בהכרח
ספור הקוד והמתאה הנמצ בתנוע והספו הו סוגו והקודם
והמתאחר הנמצ בתנוע הוא הבדלו ומאמ ארסטוטלוס כן
שהו מספר התנוע בקוד ובמתאחר אמנם רצה שהד ספור
הקודם והמתאחר הנמצ בתנוע לא שסוגו הוא המספר כי
המספר הוא קבוץ האחדים והזמן אינוקבוץ האחדים

ושינו הזמן חנה רצינו אותו מהתנועה אין נמשך למתנועע
ואולם מן הצמן אינו תנועה חנה זה מבואר כי אנחנו באשר
נציירהו מנוי מחובר בלעדיו ואולי היה הזמן תנועה היה
מתחייב שיהיה מנוי למיני התנועות המתחברים ברגעים
והיה מי שלא ירגיש בתנועה מה בעולם ממנו זה גלזה
אי אפשר שנגיחהו מין ממיני התנוע או תנועת מה רמוז
אלינו כמו שהיה סובר מי שישימהו תנועת השמים כי אלו
התנחנו דרך משל אנשים רבים סגורי תחת הארץ מקטנותם
כמו שאמר אפלאטון בחידתו היו הם בלתי משערים בזמן
כלל בעבור שהם לא ירגישו תנועת הגרם העליון וזה שקר
וגם כן הנה התנועה ממנה מתהוה וממנה מתאחרת
ושניהם פחה שימצאו בזמן כי המהוה הוא אשר יתחוך
נודל רב בזמן קמן והמתאחר בהפך זה ' ובכלל הנה יראה
כי הזמן מקרה לתנועה ושהתנועה לקוחה בגדרו על צד
מה שילקחו חנושאים בגדרי מקריהם כי אנחנו לא נוכל
שנציירהו רק מן התנועה והיה אפשר שתצויר התנועה
ריקה ממנו ואין ראוי שיחשב בנו שאנחנו עשינו בבאן
פקום המציאות והסלוק בהיות הזמן עומד בתנועה כי
אנחנו אמנ עשינו אותו על צד ההיישר לא על צד האמת
כי כבר התבאר מוס המקום הזה בחקירת הסבות בו ואחר
אשר ציירנו מענין הזמן שהוא מקרה לתנועה מה זה
המקרה מי יתן ואדע ונאמר כי הזמן במו שאמרנו יותר
מבואר ממה שימצא שהו נמשך לתנועת ההעתק וחתעתק
ישיגהו שימצאו קצת חלקיו קודמים וקצתם מתאחרים
והסבה בזה כי הנעתק אמנם יעתק על מרחק מה והתנועה
שוה למרחק וסדורה בסדרו וכמו שהמרחק ימצאו קצת
חלקיו קודמים בסמיכות אל התחלת מה וקצת מתאחרים
כן יתחייב שימצא הענין בתנועה אבל זהו הסבה בהיות
התנועה בתאר הזה אבל כי ההבדל ביניהם כי הקודם
והמתאח במרחק נמצאי בפעל ורמון ליהם ואולם התנועו
הנה מציאות הקודם והמתאחר בה אמנם הם במחשבה כי

היתה

ואולם הוא קבוץ הקודם והמתאחר והקודם והמתאר ספור
לא מספר אבל זה הספור מצד שבו ישוערו התנועות
תחלה והמספר הוא אשר ישוערו בו הדברים תחלה היה
בזמן רמיה מן המספר והיה אפשר בו בפנים מה שיאמר
שהוא מספר התנועה הנה כבר נראה מזה המאמר
הענין אשר רצהו החכם׳ וכאשר היה הענין כן הנה
הזמן אחר אשר אי אפשר לנו שנאמר שהוא התנועה
הספורה בעבור הקודם והמתאחר מחלקיה כי התנועה
אינה סוג לזמן אבל היא נושאת לו א״כ בהכרח הוא ספור
התנוע׳ מצד הקודם והמתאחר והספור הוא סוגו והנה זה
הוא ענין הדברים הנמצאים בנושא וזה כי הראוי שנאמר
כי השקול דרך משל הוא הספור מן הזהובים במשקלות
משנאמר שהוא הזהובים הספורים במשקלות׳ וכמו שהוא
כאשר אמרנו כי השקול הוא מספר הזהובים במשקלות
הנה אין אנחנו רוצים במספר בכאן המשולל מן החמ׳ אבל
אמנם נרצה הספור הנה כן כאשר אמרנו לזמן שהוא
מספר התנועה אמנם נרצה הספור׳ הנה כבר נראה מזה
המאמר המכוון אשר רצה החכ׳ באמרו בגדרו שהוא מספר
התנועה בקודם ובמתאח׳ ומהנה ירא׳ כי הזמן אינו תנועה
ראיה מבוארת כי היות חלקי התנועה קצתם קודמי׳ לקצת
והשיג המספר להם אינו דבר בעצם התנוע׳ אבל התנועה
בעצם שניהם׳ וכן גם כן יראה מגדרו שהוא מצד פעל
לנפש כמו שיאמר ארסטוטלוס ומצד מה נמצא חוץ לנפש
וזה כי התנועה תצטרך במציאותה וקבץ חלקיה קצתם
אל קצת אל השכל כי הנמצא ממנה חוץ הנפש אמנם
הוא ההתנועעות והוא ענין המתנועע אבל כשנלקחה
בשכל מקובצת התחייב לה שתהיה בעלת חלקי קודמים
[illegible]חרים ובעלת מספר על צד מה שישיגו הבעלים חוץ
לנפש נשואיהם העצמותיים אבל יראה שיהיה לה זה
המקרה גם כן בכח וההכנה כי התנועה אשר הזמן משיג
אותה אחת ומדובקת כפי מה שנבא אחר זהו ואמנם יקרה

לה

לה החלוקה בשכל ולזה מה שאמר אלאכסנדור לולא
מציאות הנפש רא ימצא כלל זמן ולא תנועה יהנה כבר
התבאר מזה המאמר מהו הזמן ואיזה מציאות מציאותו
ושתעתה בו כמו הנקודה מן הקו כי כמו שהנקוד התחלה
ותכלית לקו כן העתה התחל׳ ותכלית לחלקי הזמן העבר
והעתיד כי העתה כמו שקדם אינו דבר זולת התכלית
המונח בין התנועה הקודמת והמתאחרת אבל כי ההבדל
בינו ובין הנקודה כי הנקודה נמצאת בקו בפעל ור מוז אליה
ואמנם העתה כאשר לוקחה בפעל הנה אי אפשר שירמז
אליה כלל כי הוא בלתי אפש׳ שירמז אל חלק מגיע מחלקי
התנועה כפי מה שהתבאר בגדרה׳ וגם כן הנה הנקודה
אפשר שתונח התחלה מבלתי שיהיה תכלית או תכלית
מבלתי שתהיה התחלה וזה אמנם ישיגה במרחק הישר
מצד מה שהוא מתחלק ובעל תכלית ומוקף בו וזה אי
אפשר בעתה כי אנחנו כאשר לקחנו עתה מה אמנם
נקחה תכלית לזמן העובר והתחלה לזמן העתיד והוא
יותר דומה מכל דבר בנקודה אשר הונחה על העגולה
כי הוא איך שהונחה אליה נמצאת התחלה ותכלית׳
ומהנה יראה נצחות הזמן ושהוא נמשך לתנועה נצחות
סבובית וכמו שהנקודה היא אשר תעשה הקו ותגבילהו
בה יהיה המחובר בעל חלקים כן העתה הוא אשר יעשה
הזמן ויגבולהו ולולא הוא לא יהיה שם קודם ולא מתאחר
כלל ולא מספר כי התנועה מן הדברים המחוברים ולזה
יצדק על הזמן סגולת הכמה המתדבק והם הארוך והקצר
וסגולות המתחלק והם המעט והרב׳ ואלו היה הקו יתחבר
מנקודות היה מתחייב שיהיה הזמן יתחבר מעתות והיה
הזמן מספרם׳ ובכלל היה נמנה בכמה המתחלק אבל
הנה יתבאר כי כל שתי נקודות הנה בין שניהם קו [illegible]
שתי עתות הנה בין שניהם זמן ובעבור שהיה הזמן מספר
התנועה השיגהו בהכרח הוא שתשוער בו התנוע׳ וישוער
בו בת נועה אבל שערו התנוע׳ הוא דבר לו בעצמות מצד

שהוא מספר ושער התנועה לו במקרה כלומר מצד מה
שיקרה לספור שיספור המספר ׳ ואחר שכבר הרבאר
מענין הזמן שהוא מספר התנועה בקודם והמתאחר הנה
לא אשער אם הוא מספר לכל תנועה כלומר נמצא לכל
תנועה אם מספר תנועה בעינה כי אנחנו אם שמנו אותו
מספר נמצא בכל תנועה הרתחייב שיתרבה הזמן לרבוי
התנועות ויהיו העתיות גם כן מתרבות והזמן בכל מקום
אחד ומדובק ואם שמנו אותו מספר תנועה אחת בעינה
התחייב שלא ישער בזמן מי שלא ישער אותה תנוע׳ ולזה
ראוי שנניחהו בלתי מתרבה ברבוי התנועות כמספ׳ אשר
לא יתחלק בהחלק נושאיו ולא יתרבה ברבויי׳ כמו העשרה
דרך משל כאשר לקחנו אותם עשרה סוסים ועשר׳ חמורים
ועשרה בגדי׳ כי הם עצמם אחדים ואינם בזה כמו המקרים
אשר יתחלקו בהחלק נושאיהם כלובן והשחרות וזה
מחוייב בו מפני שהוא מספר התנועות והמספר אין מדרכו
שיתרבה בהתרבות הנושאים לו ולזה מה שנאמר שהוא
מספר התנועה הכללית אשר ישיג השכל כי כל הנמצאות
המשתנות בה ושהיא המקפת לכל המשתנות ושהוא לא
יצטרך בציורו שימצא מיוחד בתנועה בהפך מה שיקרה לו
כאשר נלקח משוער וזה כי הוא ראוי שייוחס אל תנועה
ידועה כדי שיהיה ידוע ובעבור שהיו התנועות קצתם יותר
קודמות מקצת ומציאותם יותר מפורסם והיה היות׳ קודמת
תנועת ההעתק ומזאת תנוע׳ הגרם השמימי ומזאת התנוע׳
יומית והיה ראוי שיהיה המשע׳ יותר קטן מכל מה שישוע׳
בו באותו הסוג והיותר חזק קדימת מהם התחייב שילקח
מיוחד בתנועה בתאר הזה כי הוא אמנם ישוער בו תנועה
מיוחדת וזהו תאר תנועות השמים עם שאר התנועות ואלו
היתה תנועה בכאן יותר מהירה ממנה הית׳ היא המשערת
בזמנה זולת האחרת אבל בעבור שהיה מספר התנועה
הזאת היא קודם על שאר מספר התנועות עד שמציאותו
בראשון ובעצמות אמנם הוא לזאת התנועה ומציאותו
לשאר

לשאר התנועות ושערו להם אמנם היא שנית ובאמצעות
התנועה הזאת התחייב שיהיה הוא המשער וזה נראה כי
הנה היום והחדש והשנה אינו דבר זולת חלקי הזמן אשר
הם נמשכים לתנועת הגרם השמימי ונזדמן לזה עם שהו׳
מושכל שהוא מפורסם אצל כל האומות כי זאת היא
התנועה אשר ישוער בה ובזמנה שאר התנועות ושאר
הזמנים והדבר אשר ישוער בו הדב׳ עם שהוא ראוי שיהיה
מסוג המשוער יתחייב שיהיה בהכרח ראשון בזה הסוג
בלתי מתחלק כי היה שעור בטבע כאחד במספר ׳ ולזה
ראוי שתהיה זאת התנועה קודמת על שאר התנועות
וזמנה אשר הוא היום והלילה שעור שאר הזמנים ושיהי׳
הזמן משער לתנועה הזאת ראשון ובעצמות ויהיה היותו
משער לזולתו משאר התנועות שנית ובאמצעות התנועה
הזאת ׳ ומהנה יראה איך הוא משער לשאר התנועות ולא
לתנועות לבד אבל גם למנוחה ובכלל איך ייוחס מציאות
הדברים אל הזמן אם מה שדרכו שימצאו בזמן ואיך ישיג
בהם במתי ׳ ואנחנו נאמר בזה אמנם שערו למה שהיה
מן התנועות ימצא לו הקוד׳ והמתאחר והיא תנוע׳ ההעתק
כי הוא אמנם ישער אותה בקדם והמתאחר מן התנועה
היומית ובאשר היה זה כן הנה מה שהיה מן התנועות לא
ימצא לו קודם ומתאחר כתנועת השנוי הנה הוא יבא
בהם בקוד׳ והמתאח׳ מאצל נפשו וכן היותו משער למציאת
הדברים אבל כי ההבדל ביניהם כי כמו אלו התנועות
ואם לא היה בהם הקודם והמתאח׳ הנה להם שתי תכליות
בטבע ואין כן מצ יאות הדבר בזמן כי הזמן הוא אשר יבא
בשתי תכליות בו ויעשה אותו ואמנם היותו משער למנוח׳
הנה הוא אמנם יהיה בהיותו משער לתנוע׳ הנשאת בשווי
לה ובכלל אמנם ישוערו הנמצאות מצד שהן מתנועות
או שידומה בהן אפשרות תנועה ובאשר היה זה כן הנה
מה שלא יתנועע ולא ינוח לא ילובש בזמ׳ כלל ולא ישולל
ממנו מצד מה שדרכו או דרך סוגו שימצא לו אלא כמו
ג ד 3 IIII שיאמר

שיאמר בקול שהוא בלתי נראה ולזה מה שיאמר בדברים
הנצחיים שהם אינם בזמן כי היה הזמן לא ישתוה על
מציאותם ולא יעדיף עליהם בשתי קצותיו בפי מה שדרכו
שימצא לדברים הנמצאים בו ובבר נאמר גם כן כי תנועת
חגרם העליון אינה בזמן כי היה בזמן נשוא בשווי עמה
ולא יעדיף עליה משני קצותיו אבל אם נאמר שהוא בזמן
הוא מצד שחלקיה בזמן ' ואולם מתי הנה הוא יחס הזמן
המגיע בעתה המגעת מן העתה העומדת אל התנועה ואל
הדברים הנמצאים מאשר הם מתנועעי' וכמו שהזמן ישער
התנועה כן התנועה כבר אפשר שתשער הזמן על צד מה
שדרכו שיעשו הדברים המשוערים בדברים אשר ישערו
אותם אבל כי ההבדל ביניהם כי מהות הזמן הוא ישפוט
בעצמות לתנועה ושער התנועה לו מקרה תשיג אותה '

מאמר החמישי

זה המאמר יכלול הדבור באיזה סוג מסוגי המאמרות
תמצא התנוע' ובאיזה מהם לא והדבור במשיגים
ישיגו הנשמים המתנועעי' תנועה ישרה מן יחד וההמשך
והמשוש וההדבקות ועל כמה צדדים תאמר התנוע' האחת
ואיך תתהפך תנועה לתנועה ואיזו מנוחה תנגד אותה
איזו תנועה ' ואיזו מנוחה תנגד אותה איזו מנוחה ארסטו'
יתחיל לפני זה בדבור בדברים הכרחים בבאור אל הדברים
ואם היה רוב מה שבזה המאמר מבואר בנפשו ' ואמנם
יישיר אל הצד אשר תפול בו האמרת בדבר ומה שהיה
דרכו הדרך הזאת הנה הדרכים הנעשי' בחקירתו הם דרכי
החלוקה והחפוש ובאור מה שיורה עליו השם ובכלל צדדי
ההיישרה אל נפילת האמרת בדבר ונלך אנחנו בזה כפי
מנהגו ונדריך בזה סדרו ואומר כי המתנועע יאמר על אחד
משלשה מינים אחד מהם המתנועע בעצמותו כאבן ירד
והלבן ישוב שחור והנתך יצמח ' והשני המתנועע בדרך
המקרה כאמרנו הלבן יעתק והנעתק ישוב לבן כי הוא לא
הלבן

M.T. AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

הלבן מצד מה שהוא לבן נמצא לו ההעתק ולא הנעתק
מצד מה שהוא יעתק נמצא לו הלובן אבל זה דבר קרה לו
והשלישי המתנועע בחלק ממנו כמו שיאמר כי הישן
יתנועע כאשר הניע קצת מאבריו ופלוני נתרפא בעבור
שעינו נתרפאה וזה החלק כאלו הוא נכנס במה שבמקרה
שבפנים מה ואינו מכל הפנים אחר שהיה כדור התנועה
מיוחסת אל כלו בעצמות בעצמות מפני תנועת חלקיו לא
שימירו בכללם המקום וגם כן הנה החלקים כבר אפשר
במה שיובדל מהם שיהי' מתנועע בעצמותו ואין כן הענין
במתנועע במקרה אבל המתנועע בחלקו בפנים מה הוא
נכנס במה שבמקרה והתנוע' מיוחסת אל הכל כאלו הפנים
מז היחס ומה שבמקרה הנה לא תקיף בו ידיעה ולא יעלה
על לב לשום בעל מלאכה החקירה עליו כמו שיאמר
ארסטוטלס ונעזבה ונדבר במה שבעצמות ' ומבואר כי
המתנועע בעצמות תנועה טבעית שיש לה תכלית הוא
המתנועע מדבר מוגבל אל דבר מוגבל ולא יתנועע מאיזה
דבר שהזדמן ולא אל איזה דבר שהזדמן ומבואר כי מה
ממנו יתנועע המתנועע הטבעי תנועה ישרה ומה שאליו
מתנועע מתנגדים וזה יראה בחקירה ואין ראוי שתספק
עלינו תנועת קצת המתנועעים אל האמצע בין ב' ההפכים
כשחור דרך משל יתנועע אל הירוק כי זה אמנם יתנועע
אליו מצד מה שבירוק מן הלובן לא מצד מה שבו מן
השחרות וכן שאר מיני האמצעיי' והמתנגדים כמו שנאמר
ד' מינים ' החיוב והשלילה ' והקנין וההעדר ' וההפכים
והמצטרפים ' וראוי שנעיין באיזה לאלו אפשר התנועה
ובאיזה לא כי בבר הצענו התנועה במתנגדים ונאמ' אמנם
השנוי מן השלילה אל החיוב והוא השנוי מן לא מציאות
אל מציאות הנקרא הויה או השנוי מן החיוב אל השלילה
והו' השנוי מן מציאו' אל לא מציאו' הנקרא הפסד הנה אינו
תנועה כי התנועה כמו שנרא' מגדרה במתנועע ואין בכאן
מתנועע נמצא א' בפעל ורמוז אליו מעת התחלת התנוע' אל
תכליתה

תכליתה וגם כן התנועה כמו שנאמר שלמות מה שבכח
מצד מה שהוא בכח והשלמות אמנם ישמור מה שבכח
כשיורמן אליו וימצא זמן מחובר בו ואין במתחות ולא
בנפסד מצד מה שהוא מתחות או נפסד שלמות מחובר בו
מה שבכח ממין השלמות האחרון אבל השלמות האחרון
בהם והוא הצורה מגיע בזולת זמן ובכלל הנאות בדמיון
זה שיקרא בשם סוגו שנוי לא תנועה וזה המין מן השנוי
אם נמצ׳ בו השלמות מחובר בכח זמן מה הנה זה אם היה
בלתי אפשר זולתו הוא מסוג השלמות האחרון לא ממינו
כאבן והלבנה יתנועעו מן המלאכה עד שיהיה הבית ובזה
יובדל זה השנוי משאר השנויים האחרים אשר לא ימנו
אחר תנועה כלל ולא בצד מן הצדדין ולזה נמנה זה השנוי
בשלישי אחד ממיני התנועה ועזב לדבר בו עד שיתבאר
ענינו הנה ובדמיון זה אשר אמרנו ר״ל כי שלמו׳ במתנועע
ראוי שימצא מחובר בכח זמן מה ראה שאין במצטרפים
תנועה ולא בקנין והעדר יותר ממה שנראה שם כי אין
בכאן אמצעי ולא ימצ׳ בכאן שלמו׳ מחוב׳ בכח הוא מסוג
השלמות האחרון או ממינו אבל אם נמצא הנה הוא נבדל
מאד מתנועת ההעתק אשר יקדם ההצטרפות וזולתו ולזה
דמיון אלו הם נמשכים לתנוע׳ וכבר יראה כי אין במצטרפים
תנועה מהיות אחד משניהם ישיגהו השנוי מבלתי ש
שישתנה הוא בנפשו בשנוי האחר באילן דרך משל ישוב
ימין לראובן אחר אשר הי׳ לשמאלו ואחר אשר התבא׳ שאין
באלו תנועה וכבר הוצע כי התנועה במתנגדים הנה לא
ישאר שיהיה ממיני המתנגדים כי אם בהפכים ובעבור
שההפכים שני מינים מין אין ביניהם אמצעי כזוג והנפרד
והבריאו׳ והחולי וזה המין גם כן נראה מענינו ממה שקדם
שהוא אין בו תנוע׳ כי השלמות לא ימצא ג״כ בו נאמ׳ למה
שבכח זמן מה על צד מה שימצ׳ בתנוע׳ וג״כ הנה המתנועע
אמנם ימצא מתנועע במה שבין מה שממנו יתנועע ומה
שאליו יתנועע כי הו׳ כאשר היה במה שממנו יתנועע הנה
הוא

הוא נח לא יתנועע עדיין וכאשר היה במה שאליו התנועע
הנה כבר התנועע וההפכים אשר אין ביניהם אמצעי לא
ימצא בהם מה שבין ולזה אי אפשר בהם תנועה ובכמו זה
התבאר שאין באותם המינים הקודמים תנועה ואולם המין
השני מן ההפכים והוא אשר ביניהם אמצעי הנה הוא
אשר ימצא בו התנועה בעבור כי בו מה שבין והשלמות
ימצא בו שומר למה שבכח׳ וגם כן הנה המתנוע׳ נמצא
בו בפועל ואחד ורמוז אליו מעת שיתחיל בתנוע׳ עד אשר
יכלה ובעבור כי מיני אלו ההפכים שלשה יהיו סוגי
התנועות שלשה אחד מהם התנועה באין והיא הנקראת
ההעתק וזא׳ ממנה למעלה וממנה למטה והב׳ בכמו׳ והיא
הנקרא׳ צמיח׳ וחסרון ואין לשני המינים אלו שם יחבר׳ והג׳
באיך והיא הנקראת השנוי: והנה נבאר במה שאחר זה
באיזה מין ממיני האיך ימצא השנוי ובעבור שהתנוע׳ כמו
שהתבאר מזה המאמר אמנם תמצא במתנגדים ומן
המתנגדים בהפכי׳ ומאלו באשר ביניהם אמצעי הנה ראוי
שנעיין במציאות ההפכים באלו הסוגים השלשה: ונאמר
אמנם מציאותם באיכות והכמות הנה הוא מפורס׳ ומבואר
וזה כחום והקור והקטן והגדול: ואמנם מציאותם באין
הנה הוא ממה שיצטרך אל באורו והנה יראה מזה הצד
בעבור שהיו ההפכים במקום הם בתכלית המרחק והיה
המרחק הגדול כין שני ההפכים במקום אמנם לקו הישר
מצד מה שהוא קו ישר וענין זה שהוא לא ימצא קו
ישר יותר ארוך מאותו אשר ירחקו בו שני ההפכים ואולם
הקוים העקומים והקשות הנה לא ימצא בהם מרחק יותר
רחוק כי לא ימצא בהם קו יותר ארוך כי אנחנו כאשר
הנחנו קו עקום בין שתי נקודות היה אפשר שנקח יותר
גדול בין אותם שתי נקודות וזה אל לא תכלית ולזה מה
שנאמר מקו הישר שהוא הקו היותר קצר שהגיעו בו בין
שתי נקודות׳ וכאשר היה זה כן התחייב שיהיו ההפכים
במקום שני קצות המרחק הישר אשר לא ימצא מרח׳ ישר
יותר גדול ממנו והם המעלה במוחלט והמטה במוחלט׳
הנה

הנה כבר התבאר מזה המאמר באיזה סוג משני המאמרות
תמצא התנועה ובאיזה מהם לא וכמה מיניהם ׳ ובעבור
שהמנהג בכאן כבר הלך שיחקו׳ אם לתנועה תנוע ובכלל
לשנוי שנוי הנה ראוי שנעיין בזה ׃ ונאמר שהוא אמנם
אפשר שיצוייר לתנועה תנועה אל אחד משני פנים אם
שתהיה התנועה נושאת לתנועה וזה שקר כי השנוי אינו
נושא לשנוי ואינו דבר קיים רמוז אליו ׃ וגם כן אלו היה
אפשר זה היה אפשר בתנועה שתנוח והיא תנועה ובכלל
הנה יהיה נושא למנוח׳ מתנועע ׃ והפנים השניים שיהיה
לשנוי הכלה אל מנוחה ובמשתנה אחד שנוי ולתנועה
תנועה וזה אל לא תכלית וזה המין אם הוא אפשר הנה
לא ימנע שיהיה אפשרותו בעצמות או במקרה אבל אם
הנחנוהו בעצמות התחייב שימצא לאיזה שנוי שהנחנוהו
שנוי אחד לפניו ובאותו השנוי שנוי וזה אל לא תכלית
במשתנה אחד בעינו ובאשר לא ימצא האחרון אשר
תכלה אליו התנועה ולזה יתחייב שלא ימצא מה שהונח
נמצא ׃ ובכלל הנה מן השקר שיצא דבר אל הפעל כי
היתה עמידתו בדברים אין תכלית להם ׳ ואולם מציאות
זה במקרה בדברים רבים ואל לא תכלית הנה אינו אפשר
לבד אבל אולי הכרחי כפי מה שנבאר אחר זה ׃ והנה
אפשר שיסופק בזה בשיאמר כשהוא מתחייב שתהיה
לתנועה האחת תנועה אחרת לפניה בעצמות בעבור
שהתנועה שלמות מה שבכח כמו שלוקח בגדר׳ השלמות
יתחייב שיקדמהו תנועה כי הוא יציאת מה שבכח אל
הפעל ואם כן לכל תנועה תנועה אחרת לפני׳ וזה בעצמות
אבל כאשר הונח זה התחייב השקר הקודם ׃ ונאמר כי
השלמיות כמו שנאמר שני מינים ׳ אחד מהם שלמות
הוא תכלית התנועה ושלמותו׳ הנלקח בגדר׳ וזה השלמות
בעבור שהיה בפעל ומתחלק היה המציאות לו מצד מה
שהוא מתחלק בתנועה ׳ והשני שלמות הוא בלתי נמצא
בפעל והוא שלמות התנועה אבל נמשך לתנועה אחרת
קודמת

קודמת לזה השלמות לא יתחייב שיהיה יציאתו אל הפעל
בתנועה כי היה בלתי נמצא בפעל ואם הי׳ שלמו׳ התנועה
היוצאת אל הפעל כאלו תאמר החלק הראשון מן התנועה
יחסה אל התנועה אשר לפניה יחסה השלמות האחרון
אשר לתנועה אל התנועה התחייב שתהיה תנוע לתנועה
בעצמות שיהיה שלמות נמצא בפעל ואם לא יהיה
שלמות התנועה היוצ׳ מן הכח אל הפעל יחסה אל התנועה
אשר לפניה יחס השלמות האחרון לתנועה אל
התנועה כמו שהוא הנראה מענינו כי אין לתנוע׳ התחלה
כמו שנבאר אחר זה ולא התנועה שלמות נמצא בפעל
הנה מבואר כי מציאות התנועה לפניה תנועה אחרת
במקרה ומצד מה שהיא מתחדשת אב אמת מה שנאמר
במאמר הקודם שלא יתחייב שימצא לתנועה תנועה
בעצמות אבל במקרה ושנית והנה נבאר במה שאחר זה
הצד אשר יתאמת בו מציאות ההכרח והתמידות במה
שבמקרה ושזה לו בעבור מה שבעצמות ׃ ואחר אשר
התבאר מזה המאמר מה היא התנועה וכמה מיניה הנה
הוא מבואר גם כן מה היא המנוחה כי אמנם יאמר נח
לפי האמת במה שדרכו שיתנועע ועל הצד אשר דרכו
שיתנועע ׃ ואולם שאר מה שיאמר עליו נח הוא במקרה
כמו שיאמר בקול שהוא בלתי נראה ובעצמים הנפרדים
שהם בלתי מתנועעים או במין מן ההשאלה כמו שיאמר
לקשה להתנועע בלתי מתנועע ׳ ואחר זה הנה ראוי
לדבר בשאר מה שישיג הגשמים המתנועעים תנוע׳ ישרה
מן יחיד והמשוש והכרוך וההמשך וההדבקות׳ ׃

ונאמר כי יחד יאמר על פנים רבים כבר נמנו בספר
המאמרות אבל שהיותר ראשון בקדימ׳ והוא
המכוון בכאן מה שנאמר בהם שהם יחד במקום הראשון
להם אשר הוא תכלית הגשם המקיף בהם מבלתי שיכנס
בהם ביניהם דבר מן הגשם המקיף וישיג מה שמציאות
שניהם כמו זה המציאות שיהיה תכליות שניהם יחד
ומשתוים בדבקות ומה שהם בעניין

בענין הנה הנה שניהם מתמשכים ונמשכים יחד בזמן
אחד: והולם הנמשכים הסמן יאמר על חמשה אשר אין
ביניהם הבר נסמנם בין שהיו נפרדים או שהיו מתמשכים
והתמשך אמנם נאמר בפרד במה שאחר תדקדקהו אם
במצב כעכן בפתים אשר ימשך קצת אחר קצתו בטבע
בענין באחדות והשניות: או במדיעה בסדר המאמר והדין
והולם הכרוך אשר עם היותו נמשך הנה יתמשש וישיג
ואם היו קצת הדברים הנכרכים לא יאמר זה בהם בענין
במתדבק אשר אין מצב לן כמו הזמן העובר או העתיד
ואמנם הנרבקים הנה הם עם שהם יתמשש הנה התאחר
תבליות שניהם כענין בנטעים הפורכבים: והולם
המתאחדים הנה אשר לא ישאר להם תכלית כלל ובאלו
היו התבלית מאלו כלם והנה יתבאר לך במה שתעשהו
האומנות המלאכותית כמו הספנגבין אשר חלקיו החומץ
והדבש והמים כי יקרה לאלו החלקים תחלה שיתמששו
ואחר כן ידבקו ואחר כן יתאחדו ויתערבו הנה בכ התבאר
מזה המאמר מה ענין התמשך ושהוא כסוג למה שנברך
ויתמשש וזה כי כל מה שיהיה נברך ויתמשש הנה הוא
נמשך ואין כל מה שנמשך יתמשש כענין במספר וכן
יראה גם כן המשוש כסוג למתדבק והמתדבק כסוג ללקוח
ואחר שכבר התבאר זה הנה ראוי שיאמר על כמה פנים
תאמר התנועה האחת והאחד יאמר על מינים רבים כבר
פורטו במה שאחר הטבע אבל כי אשר יבוקש בכאן הנא
האחד בתנועה והוא יאמר בה על פנים אחד מהם הנא
האמר בסוג: והשני האחד במין והשלישי האחד במספר
ונאמר באשר יהיה זה בה והתנועה כמו שנאמר תשלם
בשלשה דברים אחד מהם המתנועע והשני מה שיש ובו
מתנועע כאלו תאמר מקום או לובן והשלישי זמן אשר בו
תפול התנועה הנה במתנועה אם בנאמנם תהיה אח בסוג
כאשר היה מה שאלו גם התנועה אח בסוג בין שיהי הנושא
לתנועה אחד בסנג או לא יהיה ותהיה התנועה אח במין

כאשר

באשר היה בת שאלין התנועע אחד במין: ואולם התנועה
האחת במספר הנה עם שתחזא היאני שיהיה מה שאליו
התנועה את במספר ראוי שיהיה הנושא לה אחד במספר
וזה מענינה מבואר כי הוא אי אפשר שיהיה מה שאליו
התנועה אחד במספר עד שיהיה הנושא אחד במספר ולא
יספיק בהתנות שני אלו בה אבל יצטרך עם זה שיהיה
הזמן אשר בו התנועה אחד במספר כי לכת ראובן היום
ולבתו למחר אינו אחד שאם היה כן יהיה ההווה ונפסד
אחד במספר: ובכלל כאשר התבינו בתנועה שיהיה מה
שאליו יתנועע אחד במספר התחייב שיהיה הזמן אחד
במספר והנושא לתנועה אחד במספר: והענין בתנועה
בענין במקרים וכמו שהאחד במספר במקרה אמנם יהיה
אחד כאשר היה נושאו אחד במספר וזמן מציאותו אחד
במספר כן האחד בתנועה וכמו שלא יספיק במקרה האחד
במספר שיהיה הזמן מדובק לבד מבלתי שיהיה המקרה
אחד או רמוז אליו כאלו תאמר בריאות ראובן אתמול היא
בעינה בריאותו היום כן לא יספיק בתנועה האחת במספר
שיהיה הזמן מתדבק מבלתי שתהיה התנועה מתדבקת
בי התנועות הנברכות רבות במספר ואם היו אחדות במין
בסוס ירוץ והנר יעתק מיד אל יד: ולאומר שיאמר במו
שלא יהיו התנועות הנכרכות אחדות במספ ואם היו ממין
אחד בי ההוה ממנו בלתי הנפסד בן ידמה שיהיה הענין
בתנועה המתחברת כי לא יתהווה ממנ חלק בי אם שיפסד
אחר גם כן וכאשר היה זה כן הנה אין בכאן תנועה אחת
אבל הענין ואם היה כן הנה ההבדל ביניהם מבואר וזה
כי ההוה ממנה בלתי נכר בפעל מן ההפסד בהפך מה
שעליו הענין בתנועות הנברכות וידמה שלא יהיה לאחד
במספר מציאות בתנועה במה שהוא אחד בתנועה כגאם
על האופן הזה: והנה ישיג התנועה האחת גם כן ספק
מה אחד והוא איך יהיה חנושא לה אח נהענינים המוחשי

כלם נתני ומשתנים

וזה הסמך בעיני ישיג באור בסוד המאמר בדמיון
אלו הדברים השאות בו זולת זה המקום ואחר שכבר
התבאר כי התנועה הראשונה במספר היא אשר תנושא לזמן
אחד במספר וזה שאולי התנועה השוה אשר בו התנועה
הנה הוא מבואר כי היותר ראוי שיהיה מזה אחד במספר
התנועה אשר התחברו בה עם אלו התנאים שתהיה שוה
והיא אשר תהיה על שעור שוה ועל מין את מן המהירות
והאיחור כי החלוף שנוי מזה והשנוי רבוי מה ' והיותר
ראוי ממה שתקרא מאלו אחת מה שהיתה שלמה וזה
אשר לה התבלית מנפשה אשר אי אפשר בזה התוספת
והחסרון בתנועה והסבובית ' ואולם התנועה על קו ישר
אמנם תשוב בעלת תבלית בזולתה ואפשר בה במה שהיא
על קו ישר התוספת והחסרון בתנועה ואמנם נמצא לזה
השלמות מזולתה ; וכאשר התבאר זה הנה אשר נשאר
עליכו מבקשות המאמר הזה הוא שנאמר איזה תנועה
הן המתהפכות ואיזה תנועה תתהפך איזה מנוחה וקודם
זה הנה נתחיל המאמר בתנועות המתהפכות ; ונאמר כי
התנועה כמו שקדם אמנם תהיה מהפך אל הפך וכאלו
בהפכים אשר להם אמצעיים וכאשר הנחנו כי התנועה
תתהפך תנועה לא ימלט שיהיה התהפכותה אם במה
שאליו אם במה שממנו או בשניהם יחד ; ודמיון זה
כי התנועה מן השחרות אל הלובן מתהפכת לתנועה מן
הלובן אל שחרות ובאיזה צד לא אשער בו יתהפכו דמיון
אלו התנועות אם במה שאחת מהן מן השחרות והאחרת
מן הלובן או אם במה שאחת מהם אל הלובן והאחרת אל
השחרות או בשני הענינים יחד והוא נראה שהם אמנם
יתהפכו במה שאליו כי בו תוגבל התנועה והוא שלמותה
וכללה זאולם מה שממנו התנועה הנכבר יחוש שהוא
לא יתהפך בעבור שכבר יחשב כי מה שממנו התנועה דבר
יקרה לה זאין הענין כן כי כבר נאמר מנדד זאת התנועה
שהיא מן נמצא אל נמצא בהפך הענין בהויה וחפסד כי

ההפך באלו החפכים אמנם זה הוא באמת אליו לבד ובאשר היתה
זה כן הנה ההתהפכות בתנועות אמנם היא באמת שממנו
ומה טוב ובאשר התבאר מה התנועה המתהפכות ומה
זה יתהפכו הנה נאמר איזו תנועה תתהפך איזו מנוחה
וזה מבואר כי התנועה במוחלט תתהפך במנוחה במוחלט
ואמנם המבוקש איזו תנועה תתהפך איזו מנוחה עליה ויחוד
כי הנה יראה כי לתנועה האחת שתי מנוחות אחת מהן
במה שממנו והשנית באת אליו ולכן נבקש איזה מאלו
השתי מנוחות היא הפך לתנועה האחת והוא מבואר אצל
העיון כי התנועה מב' אל א' תתהפך אותה המנוחה בב'
והסבה בזה כי המנוחה בא' היא תום התנועה ושלמותה
ומין מן המנוחה בב' ולזה כאשר היתה המנוחה דרך משל
בב' טבעית לנמצא תהיה התנועה מן ב' לנמצא התואם מן
מן הטבע ' ודמיון זה שנציע ב' מטה ואחד מעלה הנה ד'
הארץ אם היתה לה המנוחה בב' טבעית היתה התנועה לה
מן ב' תוך מן הטבע בהכרח ובהפך כאשר תיה התנועות
מן שני לנמצא אחד טבעי באש דרך משל היתה לו המנוחה
בב' תוך מן הטבע הנה בעבר התבא' כי התנועה מן ב' אמנם
תתהפך המנוחה בב' מצד שאחרת מהן היתה לנמצא
מה במבע היתה לאחרת תוך מן הטבע וג' כי הנה המנוחה
בב' תתהפך התנועה מן שני מצד כי המנוחה בב' שלמות
התנועה אשר הוא הפך לתנועה אשר מן ב' וכאשר היתה
זה כן והיה אפשר בתנוע האחת במין שתהי לדבר טבעית
ולדבר אחר תוך מן הטבע הנה נמצא ההתהפכו בתנועה
האחת במין ודמיון זה כי התנועה למעלה טבעית לאש
ובלתי טבעית לארץ והטבעי הפך להכרחית אכ התנועה
למעלה הפך התנועה למעלה אבל לא מצד מה שהיא
תנועה למעלה כי הדבר לא יתהפך נפשו ואמנם נמצאת
לה ההתהפכו מצד הנושא וכבר יחשב שהוא ימצא תנועה
האחת במין ההתהפכות לתנועה האחרת במין במתנועע
אחר בזמן ההשתנות הטבעי לדבר אחר בעינו והמקרי לו '

המתדבק יתחבר מדמים יותנקו קציתם בקצת חטה הוא
ממה שיראה בנפשו אצל השתכלות והנרי אפשר ש
שבאדחו קל צד חדראו חה כי המתדבק אם חבר פרטי
בלתי מתדבקים ולא נפגשי חטה יתחייב בחכרה שיחוכר
מרבים נמשכי כמו שיתחבר המספר ויהיה הכמות הנפרד
מתדבק וגם כן כאשר חנחנו זה חטה הנקודות הנמשכות
לא ימלט שיהיה ביניהם מרחק או לא יהיה שם מרחק ואם
לא יהיה ביניהם מרחק כלל הנרי הם אם נגעורי ואם
מתדבקות ואם היה ביניהם מרחק חטה אפשר שיחונת בין
כל שתי נקודות מן הנקודות הנמשכות יותר מנקודה אחת
ויהיו חשתי נקודות אשר חנחנו נמשכו יפצא בין שניהם
דבר אחר מסתם וזה סותר מה שהוכח בגדר הנמשכים
ואחר אשר התבא זה והתאמת כי המתדבק יתחב מדמים
מתדבקים והיו המתדבקים כמו שנראות מגדרם במה שעברו
ודתנינו אנחנו בקודם הם אשר תכליותיהם אחדים הנרי
נשאר עליהו לאמת זה התקש החנאי חיוב הנמשך לקודם
והוא יהיה כן הדברי אשר יתחבר מהם המתדבק הם אשר
להם תכליות וקצוות באשר לוקחו מהם באם במה שבגדל
המחובר שהוא המתדבק והדברים אשר לא יתחלקו איך
להם תכליות וקצוות יאמר מהם בגדל באשר לוקחו שהוא
מתדבק הנרי המתדבק במרי שהוא מתדבק לא יתחבר
מדמים בלתי מתחלקים ואולם שהדברי אשר לא יתחלקו
אין להם קצוות הוא מבואר כי הקצה והאחרית זולת מרי
שהוא לו קצה וכהכרח שיהיה לקצוות אמצעיות והנרי
אפשר שנבאר זה הענין בפנים יותר כוללים וזה כי אנחנו
כאשר הנחנו כי המתדבק מחובר ממה שלא יתחלק מצד
הגניעה התחייב שיהיה זה השתוות בדבקות כי נגיעת מה
שלא יתחלק למה שלא יתחלק הוא השתוות בדבקות
והמשתווים בדבקות במה שהם משתווי בדבקות ומצד
אשר הם בהם משתווים בדבקות לא יתחדש מהם מתחלק
בלל ולזה לא יתחדש מהם נגדל כלל ולא מורכב הוא מהם

שאל התתדבקות אשר בו ושם היה יכואתך חטה הוא מב'
גדרים אחד מהם מצד מה שהוא לו מבעי להאחר מצד מה
שהוא לו מקנת הנרי כמו האויר אשר יכתב חוץ מן
הטבאש יתדבקני ולזה אינני נמב על זה הגדי שהתדבק
שנחה מאחרי אבל לא מצד מה שהוא מנוחה אבל מצד
מה שקרה שתמצא אחרי מחן לדבר אחר מבעי ולדבר
אחר בלתי מבעי נדמיון זה המנוחה לסטה בי היא מבעית
לארין ובלתי מבעית לאש הנה בבר החבא מזה המאמר
איזו חנועה תתדבק איזו חנועה ואיזו מנוחה איזו חנועה
ואיזו מנוחה תיתדבק איזו מנוחה ואיך תמצא התדבקות
בחנועה האחת בסין ובמנוחה האחת ובכאן נשלם
הדבור כזה המאמר

המאמר השישי

כיעבור שמבר נראה מגדר התנועה בהתדבק נתן בזמן
וחיה כבר יעד בו לדבר בו דרך בתחלת המאמ
הזה בעיון זה והתדבק במה שהוא מתדבק הוא את מת
שישתתף בעיון בו בעל חכמ הזאת ובעל חכמת הלמודים
אבל בשני צדדים מתחלפי כפי מה שהוא מדרכם שיעיינו
מדבר אחד וזה כי הלמודי יעיין בו מצד שהוא פושטם מן
החמר והטבעי יעיין בו מצד שהוא תכלית גשם מתנועע
והבלל מאשר יקרה לו שיהיה בחמר ולזה אין דרך לבעל
תכמת תלמודית שיבאר כי התדבק בלתי מחובר ממה
שלא יתחלק ואמנם יקבל זה מבעל זאת החכמה ויתחיל
מאשר התחיל בו ונאמר אם היה התדבק יחובר מרבים
מתדבקים והיו הדברים התדבקים הם אשר יקרה להם
באשר יתמששו שיהיו תכליותיהם אחדים כפי מה שקדם
הנה לא יתחבר התדבק ממה שלא יתחלק על שיהי הגשם
דרך משל מחובר משטחים והשטח מקוים ונקודות
ומבואר מציאת מה שהתנה בהקדמה הזאת והוא כי

ואם כן הנה אלו אשר לא יתחלקו יתחייב בהכרח מאשר
הם דברים טבעיים שיהיו קודם הדבקות נפרדים במקום
ושהיו מתנועעים וזה נמצא על מה שלא יתחלק כפי מה
שנבאר אחר זה ׳ ואם כן כאשר הנחנו זה התחייב בטול
הרבה מן התחלות אשר יעשה אותם בעל התשבורת והם
כי כל קו אפשר שיתחלק בשני חלקים ושהקשר יחלק
העגולה בשני חלקים והוא כי זה לא יתאמת בקו ולא
בעגולה אשר הורכבו מנקודות מספרם נפרד ׳ הנה כבר
התבאר מזה כי המתדבק במה שהוא מתדבק לא יתחבר
במה שלא יתחלק כלל ולא יתחלק אל מה שלא יתחלק
אבל המתדבק במה שהוא מתדבק הוא מתחלק בהכרח
וכאשר הנחנו שני אלו המאמרים התחייב מהם שיהיה
המתדבק במה שהוא מתדבק הוא מתחלק אל מה שיתחלק
תמיד אבל זאת החלוקה אמנם תשיג המתדבק מצד מה
שהוא מתדבק והנפש טבעו לא במה שהוא גשם מוחש
ונמצא בפעל והגשם המוחש המתהווה אמנם קרה לו
דמיון זאת החלוקה לא במה שהו׳ מתהווה והיולאני אבל
מצד שהתדבקות נמצא לו ולזה אין בכאן חלקים
ראשונים ובעצמות מצד הכמות אליהם יותך הגשם הטבעי
או מהם יהיה מורכב ובעבור שנעלם מאנשים רבים זה
ולקחו מה שבמקרה מקום מה שבעצמו׳ וזה לסבת מיעוט
ידיעתם בהגיון אמרו בחלק שלא יתחלק ׳ והנה יתבאר
זה יותר בספר ההויה והחפסד וזה אשר אמרנו אותו כמו
שיראה במתדבק בעל ההנחה כמו שירא׳ במתדבק בלתי
בעל המצב והוא הזמן והתנועה ואם היה שלא יצויר
בחלקי אלו שיתמששו לפי שיתדבקו אבל יתחייב בהכרח
שיהיו הדברים אשר יתחברו מהם להם תכליות וקצוות
כאשר ילקחו נאמר בהם בתנועה והזמן שהוא מתדבק
והנה אפשר שנבאר זה בכל אחד מהם במק ייחד אותו
וכן אפשר שנבאר שהגדול בלתי מחובר מבלתי מתחלק
בעבור כי התנועה היא בתאר הזה ולפני זה הנה נבאר
שהוא

שהוא אם היה הגודל מחוב מבלתי מתחלק הנה התנועה
עליו תהיה מחוברת מתנועת בלתי מתחלקת והמתנועע
עליו גם כן יהיה בלתי מתחלק וכן הזמן אשר בו התנועה
דמיון זה שנניח גודל מחובר אג׳ חלקים בלתי מתחלקים
והם אגדב ונניח המתנועע עליו והוא מתנועת
ח ___ והתנועה גם כן תנועת ח״ט ואו׳
ח ט כי יתחייב בהכרח שתהיה
מחוברת מתנועעת בלתי מתחלקות כי תנועת ח״ט
תחלק בחלקי גודל אב ועל מספר חלקיו ובעבו׳ כי כל אחד
מחלקי גודל אב בלתי מתחלק הנה התנועה אשר עליו גם
כן בלתי מתחלקת כי התנועה לא תותיר על הגודל אשר
עליו התנועה ולא חלקיה על חלקיו אבל היא משתנה
עליו ושוה לו וזה מבואר בנפשו אצל התבוננות וכן יראה
שיהיה הענין בזמן אולם המתנועע הנה מבואר גם כן בו
שהוא יתחייב שיהיה בלתי מתחלק כאשר היה מתנועע
על גדלים בלתי מתחלקים כי המתנועע ישתוה לאשר
יתנועע עליו ואי אפשר בו שיהי׳ יות׳ גדול ממה שיתנועע
עליו ובכלל איזה אחד מאלו הנחנוהו מחובר ממה שלא
יתחלק התחייב זה בשאר וכן איזה אחד מאלו הנחנוהו
מתחלק אל מה שיתחלק תמיד התחייב זה בשאר אבל כי
קצת זה החיוב בהם מבואר מתחלת הענין כמו מה שקדם
וקצתם יצטרך אל באור כמו שהגודל אם היה מתחלק
התחיי׳ בהכרח שיהי׳ המתנועע מתחלק וכמו שאם הנחנו
הב׳ המתנועע בלתי מתחלק התחייב בגודל והתנוע׳ שיהיו
מחוברים מבלתי מתחלק אבל כי ההקשים אשר יתבארו
בהם אלו הדברי׳ הקשים פשוטים בלתי מורכבי׳ והתולדות
עליהם תולדות ראשונות ואפשר שיהיו כנראות בנפשם
והנה התבאר במה שאחר זה ונשוב אל אשר היינו בו
ונאמר כי אפשר בתנועה שתהיה מחוברת ממה שלא
יתחלק ויהי׳ דרך משל תנועת אבגד על גודל חוזה
ויהיו חלקי אבגד בלתי
מתחלקים וכאשר הונח זה כן התחייב שיהיה כל אחד
ד ג 4 III מחלקי

ואפשר כאשר הונח נמצא לא יתחייב ממנו שקר וכמו
זה הבאור רוב מה שיעשה הנה יבאו מקומותיו בזאת
החכמה בעזר השם · וגם כן כאשר הנחנו הזמן או גו דל
מחובר ממה שלא יתחלק לא יהיה אפשר שיחלק המהיר
הזמן אשר בו יתנועע המתאחר שעור מה בעינו מה
בעינו בשני חלקים כאשר הנחנו הזמן ההוא מחובר
מזמנים בלתי מתחלקים מספרם נפרד ומן המבואר כי כל
מתנועע מתאחר אפשר שימצא לו מתנועע יותר מהיר
ממנו בכפל הנה כבר התבאר מזה המאמר כי המתדבק
במה שהוא מתדבק מתחלק אל מה שיתחלק תמיד
ושהוא אינו מחובר ממה שלא יתחלק ·

ואולם העתה הנה הוא יאמר על שני פנים אחד
מהם בקודם וראשון והוא הבלתי מתחלק
כאשר היה תכלית לעובר והתחלה לעתיד · והשני יאמר
באיחור והוא זמן מחובר מן העובר והעתיד אמצעי העתה
אשר הוא באמת העתה והוא אשר יודיעהו העם בזמן
העומד ואולם כי זה הזמן העומד הוא בהסכמה וההנחה
לא בטבע הנה הוא נראה כי הזמן לא ימצא ממנו דבר
כפעל ואינו בעל הנחה ואולם כי העתה אשר הוא בקודם
אחד ר"ל כי תכלית העובר אשר לא יתחלק הוא בעינו
התחלת העתיד אשר לא יתחלק וזה הוא המבוקש בכאן
כי היות התכלית וההתחלה בלתי מתחלק ענין נראה
בנפשו ואמנם המבוקש אם הוא דבר אחד בעינו או הם
שנים וזה התבאר ממה שקדם מפני שהם אם היו שנים
הנה אי אפשר שיהיה אחד מהם ממשש לאח' שאם היה
כן יהיה המתדבק מחובר מדברים בלתי מתחלקים וכאשר
לא יהיה אחד מהם ממשש לאחר הנה לא ישאר אלא
שעיו בין כל שנים זמן וכל זמן מתחלק ויהיה העתה
על זה מתחלק על צד מה שיתחלק הזמן ויהי' קצתו עבר
וקצתו עתיד · ובכלל הנה היה מחובר משני זמנים והנה
כבר הנחנו אותו תכלית לזמן העובר והתחלה לעתיד
והתכלית

והתכלית וההתחלה בלתי נאמרים בהסכמה לבעל
התכלית וההתחלה בשם כי אין תכלית חקו קו אבל
נקודה וכן תכלית הזמן אינו זמן · וגם כן הנה הנחנו
אותו התחלה לעתיד ותכלית לעובר כאשר הנחנוהו
מתחלק התחייב שיהיה דבר מן העובר עתיד ודבר מן
העתיד עובר ואחר שנרא' כי זה כן הנה התבא' כי העתה
אחד ושהוא בלתי מתחלק ושתכלית העוב' בלתי מתחלק
הוא בעינו התחלה לעתיד ושהבלתי מתחלק במה שהוא
בלתי מתחלק אי אפשר בו תנועה כמו שהתבא' כבר ולא
גם כן אפשר בו מנוחה כי המנוחה אמנ' היא העד' התנוע'
במה שדרכו שיתנועע ועל הצד אשר דרכו שיתנועע בו
ואם היה המתנועע לא יתנועע בעתה הנה הנה לא ינוח
בעתה ובכאן התבא' כי כל מתנועע ונח הנה הוא בזמן
כי הוא בלתי אפשר בעתה תנועה · וממה שנאמר יראה
כי הגודל והזמן והתנוע' נשואי' בשווי ושאי אפש' שיהתוך
מתנועע גודל שאין לו תכלית בזמן שיש לו תכלית ואי
אפשר גם כן שיחתוך מתנועע גודל שיש לו תכלית בזמן
שאין לו תכלית אלא שיהיה אותו הגודל עגול כי זה לא
התבאר עדיין חיותו נמנע אבל אולי הוא הכרחי ובאור זה
שאם היה אפש שיחתוך מתנועע מה גודל שיש לו תכלי'
בזמן שאין לו תכלית הנה יחתו' בהכרח חלק ממנו בחלק
שיש לו תכלי' מאותו זמן ואלו התחייב שיחתוך המתנועע
החלק והכל בזמן אחד וכאשר הנחנו זה כלו הנה מן
המבואר שהוא אם שיער אותו החלק מן הגודל אל הגודל
כלו שאותו החלק מן הזמן אשר בו חתך המתנועע אותו
החלק מן הגדל ישער גם כן אותו הזמן ואם לא ישער
אותו החלק ההו' והעדיף עליו הגודל באיז' שעור שהזדמן
הנה הוא יזדמן כמו זה באותו החלק מן הזמן ומה שישער
בו מה שיש לו תכלית או העדיף עליו בחלק שי' לו תכלית
הנה הוא יש לו תכלית · ובכלל הנה יתחייב שיהיה יחס
החלק ההוא מן הגודל אל הגודל כאלו הוא בעינו יחס
החלק

החלק ההוא מן הזמן אשר יתרים המתנועע החלק שן
הגודל אל הזמן כלו ישתתף בם הגדול בלתי ואין למדר
שאין לו תכלית אל פחות שיש לו תכלית יחסדמה הבאור
בעצמו יתחייב שהוא בלתי אפשר שיתחדש בתנועע גדול
שאין לו תכלית בזמן שיש לו תכלית ואם עכין נשיגות
בשוני התנועה לגודל והזמן הנה הוא מבואר ובדמיון
זה הבאור יתבאר זה בתנועות אשר הוא בלתי שוות כי
יתחייב שיחלק הזמן במספר חלוקות הגודל אבל שהוא
בתנועה חשוה יחלק בחלקי שוים ובזולת השוה בחלקים
בלתי שוים אבל שהם על מספר חלקי הזמן ומה שהותצב
ממספרי שיש לו תכלית חנה הוא יש לו תכלית ׃

ונאמר כי כל משתנה באנה והזיך הנה הוא
מתחלק זה שהוא בעבור שהיה כל שני
אמנם יהי מן דמי ואל דבר והמשתנה לא ימלט משיהיה
במה שממנו ישתנה או במה שאליו ישתנה או לא יהיה
באחד משביהם או יהיה קצתו במה שממנו ישתנ׳ וקצתו
במה שאליו ישתנה ראשונה ויהיה בהכרח מתחלה ושקר
שיהיה המשתנה בפעל במה שממנו כי הוא כאשר היה
המשתנה במה שממנו הנה הוא לא משתנה עדיין ולא
כאשר היה במה שאליו כי הוא יהיה אזכבר המשתנה
ושקר גם כן שיהיה ולא באחד משניהם ולא ישאר אלא
שיהי׳ קצתו במה שממנו ישתנה וקצתו במה שאליו ישתנה
ראשונה והוא אם כן מתחלק ואפנם התנינו שיהי׳ קצתו
במה ממנו ישתנה וקצתו במה שאליו ישתנה ראשונה
כי חנה לא יתחייב שיהיה המתנועע בלא ספק קצתו
במה שממנו ישתנ׳ וקצתו במה אליו ישתנה לפוף דמינן
זה שהוא לא יתחייב בלבן כאשר יתנועע שיהיה קצתו
בלובן וקצתו בשחרות אבל אמנם יתחייב שיהיה קצתו
לבן וקצתו באמצעי אשר שיו יעתק ראשונ׳ מן הלבן כלו
תאמר במראה קטלין הזה בעת שישתנה והמשתנ׳ בכאן
שוה למתנוע כאשר נא המתנועע בכלל לפי מה שלוקח

בכאמר

במאמר השישי מזה הספר והמתנועע יאמר כי שהוא
מתחלק על שני פנים אמתם כמו שיאמר במתדבק שהוא
יתחלק בשתי חלקות ותכלית זו חלקותם בו ושב הבי אחר
שהיה אחד ׃ והשני במו שיאמר בגשם שהוא מתחלק
כאש׳ היה מעל שני חלקים מקרים מתנגדי׳ בשני חלקים
במנו בטו שיהיה קצתו חם וקצתו קר וקצתו מעלה וקצתו
מטה חאת החלוקה׳ לא יגנה אותה׳ ההתדבקות׳ אבל
יותר ראוי שיגנד אותה׳ ההתדמות׳ והד׳ העניין האחרון
כמענינ׳ אשר יאמר עליו מתחלק הוא אשר כיון בו באורו
בכאן למתנועע בעת שיתנועע בדי שיהיה התחלת מופת
לטין הראשון ר׳ל ההתחלקו׳ בחבלי׳ וזה מבואר במתנועע
במקום כי הוא אמנם במרחקיו ואמנם נאמר המתנועע
פאשר הוא בעל חלקים הירי בהם בעל מצב וכן הענין
בהתרוה והנפסד בששניה׳ בעלי׳ גדול ולא יתהו המתהוה
או יפסד הנפסד בפתאם בבלתי זמן אבל יסור משניה׳ חלק
ויגיע חלק אחר וכן הצומ׳ והניתך ׃ ואולם תנוע׳ ההשתנות
יש למספק שיספק בזה ויאמר אולם היה זה באלו המינים
מן השנוייה מפני כי זה׳ מגיע אליהם מאשר הם בעלי
חלקים ואולם המתנועע דרך משל מן החם אל הקר הנה
הוא איט מתנועע בזאת התנועה מאשר הוא בעל חלקים
ומצב כי אם במקרה ואיך יאמר בו כי קצתו במה ממנו
וקצתו במה אליו אבל זה הספק יותר מן המשנ׳ כי המשנה
יתחייב בהכרח שיהיה מן המשתנה בעל מצב ובאש היה
זה כן הנה הוא נראה כי החלק אש׳ ימשך אל המשנ׳ הוא
אשר יקרב בשנוי ואחר אשר ימשך אחריו עד אחרית
ההשתנות ׃ הנה התבאר מזה המאמר כי המשתנ׳ בקודם
ובאמת הנה הוא המשתנה הנמצא בעצם והכמו׳ והאיכות
והאיך מתחלק במה ממנו ממה אליו בעת שנוין ובאש היה
זה כן הנה׳ כל המשתנה׳ מתחלק במוחלט ׃ והבר נפלו
לקודמים ספקות על ארסטו׳ במקום הזה כי הם היו לוקחים
המשתנה בכלל על כל סוג השנוי היה תנועה׳ או נמשך

לתנועה

לתנועה והיו לוקחים המתחלק על שהוא המתחלק בתכליות
והיו כאשר לקחו המשתנה בכלל לא יצדק לה שכל משתנה
שקצתו במה ממנו וקצתו במה אליו כי הי' בלתי נמצ' בשנוי
אשר יהי' פתאום במו שמצא זה אשר יהיה בזמן והיו ג"ב
כאשר לקחו המשתנה בכאן על המשתנה בקודם כפי מה
שחשב תמסטאום לא יבואר מזה שהוא מתחלק אותו המין
מן החלוקה אשר בתכליו' בעבור כי קצתו במה ממנו ומה
אליו כי היתה זאת החלוק תמצא בגש' מאשר הוא המתדבק
שוה היה שנויו תנועה או נמשך לתנועה ׃ ובכלל היה
מה שלקח בכאן סבה לחלוקה אינו סבה כי אם במקרה
ואולם אבובכר בן אלצאיג הנה הוא השיב על הספ' כאשר
אמר כי החלוק אשר כיון ארסטו' לקיים בכאן למתנועע
הוא החלוק במקרים המתנגדים וכאשר היה זה כן היתה
סבה הנותנת בזה סבה עצמות ומיוחד והוא היו המתנועע
קצתו במה ממנו וקצתו במה אליו ולאומר שיאמר טוען
על תמסטאום שהוא לא ירחיק שיהיו המבוקשי' במופתים
המוחלטים בלתי ראשונים ולא מיוחדים וכל שכן מה
שיהיה מהם בראיות כי זה המופת הוא יותר ראוי שיהיה
ראיה משיתן הסבה והמציאות ואבובכר בן אלצאיג יאמר
טוען לסברתו זאת על ארסטו' שהוא אלו היה ארסטו' כיון
בכאן להוליד החלוק בתכליות למתנועע לא היה מהפך
ארסטו' במה שאחר שיבאר כי מה שאינו מתחלק אינו
מתנועע כי היה זה נראה מהנה בקרוב לפי הפוך הסותר
וזה כי הוא כאשר התבאר כי כל מתנועע הנה הו' מתחלק
ר"ל החלוק בתכליות התבאר ממנו כי מה שאינו מתחלק
אינו מתנועע ׃ ואני אומר כי זה כלו נטיה מהבנת מופת
ארסטו' וזה שהוא אמנם היה מתחייב לו ספקת הקודמים
אלו היו המשתנים זולת זמן הם בנושא בלתי המשתנים
בזמן אמנם יהיה זה כן אלו היו המשתני' אשר בזולת זמן
ימצאו נבדלים למשתנים אשר בזמן אבל בעבור שהיו
אשר בבלתי זמן תכליות לאשר בזמן היה הנושא להם

אחד

אחד וכאשר היה אחד יתאמת כי כל משתנה בבלתי זמן
הנה הוא משתנה בזמן וכאשר התאמת כי כל משתנה
בזמן הנה הוא מתחלק בבר התאמת כי כל משתנה בבלתי
זמן הנה הוא מתחלק והיה נשיאות ארסטו' על אלו הפנים
אמת ומופתי והקדומותיו ראשונות ועצמיות לא יצטרך
שיחדקו עליו כי החלוק אשר כיון בכאן שהוא למתנועע
הוא במקרים המקבילים תמורת החלוק בתכליות כמו
שעש' אבובכר כי ארסטו' אמנם ידבר בכאן בחלו' המתדבק
בעצמות אשר הוא החלוק בתכליות ופלא מן האנשים
איך נעלם מהם הענין הזה המבואר כי החלוק אש' ימצא
למשתנה בזולת זמן הוא נמצא לו מאשר הוא המשתנה
בזמן כמו שהשתוו הזויות לשתי נצבו' הוא נמצ' למשלש
שוה השוקים מאשר הוא משלש לא מאשר הוא שוה
השוקים הנה מהנה יראה כי החלוק לא ירצה בו ארסטו'
בכאן החלוק בתכליות אבל החלוק במה ממנה ומה אליו
ולזה יעשה זה במה שאחר התחלת מופת בבאור כי מה
שלא יתחלק אינו מתנועע וזה אשר אמרנוהו בבאור זה
המקום הוא אשר לא יכשר זולתו והוא הנראה מדברי
ארסטו' ׃ וכבר באר זה אבובכר בן אלצאיג תכלי' הבאור
והפריד בהתיר הספק ומה שאמרו בבאור זה המקום הנה
באורו מה שזכרנוהו ׃ ומהנה יראה כי התנועה מתחלקת
בהתחלק המתנועע כי התנועה האחת כאשר היה לגדול
אחד הנה חלקיה מתחלקים לחלקיו בהכרח שאלו לא היה
כן היתה תנועת הכל בלתי מחוברת מתנועות החלקי' וזה
שקר וכן יראה גם כן שהיא מתחלקת בהתחלק הזמן כי
היא כאשר היתה כלה בכלו הנה חלקיה בחלקיו וכן יראה
כי הזמן מתחלק בחלוקה ומה שבו התנועה גם כן מתחלק
בחלוקה הנה כבר התבאר מזה המאמר כי התנועה והזמן
ומה שבו התנועה והמתנועע גם כן מתחלק לא שזה
למתנועע בכמות והאין בעצמות ובאיכות במקרה והיתה
הסבה בחלוק אלו הדברים היא חלוק המתנועע ובעבור

שהיה

בשניהם אחד ומה שרצה אמר אולם כי זה המאמר צריך עוד
המתדבק בעל המצב הנה זה מבלי שאין ספק בענין בקו
ואולם התנועה בעבור שהיתה קודם בעלת מצב והיתה
התחלה אמנם יאמר בכמיות או מה שהוא לו התחלת
ובמציאותו ימצא התחלה זולתי אפשר לא אשר שתמצא
התחלת מה שלא ימצא עדיין או יומז אליה האלדים לא
שנית כי התחלת התנועה הנועה וזה נדחה כי התבלית
והתחלה זולת מה שהוא לו התחלה ותכלית ולזה אין
התחלת הקו ולא התחלת השטח שטח: ובכלל אין בין
הבת והפעל כמציאות אמצעי יהיה אפשר שימז אלא לא
התנועה והתנועה אי אפשר שימצא חלק ממנה ראשון כי
היא מתחלקת לו מה שיתחלק תמיד ואולם תכלי התנועה
הנה אין הענין בן כן כי הוא אמנם נלקח תכלי מה שכבר
נמצא ונשלם והיה אפשר שידמה אלינו זמן כי זה דרך
השלמות אשר הוא תכלי התנועה ואולם התחלת התנועה
הנה מציאותה בעתה לא בזמן ולזה אי אפשר שימז אלינו
זמן ככו שאפשר זה בשלמות אשר הוא תכלית התנועה
לא תכלי מה שלא ימצא עדיין כענין בהתחלה וארסטו
ישען בבאור זה שהוא באשר אי אפשר לנו שנקח תחלת
חלק מן התנועה מצד מה שהיא חלק תנועה ולא ראשית
חלק מן הזמן אשר מן התנועה מצד מה שהוא חלק זמן
והיה אין המנוחה והתנועה מציאו אמצעי לא יהי אפשר
שיהיה התחלה נמצארת כלל ואולם שהוא אי אפשר
שנקח חלק ראשון מן הזמן אשר בו התנוע הנה זה יראה
על זה הצד לא ימלט שיהיה אותו הראשון אם מתחלק
ואם בלתי מתחלק ואם היה מתחלק הנה אינו ראשון וגם
כן הנה הוא יהיה זמן ובל זמן הנה הוא מתחלק אל מה
שיתחלק ומה שיתחלק אל מה שיתחלק תמיד הנה אין בן
חלק ראשון כטבע בלב בבעלי חיים והיסוד בביאור ואם
הנחנו זה החלק בלתי מתחלק כמו העתה לא יהי אפשר
בו תנועה לפי מה שתתבאר ולא חלק תנועה ימז אלי

בו

שתיה כל שני אמנם יהיה מרצי זולת הנה יהיה מחברת
שיהיה מה שמצמו חשבנו ושה שהיה השני בלתי מתחלק
כלו אולם השני אשר יהיה בשתנועים אשר אין ביניהם
אמצעי הנה ודאי הוא מבואר תחלת כי השתנועה בפחזיז
שאינם נמצא אל נמצא תחלת מרי שהשתנועה בבני נפרד
ממה שאינו נמצא אל נמצא תחלת מרי שהשתנועה בבני
נפרד ממה שאינו נמצא יחשב במציאות זה אין בבאור
מה שכין שיהיה בו התלוק האמנם השני אשר יהיה
בשתנועים אשר ביניהם אמצעי הנה זה גם כן נבאר כי
מצד שהוא מיודבק והמתדבק מאשר הוגן בעל תכליות
משני צדדיו הוי תכליותיו בלתי מתחלקים כלל אלא שזה
הענין נמצא תחלה לשתדבק במצב כענין בקו כי הנה
שתי תכליותיו שתי נקודות ונמצא לבלתי בעל מצב שניות
ומפני בעל מצב כענין בתנוע והזמן ואולם התנוע במקום
הנה הענין בה מבואר כי היא על מרחק יתכליותיו בלתי
מתחלקים וכן ירמה שיהיה הענין בכמיות והתוך ואולם
החשתנות הנה ימצא זה בו במקרה מצד שהוא בגודל
בעל שתי תבליות וכבר ידאה זה הענין ממה שיאמר
אותו ארסטו וזה כי המשתנה באשר התנוע כי אחרית מה
שישתנה אליו מתחלק או תחלת מה שישתנה ממנו חייב
שיהיה כבר השתנה והוא עדיין ישתנ מרמזניו התבלית
מתחלקת או שיהיה לפני שישתנה כבר השתנה כאשר
דמינו התתחלה מתחלק ואם כן תכלי התנועה והתחלתה
בלתי מתחלק כלל ואיך יאמר ארסטו לא אשעי כי תכלית
התנועה נמצאת ורמוז אליו והתחילתה בלתי נמצאת ולא
רמוז אליה: וכבר יחשב כמו שיאמר תמסטאוס כי
ההתחלות ילכו דרך התבליות בכל דבר וזה כי הנקודה
היא תכלית לקו והתחלתו ובמו שאפשר לנו שנקחה
תכלית בן אפשר לנו שנקחה התחלה וגם בן הנה כמו
שהתכלית ישינהו שיהי בלתי מתחלק בן ישינ התתחלה
ובכלל הנה יחשב כי מה ששינ זה ישינ זה והשענין

בשניהם

בזמן הנה אם נקבל שהוא אפשר מן התנועה הנה נחבאר
היטב כמנהג על זה האופן והוא כי השני הנמצאים שהיה
השני מהם בזמן הנה אם שהתיה התנועה
האחת ותשלם בשני ההוא תכלית המסתה אחת או שתכם
הנה אם הנחנו אותה שתים והוסיפם עמהם שתיה התנועה
נמשכות או שתיה ביניהם זמן שהיה הגשם בו לא נח ולא
מתנועע כי השעה האחת הנחנו אותה תכלית המנוחה
והשעה השנית התחלת התנועה וכל שני העניינים נמצא
רוצה לומר שתהיה עתה תמשך אחר עתה בפי מה שקדם
או שיהיה זמן לא ימצא בו הגשם נח ולא מתנועע והוא
הנחנו שתיהן אחת כל העתה אשר היא תכלית המנוחה
ובה תמצא התחלת התנועה מצד מה שהוא חלק תנועתו
התחייב בהכרח שיהיה הדבר האחד נח מתנועע יחד אנ
מתנועע במדת שאי אפשר בו מנחתה כי הוא אי אפשר
שיהיה העתה אשר היא תכלית המנוחה תפול בה התחלת
התנועה על שהוא חלק תנועה כי אם היה אפשר בו זה כן
מנוחה הנה יהיה הגשם נח מתנועע יחד בעתה וזה שקר
ואם כן איזה חלק מן הזמן תפול בו התנועה הוא מתחלק
בהכרח ואי אפשר בו מציאות ראשון כמבע וברמיון זה
אשר נראה משני הבאורי שהוא אין לזמן אשר בו התנועה
חלק ראשון תפול בו התנועה יראה גם כן מתנועע וזה כי
כל מתנועע הנה הוא מתחלק במה שאליו ישתנה ראשונה
כי כל משתנה בזמן הנה הוא כאשר ישתנה הנה בבר
השתנה כפי מה שהתבאר לפנים וגם כן הנה כבר התבאר
כי כל תנועה הנה תתחלק אל מה שיתחלק תמיד בלקחנו
היותר מהיר והיותר מתאחר בה וזה נראה אצל התבוננות
אבל שזה אמנם המשתנה אשר בגודל והאמנה הנה הוא
בעצמות ואולם בהשתנות הנה הוא במקרה מצד שהוא
במתחלק והמקום אשר טעו בבאן הפרסיים והמסטיום
ומי שנמשך אחריהם מן המפרשים הוא אחד ממקומות
התמורה אשר ילקח בו תמורת הדברי דשונו ומשלו ואותו

ילקחו

ילקחו אותם החבריים הצודקים על רמיון הדבר ומשלו
צודקים על הדברי וכן קרה להם בבאן כי הם לקחו הדבר
הנמצא לקו אשר הוא חפה לתנועה וחייבו מציאותו
לתנועה ותמסטיום בעבור שהתבאר אצלו טוב להחשב
בארסטו עם מה שהיה מזאת ההקדמה השיריית נטה
לפרש אל שכונת ארסטו בכאן: אמנם היה שיתבאר
שאין לתנועה ולא לזמן חלק ראשון מצד מה שהוא חלק
תנועה וחלק הזמן וחסר התולדה אשר היתה המכוון
בארסטו ועמד בבאור באשר לא יעמד וזה נראה מדברי
ארסטו וכבר נשאר עלינו מבקשות זה המאמר שנבאר כי
מה שישתנה ראשון מה שישתנה הנה כבר השתנה ומה
שהיה כבר השתנה הנה כבר היה מקודם ישתנה וכן הענין
במנוחה ושמה שלא יתחלק הנה לא ישתנה ושאין אחד
מן השנויים בלתי בעלי תכלית לא בהשתנות ולא בגודל
ולא באנה מצד מה שהתנועע בו ישרה ואולם בסבוב הנה
זה בלתי נמנע אבל אפשר שהוא הבריחי בפי מה שנבאר
אחר זה

ונאמר אולם שמה שהוא בעל ישתנה הנה כבר
השתנה הנה זה נראה מפני הזמן והגודל
אמנם מפני הזמן הנה בעבור שהיה כל משתנה בזמן
והיה הדבר אשר נאמר בו שהוא בעל ישתנה ורמוז אליו
בעתה הנה בין העתה אשר רמזו אליו והעת אשר התחיל
בו בהכרח זמן מפני מה שהתבאר קודם וכל זמן מתחלק
בהכרח אל עתות אין תכלית להם יצדק על המשתנה
בכל אחד מהם שהוא כבר ישתנה וכן יראה גם כן מפני
הגודל וזה כי הוא בעבור שהיה כל משתנה הוא מדבר ואל
דבר ישתנה על גודל מה או בגודל מה התחיי מהיו אותו
הגדול בהכרח מתחלק בחלקים אין תכלית להם שיהיה
משתנה בכל אחד מהם כבר השתנה ובדמיון זה יראה
גם כן כי מה שכבר השתנה הנה כבר היה מלפני שישתנה
וזה כי כל משתנה אמנם ישתנה בזמן ואם היה העתה

אשר מי מבר השתנה זולת העיקה אשר מזנו ישתנה
וכל שתי עתות הנה כין שכיום הנה ראוי בהכרח שיהיה
את שכבר חשתנה כבר היה מקודם ישתנה וכן יראה זה
גם כן במנחות (נב:) שהי' מאמר' יהי' דחולת השכי
זולת תמלין ותחיה בין התחתונה מהפליין גודל מתחלק
ויהיה אמנם יאמר במשתנה שהוא מבר השתנ' באשר שב
בתבליות הגודל הנה כן המבואר כי מה שכבר השתנה
מבר היה מלפנים ישתנה ובכלל הנה אמנם הזה אפשר
שלא יהיה מה שכבר השתנה מבר היה מלפנים אם מרי
שישתנה מבר היה מלפנים לא השתנה אלו חיוב שלא
יתחלק מה שיתחלק ומבואר כי זה המבואר אמנם הוא
מתדבק בשווי על השנוים אשר יהיו בזמן ואליהם כיון
ארסטוטלוס בבנין והם המינים הארבעה אשר נאמר
עליהם שם תנועה במאמר השלישי והחויה והתפסר ואם
לא יהיו בגודל הנה הוא בכעל גודל ובזמן ובן השתנות
ולכן יראה כי מה שלקח בבאו נאות לאלו חסרו הארבעה
ובעבור שהיה גם בן הדבר אמנם יאמ' בו שהוא נח כאשר
נעזר מה שזרכו שימצא בו התנוע' על הענין אשר זרכו
שימצא בו והיה בבר התבא' מענין המתנועע כי מה שכב'
התנועע הנה כבר היה מקודם יתנועע ושמר' שיתנועע
הנה מבר התנועע הנה ראוי בהכריח שיהיה מר' שכבר
נח ועמד בבר היה מקודם תמיד יעמד ומה שהוא תמיד
יעמד חנח כבר עמד וזה שהוא במו שהוא אי אפש' שיהי'
הדבר כבר התנועע ויתנועע יחד בן אי אפשר שיהי' תמיד
יעמד ובבר עמד יחד כי אמרנו כבר עמד ר"ל כבר נשלמה
העמדה ואמרנו בן יעמד שהוא תמיד יתנועע וישוב אל
העמידה כי הנה אמנם יצוייר נוחו בזמן מצד שידומה בו
התנועה ואם לא לא ישערהו הזמן ובאשר היה זר' בן
ויהיה הנח אמנם ינוח בזמן מה שכבר נח חנה כבר הי'
מקודם ינוח ומה שהוא תמיד ינוח כבר נח והמופת על זה
הוא המופר' בעינו על המשתנר' ומבואר כי המנחר'

בבאן מאשר נרצה בה העזר החזויה והתפסר חנה הזא
נאמר כרמיון עם חמנוחה האמתיר אשר היא העזר
התנועה באמת' ומהנה יראה שהוא כמו שאי אפש' שנקח
תחלת דבר מן השנוי בן אי אפש' למו גם כן לקיחת תחלת
חלק מן המנוחה וכאשר היה המתנועע והנח אמנם
מתנועע וינוח בזמן הנה הוא מבואר כי הדבר העתה בלתי
מתנועע ולא נח כי המתנועע אמנם הוא במרחק ישוה
אליו בעתה והוא אשר אי אפשר בו שינוח ולא יתנועע
נאם לא היה המתנועע נח ובזה יתר הספק הקדמון אשר
נאמר בבטול התנועה והו' כי החין דרך משל הוא במרחק
ישוה אליו ומה שהוא במרחק ישוה אליו הנה הוא בו נח
והחין אם כן בעת שיחשבו מו שהוא מתנועע יחד ואחר
שיתבאר זה הנה אנחנו נאמר כי מה שלא יתחלק הנח
אי אפשר שיתנועע בעצמו כמו שידמה בעל התשבורר
בנקודה שהיא מתנועעת האלהים כי אם בדרך המקדר
כמו שיאמר בלובן שהוא מתנועע ובכלל הדברים אשר
לא יתחלקו מצד שהם במתחלק ונניח אם אפש' שיתנוע'
מה שלא יתחלק אם מגודל ל' גודל ואם מאיכות ל' איכות
או מאנה אל אנה ואם ממצא אל לא נמצא ' ובעבור
שבב התבא' כי כל מתנועע הנה קצתו יהי' בעת שישתנה
במה אליו משתנה תחלר' וקצתו במר' ממנו ומר' אליו
ואין אחד ממה שאי אפשר בו החלוקה בתכליות מתחלק
במה ממנו ומה אליו אם כן אין אחד ממר' שאי אפשר בו
החלוקה בתבליות מתנועע וגם כן הנה כל מתנועע הנה
הוא יתנועע בהכרח בראשית מה שיתנועע במקום יותר
קטן ממנו ואחרי כן בשוה לו ומה שהוא בתאר הזה הנה
הוא מתחלק בהכרח ובכלל יתחיי' שיהיה בין המתנועע
ובין השעור אשר עליו יתנועע יחס ואם לא אי אפשר
שיחתכהו ואין אל מה שלא יתחלק אל מתחלק יחס וגם
כן הנה כל מתנועע אמנם יתנועע בזמן ואם היה באשר
המתנועע מרחק שוה לא יתנועע בזמן הנה הוא מבואר

שהוא יתנועע חציו בחצי הזמן הזולתי הנה הוא בהכרח
מתחלק ואפי׳ היה אפשר שיהיה מה שלא יתחלק מתנועע
אלו נראה יתחלק מה שלא יתחלק ויהיה הגדל מתובר
מכקחות והזמן מעוזות ׳ ואולם שלש יתצא שני בלי
תכלית ואי אפשר המצאו כי אם בהעתקי בסבוב ומצד
חוזר חלילה הנה יראה גם כן על הצד הזה אולם הרוחק
והפסד והחשתנות והגדול והחסרון הנה הענין בהם
סבוא זה כי שתי תכליות יו השנוי מוגבלים מתחנגדות
אשר ביניהם לפי מה שתתבאר ׳ ואולם התנועה הישרה
במקום ואם היה בלתי נראה זה בה מן הצד הזה הנה יראה
מצד אחר והוא שאם היה מן הנפגע לחתוך מרחק שאין
תכלית לו הנה אי אפש שיתחיל המתנועע בתחובו שאם
היה כן היתה התחלתו ריק ובטל והטבע כמו שיאמר
ארסטו לא יעשה בטל ובכלל הנה כמו שמה שאי אפשר
בו שיהיה לא יתחיל מהות כן מה שאי אפשר בו שילך
מרחק שאין לו תכלית לא ילך במהלכה ׳ ואולם התנועה
המבוארת ואם היתה בעלת תכלית הנה אינו נמנע שתמצא
כפולת ומדובקת ואחת ובלי תכלי בזמן על זה הצד וכמו
שאינו נמנע בכאן מציאות תנועה אחת בלי תכלית על
הצד הזה כן אינו נמנע גם כן מציאות תנועות מאוחם
האחדות בלי תכלית המספר תבוא האחת אחרי אחת
האחרת על נושא מוגבל אחד ואם היתה כל אחת מהן
בעלת תכלית זה כשלא ימצאו כולם בפעל וזה כשהיו
בסבוב ולא יתיו ישרות או לא יהיו קצתם סבורת לקצת
והנה נבאר אלו הדברים במה שאחר זה ׳

המאמר השביעי

אריסטוטלוס עושה בתחלת המאמר בבאור כי כל
מתנועע יש לו מניע ושל׳ יצא דבר
יתנועע מעצמותו ר״ל שיהיה המתנועע הוא המניע בכו
שאפשר שיחשב בארץ ובכוכבים והגשמים אשר יתנועש

מזולת

זולתי מניע מחוץ שלש הקדמות ׳ אחרי מהן כי כל
מתנועע בעצמות הראשון מתחלק בעל חלקים והשנית כי
כל מתנועע הראשון הנה הוא כאשר ירומה חלק ממנו
נח מה כלו בהכרח והשלישית כי כל מה שנח בנוח חלק
ממנו הנה הוא מתנועע מזולתו והמניע בו זולת המתנועע
ואולם הקדמה הראשונה הנה הוא יעשה בבאורה מה
שכבר התבאר במאמר הששי שכל מתנועע הנה הוא
מתחלק במה ממנו ומה אליו ומה שהתבאר שם כי מה
שאינו מתחלק הנה לא יתנועע ׳ ואולם השנית והוא כי
כל מתנועע הראשו׳ מאשר הוא בעל חלקים וראשון כאשר
ירומה חלק ממנו נח נח הנשאר בהכרח ואי אפשר בו
מהתנועה הנה היא מבוארת בנפשה כאשר יובן מה יראה
כמתנועע הראשון וזה כי המתנועע הראשון והוא אשר
לא יתנועע מפני חלק בו הוא המתנועע מעצמותו והוא
באלה הגשמים הפשוטים אשר נפל הספק בגללם הוא
כשעור היותר קטן שאפש׳ שיהי׳ לאש המתנועע למעלה
או כשעור היותר קטן שאפשר שיהיה לארץ המתנועעת
למטה כי המתנועע מן הארץ והאש אשר הוא בתאר הזה
הוא המתנועע הראשון מפני שהוא לא תמצא זולתי
המתנועע להלק ממנו כי לא ימצא לאש חלק יותר קטן
ממנו ואמנם הי׳ זה כן בעבור כי שעורי הנמצאו׳ מוגבלים
וכאשר היה זה מבואר מעניין המתנועע הראשון הנה הוא
מבואר שהוא כאשר נדמה חלק ממנו נח כי הנשאר ינוח
בטבע לא בהכרח ואי אפשר בו התנועה כי הוא אלו היה
אפשר בו תנועה הנה היה אותו החלק הנשאר הוא שעור
יותר קטן ימצא למין המתנועע ההוא והיה מה שהניח
שהוא שעור יותר קטן ימצא לאותו חנמצא בלתי יותר
קטן ומה שהניח ראשון בלתי ראשון כמו שיאמר ארסטו׳
ואמנם ההקדמה השלישית והוא כל מה שנח בנוח חלק
ממנו הנה המניע בו זולת המתנועע הנה הוא מבואר גם
כן בנפשו וזה כי המתנועע הראשון בעבור שקרה לו זה

לו שהוא ינוח בחלק ממנו יודע בהכרח כי המניע בו
כבר בטל ושהמתנועע נשאר ושהוא אינו המניע כי הוא
אלו היה המניע הוא המתנועע לא היה נח החלק הנשאר
מן המתנועע הראשון וזה שהו׳ לא אבד הענין אשר הוא
בו מתנועע כי הנשאר גשם ומתחלק ואמנ׳ הוא מתנועע
במה שהוא גשם ומתחלק הנה בעבור שנח הנשאר בנוח
החלק נודע כי המתנועע הראשון כבר אבד ענין זולת
הענין אשר הו׳ בו מתנועע ושזה הענין המתנוע הראשון
בו בלתי מתחלק כי הוא אלו היה מתחלק בו לא היה נח
בנוח חלק ממנו ולא היה המתנועע ראשו׳ הנה במתנועע
אם כן בהכרח שני עניני׳ אחד מהם הוא בו מתחלק והוא
הענין אשר הוא בו מתנועע והשני בלתי מתחלק והוא
הענין אשר בעבור אבדו אבד התנועה והדבר ההוא הוא
המניע בהכרח אם כן דמיון אלו הגשמים הפשוטים
המתנועע הראשון בהם מתחלק מצד שהוא מתנועע
ובלתי מתחלק מצד המניע ולכן המניע בהכרח בו זולתי
המתנועע והחלוק מגיע להם מצד חמרם והעד׳ החתחלק
מצד הצורה והצורה היא המניעה והיא בלתי מתנועעת
וארסטוטלוס יחבר אל ההקדמה השנית הקדמ׳ שלישית
והוא כי כל מה שינוח בנוח חלק ממנו בטבע הנה הו׳ נח
בעבור זולתו בטבע ואל זאת השלישית רביעית ידועה
בנפשה והיא כל מה שנח במנוחת זולתו בטבע הנה הוא
מתנועע בעבור זולתו והיתה התולדה לו כי המתנועע
הראשון יתנועע בעבו׳ זולתו הנה כבר התבא׳ מזה המאמ׳
אמת ההקדמות אשר עשה ארסטו׳ בבאור הבקשה הזאת
ובא׳ כי כל מתנועע מצד שהוא מתנועע הנה יש לו מניע
אבל יסופק על זה המאמ׳ והוא כי המתנועע אמנם אפשר
בו שינוח בחלק ממנו שהמנוחה נוחה בו אפשרות ואולם
אם התבאר בכאן דבר נמנע עליו המנוחה כמו שיראה
ארסטוטלוס בגדרים השמימיים ואיך איני יודע יונח בזה
אפשר מה שאינו אפשר וכאשר היה זה כן והיתה המנוח׳

נמנעת

נמנעת בקצת המתנועעים היה זה הבאור חלקי ולא
יתאמת ממנו כי כל מתנועע הנה יש לו מניע והיה ראוי
שיהיה הקש מדומה יותר ראוי משיהיה מופתי ונאמר אם
היה בכאן גשם מתנועע תמנע המנוחה עליו הנה אינו
נמנע זה עליו מצד שהו׳ מתנועע אבל מצד שהו׳ מתנועע
בתואר מה כאלו תאמר מצד שמניעו נצחי או מצד שאין
לו הפך ואולם מצד שהוא מתנועע אפשר בו המנוח׳ ואם
כן האפשר בכאן אמנם הונח אפש׳ מצד מה שהוא אפש׳
לא מצד מה שהוא נמנע יתחייב ממנו הבאור הנזכר
ודמיון זה הרבה מה שיעשה בלמוד ולא יקרה מעשייתו
טעות ופלא מאבובכבר בן אלצאיג איך התיר זה הספק
בכאן בדמיון זה ההתר ולא יעשה אותו בששי כאש׳ אמר
שלא ימצא לכל מתנועע מניע יות׳ ממהר ממנו ולא לכל
מתאחר יותר מתאחר ממנו ונטה בו מביאור ארסטוטלוס
אל באור אחר אבל אין זה ממה שאנחנו בדרכו׳ ונשוב
באשר היינו ונאמר שהוא בעבור שהתבא׳ כי כל מתנועע
יש לו מניע והיה נראה כי המניע כאשר היה מחוץ הנה
הו׳ יניע כשיתנועע אם היה גשם ואם נמצאו בכאן מניעי׳
מתנועעים יותר מאחד יניע קצת׳ קצת הנה בהכרח יכלה
אל מתנועע ראשון מעצמותו לא מדבר חוץ ממנו ונניח
מניע הוא ב׳ וב׳ יניע בשיתנועע בעבור ג׳ וג׳ יניע בשיתנוע׳
בעבור ד׳ וד׳ מה׳ וכן אל לא תכלית אבל כאשר הנחנו זה
התחייב שימצא תנועה שאין לה תכלית בזמן שיש לו
תכלית ואולם איך יתחיי׳ זה הוא בעבור כי המניע במקו׳
כאשר היה מחוץ אמנ׳ יניע בשימשכו המתנועע וכשיהי׳
הוא גם כן יתנועע והמתנועע בעבורו אמנם יתנועע גם
כן הזמן שיתמיד המניע שיניעהו וכאש׳ הונח זה כן והיו
המניעים המתנועעים אשר מחוץ בהכרח כן ענינם הנה
הוא מבואר שיהיו גודל אחד במשוש ושתנועתם יהי׳ יחד
כמו שתהיה תנועת חלקי הגודל האחד המדובק ובעבור
שהיתה התנועה האחת אמנם תהיה למתנועע אחד הנה

חח מבואר כי זאת התנועה אינה בפשוט אחד
לתנועע אחד בפשוט ואם התחנו אלו התנועעות
המביאים שאין לחם תכלית התחזיק בחברת שיהיה
הגדול התחובר מהם בלי תכלית כמו זה הנחוש הגדול
פצד מת שהוא אחר כפי הניע שעור מוגבל מזמן מבדל
ויהיה ראוי שיתמצא תנוע בלי תכלית בזמן שיש לו תכלי
בעבור שהוא מגודל שאין לו תכלית וכאשר היה זה ימנע
זאת בהכרח יכלה המתנועע אל מתנועע ראשון בפעל
כמו שהוא נראה מענין בעלי חיים כי הדבר הבר הד
משל אמנם יתנועע בעבור חיד והיד בעבור העצבים
והעצבי בעבור חחום השבעי והחום השבעי הו המתנועע
הראשון והניע לכל המניע אבל כי משל זה המתנועע
הראשון לבל לא התבאר עדין אם הוא מסוג המתנועע
מצדו והוא חבעל חיים או מסוג המתנועע בטבע כמו
יחנועת האבן למטה או מסוג שלישי אבל אל זה חשעור
מן המציאות כלל העיון בבאן בענין המתנועע הראשון
והנה נבאר במאמ השמיני איך הענין בזה ושז המתנועע
בשעו הוא מנוי בסוג המתנועע מצדו ; וכבר חשבו רבים
מן המפרשי כי השעו אשר התבא בבאן מענין המתנועע
הראשון הוא חשעור אשר התבאר בתחלת המאמר
השמיני ולזה חשבו כי מה שהתבאר בבאן ענינו שהוא
מותר וכפל והעתיקו זה הבאור אל המקום החוא והנה
נבאר זה כאשר נגיע אליו והנה ראוי שנשוב בבאור
ההקדמות הלקוחות בזה המופת חקדמה הקדמה ונתיר
הספקו הנופלו כי הוא מחויי עלינו ואם ישיגנו התרשלות
בזולת החקירה הזאת מן החקירו הנה אינו ראוי לנו בזה
למעלת זה המבוקש וגודל תועלתו לאדם בחצלחתו
חמדעית והמעשית ;

ונאמר כי תחלת מה שחינח בבאן הוא כי המניע
כאשר היה גשם הנח לא יניע בלתי שיתנועע

הנה נראה מנפשי אבל הנח יפופק על זה כאבן המושכת
זולתם מן הנשמי אשר ניעו לא יתנועעו אבל זה הספק
יותר כי אלו חנשמים ניעו אל שופן זולת האופן אשר
יתחייב ממבו שיתנועע הנשם כאשר ניע זה כי הוא ר"ל
האבן המושכת והדומים לח יניעו על צד החכלית במו
שיניע חקח חמים לארץ ואותם יניעו על צד הפעל ולזה
יתחייב בחכרח שיתנועעו ובכלל הנה הברזל ליאמר
חתנועת הוא מתנועע מעצמותו ואין כן המתנועע בעבור
נשם אחר מחוץ באשר הניעו של שהוא מניע לו אל
תכלית מה ואשר יראה באבן המושכת ואבן הספיר ומה
שדומה לחם שחם יניעו נמשביה באמצעו האויר במין מן
והחשתנות ובאשר הגיעה לנמשך הצורה ההיא במה שבו
מן חחבטה לקבל אותה יתנועע מעצמותו אליו והראיה
על זת מה שנראה באבן חספיר שהיא לא תמשוך התבן
עד שיתחכך ותתחמם ושהי לא המשוך כי אם על שעור
מוגבל ובגודל מוגבל מן חמושך והנמשך והיותר נראה
ממה שהוא בזה הענין האש וידמה שיהיה בל אחד מאלו
אמנם ימשך בעצם האישי אשר בו עם היחס אשר בינו
ובין הנמשך אליו ואין מן חפלא אם יתנועע הדבר אשר
הוא בדרך החסר אל הדבר אשר הוא בדרך הצורה ליחס
אשר ביניהם כי אנחנו כבר נראה הדבר אשר חוא בדרך
הצורה כאלו הוא יתנועע אל החסר הנאות לו בחפך מה
שנמצא במו שיקרה בשלהבת ובפתילה הנכבית כאשר
הזנח תחת חנר ביושר שיניע העשן העולה ממנו ל הנר
הנה אתה תראה האש תנועע למטה על אותו העשן ל
הפתילה ואם זה אינגו ראוי שיהיה וממה שהונח גם כן
בן בבאור הקודם בי המניע הקרוב כאש היה מתוך והיה
גשם שהוא עם המתנועע וממשש לו וארסטו יאמת זה
בחפוש בי כל תנועה אמנם חיא משיכה או דחוי או משא
או סבוב וכל תנועות החלקות נכנסות תחת אלו אולם
חמשא הנה המתנועע בו יתנועע במקרה ואולם הסבוב

ממורת הנה נראות כי חגיעם זמורם אינו השתנות אבל
זה נמשך להשתנות כי הם ילכו דרך השלמיות והצורות
וכמו שחרוזות הכספי אין אנחנו אומרים כי שהוא השתנות
כי תיה התשתנות הוא אשר בו רוצים מראשיתו עד סופו
אחד רמון אלי כן אין אנחנו אומרים ברמיון אלו שהם
השתנות וזה תנושא בהם לא ישצור אחד ורמח אליו ולכן
לא נקראם משם החמר הנושא להם ונאמר במיחם
שהוא נחשת אבל נחשתי או מנחשת ונאמר בחם והקר
והיבש והלח שהוא אבן אחת או עץ או זולת זה וכן יתבאר
גם כן כי הענין בתבונות אשר בבעל נפש במה שהוא בעל
נפש ר"ל כי אלו גם כן שלמיות וגם כן הנה התבונו אשר
בנפשהם אם השנות ואם מעלות אולם המעלות אמנם
ימצאו בשוני והחסרונות בזולת השוני ושניה מן המצטרף
ואין במצטרף תנועה ואולם ההשנות הנה הם חלקיות
וכוללים אולם החלקיים תחת הכוללים ואולם הכוללים
הנה הם פועלות השכל וכל אחד מאלו אין הגעתו בזמן
והיותר ממה שהיה מת מהם השגתו בזולת זמן הוא השכל
וכן התבונות אשר בבעל נפש במה שהוא בעל נפש אמנם
הם בריאות או חולי והבריאות אולם באברים המתדמים
החלקים הוא שוני מזגם ואולם באברים הכליים הוא שוני
חרפפתם והחולי הוא הפך זה וכן ירמוז שיהיה הענין
בהכנות הטבעיות הנצה לומר שהם נמשכות למזגים
והמזגים נמשכים להשתנות המתפעלת ובאשר הירה זה
כן אם כן ההשתנות אמנם תמצא ממיני האיכויו בשלישי
והם המוחשים הנרשמים:

ונאמר שהוא אין כל תנועה יאמר בה המהיר
והמתאחר בענין אחד ואמנם יאמר זה
במין מן השתוף לשם כי המהיר כמו שנאמר הוא אשר
יתנועע בזמן אחד שעור יותר גדול ואין בין ההשתנות
והחעתק שעור משותף ולכן לא תהיה השתנות שוה
להעתק ולא התנועה הישרת והתנועה הסבובית

יאמר

התנועה מחבר משיבת ורחוק ומשלם והחוץ
הנה נראות כי הענין הקודם בו אחיוב בהכרחי שיגע
המתנועע כאשר יגיעהו וכבר יסתיק על אלו כן באבן
המושכת ומה שהומה לו אבל יתר במצאי הקדים ומה
שיסופק בו גם בן מה שלוקח בבאן כאשר הסגיק כאשר
היה נשם הנה הוא יגע המתנועע עד סוף התנועה וכאשר
פסק הוא פסק המתנועע הנה ראוה כי הענין בחלוף זה
בהשלבת זה כי האבן יתנועע ויהיר נתה אבל יתר זה
באשר חזמן אשר היתי פוגעת היר באבן בהכרח שקבלה
ההנעה בו אל מניע האשון ואם לא נמצא תנועה בלי
תכלית באותו זמן שיש לו תכלית והאבן כאשר תנוע
אחר הפרד המשליך היא מתנועע בהכרח בעמו מתנועע
בעצמותו וראשון והוא האויר ואם לא אי אפש שתתנועע
כלל וזה יקרה כאשר יבאו אל המתנועעים זה אחר זה
מתנועעים ראשונים יותרת מאחד והנה הראשון בהשלכה
הוא האדם עוד יבא אחריו האויר והנה נבאר זה בספרי
השמים והעולם איך תהיה זאת התנועה באויר ונראה
כי כמו זה אשר התחיי בתנועה המקומית יתחיי בצמיחה
שתמניע בו בהכרח יגע המתנועע וכן הענין בהשתנותו
ואולם ההשתנו אשר באיכיו אשר הם החם והקר והלח
והיובש ומה שיפשך אחריה הנת הענין בזה מבוא ואולם
ההשתנות אשר בחושים בעבור המוחשים הנת הענין בזה
ג' כחוש המשוש וחוש הטעם מבוא ואולם השאר מהם
הנה נבאר בי המשנ הקרוב מהם הוא האויר וכי באמצעיתו
יושגו המראים והנשמעים והמורחים אבל כמו אלו אמנם
יאמר עליהם השתנות בדמיון ולא ראוי שנחקור איזה הוא
ההשתנו באמת וכבר הנחנו כי ההשתנו אמנם הוא באיכות
ומיני האיכויות ארבעה התבונות אשר בנפש ובבעל נפש
במה שהוא בעל נפש וההכנה הטבעית והאיכו המתפעלת
והיא אשר במוחשים והתמונות אשר בכמות במה שהם
בכמות כשלוש ותרבוע והתמונות אשר בכמות במה שהם

בכמות

אשר בזמן המהיר והמתאחר בענין אחד כי הוא יאמר
זה בשניהם תהיה תנועה ישרה שוה לתנועה סבובית ולא
ידוע בן זה קשה אשר שוה לקו עגול ואם כן כי הקו הישר
לא יתדבק בשוי על הקו העגול ולא יחלקוי על הלקוי כי
השוי באשר יקצאו לתנועה אמנם יתצאר בעמוד הנחל
ואולם מה שיאמ' בחבש התשבור כי העגלה שוה לפרובע
כך ושקו ישר שוה לקו עגול אמנם יאמר זה בחבש מצד
ההקפה המיון מה שיאמ' בו כי מה שיקוף בו זאת העגלה
או הקו הקשתי שוה לכה שיקוף בו זה המרובע ולפי זה
הנה אם לא יהיה המהירות והאיחור והיותר והפחות יאמר
עליהם בחסבמה הנה לא יאמר בשתוף פשוט אבל במיון
כן חשמות המסופקים ובעבור שהיה כל מתנועע הנה יש
לו מניע והיה המניע אמנם יניע שעור מה ובזמן מה הנה
כאשר הנחנו מניע מה יניע דבר מה שעו' מה בעינינו ובזמן
ובפלכנו המניע היה אפשר שיניע הדבר ההוא באותו זמן
בעינו כפי אותו השעור ושיניע אותו השעור בחצי אורנו
זמן ובכלל הנה זה דבר יקרה כאשר בפלנו המני' ופעמים
יקרה זה גם כן באשר חלקנו המתנועע אבל שהוא לא
יקרה זה תמיד על יחס וזה שהוא אם היה אדם יניע כבר
אחד בעינו בזמן מה שעור מה הנה הוא לא יתחייב שיניע
האוקיא באותו זמן שעור יהיה יחסו אל השעור הקוד' יחס
האוקיא אל הכבר: ואמנם יתחייב זה כאשר היה המניע
יתנועע בפנים מה בעבור המתנועע ולזה יתחייב שיניע
האדם חצי אותו הכבר באותו זמן בפל הארך ההוא ובחצי
אותו זמן אותו הארך בעינו וכן גם כן באשר היה מניע
מה יניע מתנועע מה ארך מה ובזמן מה חנה חציו יניע
חצי אותו המתנועע באותו הזמן בעינו ארך שוה ואולם
אם באשר הניע מניע מה בכח בו מתנועע מה ארך מה
ובזמן מה הנה לא יתחייב כאשר חלקנו המניע דרך משל
בשני חלקים או יותר מזה שיניע אותו המתנועע באורנו
הזמן חצי אותו הארך או אותו הארך בעינו בבפל אורנו
הזמן

הזמן כי הנה אפשר באשר חלקנו המניע שלא יניע כלל
כי הנה אין איזה דבר שהזדמן יניע איזה דבר שהזדמן
אבל אמ' יניע דבר מה מגבלי מניע מוגבל ובבחן פוגלית
ואם לא היה אפשר דרך משל בספינה כאשר הניעו אותה
שלשים אנשים ביום אחד של שה מילין שיניעה אחד מן
השלשים באותו יום עשירית מיל זה נמנע ולמן נמצא
הבחנות המניעות יעיקו אותם הדברים המתנועעים מאתם
והסבה בזה כי המתנועע בעבור שהיה גשם והיה המניע
לו מחזיק יניע הפך מה שבטבעו היה שם עמידת כנגד בין
המתנועע והמניע ואי אפשר שיניע איזה דבר שהזדמן
איזה דבר שהזדמן ולכן יניע הלאות אל בעלי חיים בהפך
מה שעליו הענין בנשמים הפשוטים אשר לא יתנועעו
הפך מה שבטבעם אלא שזה גם כן להם מצד מה עומד
כנגד והוא הדבר אשר בו יתנועע ולזה לא יתנועע מהם
איזה חלק שהנחנו כמו ההכל דרך משל כי הוא בלתי
אפשר שירוד ולא שיעלה וזהו אחד מהסבות המהירות
והאיחור אשר יקרו לשו המתנועעי הפשוטי כי המהירות
והאיחור יהיו בפנים רבים: אחד מהם יחס המניע אל
המתנועע והשני עמידה כנגד המתנועע למניע והשלישי
עמידה בנגד שבו ההנעה כאלו תאמר האויר דרך משל
והמים ובפנים הראשונים נמצא הגרמים השמימיי קצתם
יתר מהירים מקצת כי אין לשם עמידה כנגד בין המניע
והמתנועע בפי מה שיתבאר במה שאחר זה ולא מצד מה
שבו התנוע והענין בהשתנות יהצמיח בענין במתנועעים
במקום בעבור דברים מחוץ ובמרוה ובמפסיד רוצה לומר
שהוא לא יצמיחה איזה דבר שהזדמן איזה דבר שהזדמן
ולא ישנה איזה דבר שהזדמן איזה דבר שהזדמן וכן לא
יהוה ולא יפסי איזה דבר שהזדמן איזה דבר שזדמן אבל
הפעל והתפעלות אמנם יהיה בין שני מתיחסים מצד
מה שיתיחסו:

המאמר

המאמר השמיני

ארסטולוס התחיל לחקור תחלת בזה המאמר אם אפשר שיהיו כל התנועות מתחדשות עד שתהיה בכאן תנועה מתחדשת אחרת או יותר מאחת לא תקדם לה תנועה כלל או בכאן תנועה נצחית לא סרה ולא תסור אחת או יותר מאחת היא הסבה בכל מה שיתנועע בכאן פעם וינוח פעם: והוא יקדים לזה הקדמות כבר קדמו לו את מהן שמגדר התנועה יראה שלא תמצא אלא במתנועע וזה למה שנאמר שהי שלמות המתנועע במה שהוא מתנועע: וההקדמה השנית שבכאן תנועה נצחית כוללת על כל העולם אם אחת אם יותר מאחת: והשלישית שאם אפשר שתהיה בכאן תנועה ראשונה נצחית הוא מחוייב שתהיה תנועה התעתק ומחוייב שתהיה בסבוב:

והתחיל ואמר שממה שנאמר בגדר התנועה שהיא שלמות למתנועע יראה שהוא לא תמצא אלא במתנועע במו שיראה ממנו שלא יהיה דבר אלא דבר לפי שהחויה אם שתהיה תנועה ואם שתכלית תכלית תנועה הנה המתהוה גשם בהכרח ובאשר נתישב לו זה השרש היה מן המבואר שאם היה בבאן תנועה קדמונית ראשונה על כל התנועות אם בזמן ואם בטבע הנה אם שתהיה במתנועע הוה נפסד ואם שתהיה במתנועע נצחי עוד אמר כי אם היתי במתנועע הוה הנה איננה ראשונה לא בטבע ולא בזמן לפי שלא יוכל שיניח שהתנועה הראשונה היא תבונה במתנועע מתהוה ולוחיי המתנועעי הראשוני אשר בזה העולם מתחדשי מתהוים היתי להם תנועה ראשונה קודמת עליהם אם בזמן ואם בטבע ואם לא לא ימצא התחלה ראשון לתנועה ובאשר לא ימצא הראשון במו שיאמר ארסטו לא ימצא האחרון ובאשר התיישב לו זה שהמתנועע בתנועה הראשונה

יחוייב שיהיה נצחי לקח שהוש אם אפש שתמצא זאת התנועה הראשונה קודמת בזמן על כל התנועות מזולת שתקדם לה תנועה זמנית כלל או אמנם היא קודמ בטבע לבד ואולם קדימתה בזמן על כל התנועות הנה זה יצויר בשיהי המתנועע בה לא יסור נח עוד יתנועע אחר אם לא יהי אפשר שיהיה מתנועע לא שכאשר הוכח זה התחייב שתהי קודם התנוע הראשון המוכח תנועה אחרת קודמת עליה ולא תהיה ראשונ בזמן כש שלא תהי ראשונ בטבע וזה שבאש היה המניע נמצ לא יסור והמתנוע כן הנה אם שתהיה התנועה לא סרה ולא תסור ואם שתהיה המנותה לא סרה ולא תסור ואם שתהיה בכאן סבה מתחדש יותה קודמת משניהם היא אשר חייבה למניע שיני ולמתנועע שיתנועע אחר שלא תהיה משניהם תנועה ולא מתחדש הנה אם שתהיה תנועה או נמשך לתנועה ובאשר הירה זה כן הנה אין בבאן תנועה ראשונה בטבע ולא בזמן וזה שקר ובאשר נמנע שתמצא למתנועע הראשון הנצחי תנועה ראשונה בזמן הנה מבואר שהתנועה הראשונה לא סרה ולא תסור ובכמו זה יבאר גם כן שלא ימצא למתנועע הראשון תנועה אחרונ וזה שאם הי המתנועע נפסד הנה אי אפשר שידומה לו תנועה אחרונה ואם היה נצחי הנה אי אפשר שידומה לו מנוחה לפי שהמנוחה מתחדשת יהיה מפני תנועה קודמת על תנועתו ומני יותר קודם מסניעו כמו שהתחייב זה בהנחת תנועה מתחדשת הנה זה הוא אשר ראוי שיפורש בו מאמר ארסטו בתחלת זה המאמר לא מה שחשבוהו אנשים שבונתו אמנם היה שיבאר שהתנועה לא תמנע בסוג כי עיונו אמנם היה בכלל העולם והתנועה אשר לא תמנע בסוג היא בחלק מן העולם והיות כל תנועה ממה שזולת מהתנועות הראשונות לפניה תנועה הוא ענין נמצא במקרה ונמשך לתנועות הראשונות בו אי אפשר שתהיה לפני התנועה המתחדשת תנועה מתחדשת בעצמות לפי שאלו היה זה

כן לא תמצא תנועה מתחדשת אלא אחר השלם תנועות
אין תכלית לחן והשלם מה שאין תכלית לו שקר וזה דבר
כבר באר ארסטו׳ בחמישי מזה הספר כאשר באר שלא
יחויים שיהיה חדוש התנועה בתנועה ולא חדוש ההויה
בהויה לפי שאלו היה זה כן לא ימצא ההוה האחרון ׳
ואפלאטון ומי שנמשך אליו מן המדברים מאנשי זמננו
וכל מי שאמר בחדוש העולם אמנם ראו במה שמקרה
שהוא בעצמות והרחיקו שתמצא בכאן תנוע לפני תנועה
אל בלתי תכלית ואמרו במציאות תנועה ראשונה בזמן
והתחייב להם שיהיה לפניה תנועה והשתדלו שייטיבו
בהתרת זה הספק ולא הטיבו בו ויותר מי שחייב הספק על
ארסטוטלוס מי שאמר שכונתו בזה המקום אמנם הוא
שיבאר שלפני כל תנועה תנועה ושהוא אמנם הביא גדר
התנוע׳ בעבור זה כמו שחש׳ אבונצ׳ עליו בספרו בנמצאות
המשתנות וזולתו ממי שבא אחריו כאבן סינא ואבובכר
בן אלצאיג וכבר ראה זה עליו לפניהם יחני המדקד׳ ולקח
שישוב על ארסטו׳ מפני שהניח שלפני תנועה תנועה
בעצמות יקרה למתפלספים מאנשי זמננו בזה ספק גדול
והוא אשר הכריח אבונצר שיניח בזה מאמרו הנרשם
בנמצאות המשתנו׳ כי הוא השתדל שם שיחקור על איזה
צד אפשר שיהיה לפני התנועה תנועה ובאר הנמנע מזה
מן המחוייב וזה שהו׳ חשב שאם לא יהי׳ בכאן מין מחוייב
היה מה שלוקח בגדר התנועה בטל לפי שהוא חש׳ שגדר
התנועה אמנם הביא ארסטו׳ כדי שיבאר שלפני כל תנועה
תנועה וזה כלו מחשבה בלתי אמתית ולפי זה היה לו
שיעמוד בזה המקום והוא אשר עמדתי עליו בסוף לפי
שהפירוש אראשון יקרה בו ספק מהמאמ׳ בחדוש העולם
ונחשוב גם כן שהוא מארסטו׳ סתירה והוא יעשה אחר זה
שני באורים אחד מהם מפני הזמן והאחר מפני המתנועע
מפאת עצמו ׳

נסה״א אחר״ת נמצאת בגליו״ן והי״א זאת :

ארסטוטלוס

ארסטוטלוס התחיל תחלה בזה המאמר לחקור אם אפשר
שתתחדש כל התנועה אחר אשר לא תהיה ושתפסד
הפסד אשר לא ישאר עמה דבר יתנועע כלל כמו שיחייב
זה מי שיאמר בחדוש העולם והפסדו כאנכסאגוריש או
לא תעדר התנועה בסוג ולא בשום עת כמו שהיה רואה
אבן דקלים מהעדרה פעם והמצאה פעם וכאשר לא
תעדר בסוג ולא בעת מה כל שכן שלא תעדר זמן אין
תכלית לו כמו שיניחה מחודשת אחר שלא היתה : ואולם
אשר יאמרו בעולמות אין תכלית להם יתהוה ויפסידו הנה
הם מסבימים עמנו על זה הדעת רוצה לומר כי התנועה
לא תעדר בסוג כי ההויה וההפסד נרדפים לתנועה :
ואולם כי התנועה לא תעדר בסוג הנה זה יראה על זה
הצד מן הדברים אשר קדמו וזה שהוא כבר היה נלקח
במה שעבר בגדר התנועה שהוא שלמות מה שבכח מצד
מה שהוא בכח וכל שלמות מתחדש מצד מה שהוא
נמצא בפעל ורמוז אליו כבר היה זה אפשר ונמצא בכח ואי
אפשר שימצא הדבר האחד בשלמות והכח יחד בעת
אחת מצד אחד אבל אמנם אפשר זה בשני צדדים כענין
בשלמות הנמצא בתנועה מחוברת תמיד בכח אשר
בתנועה הוא כח החלק אשר לא יגיע עדיין ואינה כח
החלק אשר הגיע בפעל כי היה בלתי אפשר שימצאו
המתנגדים יחד בנושא אחד מצד אחד וכאשר היה זה כן
הנה בהכרח שתהיה כח התנועה קודם לתנועה בזמן
וכח כל חלק ממנה קודם לאותו החלק וזאת הקדמה
אשר יתחייב שימצא לכח התנועה על התנועה ימצא
שני מינים אם שתהיה הכח ההוא נמצא במתנועע לפני
תנועתו כאשר היתה התנועה ההיא בלתי לקוחה בגדר
הנושא לתנועה ולא נמשכת בהכרח לעצמו כמו הבעל
חיים יתנועע אחר השינה והיא בכלל התנועה אשר
תהיה אחר מנוחה ואם שתהיה הכח ההוא נמצא לפנים
בגשם אשר יהיו ממנו המתנועע זה כאשר היה נמשך

לעצמו כעץ כאשר יתהוה אש יתנועע למעלה כי הכח
הזה הקודם לכמו התנועה הזאת הוא בהכרח בעץ דרך
משל ובזולתו ממה שאפשר שיתהוה אש ובכלל לפי
הכח על מציאות האש הנה שם הכח על תנועתה ואם
היה זה בה על סדר רוצה לומר כי כח התנועה אמנם
תמצא באמצעות כח היותר אש: וכאשר נראה כי כח
התנועה יקדם בזמן בהכרח התנוע ואיך איני יודע אפשר
שיעדר שום עת מתנועה כי אם הנהנו כי המתנועע בזאת
התנועה המתחדשת בין שיהיה חלק מן העולם או עולם
בכללו אמנ' התחיל בתנועה בתחלת מה שתהי' הנה היה
הכח בדבר אשר ממנו יתהוה קודם להיותו בזמן והדבר
אשר הוא בתאר הזה לא ימלט שיהיה זה הכח מחודש
בו או נצחי ואם היה מחודש הי' לפני השנוי הראשון שנוי
וכבר הנחנוהו ראשון וזה הפך בלתי אפשר וכן אם היה
הכח נצחי וזה שהוא אם היה המניע נמצא והמתנועע
נמצא מה היה ענינו התנועע בעת הזאת ולא התנועע
לפני זה והזמן מתדמה החלקים הנה שם בהכרח שנוי
במניע או במתנועע או בשניהם בין שהיה המניע מחוץ
או בעצמות המתנוע' כענין בבעל חיים הנה לפני התנועה
המונחת ראשונה תנועה' ובדמיון זה אשר התבאר כי
התנועה לא תעדר בעבר יתבאר שהיא לא תעדר בעתיד
וזה כמו שיאמר ארסטו' כי הפסק הדבר מן השנוי זולת
הפסקו משיהיה דרכו שישתנה ולמה שהיה אשר דרכו
שלא ישתנה כלל שיפסק משני הדברים והיה בלתי
אפשר שיפסק משני הדברים יחד הנה מחוייב שיהי' אחד
הפסקו בענין בלתי אפשר שיפסקו שני הדברים יחד אבל
הפסקו מקבל השנוי הוא אחר ההפסקו מן השנוי הנה
מחוייב שיהיה אחר הפסקו מן השנוי שיפסק משיהיה
דרכו השנוי הנה אחר השנוי המונח אחרון שנוי הנה אם
כן אינו אחרון' וגם כן הנה מן הראוי שיהיה המפסיד
יפסד כאשר הפסיד ויפסד המפסיד לזה המפסיד וזה אל

לא

לא תכלית הנה שם בהכרח אחר השנוי המונח אחרון
שנוי אחר בהכרח' הנה עד כאן הגיע המאמר לארסטו'
בבאור כי התנועה לא תעדר בסוג לא במה שעבר ולא
במה שעתיד אבל שהוא כמו שאמרנו לא באר עדין מה
הסבה בזה ולא איזה צד מציאות זה אם בעצמות אם
במקרה' והיה זה המאמר תשוב' על' אשר יאמרו בחדושה
עוד ה שתדל אחר זה שיבאר כי בכאן תנועה מה נצחית
אחת ומחוברת היא הסב' בהיות אלו התנועות המתחדשת
נמצאות ובלי תכלית ומניע נצחי הוא הסבה בהיות אלו
המניעים המתחדשי' יניעו פעם ולא יניעו פעם והוא יבאר
זה מב' צדדים אחד מהם מצד הזמן והאחר מצד המניע:

עד הנה היה כתוב בגליון:

אולם אשר מצד הזמן הנה כך יראה כל זמן מו גבל
הנה שתי קצוותיו שתי עתות וכל עתה הנה
הוא תכלי' לעבר והתחלה לעתיד וכאשר הונח זמן חדוש
היה אפשר שימצא עתה ירמז אליו לא יהיה אחריה זמן
עובר ואיך יהיה זה כן ומהכרח העומד קדימ' העבר לפניו
וכן יתחייב כאשר הנחנו עתה שאין אחריה זמן' ובכלל
כאשר סלקנו הזמן התחייב מציאותו וזה מבואר בנפשו
וזה המשפ' מענין הזמן במה שחשב ארסטו' היו הקודמים
מחכמי הטבע בבר הסכימו עליו זולת אפלאטון שהוא
היה מהוה הזמן ויסכור בו שהוא ישאר נצחי' וכאשר
נראה כי הזמן נצחי וכבר התבאר שהוא אחד ומתדבק
ושהוא מספר התנועה השמימיית הנה הוא מבוא' שזאת
התנועה נצחית ואחת ומתדבקת ושמניע הנצחי' ואולם
הבאור האחר אשר הו' יותר מיוחד הנה כן תסוד' החקירה
ממנו בעבור שהיו קצת הגשמים החמריים יראו פעם
נחים ופעם נעים והיו קצתם לא יראו נחים אבל אמנ' יראו
מתנועעים לבד כגשמים השמימיים וקצתם יראו בכללם
מתנועעים בחלקיהם כארץ הנה איני יודע אם אפשר
בדמיון אלו הגשמים המתנועעי' אשר לא הורגשו מעולם

נחים שינוחו אם לא כי החוש אינו מספיק בזה ואם
התבאר בדמיון אלו שהם תמידי התנועה הנה בהכרח
שיהיה בכאן גם כן דבר תמיד המנוחה עליו תהיה זאת
התנועה אלא שהוא לא יהיה נעדר התנועה לגמרי שאם
כן לא יהיה גשם טבעי אבל יהיה מתנועע בצד אחד כאו
תאמר בחלקיו כמו מה שיראה מענין הארץ והתחלת
העמידה על הבקשה הזאת יהי' מן הצד הזה בעבו' שהיה
המתנועע ממנו בעצמותו וממנו במקרה וממנו בחלקיו
כמו שקדם והיה הדבור אמנם הוא במתנועע מעצמותו
והיה זה ממנו מה שהוא מתנועע בטבע כבעלי חיים
והגשמים הפשוטים וממנו מה שהוא מתנועע בהכרח או
חוץ מטבעו אולם המתנועע בהכר' כאבן תושלך למעלה
ואולם היוצא מטבעו כתנועת אבן הרחים כי זאת התנועה
לו אינה ט בעית כי אינה מעצמותה ולא מוכרחת כי לא
היתה הפך לתנועה לטבעית והיו אלו המתנועעים מהם
מה שתנועתם מחוץ ומהם מה שהם מפאת עצמו אולם
המתנועע בהכרח הנה נראה שהוא אמנם יתנועע בעבור
דבר מחוץ וכן הענין במה שיתנועע חוץ מטבעו ואולם
המתנועע בטבע הנה ממנו מה שיראה בו שהוא יתנועע
מצדו כבעל חיים וכבר התבאר במאמר השביעי כי אותם
אשר מניעם מחוץ בהכרח יכלו אל מתנועע מעצמותו
כבעל חיים והגשמים הפשוטים ולזה נשאר שנחקו' בכאן
בענין הגשמים הפשוטים באיזה סוג מסוגי המתנועעים
יכנסו אם במתנועעים בעבור דבר מחוץ או באשר יתנועע
מצדם ובעבור שחקר בכאן מהם התבאר לו שהם בלתי
נמנים בסוג המתנועעים מעצמותם כי אם במקרה ואולם
איך יראה זה מענינם מזה הצד וזה כי אלו הגשמים אלו
היו מתנועעים מצדם ר"ל שיהי' להם שיתנועעו מעצמותם
מבלתי מניע מחוץ היה להם שינוחו כענין בבעל חיים
וגם כן הנה היו מתנועעים בתנועות רבות ולא יתנועעו
תנועה אחת במוכרח הנה מזה יראה כי אלו הגשמים אין
התחלת

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-

התחלת תנועתם בעצמותם לבד ואמנם יצטרך אל דבר
מחוץ וכבר יראה זה יותר מזה הצד בעבור שהי' המתנועע
בכח יתחייב בהכרח שיהיה המניע לו הוא אשר יוציאהו
מן הכח אל הפועל וישימהו אחר שהיה מתנועע בכח
מתנועע בפעל וזה נרא' בנפשו כי המחמם הו' מה שהשיב
מה שהיה חם בכח חם בפעל וכן בשאר השנויים וכאשר
היה זה כן הנה המשיב לאויר מהיותו כבר בכח אל שהיה
כבר בפעל ואשר הוא הסבה בתנועתו למטה וזהו המהוה
כי המהוה כאשר יתן לאויר דרך משל צורת המים הנה
כבר נתן לו התנועה למטה אם לא יעיקחו מעיק ואולם
אם העיקו מעיק הנה כמו שהכח לו אז על התנועה הוא
כח במקרה כן הסרת המעיק אותו הוא מניע במקרה כמו
היסוד נמשך מתח' הבנין והאבן יפול מעליון הכות' בעבור
שהתבאר לו כי המניע בכח הוא המהוה התבאר לו שהם
בלתי נמנים במתנועעים מצדם בעצמותם ולא גם כן
מתנועעים בעבור מה שמחוץ במקום בעצמות ולזה שב
בכאן וחלק מתנועע בעצמות אל מתנוע' מצדו ואל מתנועע
מחוץ על שאלו אינם נמנים באחד מב' המינים ואז היה
אפשר לו על ההגע' שיבאר כי ראשון המתנועעי' בעצמות
במתנועעים במקום הוא המתנועע מצדו והתחיל ואמר
כאשר היה כל מתנועע הנה הוא יתנועע בעבור מניע כפי
מה שהתבאר במאמר השביעי הנה הוא מחוייב שיהי' כל
מה שיתנועע אם שיתנועע בעבור מניע בלתי מתנועע
ואם שיתנועע בעבור מניע מתנועע ואם התנועע בעבור
מניע מתנועע והיה כל מניע מתנועע הנה אם שיתנועע
מצד ואם שיתנוע' בעבור מניע מחוץ והי' כל מה שיתנועע
מצדו יראה מענינו שהוא ראשון המניעים המתנועעים
במקום ושהוא לא יצטרך אל מניע מחוץ ושהמניע
המתנועע בעבור דבר מחוץ הוא אמצעי בין המתנועע
מצדו והמתנועע האחרון אשר לא יניע מבלתי המתנועע
מצדו: ודמיון זה כי הקלע לא יניע האבן בלעדי האדם

כי היה הקלע מתנועע בעבור מה שמחזיק יהאדם אפשר
שיניע האבנים באמצעי והוא הקלע ובזולת אמצעי ואם
היו בעצמן מניעים מתנועעים בעבור מה שבחוץ
הנה אי אפשר בהם שילך אל לא תכלית מצד מה
שהם אמצעיים כי הוא אלו חלכו האמצעיים אל לא
תכלית לא יהיה להם ראשון וכאשר לא יהיה שם ראשון
לא יהי שם אחרון אבל האחרון נמצ הנה הראשון נמצא
והוא המתנועע מצדו וזה מחוייב כי האמצעיים לא
יתנועעו בלעדי הראשון הנה בהכרח שיכל הענין בדברי
אשר התנועעו מחוץ אל מתנועע בהתחלה בו והוא
המתנועע בטבע מצדו ואלו הלך הענין אל לא תכלית
וזה נמנע במה שבעצמות הנה כבר נראה מזה למה שב
ארסמוטלוס פעם שנית לבאר כי בכאן מתנועע ראשון
ולא הספיק בבאור הנעשה במאמר השביעי וכן יראה גם
כן שהוא יעשה בכאן בכח בהתחלה מה שהתבא מאשר
כל מתנועע לו מניע כי היה מה שנרא בכאן בהם מאשר
אלו הפשוטים יתנועעו בעבור מה שמחוץ והם אשר ספק
בם אם המניע בהם חוא המתנועע אינו מספיק בבאו כי
כל מתנועע לו מניע כי היה המניע לו להם מחוץ במקום
הוא מניע במקרה ושמה שעשח מזה בזה המאמר אמנם
הוא על צד המוסר והעדות כפי מנהגו לא על שהוא באור
ממפיק בנפשו והנ תמסטיוס אם כן טעה במקומות מהם
שהוא חשב כי החקירה הנופלת בכאן מספיק בבאור כי
כל מתנועע הנה יש לו מניע ומהם שהוא חושב כי מה
שהתבא בכאן מענין המתנועע חראשון חוא מה שהתבא
בתחלת המאמר השביעי ותעתיק הבאור הנעשה שם אל
זה המקום על שהעמידה בכאן לפי כונת ארסטוטלו ממה
שיצטרך אל חקירה גדולה אינו ראוי בזה הקצו אבל איך
שיהיה הענין הנה זח המין מן הבאור אמתי בנפשו ותיא
אחד ממה שחשבתי בארסטוטלוס בזה המקו וכבר יצאנו
ממה שבונגנו מן הקצור ונשוב אל אשר היינו.

ונאמר

ונאמר שהוא כבר התבאר מן המאמר הקודם בי
בכאן מתנועע ראשון בטבע מניע לכל
אלינו יבלו שאר התנועות אשר מניע מחוץ ושהענין בזה
העולם הגדול כענין בעול הקטן אשר הוא האדם או כעל
החיים ושהמניע לזה המתנועע בלתי מתנועע כלל
בעצמות כי אלו היה מתנועע היה גשם והיה לו מניע
והלך הענין אל לא תכלית ולזה יתחייב בהכרח שיהיה
המניע למתנועע מצדו בלתי גשם ובלתי מתנועע כלל
בעצמות ואולם אם אפשר בו שיתנועע במקר על צד מה
שיתנועעו המניעים אשר במתנועעים מצדם כמו תנועת
הנפש בעבור הגוף הנה נחקור עליו במה שאחר זה והנה
אפשר גם כן שנבאר בצד אחר זולת זה הצד שאין בכאן
מניע עצמותו כפי מה שהיה רואה אפלטון וזה אמנם
אפשר צירו במתנועע במקום ואולם המאמר בדב ישנה
עצמותו או יצמיח עצמותו הנה הוא יוצא מן המושכל
ולזה הטוב שנשים חקירתו בזה מן המתנועע במקום
ונאמר שאם היה הדב יניע עצמותו הנה לא ימלט משיהי
כלו יניע ויתנועע יחד מצד אחר או יהיה חלק ממנו יניע
חכל והוא יניע עצמותו או יהיה הכל יניע החלק והוא
יניע עצמותו או יהיה חלק ממנו יניע חלק והוא יניע
עצמותו ואיזה מאלו החלקים הנחנו התחייב שיהי הדבר
מניע מתנועע יחד מצד אחד וזה שקר כי המניע אמנם
הוא מניע מצד מה שהוא בפעל והמתנועע יתנועע מצד
מה שהוא בכח כמו שהתבאר מגדר התנועה ואם היה
הדבר מניע ומתנועע יחד מצד אחר היה אפשר שיהיה
בכח ובפעל יחד מצד אחר וזה שקר ואולם איך יתחייב
באחד אחד מאותם החלקים שיהיה הדבר מניע מתנועע
יחד הנה הוא מבואר וזה כי אנחנו אם הנחנו שהחלק יניע
חכל בשיתנועע מעצמותו היה מניע מתנועע יחד וכן
כאשר הנחנו הכל יניע חלקו ויתנועע מעצמותו ואולם
אם הנחנו שחלק ממנו יניע חלק אחד והאח שלישי הנה

אם שלא ישוב ההנע׳ בסבוב ויהי׳ החלק הראשון מתנועע
מניע יחד ואם שישוב ההנעה בסבוב ויהיה השלישי דרך
משל יניע הראשון זה יתחיי׳ ממנו ג׳ב שיניע הדבר נפשו
כי אין הבד׳ בין שיני׳ הדב׳ נפשו בעצמותו בלא אמצעי או
באמצעי יותר מאח׳ זה כאש׳ ילקח ה׳ אחרון יניע הראשון
בעצמות ואולם במקרה הנה זה אפש׳ בספן יניע הספינה
והיא תניעהו והנה אפשר שנבאר גם כן מבפנים אחרים
כי המניע הראשו׳ יתחייב שיהי׳ בלתי מתנועע וזה בעבור
שיהיה בכאן מניע ראשון ומתנועע אחרון ומניע אמצעי
והיה האחרון בלתי מניע כלל והאמצעי מניע יתנועע
הנה יתחייב שיהיה הראשון בלתי מתנועע וזה שהוא אלו
היה כל מניע מתנועע לא היה אפשר שיבדל אחד מהם
מן האחר עד שימצא מתנועע בלתי מניע וכבר ימצא זה
והוא האחרון הנה בהכרח שימצא המניע הראשון גם כן
רק מן המתנועע כי היה המניע המתנועע והוא האמצעי
מחובר משני דברים וכל מחובר משני דברים כאשר היה
אפשר באחד מהם שיבדל מחבירו במציאות היה אפשר
באחד כסנגבין המחובר מחומץ ודבש כי הוא כאשר היה
אפשר שימצא החומץ בעצמותו נפרד היה אפש׳ שימצא
הדבש הנה כבר התבאר מזה כי בכאן מניע ראשון יחסו
אל הכל יחס המניע הראשון כבעל חיים אל בעל חיים
ושהוא בלתי משתנה בעצמות כלל ואי אפשר בו השנוי
ואולם שהוא לא ישתנה כלל ולא במקרה ושהוא נצחי
הנה זה מבואר על זה הצד כאשר חלקנו על כמה פנים
אפשר שיאמר באלו המניעי׳ אשר אצלנו שהם מתנועעים
במקרה וזה יאמר בהם על שני פנים אחד מהם כשישתנ׳
נושאו המתנועע מאתו תחלה באיזה מין שיהיה ממיני
השנוי אשר מחוץ כמו שיתהוה או יצמח או ישתנ׳ והפני׳
השניים כמו מה שיקרה למתנועעים מצדם אצלנו ר׳ל
שהם יתנועעו אחר המנוחה ויעתקו בכללם ויקרה מזה
למניע להם שיתנועע במקרה במקום ויעתק בהעתק
נושאו

נושאו אולם הפנים הראשונים כאשר הצענוהו משתנה
במין באותם המינים אשר מחוץ וזה בשיתהוה הנושא לו
או יפסד או יצמח או יחסר או ישתנה התחייב גם כן באלו
התנועות שיגיע אל תנועה במקום כפי מה שהתבא׳ במה
שאחר והתנועה במקום כבר נראה מענינה שהוא מחוייב
שיהיה בה מניע ראשון ויהיה מה שהונח מניע ראשון
בלתי ראשון ולכן מה שהתחייב שיהיה הראשון בטבע
בלתי מתנועע במקרה בצד זה ויהיה הוא ונושאו נצחי
ולולא כי בכאן מניע נצחי הוא הסבה במציאו׳ אלו התנוע׳
ההות הנפסדות לא היו נמצאות היום כי מציאות קצתם
מקצת אל לא תכלית הוא במקרה ומה שבמקרה אמנם
הוא משיג למה שבעצמות וכן יראה שהוא בלתי אפשר
בכמו זה המתנועע הראשון מזה המניע הראשון שינוח
ואח׳ כך יתנועעו בכללו כי אנחנו כאש׳ הנחנוהו מתנועע
אחר מנוחה או נח אחר תנועה התחייב בהכרח שיתנועע
במין מן המינים אשר מחוץ שא׳כ לא היה אפש׳ שיתנועע
אחר המנוחה כי הוא אם היה המניע והמתנועע נמצאים
והיחס אשר בו ישלם ההנעה נמצא למה זה יניע בעת
הזאת ולא יניע לפני׳ הנה הוא בהכרח שנוי וזה כשיתחלף
מין מן ההתחלפות כבעל חיים כאשר נשלם לו הבשול
הקיץ והתנועע וכאשר אכל ישן ׳ ובכלל הנה מן הנראה
שהוא אמנם יתנועע המתנועע מאלו אחר המנוח׳ כאשר
ישתנה בעבור דבר מחוץ שאם לא היה הנה איני יודע
כאשר היה המניע נמצא והמתנועע נמצא והיחס אשר
יהיה ההנעה נמצא גם כן ולא יהיה שם שנוי מחוץ איך
אפשר שינתן הסבה בתנועתו׳ עתה וכן יראה שהענין
במנוחתו אחר התנועה וכל מה שאפשר שיאמר כנגד זה
הנה הם כלם מאמרים הלציים או הטעאיים ובכלל הנה
הגובר עליהם שהם לקוחות מתחלת המחשבה וכאשר
היה שם שנוי הנה שם העתק ומניע ראשון ומתנועע
מצדו הנה אין מה שהונח ראשון הוא ראשון ואי אפשר
שיהיו

ואמרי לה אף אנן תנינא הכל מודים בשור הנסקל שאין
מועדין לו שהוא נסקל ואין מועדין לו שהוא נסקל
ואין מועדין לו שהוא נסקל ואין מועדין לו שהוא
נסקל ואין מועדין לו שהוא נסקל ואין מועדין לו
שהוא נסקל ואין מועדין לו שהוא נסקל ואין מועדין
לו שהוא נסקל ואין מועדין לו שהוא נסקל וא

שיסתור נפשה כי כח החלק דרך משל תהיה יותר קטנת
מכח הכל וכאשר חלקנו הכל דרך משל אל שעור אותו
החלק התחבר מן הכח כח בעל תכלית והנעה שיש לה
תכלית וכבר הנחנו אותו בלתי בעל תכלית זה שקר וגם
כן הנה היה אפשר שנניח גשם יותר גדול ממנו ויהי׳ כחו
יותר גדול ממנו ויהיה מה שאין לו תכלי׳ יותר גדול ממה
שאין לו תכלי׳ ואיך אפש׳ דרך משל שיצוי׳ דמיון הכחות
האלו המריות ומתחלקות בהחלק הגשם וכבר יראה כי
כח גשם הגדול כאלו את׳ תאמר גלגל הכבבים והגש׳ קטן
כאלו אתה תאמר גלגל הירח יתחברו בששניהם יתנועעו
אל לא תכלית ואם הם מתחלפים במהירות והאיחור אבל
דמיון החלוף ימצא לאלו הכחות מפני כי קצתם יות׳ נכבד
מקצת והנה נבאר אלו הדברים במה שאחר הטבע הנה
כבר נראה כי אלו הכחות המניעות הנצחיות היו אחת או
יותר מאחת שהם אינם המריות כלל ואין להם התלות
בחמר לא קרוב ולא רחוק אלא הסתלקה ההנעה והשיג
התכלית בהכרח אבל אם היא הסבה כשימצא לגשם
המתנועע מאתם פעל שאין לו תכלית עם היות גשם אבל
כבר היה בחיי בו תכונה והכנה לקבל הכח הזה ומהנה
יראה כי החמר והצורה ובכלל הגשם יאמר באלו הגרמים
השמיימיי׳ ובהוים הנפסדים בשתוף והנה יראה זה יותר
בספר השמים והעולם ואולם אם כמו זה המניע יותר
מאחד או אחד ואיזה מציאות מציאותו ועל איזה צד יניע
הנה זה יתבאר במה שאחר הטבע וכבר נשאר עלינו
מהחקירה הזאת שנבאר איזה תנועה זאת התנועה אשר
לה כמו זה המניע :

ונאמר שהוא נראה ממה שהתבאר שהיא תנועת
ההעתק כי היתה היא הקודמת בטבע על
שאר התנועות כי הוא בלתי אפשר שתמצא תנועה
משאר התנועות זולת ההעתקה קודם עליה כי המהווה
יתחייב בהכרח שיהיה קרוב ממה שיתהו׳ עד שימששהו
וזה

וזה בשיעתק המהוה או המתהווה או שניהם וכן הענין
בשאר התנועות וגם כן הנה המתנועע בזאת התנועה
הוא מתנועע מצדו וזה לא יהיה כי אם במקום ומזאת
הסבובית לבד כי היה בלתי אפשר שתמצא תנועה אחת
ומתדבקת תמידית כי אם זאת כי שאר התנועות לפי מה
שהתבאר במאמר השישי בעלות תכלית : וגם כן הנה
אי אפשר שתהיה התנועה המחוברת משנים מאלה
הישרות אחת ומדובקות כאלו תאמר התנועה מלמטה אל
מעלה היא בעינה מלמעלה אל מטה וזה מבואר בנפשו
שאם כן היה הליכת הדבר למעלה הנה הוא הליכותו
למטה והיו נמצאים שני ההפכים יחד וגם כן הנה נמצא
מנוחה בין כל שתי תנועות מתהפכות מאלו התנועות
והתנועה האחת כמו שנאמר מתנאיה עם שיהיה הנושא
אחד ומה שאליו התנועה אחר שיהיה הזמן אחד אולם
חיוב זאת המנוח׳ המתעמצת בין שתי התנועו׳ המתהפכו׳
בהשתנות והצמיחה והחסרון הוא מבוא׳ וכן הענין בהויה
ובהפסד אם נקר׳ זה מנוחה ואולם בתנוע׳ על הגודל היש׳
הנה זה יראה על צד הזה שנניח המתנועע אח׳ על גודל
שתי קצותיו בג׳ יתנועע מן ב׳ אל ג׳ ואחר ישוב מן ג׳ אל ב׳
הנה אומר שהוא ינוח בהכרח בג׳ שהוא ירשום עליו
נקודה בפעל והמתנועע כאשר רשם על הגודל נקודה
בפעל הנה כבר ינוח בהכרח כי לא ירשום על הגודל כל
עוד יתנועע נקדה בפעל ולזה הוא על הגודל כמו שנאמר
בעתה וכל נח הנה הוא בזמן ינוח לפי מה שהתבאר הנה
אם כן אין תנועת המתנועע על גודל ישר כאשר תכפל
אחת כי הנה תתמצע ביניהם מנוח׳ וגם כן הנה אי אפשר
במתנועע שיהיה בעתה אחת עולה יורד יחד וכאשר היה
בשנים ר׳ל היותו עולה יורד ובין כל שנים זמן הנה
בהכרח הוא נח בו ואולם התנועה על העגולה בעבור
שהיתה על צד אחד הנה היא אחת בהכרח ואם תכפל אל
לא תכלית כי המתנועע לא ירשום נקרה בפעל בעבור
שהוא

שהוא אין לו התחלה ותכלי׳ בטבע כענין בקו הישר ולזה
אי׳ז נקודה הנחת עליה הנה הוא התחלה ותכלית ואמצע
וזה הענין העגולה מבואר בנפשו : הנה כבר נראה מזה
המאמר כי בבאן תנועה סבובית נצחית מניעה נצחי
ובזולת חמר כלל והיח מה שנמצא במאמ׳ בבאן מענינה
נאות למה שיראה בחוש מתנועת הגרם השמימיי הנרא
אם כן זאת התנועה אשר לא תוחש מעולם נחת היא
נצחית בהכרח והיא הבקשה אשר היתה בעבורה
החקירה מתחלת הענין ובקרבת זה הנשם
מם שאצלנו ורחקו וחלוף מצבו יתחדש
התנועו׳ ההוות הנפסדות שאם
לא היה כן לא היה אפש
שימצ׳ בעבור מניע
נצחי ומתנועע
נצחי
תנועה מחודשת כמו שזאי אפשר
שתמצא תנועה מחודשת אם
לא ימצא מניע
נצחי :

נשלמו כללי דברי ארסטוטלוס בשמע טבעי חודות לל׳

ונשלם ת׳ל חנוכה שנת שכ לפק
פה ריווא דטרינט

M.T. AKADÉMIA KÖNYV-TÁRA

MAGYAR TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
BIBLIOTHECA ACADEMIAE
SCIENTIARUM HUNGARICAE,
BUDAPEST, KELETI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA ORIENTALIS
COLL. KAUFMANN, B 359
360

WEISZ Miksa
Néhai dr. Kaufmann Dávid tanár könyvtárának héber kéziratai és könyvei. Összeáll. és ismerteti --.
Budapest, 1906. Alkalay ny. Pozsony. 199,80 p. 23 cm.

FINIS

VÉGE